

ספר

ספורי מעשיות

ספורי מעשיות נפלאות מפיו הקדוש של רבי נחמן מברסלב אשר און וחקר ותקן משלים הרבה, והלביש והסתיר השגות גבוהות ועצומות בספורי מעשיות בדרכים נפלאים ונוראים מאד.

ואמר שכל דבור ודבור של אלו המעשיות יש בו פונה עצומה ומי שמשנה דבור אחד מאלו המעשיות מכפי מה שאמרו הוא בעצמו הוא מחסר הרבה מהמעשה ואמר שאלו המעשיות הם הדושים נפלאים ונוראים מאד מאד.

ואמר: "הנני אתחיל לספר מעשיות", וכונות דבריו היה, כמו שאומר מאחר שאינו מועיל לכם לשוב אל השם יתברך עלידי התורות והשיחות הקדושות וכיצא בזה מה שעסק ביגיעות גדולות כל ימיו להשיבנו אל השם יתברך באמת לאמתו על־כן הוא מתחיל לעסק בספורי מעשיות.

ואמר: "העולם אומרים שספורי מעשיות מסגל לשנה. ואני אמרתי שעלידי ספורי מעשיות מעוררין בני אדם משנתם".

ואמר: "העולם אומרים שספורי דברים אינם באים לידי הריון. ואני אמרתי שספורי דברים של הצדיק שמעורר עלידיהו בני אדם משנתם עלידיהו בא פקידת עקרות".

ובאמת יש באלו המעשיות התעוררות גדול מאד מאד להשם יתברך ברב המקומות אפלו על פי פשוט מלבד הנסתרות כי כלם הם סודות נוראות. ויש להם כח גדול לעורר הכל להשם יתברך.

תוכן

3	מאבֵידת בַּת מֶלֶךְ
14	מִמֶּלֶךְ וְקִיסָר
34	מִחֲגֹר
54	מִמֶּלֶךְ שְׁגֹזֵר שְׁמֹד
63	בֶּן מֶלֶךְ שֶׁהָיָה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת
68	מִמֶּלֶךְ עָנּוּ
74	מִזְבוֹב וְעַכְבָּיִשׁ
83	מִרַב וּבֶן יָחִיד
88	מִחֶכֶם וְתָם
121	מִבְּעֶרְגִיר וְעָנִי
161	מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שְׂפָחָה שֶׁנִּתְחַלְפוּ
197	מִבַּעַל הַתְּפִלָּה
272	מִהַשְׁבָּעָה בְּעִטְלֵי־רַם
330	שִׁיחוֹת שֶׁאֲחֵר סְפוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת

בשנת תקס"ו היא שנת ארבע לישיבתו פה ברסלב התחיל
לספר ספורי מעשיות, ואמר: "עתה אתחיל לספר מעשיות..."

מעשה א

מאבירת בת מלך

(תקס"ו בקי"ז)

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה, שכל מי שהיה שומעה,
היה לו הרהור תשובה. וזו היא.

מעשה במלך אחד, שהיו לו ששה בנים ובת
אחת. ואותה הבת היתה חשוכה בעיניו
מאד, והיה מחבבה ביותר והיה משעשע עמה מאד.
פעם אחת היה מתועד עמה ביחד באיזה יום
ונעשה ברגז עליה, ונזרקה מפיו דבור:
שלהל טוב יקח אותך (דער ניט גוטער זאל דך נעמען).
בלילה הלכה לחדרה, ובבקר לא ידעו היכן היא.
והיה אביה מצער מאד והלך לבקשה אנה ואנה.

עמד השני למלכות, מחמת שראה שהמלך מצטער מאד, ובקש, שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות, והלך לבקשה. והיה מבקשה מאד זמן מרבה מאד עד שמצאה.

(עתה מספר איך בקשה עד שמצאה)

והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדפריות ובשדות וביערים והיה מבקשה זמן רב מאד. והיה הולך במדבר, וראה שביל אחד מן הצד, והיה מישב עצמו: באשר שאני הולך כל־כך זמן רב במדבר ואיני יכול למצאה, אלה בשביל הזה, אולי אבוא למקום ישוב, והיה הולך זמן רב.

אחר־כך ראה מבצר (שקורין שלאם), וכמה חילות היו עומדים שם סביבו. והמבצר היה נאה ומתקן ומסדר מאד עם החילות, והיה מתירא מפני החילות, פן לא יניחוהו לכנס. והיה מישב עצמו: אלה ואנסה. והשאיר הסוס והלך להמבצר, והיו מניחים אותו, ולא עכבוהו כלל. והיה הולך

מחדר לחדר בלי עכוב, ובא לפלטיין אחד וראה, שישב שם המלך בעטרה, וכמה חילות שם וכמה משוררים בכלים לפניו, והיה שם נאה ויפה מאד, והמלך ושום אחד מהם לא שאלוהו כלל. וראה שם מעדנים ומאכלים טובים, ועמד ואכל והלך ושכב בזוית לראות מה נעשה שם, וראה שהמלך צוה להביא המלכה. והלכו להביא אותה, והיה שם רעש גדול ושמחה גדולה, והמשוררים היו מזמרים ומשוררים מאד, באשר שהביאו את המלכה. והעמידו לה פסא והושיבוה אצלו, והיא היתה הבת־מלך הנ"ל, והוא (הינו השני למלכות) ראה והפירה.

אחר־כך הציצה המלכה וראתה אחד, ששוכב בזוית והפירה אותו. ועמדה מכסאה והלכה לשם ונגעה בו ושאלה אותו: האתה מפיר אותי? והשיב לה: הן, אני מפיר אותך, את היא הבת־מלך שנאבדה. ושאל אותה: האיד באת לכאן? והשיבה: באשר שאבי המלך נזרק מפיו דבור הנ"ל, וכאן המקום הזה, הוא לא טוב.

וספר לה, שאביה מצמער מאד ושהוא מבקשה
 פמה שנים. ושאל אותה: איך אני יכול
 להוציא אותך? ואמרה לו שאי אפשר לך להוציא
 אותי כי אם פשתהיה בוחר לך מקום ותהיה יושב
 שם שנה אחת, וכל השנה תתגעגע אחרי להוציא
 אותי, ובכל זמן שיהיה לך פנאי, תהיה רק מתגעגע
 ומבקש ומצפה להוציא אותי ותהיה מתענה, וביום
 האחרון מהשנה תהיה מתענה ולא תישן כל הפעם
 לעת. והלך ועשה כן.

ובסוף השנה ביום האחרון היה מתענה, ולא
 היה ישן ועמד והלך לשם. והיה רואה
 אילן, ועליו גדלים תפוחים נאים מאד. והיה מתאוה
 לעיניו מאד, ועמד ואכל משם, ותכף שאכל
 התפוח, נפל וחספו שנה, והיה ישן זמן מרבה מאד.
 והיה המשרת מנער אותו, ולא היה געור כלל.
 אחר כך הקיץ משנתו ושאל להמשרת: היכן אני
 בעולם? וספר לו המעשה. (הינו המשרת ספר להשני
 למלך המעשה ואמר לו) שאתה ישן זמן מרבה מאד זה

כִּמָּה שָׁנִים, וְאֲנִי הָיִיתִי מִתְפָּרֵנִם מֵהַפְּרוֹת. וְהָיָה
מִצְעָר עֲצָמוֹ מְאֹד.

וְהַלֵּךְ לְשֵׁם וּמִצָּא אוֹתָהּ. וְהָיְתָה מִצְמַעֲרַת לְפָנָיו
מְאֹד, כִּי אֵלּוּ כָּאֵת כְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, הָיִיתָ מוֹצִיא
אוֹתִי מִכָּאן, וּבִשְׁבִיל יוֹם אֶחָד אֶבְרַת. אֲמַנֵּם שְׁלֹא
לֵאכֹל הוּא דָּבָר קָשָׁה מְאֹד, בְּפֶרֶט בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, אֲזִי
מִתְגַּבֵּר הַיֶּצֶר הָרַע מְאֹד. (הֵינּוּ שֶׁהַבַּת־מֶלֶךְ אִמְרָה לוֹ,
שְׁעִתָּה תִּקַּל עָלָיו הָאֲזֻהָרָה וְלֹא יִהְיֶה מוֹזֵהר שְׁלֹא לֵאכֹל, כִּי הוּא
דָּבָר קָשָׁה לְעִמּוֹד בּוֹ וְכו') בְּכֵן תִּשׁוּב לִבְחֹר לְךָ מְקוֹם,
וְתִשָּׁב גַּם־כֵּן שָׁנָה, כַּנִּל, וּבַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן תִּהְיֶה רִשְׁאֵי
לֵאכֹל, רַק שְׁלֹא תִישֵׁן וְלֹא תִשְׁתָּה יַיִן כְּדֵי שְׁלֹא תִישֵׁן,
כִּי הָעֵקֶר הוּא הַשָּׁנָה. וְהַלֵּךְ וְעֲשֵׂה כֵּן.

בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְשֵׁם וְרָאָה מַעֲיֵן הוֹלֵךְ
וְהַמְּרָאָה־אָדָם וְהָרִיח־שֶׁל יַיִן. וְשָׁאֵל אֶת
הַמְּשֻׁרֶת: הֲרֵאִיתָ שְׂוִיָּה מַעֲיֵן, וְרֵאִוִי שְׂוִיָּהּ בּוֹ מִיָּם
וְהַמְּרָאָה־אָדָם מוֹמִית וְהָרִיח־שֶׁל יַיִן? וְהַלֵּךְ וְטַעַם
מֵהַמַּעֲיֵן. וְנִפְּל וַיִּישֵׁן מִיַּד כִּמָּה שָׁנִים עַד שִׁבְעִים
שָׁנָה, וְהָיוּ הוֹלְכֵי חִילוֹת רַבּוֹת עִם הַשֶּׁיֶךְ לָהֶם, מֵה

שְׁנוּסֵעַ אַחֲרֵיהֶם (שקורין אובאזין) וְהַמְשֵׁרֶת הַטְּמוּן
עֲצָמוֹ מַחֲמַת הַחִילוֹת. אַחֲר־כֵּן הִלְכָה מְרַכְּבָה
וְעִגְלוֹת־צֶבֶב, וְשֵׁם יִשְׁבָּה הַבַּת־מֶלֶךְ. וְעִמְדָה שָׁם אֶצְלוֹ,
וַיִּרְדֶּה וַיִּשְׁבָּה אֶצְלוֹ וְהַפִּירָה אוֹתוֹ. וְהִיְתָה מִנְעֵרַת
אוֹתוֹ מְאֹד, וְלֹא נִנְעֵר. וְהִתְחִילָה לְקַבֵּל עָלָיו אֲשֶׁר
כָּמָה וְכָמָה יִגְיעוֹת וּמְרַחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד שֶׁהָיוּ לוֹ זֶה
כָּמָה וְכָמָה שָׁנִים כְּדֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי, וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ
הַיּוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיאֲנִי וְאֶבְדּוֹ, וְהִיְתָה בּוֹכָה מְאֹד
עַל זֶה, כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו וְעָלַי, שֶׁכָּל־כֵּן זְמַן
שָׂאֲנִי כָּאֵן, וַאיֵנִי יָכוֹל לְצֵאתָ. אַחֲר־כֵּן לָקַחָה
פְּאִמְשִׁילֵעַ (מִמְפַּחַת) מֵעַל רֵאשָׁה וְכָתְבָה עָלָיו
בְּדַמְעוֹת שָׁלָה וְהִנִּיחָה אֶצְלוֹ וְעִמְדָה וַיִּשְׁבָּה
בְּמִרְכַּבְתָּהּ, וְנִסְעָה מִשָּׁם.

אַחֲר־כֵּן הַקִּיץ וְשָׂאֵל אֶת הַמְשֵׁרֶת: הֵיכֵן אֲנִי
בְּעוֹלָם? וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וְשִׁחִילוֹת
רְבוֹת הִלְכוּ שָׁם, וְשֶׁהִיְתָה כָּאֵן מְרַכְּבָה הַנִּ"ל, וְשֶׁהִיְתָה
בּוֹכָה עָלָיו וְהִיְתָה צוֹעֶקֶת שִׁישׁ רַחֲמָנוֹת עָלָיו וְעָלֶיהָ,
כַּנִּ"ל. בְּתוֹךְ כֵּן הִצִּיץ וּרְאָה, שֶׁהַפְּאִמְשִׁילֵעַ מִנְחַת

אצלו. ושאל: מאין זה? והשיב לו, שהיא פתבה עליו בהדמעות. ולקחה והרים אותה פנגד השמש, והתחיל לראות האותיות, וקרא מה שפתוב שם כל קבלתה וצעקתה, כנ"ל, ושפעת איננה שם במבצר הנ"ל, כי אם שיבקש הר של זהב ומבצר של מרגליות, שם תמצאני.

והשיאיר את המשרת והניחו, והלך לבדו לבקשה. והלך כמה שנים לבקשה, וישב עצמו, שפודאי בישוב לא נמצא הר של זהב ומבצר של מרגליות, כי הוא בקי במפת העולם (שקורין לאנד קארט) ועל כן אלך אל המדבריות. והלך לבקשה במדבריות כמה וכמה שנים.

אהרן כהן ראה אדם גדול מאד, שאינו (גדר) אנושי כלל שיהיה אדם גדול כל כך. ונשא אילן גדול, שבישוב אינו נמצא אילן גדול כזה, ואותו האיש שאל אותו: מי אתה? ואמר לו: אני אדם. ותמה ואמר, שזה כל כך זמן שאני בהמדבר, ולא ראיתי מעולם בכאן אדם. וספר לו כל המעשה

הַנִּ"ל וְשֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ הַר שֶׁל זָהָב וּמְבַצֵּר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת.
אָמַר לוֹ: בּוֹדְאֵי אֵינּוּ בְּנִמְצָא כֹּלָל, וְדָחָה אוֹתוֹ וְאָמַר
לוֹ, שֶׁהַשִּׂיאוּ אֶת דַּעְתּוֹ בְּדַבַּר שְׁמוֹת, כִּי בּוֹדְאֵי אֵינּוּ
נִמְצָא כֹּלָל. וְהִתְחִיל לִבְכוּת מְאֹד (הֵינּוּ הַשְּׁנֵי לַמְּלָכוֹת
בְּכָה מְאֹד וְאָמַר), כִּי בּוֹדְאֵי בְּהִכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאַיִזָּה
מְקוֹם, וְהוּא דָּחָה אוֹתוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם הַמְּשַׁנָּה שֶׁפָּגַע דָּחָה
אוֹתוֹ בְּדַבְּרָיו וְאָמַר) כִּי בּוֹדְאֵי דִבַּר שְׁמוֹת אָמְרוּ לְפָנָיו.
וְהוּא אָמַר (הֵינּוּ הַשְּׁנֵי לַמְּלָכוֹת), שֶׁבּוֹדְאֵי יֵשׁ. אָמַר לוֹ
(הָאָדָם הַמְּשַׁנָּה לְהַשְּׁנֵי לַמְּלָכוֹת): לְדַעְתִּי הִיא שְׁמוֹת, אֵדָּ
מִחֲמַת שֶׁאֲתָה מִתְעַקֵּשׁ, הִנֵּה אֲנִי מְמַנֶּה עַל כָּל
הַחַיּוֹת, אֶעֱשֶׂה לְמַעַנְךָ וְאֶקְרָא לְכָל הַחַיּוֹת, כִּי הֵם
רְצִים אֶת כָּל הָעוֹלָם, אוֹלֵי תִדַּע אַחַת מֵהֶם מֵהַר
וּמְבַצֵּר, כִּנִּ"ל, וְקָרָא אֶת כָּלֵם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל כָּל מִינֵי
הַחַיּוֹת וְשָׂאֵל אוֹתָם, וְכֹלֵם הִשְׁיִיבוּ, שְׁלֵא רָאוּ. וְאָמַר
לוֹ: רְאֵה שֶׁשְׁמוֹת סִפְרוּ לְפָנֶיךָ, אִם תִּשְׁמַע, שׁוֹב
לְאַחֲוֹרֶיךָ, כִּי בּוֹדְאֵי לֹא תִמְצָא, כִּי אֵינְנוּ בְּעוֹלָם. וְהוּא
הִפְצִיר מְאֹד וְאָמַר, שֶׁבְּהִכְרַח הוּא בְּנִמְצָא בּוֹדְאֵי.
אָמַר לוֹ (הָאָדָם הַמְּשַׁנָּה לְהַשְּׁנֵי לַמְּלָכוֹת): הִנֵּה בְּמִדְבָּר

נמצא שם אחי, והוא ממנה על כל העופות, ואולי יודעים הם מחמת שהם פורחים באויר בגבוה, אולי ראו הר ומבצר הנ"ל, ותלך אליו ותאמר לו, שאני שלחתי אותך אליו.

והלך כמה וכמה שנים לבקשו. ומצא שוב אדם גדול מאד, כנ"ל, ונשא גם-כן אילן גדול, כנ"ל. ושאל אותו גם-כן כנ"ל, והשיב לו כל המעשה ושאלו שלחו אליו. והוא דחה אותו גם-כן, כי בודאי אינו בנמצא. והוא הפציר אותו גם-כן. ואמר לו (האדם הזה להשני למלכות): הנה אני ממנה על כל העופות; אקרא אותם, אולי יודעים הם. וקרא כל העופות ושאל את כלם מקטן ועד גדול, והשיבו שאינם יודעים מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו: הלא אתה רואה שבודאי איננו בעולם, אם תשמע לי, שוב לאחוריק, כי בודאי איננו. והוא (הינו השני למלכות) הפציר אותו ואמר, שבודאי ישנו בעולם.

אמר לו (האדם הב' הזה להשני למלכות): להלן במדבר נמצא שם אחי, שממנה על כל

הַרוּחוֹת, וְהֵם רְצִים כָּל הָעוֹלָם, אוֹלֵי יוֹדְעִים הֵם. וְהִלֵּךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבַקֵּשׁ וּמִצָּא אָדָם גָּדוֹל גַּם-כֵּן, כַּנְּל, וְנִשְׂא גַם-כֵּן אֵילָן גָּדוֹל, כַּנְּל. וְשָׂא אוֹתוֹ גַּם-כֵּן, כַּנְּל, וְהִשִּׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, כַּנְּל, וְדָחָה אוֹתוֹ גַּם-כֵּן. וְהוּא הַפְּצִיר אוֹתוֹ גַּם-כֵּן. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה לְהִשְׁנִי לַמַּלְכוּת): שְׁלַמְעֲנוּ יִקְרָא שְׂיִבֹאוּ כָּל הַרוּחוֹת וְיִשְׂאֵל אוֹתָם. וְקָרָא אוֹתָם, וּכְבָּאוּ כָּל הַרוּחוֹת, וְשָׂאֵל אֶת כֻּלָּם, וְלֹא יָדְעוּ שׁוּם אֶחָד מֵהֶם מֵהַר וּמִבְצָר הַנִּל. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי לְהִשְׁנִי לַמַּלְכוּת): הֲלֹא אַתָּה רוֹאֵה שְׁשֻׁטוֹת סִפְרוּ לַפְּנִי. וְהִתְחִיל לְכַפּוֹת מְאֹד. וְאָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂיִשְׁנֹו בּוֹדְאִי. בְּתוֹךְ כֶּךָ רָאָה שְׂבֵא עוֹד רוּחַ אֶחָד. וְכַעַם עָלְיוֹ הַמְּמֹנָה הַנִּל: מְדוּעַ נִתְאַחַרְתָּ לְבוֹא? הֲלֹא גִזְרַתִּי, שְׂיִבֹאוּ כָּל הַרוּחוֹת, וְלָמָּה לֹא בָאתָ עִמָּהֶם? הִשִּׁיב לוֹ, שְׁנַתְעַכְבְּתִי מִחַמַּת שְׁהֵייתִי צָרִיךְ לְשֵׂאת בֵּת-מִלְכָּה אֶל הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת. וְשָׁמַח מְאֹד.

וְשִׂאֵל הַמְּמֹנָה אֶת הַרוּחַ: מַה יִּקְרָא שֵׁם (הִינֹו אִיזָה דְּבָרִים הֵם שֵׁם בִּיקָר וּבְחִשְׁבּוֹת), וְאָמַר לוֹ, שְׁכָל

הַדְּבָרִים הֵם שֵׁם בְּיָקָר גָּדוֹל. וְאָמַר הַמְּמַנֶּה עַל
הַרוּחֹת לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת: בְּאִשֶּׁר שָׁזָה זְמַן גָּדוֹל כָּל-
כֶּף שְׁאֵתָה מִבְּקֶשָׁה וְכַמָּה יִגְיעוֹת שֶׁהָיוּ לְךָ, וְאוֹלֵי
יְהִיָּה לְךָ עֵתָה מְנִיעָה מִחַמַּת מָמוֹן, עַל-כֵּן אֲנִי נוֹתֵן לְךָ
כָּלִי, כְּשֶׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ לְתוֹכָהּ תִּקְבַּל מִשָּׁם מְעוֹת. וְגִזֹּר
עַל הַרוּחַ הַזֶּה, שִׁיּוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְשָׁם. וּבֹא הַרוּחַ סְעָרָה
וְנִשָּׂא אוֹתוֹ לְשָׁם, וְהִבִּיא אוֹתוֹ אֶל שַׁעַר, וְהָיוּ עוֹמְדִים
שָׁם חִילוֹת, שְׁלֹא הִנִּיחוּ לְכַנֵּם אֶל הָעִיר. וְהוֹשִׁיט יָדוֹ
אֶל הַכְּלִי, וְלָקַח מְעוֹת, וְשָׁחַד אוֹתָם, וְנִכְנַם לְתוֹךְ
הָעִיר. וְהִיְתָה עִיר נְאֻהָ. וְהִלֵּךְ אֶל גְּבִיר וְשָׁכַר לוֹ
מְזוֹנוֹת, כִּי צָרִיךְ לְשִׁהוֹת שָׁם, כִּי צָרִיךְ לְשׁוֹם שִׁכְל
וְחִכְמָה לְהוֹצִיאָהּ. וְאִיךְ שֶׁהוֹצִיאָהּ לֹא סִפֵּר וּבִסּוּף
הוֹצִיאָהּ.

מעשה ב ממלך וקיסר

מעשה בקיסר אחד, שלא היה לו בנים. גם מלך אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים. גם המלך נסע כמורכז, ונודמנו שניהם לפנדק אחד, ולא היו יודעים זה מזה. והפיר הקיסר בהמלך, שיש לו נמוס (של מלכות), ושאל אותו, והודה לו שהוא מלך. גם המלך הפיר בקיסר גם כן, והודה לו גם כן; והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים. ונתקשרו שניהם, באם שייבאו לביתם ויולידו נשותיהם זכר ונקבה באפן שיהיו יכולים להתחתן, אזי יתחתנו בין שניהם. ונסע הקיסר לביתו והוליד בת, והמלך נסע לביתו והוליד בן, וההתקשרות הנ"ל נשפח מהם.

וְשִׁלַּח הַקִּיסָר אֶת בְּתוּלָה לְלִמּוּד, גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אֶת
 בְּנֵי לְלִמּוּד וְנִזְדַּמְּנוּ שְׁנֵיהֶם אֶצֶל מַלְמֵד אֶחָד,
 וְהָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאֹד, וְנִתְקַשְּׁרוּ בֵּינֵיהֶם,
 שְׂשִׂיאוֹ זֶה לְזֶה. וְנִטַּל הַבֶּן־מֶלֶךְ טַבַּעַת וְנָתַן עַל יָדָהּ,
 וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד. אַחֲר־כֵּן שָׁלַח הַקִּיסָר אַחֵר בְּתוּלָה
 וְהִבִּיאוּהָ לְבֵיתוֹ. גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אַחֵר בְּנֵי וְהִבִּיאוּ
 לְבֵיתוֹ. וְהָיוּ מְדַבְּרִים שְׂדוּכִים לְבֵת הַקִּיסָר, וְלֹא רָצְתָה
 שׁוּם שְׂדוּדָה מִחַמַּת הַתְּקַשְּׁרוֹת הַזֵּה, וְהַבֶּן־מֶלֶךְ הָיָה
 מְגַעְגַע מְאֹד אַחֲרֶיהָ. גַּם הַבֵּת־קִיסָר הָיְתָה עֹצְבָה
 תָּמִיד. וְהָיָה הַקִּיסָר מוֹלִיכָה לְחִצְרוֹת שְׁלוֹ וּפְלָטִין
 (אַרְמוֹן) שְׁלוֹ, וְהִרְאָה אוֹתָהּ גְּדֻלָּתָהּ וְהָיָה הָיְתָה עֹצְבָה.
 וְהַבֶּן־מֶלֶךְ הָיָה מְגַעְגַע מְאֹד אַחֲרֶיהָ עַד שֶׁנִּחְלָה, וְכָל
 מֶה שֶׁשָּׂאָלוּ אוֹתוֹ עַל מֶה אֵתָה חוֹלָה, לֹא רָצָה
 לְהַגִּיד, וְאָמְרוּ לְהַמְשִׁימֵשׁ אוֹתוֹ: אוֹלֵי תוֹכֵל אֵתָה
 לְחַקֵּר אֶצְלוֹ? וְאָמַר לָהֶם, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, כִּי הוּא הָיָה
 עִמּוֹ אִזּוֹ בַּמָּקוֹם שֶׁלְמַד שָׁם, וְהַגִּיד לָהֶם הַדָּבָר. וְאִזּוֹ
 נִזְכַּר הַמֶּלֶךְ, שֶׁכִּבֵּר נִתְחַתֵּן הוּא עִם הַקִּיסָר מִקֶּדֶם.
 וְהִלֵּךְ וְכָתַב לְהַקִּיסָר, שְׂיִכִּין עִצְמוֹ עַל הַחֲתָנָה, כִּי כִּבֵּר

נִתְקַשְׁרוּ מִקֶּדֶם, כַּנִּל. וְלֹא רָצָה הַקִּיסָר, אֲךָ לֹא הָיָה
 יָכוֹל לְהֵעִזּוּ וּלְסַרְבּ, וְהַשִּׁיב לוֹ, שִׁישְׁלַח הַמֶּלֶךְ בְּנֹו אֱלֹוּ,
 וְיִרְאֶה אִם יוּכַל לְנַהֵג מְדִינֹות אֲזוּי יִשְׂיֵא בְּתוֹ אֱלֹוּ;
 וְשִׁלַּח בְּנֹו אֱלֹוּ (הֵינֹו שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּנֹו לְהַקִּיסָר, כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 הַקִּיסָר, כַּנִּל). וְהוֹשִׁיבוּ הַקִּיסָר בְּתוֹךְ חֻדְר וּמִסָּר לוֹ
 נִירוֹת שֶׁל עֶסְקֵי הַמְּדִינָה, לְרֹאוֹת אִם יוּכַל לְנַהֵג אֶת
 הַמְּדִינָה. וְהַבֶּן־מֶלֶךְ הָיָה מְתַנַּעֲנַע מְאֹד לְרֹאוֹת אוֹתָהּ,
 וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ לְרֹאוֹתָהּ.

פַּעַם אַחַת הִלְךְ אֵצֶל כְּתָל שֶׁל אִסְפַּקְלָרִיא (מְרֹאֶה),
 וְרָאָה אוֹתָהּ, וְנִפְּל חֲלָשׁוֹת, וּבְאִתָּהּ הִיא אֱלֹוּ
 וְנִעְרַתוֹ וְסִפְרָהּ לוֹ, שְׂאִינָה רוֹצָה שׁוּם שְׂדוּךְ מִחַמַּת
 הַהִתְקַשְׁרוֹת עִמּוֹ. וְאָמַר לָהּ: מַה נַּעֲשֶׂה, וְאָבִיךָ אֵינֹו
 רוֹצָה? וְאָמְרָה: אֶף־עַל־פִּי־כֹן. אַחֲר־כֵּן הִתְיַעֲצוּ,
 שְׂיַנְיִחוּ לְפָרֵשׁ עֲצָמִם עַל הַיָּם. וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה
 וּפְרָשׁוּ בָיָם. וְהִלְכוּ עַל הַיָּם, אַחֲר־כֵּן רָצוּ לְקָרֵב
 עֲצָמִם אֶל הַסֶּפֶר (שַׁפַּת הַיָּם), וּבָאוּ לְסִפְר וְהָיָה שָׁם
 יַעַר, וְהִלְכוּ לְשָׁם. וְלִקְחָהּ הַבֶּת־קִיסָר הַטַּבַּעַת וְנִתְּנָה
 לוֹ, וְהִיא שָׁכְבָה שָׁם. אַחֲר־כֵּן רָאָה הַבֶּן־מֶלֶךְ,

שָׁבַסְמוּךְ תַעֲמֹד, וְהַנִּיחַ הַטַּבַּעַת אֶצְלָה. אַחֲר־כֵּן
עָמְדוּ וְהָלְכוּ אֶל הַסְּפִינָה. בְּתוֹךְ-כֵּן נִזְכְּרָה, שֶׁשָּׂכַחוּ
הַטַּבַּעַת שָׁם, וְשָׁלְחָה אוֹתוֹ אַחֲרֵי הַטַּבַּעַת. וְהָלַךְ
לְשָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְמַצֵּא הַמָּקוֹם. וְהָלַךְ לְמָקוֹם
אַחֵר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְמַצֵּא הַטַּבַּעַת. וְהָיָה הוֹלֵךְ
לְבַקֵּשׁוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, עַד שֶׁנִּתְעָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל
לְחֹזֵר. וְהָיָה הֶלְכָה לְבַקֵּשׁוּ, וְנִתְעִית גַּם-כֵּן. וְהָיָה הוּא
הוֹלֵךְ וְתוֹעָה, הוֹלֵךְ וְתוֹעָה. אַחֲר־כֵּן רָאָה דָרֵךְ, וְהָלַךְ
לְיִשׁוּב; וְלֹא הָיָה לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת, וְנַעֲשָׂה מְשֻׁרֵת. גַּם
הָיָה הֵיטָה הוֹלְכֵת וְתוֹעָה, וַיִּשְׁבָּה עֲצָמָה, שֶׁתִּשָּׁב
אֶצֶל הַיָּם, וְהֶלְכָה אֶל שַׁפַּת הַיָּם, וְהָיָה שָׁם אֵילָנוֹת
שֶׁל פְּרוֹת, וַיִּשְׁבָּה שָׁם, וּבַיּוֹם הֵיטָה הוֹלְכֵת אֶצֶל הַיָּם,
אוֹלֵי תִמְצֵא עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים, וְהֵיטָה מִתְּפַרְנֶסֶת
מֵהַפְּרוֹת, וּבְלִילָה הֵיטָה עוֹלָה עַל אֵילָן פְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה
נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה סוֹחֵר גָּדוֹל מִפְּלָג מְאֹד, וְהָיָה לוֹ
מִשָּׂא-וּמְתָן בְּכָל הָעוֹלָם. וְהָיָה לוֹ בֶּן יַחִיד,
וְהַסּוֹחֵר הָיָה זָקֵן. פַּעַם אַחַת אָמַר הַבֶּן לְאָבִיו: בְּאִשֶּׁר

שאתה זקן ואני נער, והנאמנים שלך אינם משגיחים כלל עלי, ואתה תסתלק, ואהיה נשאר ריק, ולא אדע מה לעשות בכך. תן לי ספינה עם סחורה, ואלך על הים כדי להיות בקי במשאומתן. ונתן לו אביו ספינה עם סחורה, והלך למדינות, ומכר הסחורה, וקנה סחורה אחרת והצליח.

בהיותו על הים, ראו אותן האילנות הנ"ל (שהיתה הבת קיסר שם), וסברו שהוא ישוב, ורצה לילך לשם; וכשנתקרבו ראו שהם אילנות, ורצו לחזור. בתוך כך הציץ הסוחר (הינו בן הסוחר הנ"ל) לתוך הים וראה שם אילן, ועליו כמראה אדם, וסבר שפא הוא מועה עצמו, והגיד לשאר האנשים שהיו שם, והביטו וראו גם כן כמראה אדם על האילן. והתישבו להתקרב לשם, ושלחו איש עם ספינה קטנה לשם. והם היו מביטים בתוך הים כדי לכונן את השליח, שלא יטעה מן הדרך, כדי שילך מכוון אל האילן הנ"ל. והלך לשם, וראה, שיושב שם אדם, והגיד להם. והלך בעצמו (בן הסוחר הנ"ל) וראה,

שִׁינִי־שָׁבַת שָׁם (הֵינּוּ הִבֵּת קִיסָר הַגָּל, שֶׁהָיְתָה יוֹשְׁבֵת שָׁם, כַּנִּל) וְאָמַר לָהּ שְׁתִּירְדִי. וְאָמְרָה לּוֹ, שְׂאִינָה רוֹצֵה לְכַנֵּם אֶל הַסְּפִינָה כִּי אִם שְׂיִבְטִיחָהּ, שְׂלֹא יִגַע בָּהּ כִּי אִם כְּשִׁיבּוֹא לְבֵיתוֹ וַיִּשָּׂא אוֹתָהּ כְּדָת. וְהִבְטִיחַ לָהּ, וְנִכְנְסָה אֶצְלוֹ לַסְּפִינָה. וְרָאָה, שֶׁהִיא מְזַמְרֶת עַל בְּלִי־זָמֵר וַיְכוּלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת, וַיִּשְׂמַח עַל שְׁנוֹדֵמְנָה לּוֹ. אַחֲרֵי־כֵן, כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב לְבֵיתוֹ, אָמְרָה לּוֹ, שֶׁהַיִּשָּׂר שְׂיִלְךָ לְבֵיתוֹ וַיִּוְדִיעַ לְאָבִיו וְקָרוֹבָיו וְכָל מִידְעָיו, שֶׁכֻּלָּם יֵצְאוּ לְקִרְאָתָהּ, בְּאִשֶּׁר שְׁמוֹלִיד אִשָּׁה חֲשׁוּבָה כְּזוֹ, וְאַחֲרֵי־כֵן יִתְּוֹדַע לּוֹ מִי הִיא (כִּי גַם מִקֶּדֶם הִתְנַתָּה הִיא עִמּוֹ שְׂלֹא יִשָּׂא אוֹתָהּ מִי הִיא עַד אַחֵר הַחֲתָנָה, אִזְ יֵדַע מִי הִיא) וְהִסְפִּים עִמָּהּ. אָמְרָה לּוֹ: גַּם הַיִּשָּׂר בְּאִשֶּׁר שְׂאִתָּה מוֹלִיד אִשָּׁה כְּזוֹ, שְׂתִּשְׁכַּר אֶת כָּל הַמַּאֲטָרָאסִן (מַלְחִים) הַמוֹלִיכִין הַסְּפִינָה, לְמַעַן יִדְעוּ, שֶׁהַסּוֹחֵר שְׂלָהֶם יֵשׁ לּוֹ גִּשׁוּאִין עִם אִשָּׁה כְּזוֹ וְהִסְפִּים עִמָּהּ. וְלִקַּח יַיִן מְזִב מְאֹד, שֶׁהָיְתָה לּוֹ בַּסְּפִינָה, וְנָתַן לָהֶם, וְנִשְׂתַּכְּרוּ מְאֹד, וְהוּא הִלְךָ לְבֵיתוֹ לְהוֹדִיעַ לְאָבִיו וְקָרוֹבָיו, כַּנִּל, וְהַמַּאֲטָרָאסִן נִשְׂתַּכְּרוּ וַיֵּצְאוּ מִן

הַסְפִּינָה, וְנָפְלוּ וְשָׁכְבוּ בְּשִׁכְרוֹתָם. וּבְעוֹד שֶׁהָיוּ מְכִינִים
עֲצָמָם שָׁם לִילָדָה לְקַרְאָתָהּ עִם כָּל הַמְּשַׁפְּחָה, הָלְכָה
הִיא וְהִתִּירָה הַסְפִּינָה מִן הַסֶּפֶר, וּפְרָשָׁה הַיּוֹלֹנוֹת,
וְהָלְכָה לָהּ עִם הַסְפִּינָה. וְהֵם בָּאוּ אֶל הַסְפִּינָה (הֵינּוּ כָּל
הַמְּשַׁפְּחָה שֶׁל הַסּוֹחֵר) וְלֹא מֵצְאוּ דָבָר. וְחָרָה לְהַסּוֹחֵר,
אָבִי הַבֵּן הַנַּ"ל, מְאֹד, וְהוּא צוֹעֵק וְאוֹמֵר (הֵינּוּ הַבֵּן שֶׁל
הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה בָּא עִם הַסְפִּינָה הַנַּ"ל, צָעַק וְאוֹמֵר):
תֵּאֱמִין לִי, שֶׁהֵבֵאתִי סְפִינָה עִם סְחוּרָה וְכוּ' וְהֵם אֵינָם
רוֹאִים דָּבָר. וְאוֹמֵר לוֹ: תִּשְׁאַל לְהַמְּאִטְרָאסֵן! וְהִלָּדָה
לְשֵׁאל אוֹתָם, וְהֵם שׁוֹכְבִים שְׂבוּרִים, אַחֲר־כֵּן נִנְעָרוּ.
וְשֵׁאל לָהֶם, וְאֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל מָה עָבַר עֲלֵיהֶם, רַק
יוֹדְעִים, שֶׁהֵבִיאוּ סְפִינָה עִם כָּל הַנַּ"ל, וְאֵינָם יוֹדְעִים
הֵיכָן הוּא. וְחָרָה הַסּוֹחֵר מְאֹד עַל בְּנוֹ, וְגִרְשׁוּ מִבֵּיתוֹ,
וְלֹא יָבוֹא לִנְגַד פָּנָיו. וְהִלָּדָה מִמֶּנּוּ נֶעַ וְנָד, וְהִיא (הֵינּוּ
הַפֶּתִיקוֹסֵר הַנַּ"ל) הִיתָה הוֹלְכֶת עַל הַיָּם.

וְיָרְדוּ הַיּוֹם, וְהָיָה מִלְּךָ אַחֵד, וְהָיָה בּוֹנֶה לוֹ פְּלִטִין
עַל הַיָּם, כִּי שָׁם הוֹטֵב בְּעֵינָיו לְבָנוֹת פְּלִטִין
מִחַמַּת אוֹיֵר הַיָּם. וְהַסְפִּינּוֹת הוֹלְכוֹת שָׁם. וְהִיא (הֵינּוּ

הַבַּת־קִיסָר הַגָּ'ל) הַיְתָה הוֹלְכֵת עַל הַיָּם, וּבֵאתָה סָמוּךְ
לְפִלְטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַגָּ'ל. וְהַמֶּלֶךְ הַבֵּיט וְרָאָה סְפִינָה
בְּלִי מְנַהֲיָגִים, וְאִין שָׁם אַנְשִׁים, וְסָבַר שֶׁהוּא טוֹעָה
עֲצָמוֹ. וְצוּהָ לְאַנְשָׁיו, שְׂיִסְתַּכְּלוּ, וְרָאוּ גַם־כֵּן כֵּן, וְהִיא
נִתְקַרְבָּה אֶל הַפִּלְטִין. אַחֲר־כֵּן הִתְיַשְּׁבָה עֲצָמָה: לָמָּה
לָּה הַפִּלְטִין? וְהִתְחִילָה לַחֲזוֹר. וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ וְהַחֲזִירָהּ
וְהִבִּיֵּאתָ לְבֵיתוֹ. וְהַמֶּלֶךְ הַגָּ'ל לֹא הָיָה לוֹ אִשָּׁה, כִּי לֹא
הָיָה יָכוֹל לְבָרַר לוֹ, כִּי מִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה לֹא רָצָתָה הָיָא,
וְכֵן לְהַפְּדֵי, וּכְשֶׁפָּאתָה לְשֵׁם הַבַּת קִיסָר הַגָּ'ל, אָמְרָה
לוֹ, שְׂיִשְׁבַּע לָּהּ, שְׁלֹא יֵגַע בָּהּ עַד שְׂיִשְׁאַנָּה כַּדָּת.
וְנִשְׁבַּע לָּהּ. וְאָמְרָה לוֹ, שְׂרָאוֹי שְׁלֹא יִפְתַּח אֶת
הַסְּפִינָה שְׁלָהּ וְלֹא יֵגַע בָּהּ, רַק שְׁתַּעֲמַד כָּךְ עַל הַיָּם
עַד הַגְּשׁוּאִין, וְאִזּוּ יִרְאוּ הַכֹּל אֶת רַבּוּי הַסְּחוּרָה
שֶׁהִבִּיֵּאתָ, לְבַל יֹאמְרוּ, שְׁלַקַּח אִשָּׁה מִן הַשּׁוּק.
וְהִבְטִיחַ לָּהּ כֵּן. וְהַמֶּלֶךְ כָּתַב לְכֹל הַמְּדִינוֹת, שְׂיִתְקַבְּצוּ
וְיָבוֹאוּ עַל הַחֲתָנָה שְׁלוֹ, וּבְנָה פִלְטִין בְּשִׁבְלָהּ. וְהִיא
צוּתָה, שְׂיִבִיאוּ לָּהּ אַחַת־עֶשְׂרֵה בָּנוֹת שָׂרִים שְׂיִהְיוּ
עִמָּהּ. וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ, וְשָׁלְחוּ לָּהּ אַחַת־עֶשְׂרֵה בָּנוֹת

שָׂרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וּבְנוּ לְכָל אַחַת פְּלָטִין מִיַּחַד, וְהָיָה הַיְתָה לָהּ גַם־כֵּן פְּלָטִין מִיַּחַד. וְהָיוּ מִתְקַבְּצוֹת אֵלֶיהָ, וְהָיוּ מְזַמְּרוֹת בְּכָל־יָשִׁיר וּמִשְׁחָקִים שֵׁם עִמָּה.

פַּעַם אַחַת אָמְרָה לָהֶם, שְׁתַּלְּךְ עִמָּהֶם עַל הַיָּם, וְהִלְכוּ עִמָּה, וְהָיוּ מִשְׁחָקִים שָׁם. וְאָמְרָה לָהֶם, שְׁתַּכְבֵּד אוֹתָם בֵּינָן טוֹב שֵׁישׁ לָהּ. וְנִתְּנָה לָהֶם מִהַיִּין שְׂפַסְפִּינָה, וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִפְלוּ וְשָׁכְבוּ. וְהִלְכָה וְהַתִּירָה הַסְּפִינָה, וּפְרָשָׁה הַוִּילּוֹנוֹת וּבְרָחָה עִם הַסְּפִינָה. וְהֵם (הֵינּוּ הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו) הִצִּיצוּ וָרָאוּ שֶׁהַסְּפִינָה אֵינְנָה וְנִבְהָלוּ מְאֹד, וְאָמַר הַמֶּלֶךְ: הִזְהָרוּ שְׂלֵא לְהַגִּיד לָהּ פֶּתְאִם, כִּי צִעְרָה יִהְיֶה גְּדוֹל מְאֹד עַל סְפִינָה יִקְרָה כּוֹז (כִּי הַמֶּלֶךְ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהָיָה בְּעִצְמָה בְּרָחָה עִם הַסְּפִינָה, וְהָיָה סְבוּר שֶׁהָיָה עֲדִין בַּחֲדָרָה), גַּם אוֹלֵי תִּסְפֹּר, שֶׁהַמֶּלֶךְ נָתַן לְאַחַד אֶת הַסְּפִינָה, רַק יִשְׁלַחוּ אֶת שְׂרָרָה אַחַת מִהַבְּנוֹת שָׂרִים הַגֵּ'ל לְהַגִּיד לָהּ בַּחֲכָמָה. וְהִלְכוּ לְחֹדֶר אֶחָד וְלֹא מְצָאוּ אָדָם, וְכֵן לְחֹדֶר שֵׁנִי וְכֵן לְכָל הָאֶחָד־עֶשֶׂר חֲדָרִים וְלֹא מְצָאוּ אָדָם. וְהַסְּפִימוּ לְשַׁלַּח בְּלִילָה

ספורי מפלגת וקיסר מעשיות

שָׂרָרָה זְקֵנָה לְהַגִּיד לָהּ. וְהִלְכוּ לַחֲדָרָה וְלֹא מָצְאוּ
אָדָם, וּנְבַהְלוּ מְאֹד.

וַאֲבִיהֶן שֶׁל הַבָּנוֹת שָׂרִים הֵנ"ל, שָׁהוּ רְגִילִים
שֶׁיִּגְיְעוּ לָהֶם אַגְרוֹת זֶה מְזֵה, וְעַתָּה רָאוּ
שֶׁהֵם שׁוֹלְחִים אַגְרוֹת, וַאֲיֵן לָהֶם שׁוֹם אַגְרֵת
מִבְּנוֹתֵיהֶם עָמְדוּ הַשָּׂרִים וְנָסְעוּ בְּעֶצְמוֹן לְשֵׁם וְלֹא
מָצְאוּ אֶת בְּנוֹתֵיהֶם. וְחָרָה לָהֶם מְאֹד, וַאֲמְרוּ לְשַׁלַּח
אֶת הַמֶּלֶךְ (דְּהִינּוּ לְמָקוֹם שֶׁשׁוֹלְחִין הַחַיִּבִּים מִיְתָה, שְׁקוֹרִין
פְּאֶרְשִׁיקוֹן), כִּי הֵם הָיוּ הַשָּׂרִי מְלוֹכָה, אֵךְ נִתְּיָשְׁבוּ: מָה
חָטָא הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּתְחַיֵּב שְׁלוֹחַ, כִּי נֶאֱמַר בְּדָבָר? וְהַסְּפִימוּ
לְהַעֲבִירוֹ מִמַּלְכוּתוֹ וּלְגַרְשׁוֹ, וְהַעֲבִירוּ אוֹתוֹ וּגְרָשׁוּהוּ,
וְהִלֵּךְ לוֹ.

וְהָיָא (הִינּוּ הַבַּת קִיסָר הֵנ"ל, שֶׁפְּרָחָה עִם הָאֲחַת־עֶשְׂרֵה
בָּנוֹת שָׂרִים) הִלְכָה עִם הַסְּפִינָה. אַחֲר־כֵּן
נִגְעְרוּ הַשָּׂרוֹת הֵנ"ל (וְהַתְּחִילוּ שׁוֹב לְשַׁחַק בְּמַקְדָם, כִּי לֹא
יָדְעוּ שֶׁהַסְּפִינָה כְּבֵר הִלְכָה מִן הַסֶּפֶר), וַאֲמְרוּ לָהּ: נַחְזוֹר!
וְהִשִּׁיבָה לָהֶם: גִּשְׁהָה עוֹד כָּאֵן קָצַת. אַחֲר־כֵּן עָמְדוּ
רוּחַ סְעָרָה וַאֲמְרוּ: נַחְזוֹר לְבֵיתֵנוּ! וְהוֹדִיעָה לָהֶם,

שְׁהַסְפִּינָה כָּבֵד פִּרְשָׁה מִן הַסֵּפֶר. וּשְׂאֵלוֹ אוֹתָהּ עַל מָה
 עָשְׂתָה כֵּן, וְאָמְרָה, שְׁהִיְתָה יְרָאָה פֶּן תִּשָּׁבֵר מִחַמַּת
 הַרוּחַ סְעָרָה, עַל־כֵּן הִכְרַחָה לְהִתִּירָה וּלְפָרֵשׁ
 הַיּוֹלָאוֹת. וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם (הַבַּת קִיסָר עִם
 הָאֲחֵת־עֵשְׂרָה בָּנוֹת שְׂרִים הַנ"ל), וְהָיוּ מְזַמְּרִים שֵׁם בְּכָל־י
 זָמֵר. וּפָגְעוּ בַּפְּלִטִין, וְאָמְרוּ לָהּ הַשְּׂרוּת הַנ"ל: נִתְקַרֵּב
 לְשֵׁם! וְלֹא רָצְתָה, וְאָמְרָה כִּי נִתְחַרְטָה עַל שְׁנֵתְקַרְבָּה
 אֶצֶל פְּלִטִין הַנ"ל (הֵינּוּ עַל שְׁנֵתְקַרְבָּה לַפְּלִטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 הַנ"ל, שְׂרָצָה לְשֵׂא אוֹתָהּ, כַּנ"ל). אַחֲר־כֵּן רָאוּ כַּמִּין אִי
 הַיָּם, וְנִתְקַרְבוּ לְשֵׁם. וְהָיוּ שֵׁם שְׁנַיִם־עֶשְׂרֵה גְּזוּלָנִים, וְרָצוּ
 לְהִרְגֵם. וּשְׂאֵלָה הִיא: מִי הַגְּדוֹל שְׁכַכְּם? וְהִרְאוּ לָהּ.
 אָמְרָה לוֹ: מַה פְּעֻשִׁיכֶם? אָמַר לָהּ, שֵׁהֶם גְּזוּלָנִים.
 אָמְרָה לוֹ: אַף אֲנַחְנוּ גְּזוּלָנִים, רַק שְׂאִתֶּם גְּזוּלָנִים
 בַּגְּבוּרָה שְׁלַכְּם, וְאֲנַחְנוּ גְּזוּלָנִים עַל־יְדֵי חֲכָמָה, כִּי אֲנִי
 מְלַמְּדִים בְּלִשׁוֹנוֹת וּבְכָל־יִזְמֵר, בְּכֵן מַה בָּצַע כִּי תִהְרָגוּ
 אוֹתָנוּ?! הֲלֹא טוֹב שֶׁתִּשְׂאוּ אוֹתָנוּ לְנָשִׁים, וְיִהְיֶה לָכֶם
 גַּם הָעֲשִׂירוֹת שְׁלָנוּ. וְהִרְאָתָה הִיא לָהֶם מַה
 שְׁבַסְפִּינָה, וְנִתְרָצוּ לְדַבְרֶיהָ, וְהִרְאוּ הַגְּזוּלָנִים לָהֶם

גַּם־כֵּן כָּל הָעֲשִׂירוֹת שָׁלָהֶם, וְהוֹלִיכוּ אוֹתָם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שָׁלָהֶם, וְהִסְפִּימוּ שְׂלָא יְהִי נוֹשְׂאִים בְּבֵת־אֶחָת, כִּי אִם בְּזֶה אַחַר זֶה (הֵינּוּ שָׁפֵל הַגּוֹלָנִים הַנ"ל לֹא יְהִי נוֹשְׂאִים אֶת הַשְּׂרָרוֹת הַנ"ל כֻּלָּם בְּבֵת־אֶחָת, רַק הַנְּשׂוֹאִין שָׁלָהֶם יְהִיָּה בְּזֶה אַחַר זֶה) גַּם שִׁיבְרָרוּ לְכָל אֶחָד שְׂרָרָה אֶחָת לְפִי הָרְאוּי לוֹ, הַגְּדוֹל לְפִי גְּדוֹלוֹ וְכוּ'.

אַחַר־כֵּן אָמְרָה לָהֶם, שֶׁתְּכַבֵּד אוֹתָם בֵּינָם טוֹב, נִפְלָא מְאֹד, שִׁישׁ לָהּ בַּסְּפִינָה, שְׂאִינָה מִסְתַּפְּקָת מִמֶּנּוּ, רַק הוּא טָמוּן אֶצְלָה עַד יוֹם שִׁזְמוֹן לָהּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הַזֶּהוּוּג שָׁלָה. וְנִתְּנָה לָהֶם הַיּוֹם בְּשָׁנִים־עֶשֶׂר גְּבִיעִים וְאָמְרָה, שָׁפֵל אֶחָד יִשְׁתָּה לְכָל אֶחָד מִהַשָּׁנִים־עֶשֶׂר, וְשָׁתוּ וְנִשְׁתַּבְּרוּ וְנִפְלוּ. וְאָמְרָה לְחִבְרוֹתֶיהָ הַנ"ל: לָכוּ וְשַׁחְטוּ כָּל אֶחָת אֶת בַּעֲלָהּ, וְהָלְכוּ וְשַׁחְטוּ כֻּלָּם. וּמִצְאוּ שֵׁם עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶג מְאֹד, שְׂלָא הָיָה יֶאֱצֵל שׁוּם מֶלֶךְ, וְהִסְפִּימוּ שְׂלָא לְקַח נְחֻשֶׁת וְלֹא כֶּסֶף, כִּי אִם זָהָב וְאַבְנִים טוֹבוֹת. וְהַשְּׁלִיכוּ מִן הַסְּפִינָה שָׁלָהֶם דְּבָרִים שְׂאִינָם חֲשׂוּכִים כֹּל־כֶּף, וְטָעְנוּ כָּל הַסְּפִינָה עִם דְּבָרִים יְקָרִים: זָהָב וְאַבְנִים טוֹבוֹת

שִׁמְצָאוּ שָׁם, וְהִסְפִּימוּ שְׁלֵא לַיֶּלֶךְ עוֹד מְלַבֵּשׁ כְּמוֹ
 גֵּשִׁים, וְתִפְרוּ לָהֶם בְּגָדֵי זָכָרִים, מְלַבּוֹשֵׁי אֲשַׁכְנּוּ,
 וְהִלְכוּ עִם הַסְּפִינָה.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן. וְהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד,
 וְהָשִׂיא אוֹתוֹ, וּמָסַר מְלָכוּתוֹ לְבָנוֹ. אָמַר הַבֶּן
 מֶלֶךְ, שְׁיִלֵךְ וַיְטִיל עִם אִשְׁתּוֹ בָּיִם, בְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה רְגִילָה
 בְּאוֹיֵר הַיָּם פֶּן, חֵם וְשָׁלוֹם, מִכְרָחִים בְּאִיזוֹ פֶּעַם לְבָרַח
 בָּיִם. וְהִלְךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרִי מְלוּכָה וּפְרָשׁוֹ
 בַּסְּפִינָה, וְהָיוּ שָׁם שְׂמֻחִים וּמְשַׁחֲקִים מְאֹד. אַחֲר־כֵּן
 אָמְרוּ שְׂיִפְשְׁמוּ כָּלֶם בְּגִדֵיהֶם (הֵינּוּ הַבֶּן־מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרִי
 מְלוּכָה שָׁהָיוּ שָׁם בַּסְּפִינָה הַתֵּינְעֻצוֹ מִחֻמַּת שְׂמֻחָה, שְׁיִהָיוּ כָּלֶם
 פּוֹשְׁטִים אֶת בְּגִדֵיהֶם, וְכֵן עָשׂוּ) וְלֹא נִשְׁאַר עֲלֵיהֶם כִּי אִם
 הַכְּתָנֶת. וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לְעֵלוֹת עַל הַתָּרֵן. וְהָיָה הַבֶּן
 מֶלֶךְ הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לְעֵלוֹת לְשָׁם.

וְהָיָה (הֵינּוּ הַכְּתָנִיִּים הַנַּ"ל) בְּאִתָּה עִם הַסְּפִינָה
 (שְׁלָה הַנַּ"ל) וְרִאֲתָה אוֹתוֹ הַסְּפִינָה הַנַּ"ל (הֵינּוּ
 הַסְּפִינָה שֶׁל הַבֶּן־מֶלֶךְ עִם שָׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל), וּבִתְחִלָּה הָיְתָה
 יְרֵאָה לְהִתְקַרֵּב. אַחֲר־כֵּן נִסְמְכוּ קֶצֶת, וְרָאוּ שָׁהֶם

מִשְׁחָקִים מְאֹד, וְהִבִּינוּ שְׂאִינָם גְּזֻלָּנִים, וְהִתְחִילוּ
 לְהִתְקַרֵּב. אָמְרָה הַבַּת־קִיסָר לְחִבְרוֹתֶיהָ: אֲנִי יְכוּלָה
 לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקָּרַח לְתוֹךְ הַיָּם (הֵינּוּ אֶת הַבֶּן מִלֶּדֶת
 הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה עוֹלָה בְּרֹאשׁ הַתָּרוֹן, כַּנַּ"ל) כִּי הַבֶּן־מִלֶּדֶת הַנַּ"ל
 הָיָה קָרַח, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה מִקָּרַח רֹאשׁוֹ מְשֻׁעָרוֹת. אָמְרוּ
 לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר; הֲלֹא אָנוּ רְחוּקִים מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה
 לָהֶן שֵׁשׁ זְכוּכִית שְׁשׁוּרָף, וְעַל־יָדַי זֶה תִּפִּיל אוֹתוֹ.
 וְאָמְרָה שְׁלֹא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שְׁיַעֲלֶה עַל רֹאשׁ הַתָּרוֹן
 מִמֶּשׁ, כִּי כִּשְׁהוּא בְּאִמְצָעֵית הַתָּרוֹן, אֲזַי כִּשְׁיִפֹּל, יִפֹּל
 אֶל תוֹךְ הַסְּפִינָה, אֲבָל כִּשְׁיַעֲלֶה בְּרֹאשׁוֹ, אֲזַי כִּשְׁיִפֹּל,
 יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם. הִמְתִּינָה עַד שֶׁעָלָה אֶל רֹאשׁ הַתָּרוֹן
 מִמֶּשׁ, וְלִקְחָה הַזְּכוּכִית שְׁשׁוּרָף נֶגֶד הַחֲמָה (שְׁקוֹרִין
 בָּרַעַן בְּרִיל) וְכוּנְנָה נֶגֶד מוֹחוֹ, עַד שֶׁנִּכְוָה מוֹחוֹ וְנִפְּל לְתוֹךְ
 הַיָּם. וְכִיּוֹן שָׂרְאוּ (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל) שֶׁנִּפְּלוּ,
 גַּעֲשֶׂה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל, כִּי אֵיךְ יוּכָלוּ לַחְזוֹר לְבֵיתָם, כִּי
 הַמֶּלֶךְ יָמוֹת מַחְמַת צָעַר. וְאָמְרוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַסְּפִינָה
 שְׂרוּאִין (הֵינּוּ לְסְפִינָה זוֹ הַנַּ"ל שֶׁל הַבַּת קִיסָר) אוּלַי יֵשׁ שָׁם
 אִיזָה דְקַטּוֹר (רוּפָא) שְׁיִוְכַל לָתֵן לָהֶם עֲצָה. וְהִתְקַרְבוּ

אֶל הַסְּפִינָה הַגִּזְלָה (הִינוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבַּת קִיסָר עִם הַשָּׂרוֹת הַגִּזְלָה) וְאָמְרוּ לָהֶם (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְהַשָּׂרוֹת עִם הַבַּת קִיסָר הַגִּזְלָה) שְׂלֵא יִתְּרָאוּ כָּלֵל, כִּי לֹא יַעֲשׂוּ לָהֶם כָּלֵל. שְׂאֵלוּ אוֹתָם: אוֹלֵי יֵשׁ בֵּינֵיכֶם דּוֹקטוֹר שְׂיִתֵּן לָנוּ עֲצָה. וְסָפְרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וְשָׁבַן הַמֶּלֶךְ נָפַל לְתוֹךְ הַיָּם, וְאָמְרָה הַבַּת־קִיסָר, שְׂיוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִן הַיָּם. וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ אוֹתוֹ וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ. וְלָקְחָה הַדֶּפֶק בְּיָדָהּ, וְאָמְרָה שְׁנִשְׂרַף מַחוּ. וְקָרְעוּ הַמַּחַ וּמָצְאוּ שְׂפָדְבְּרִיָּה בֶּן הוּא, וְנִבְהָלוּ מְאֹד. וּבִקְשׂוּ מִמֶּנָּה שְׂתִלְךְ עִמָּהֶם לְבֵיתָם, וְתִהְיֶה דּוֹקטוֹר אֵצֶל הַמֶּלֶךְ, וְתִהְיֶה חֲשׂוּבָה וְגִדּוּלָה מְאֹד, וְלֹא רִצְתָהּ. וְאָמְרָה כִּי אֵינָנָה דּוֹקטוֹר, רַק שְׂיוֹדְעַת סֵתָם דְּבָרִים הֵלְלוּ.

וְלֹא רָצוּ (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ) לְחֹזֵר לְבֵיתָם, וְהִלְכוּ שְׂתֵי הַסְּפִינּוֹת בְּיַחַד. וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַשָּׂרִי מְלוּכָה מְאֹד, שֶׁהַמֶּלֶכָּה שְׁלָהֶם תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר, מִחֲמַת גִּדּוֹל חֲכָמָתוֹ שְׂרָאוּ בּוֹ. (כִּי הַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הַגִּזְלָה, שֶׁנָּפַל וּמָת, סָבְרוּ שֶׁהַבַּת קִיסָר עִם הַשָּׂרוֹת הַגִּזְלָה הֵם זְכָרִים, כִּי הָיוּ מְלַבְּשִׁים בְּמַלְבוּשֵׁי זְכָרִים כַּגִּזְלָה.

על־כֵּן רָצוּ שֶׁהַמְּלָכָה שְׁלָחָם, שֶׁהִיא אִשְׁתּוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ שָׁמַת, תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר, שֶׁהִיא בְּאֵמַת הַבַּת קִיסָר, שֶׁהִיוּ סְבוּרִים שֶׁהִיא דּוֹקטוֹר, מִחֲמַת שִׂידְעָה בְּחֻכְמָתָהּ שֶׁנִּשְׁרַף הַמּוֹחַ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּפְל, כִּנ"ל) וְשִׂיחָהּ הוּא מֶלֶךְ שְׁלָחָם, וְאֵת הַמֶּלֶךְ שְׁלָחָם (הֵינּוּ הַמֶּלֶךְ הַזְּקֵן הַנ"ל) יַהֲרֹגוּ, (כֹּל זֶה הָיוּ רוֹצִים מְאֹד הַשָּׂרִי מְלוּכָה הַנ"ל) אֲךָ שְׁלָחָם הָיָה אֹפְשֵׁר לְדַבֵּר דְּבַר כְּזֶה אֶל הַמְּלָכָה, שֶׁהִיא תִשָּׂא דּוֹקטוֹר. גַּם לְהַמְּלָכָה הוֹטֵב גַּם־כֵּן מְאֹד שֶׁתִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר, אֲךָ שֶׁהִיָּתָה מְתִירָאָה מִן הַמְּדִינָה, פֶּן לֹא יִתְרָצוּ שִׂיחָהּ הוּא מֶלֶךְ, וְהַסְּפִימוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁתָּאוֹת כְּדֵי שֶׁעַל הַמִּשְׁתָּה בְּשַׁעַת חֲדוּהָ יוֹכְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה. וְהָיוּ עוֹשִׂין מִשְׁתָּה אֲצֵל כָּל אֶחָד בְּיוֹמוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעַ יוֹם מִשְׁתָּה שֶׁל הַדּוֹקטוֹר (הֵינּוּ הַבַּת־קִיסָר), נָתַן לָהֶם מִיַּיִן שֶׁלּוֹ הַנ"ל וְנִשְׁתַּכְּרוּ. בְּשַׁעַת חֲדוּהָ אָמְרוּ הַשָּׂרִים: מַה יָּפָה הִיא שֶׁהַמְּלָכָה תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר. וְאָמַר הַדּוֹקטוֹר. יָפָה מְאֹד הִיא, רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זֹאת בְּלִתי פֶּה שְׁתוּי (הֵינּוּ שְׁלָחָם) בְּשַׁעַת שְׁכָרוֹת). נַעֲנִית הַמְּלָכָה גַם־כֵּן וְאָמְרָה: מַה יָּפָה הִיא שֶׁהִיא תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר, רַק שֶׁהַמְּדִינָה תִּסְכָּח עַל

זה. ישיב שנית הדוקטור (הינו בת הקיסר): יפה מאד היה, רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתי.

אחר כך כשהקיצו משכרותם, נזכרו השרים מה שאמרו ונתבישו בעצמן מהמלכה, שאמרו דבר כזה, אך הלא היא גם כן בעצמה אמרה זאת, והיא גם כן נתבישה מפניהם, אך הלא גם הם אמרו זאת. והתחילו לדבר מזה ונספם ביניהם כן, ונתחנתה היא עם הדוקטור (וכנ"ל הינו עם בת הקיסר, שסברו שהיא דוקטור, כנ"ל) והלכו למדינתם.

וכשראו בני המדינה שהם באים, שמחו מאד, כי זה זמן רב שהלך הפן מלך, ולא ידעו היכן הוא, והמלך הזקן כבר מת בטרם ביאתם. אחר כך ראו (בני המדינה) שהפן מלך, שהוא מלך שלהם, איננו. ושאלו: היכן הוא מלכנו? וספרו להם כל המעשה, איך שכבר מת, ושכבר קבלו להם מלך זה, שבא עמהם, ושמחו מאד על שבא להם מלך חדש.

והמלך (היגו בת הקיסר הנ"ל, שהיא נעשית עתה מלך, כנ"ל) צוה להכריז בכל מדינה ומדינה, שכל מי שנמצא בכל מקום שהוא, גר או אורח ובורח ומגרש, שכלם יבואו על החתנה שלו, איש מהם לא יהיה נעדר, ויקבלו מתנות גדולות, וצוה (המלך הנ"ל, היגו בת הקיסר) שיעשו סביב סביב כל העיר מעינות, כדי שפשאחד ירצה לשתות לא יצטרך לילך ולשתות, רק כל אחד ימצא מעין אצלו. וצוה (המלך הנ"ל, היגו בת הקיסר) לצייר צורתו אצל כל מעין ומעין, ושיעמדו שומרים וישמרו באם שיבוא אחד ויסתכל ביותר על הצורה ויעשה רע פנים (היגו שישתנה פניו כמו מי שמביט היטב על איזה דבר ומשתומם ומצטער) אזי יתפסו אותו בתפיסה. וכן עשו ובאו אלו השלושה הנ"ל, דהיגו בן המלך הראשון, שהוא החתן האמת של בת הקיסר הזאת (שהיא המלך עכשו, כנ"ל) וכן הסוחר הנ"ל (שגרשו אביו מחמת הבת הקיסר הזאת, שברחה עם הספינה עם כל הסחורה, כנ"ל) והמלך שהעבירוהו (גם-כן על-ידיה, כי ברח ממונו עם האחד עשר

שָׂרוֹת, כַּנִּל) וְכָל אֶחָד מֵאלוֹ הַשְּׁלוֹשָׁה הַכִּיר שָׂוָה צוֹרְתָהּ, וְהִסְתַּכְּלוּ וְנִזְכְּרוּ וְנִצְמָעוּ (הֵינּוּ שָׂבָאוּ אֶצֶל הַמַּעֲנִינּוֹת הַנִּל וְרָאוּ צוֹרְתָהּ, שֶׁהִיְתָה מְצִירַת שָׁם, וְהִכִּירוּ אוֹתָהּ, וְהָיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּיוֹתֵר וְכוּ') וְתַפְסּוּ אוֹתָם בַּתְּפִיסָה.

בְּשִׁעַת חֲתָנָה צִוָּה הַמֶּלֶךְ (הֵינּוּ הַבַּת הַקִּיסָר) שְׂיָבֹאוּ הַשְּׁבוּיִים לַפָּנָיו. וְהִבִּיאוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הַנִּל וְהַכִּירָה אוֹתָם, וְהֵם לֹא הַכִּירוּהָ, מִחֲמַת שְׂמֵלֶבֶשֶׁת כְּמוֹ אִישׁ. עָנְתָה הַבַּת קִיסָר וְאָמְרָה: אֵתָה מֶלֶךְ (הֵינּוּ הַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנִּל, שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁלוֹשֵׁת הַשְּׁבוּיִים הַנִּל). אוֹתָךְ הֶעֱבִירוּ בְּשָׁבִיל הָאֶחָד־עֶשֶׂר בְּנוֹת שָׂרִים שְׂנַאֲבָדוּ. הָרִי לָךְ הַבְּנוֹת שָׂרִים. שׁוֹב לְמִדִּינַתְךָ וְלִמְלֻכּוֹתְךָ (כִּי הָאֶחָד־עֶשֶׂר בְּנוֹת שָׂרִים הָיוּ עִמָּה כָּאן, כַּנִּל). אֵתָה סוֹחֵר (הֵינּוּ בַת־חֲלָה דְבָרָה לְהַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנִּל). עֲכָשׁוּ חוֹרָה פָּנֶיהָ וְדָבָרָה עִם הַסוֹחֵר, הֵינּוּ עִם בֶּן הַסוֹחֵר הַנִּל). אוֹתָךְ גָּרַשׁ אָבִיךָ בְּשָׁבִיל הַסְּפִינָה עִם סְחוֹרָה שְׂנַאֲבָדָה מִמֶּךָ (כַּנִּל). הָרִי לָךְ הַסְּפִינָה שְׁלָךְ עִם כָּל הַסְּחוֹרָה, וְעַל שְׂנִשְׁתָּהּא הַמַּעוֹת כָּל־כָּךְ יֵשׁ לָךְ עֵתָה עֲשִׂירוֹת בַּסְּפִינָה בְּכַפְלֵי־כַפְלִים מִמָּה שֶׁהָיָה, (כִּי

הַסְפִּינָה בְּעֶצְמָה עִם כָּל הַסְּחֹרָה שֶׁל בֶּן הַסּוֹחֵר, שֶׁהִיא בְּרָחָה
 עִמָּה כִּנְ"ל, עֲדִינֵן הָיָה אֶצְלָהּ בְּשָׁלְמוֹת, כִּנְ"ל, וְנוֹסֵף לָזֶה הָיָה
 בַּסְפִּינָה כָּל הָעֲשִׂירוֹת שֶׁלְקָחָה אֶצֶל הַגִּזְלָנִים הַנִּ"ל, שֶׁהָיָה
 עֲשִׂירוֹת מְפֹלֵג מְאֹד, כַּפְּלִי-כַּפְּלִים, כִּנְ"ל) וְאֵתָהּ בֶּן-מֶלֶךְ (הֵינּוּ
 הַחֲתָן שֶׁלָּהּ בְּאֵמֶת) נִלְכְּהָ וְנִסְעָה. וְשָׁבוּ לְבֵיתָם. בְּרוּךְ הוֹ
 לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מעשה ג

מהגר

מעשה בחכם אחד, קדם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו להשקות אילנות. אחר-כך נפטר החכם והניח בנים, והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך, והיה יכול לעמוד, רק שלא היה יכול לילך, והיו אחיו נותנים לו ספוק די פרנסתו, והיו מספיקים אותו כל-כך עד שנשאר לו. והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך) מקבץ על-יד על-יד ממה שנשאר לו מפרנסתו עד שקבץ סך מסים וישב עצמו: למה לי לקבל הספקה מהם? טוב שאתחיל לעשות איזה משא-ומתן. ואף שאינו יכול לילך, יעץ בדעתו לשכר לו עגלה ונאמן ובעל-עגלה, ויסע עמהם לליפסיק (עיר של מסחר

בגרמניה), ויוכל לעשות המשאומתן, אף שאינו יכול לילך.

כְּשִׁישְׁמֵעוּ הַמְּשַׁפְּחָה זֹאת, הוּמב בְּעֵינֵיהֶם וְאָמְרוּ: לָמָּה לָנוּ לִתֵּן לוֹ הַסְּפָקָה?

טוב שיהיה לו פרנסה. והלוו לו עוד מעות, פדי שיוכל לנהג המשאומתן. ושכר לו עגלה ונאמן ובעל-עגלה ונסע. ובא לקרעטשמע (אכסניה). ואמר הנאמן שילינו שם, ולא רצה. והפצירו בו, והוא עקש אותם ונסעו משם, ותעו פיער ונפלו עליהם גזלנים.

וְאוֹתָן הַגְּזֵלָנִים נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה פֶּעַם אַחַת רָעַב, וּבָא אֶחָד לָעִיר וְהִכְרִיז: מִי שְׂרוּצָה

מזונות יבוא אליו ונתקבצו אליו כמה אנשים, והוא עשה בערמה, ומי שהיה מבין בו שאין בו צרף אליו, דחה אותו. ולאחד היה אומר: אתה תוכל להיות בעל-מלאכה, ולזה אומר: אתה תוכל להיות פרחים. וברר רק אנשים חכמים, והלך עמהם ליער, ואמר להם שיהיו נעשים גזלנים, באשר שמפאן הולכים הדרךים לליפסיק, לברעסלא (עיר בגרמניה) ולשאָר

מעשיות

מקומות, ונוסעים בכאן סוחרים, ונגזל אותם ונקבץ מעות. ונפלו עליהם (הינו אלו הגזלנים הנ"ל נפלו על הבן הנ"ל, שלא היה יכול לילך, ועל האנשים שלו, והינו הנאמן והבעל-עגלה).

הבעל-עגלה והנאמן, שהיו יכולים לברח ברחו, והוא נשאר על העגלה, ובאו ולקחו התבה של המעות, ושאלו אותו: למה אתה יושב? והשיב שאינו יכול לילך. ונגזלו התבה והסוסים, והוא נשאר על העגלה. והנאמן והבעל-עגלה (שברחו למקום שברחו) ישבו עצמם, באשר שלקחו פרוקלאדין (התחיבויות כספיות) מפריצים, ולמה להם לשוב לביתם, שיוכלו לבוא בשלשלאות? טוב להם לישאר שם (במקום שברחו לשם), ויהיו בכאן נאמן ובעל-עגלה.

והבן הנ"ל, כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו לחם יבש שהיה בעגלה אכל אותם, ואחר-כך כשפלה ולא היה לו לאכל, ישב עצמו מה לעשות, והשליך עצמו מהעגלה לאכל עשבים, והיה

לִן יְחִידֵי בִשְׂדֵה וְנִפְחָד, וְנִמְל מִמֶּנּוּ הַכֶּתֶת, עַד שְׁלֹא
 הָיָה יָכוֹל אֲפֹלוּ לַעֲמֹד, רַק לְרַחֵשׁ (לִזְחֹל), וְהָיָה אוֹכֵל
 הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹתָיו, וְכֹל זְמַן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט וּלְאָכֵל,
 הָיָה אוֹכֵל שָׁם, וְאַחֲר־כֵּן, כְּשֶׁכָּלָה הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹ עַד
 שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט, הָיָה מְנַתֵּק עֲצָמוֹ לְהֵלֵן וְאֲכֹל
 שָׁם, וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב אֵיזָה זְמַן.

פַּעַם אֶחָד בָּא לְעֵשֶׂב אֶחָד שֶׁעֲדִין לֹא אָכַל עֵשֶׂב
 כְּזֶה וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הָעֵשֶׂב, מִחֲמַת
 שֶׁהָיָה אוֹכֵל זְמַן רַב עֲשָׂבִים, וְהָיָה מִכִּיר בָּהֶם,
 וְעֲדִין לֹא רָאָה עֵשֶׂב כְּזֶה, וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ לְעַקְרוֹ עִם
 שָׂרְשׁוֹ, וְהָיָה תַּחַת הַשָּׂרֵשׁ הַדּוּמִיט (אֲבֵן טוֹבָה),
 וְהַדּוּמִיט הָיָה מְרַבֵּעַ, וְכֹל צֵד הָיָה לוֹ סְגֻלָּה אַחֲרָת.
 וּכְצֵד אֶחָד הָיָה כְּתוּב שְׁמִי שְׂיֵאֲחֹז אוֹתוֹ צֵד, יִשָּׂא
 אוֹתוֹ לְמָקוֹם שָׁיוֹם וְלִילָה נִתְקַבְּצִים בִּיחָד, שֶׁהַשָּׂמֶשׁ
 וְהַיָּרֵחַ נִתְקַבְּצִים שָׁם בִּיחָד, וּכְשֶׁעָקַר הָעֵשֶׂב עִם
 הַשָּׂרֵשׁ שֶׁהָיָה שָׁם הַדּוּמִיט, נִדְדַמְּן שְׂאֲחֹז בְּאוֹתוֹ
 הַצֵּד (הַמְסַגֵּל לְשֵׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שָׁיוֹם וְלִילָה מִתְקַבְּצִים,
 כַּפ"ל), וְנִשָּׂא אוֹתוֹ, וּבָא לְמָקוֹם שָׁיוֹם וְלִילָה

נתועדים יחד. והסתכל והנה הוא שם במקום
ששמש וירח באים ביחד כנ"ל.

ושימע שהשמש עם הירח מדברים, והיה השמש
קובל לפני הירח באשר שיש אילן שיש לו
ענפים רבים, ופריו ועליו וכל ענף וענף ופרי ועלה יש
לו סגלה מיוחדת, שזה מסגל לבנים וזה מסגל
לפרנסה וזה מסגל לרפואת חולאת זה וזה לחולאת
אחרת כל אחד ואחד מסגל לדבר אחר, וזה האילן
היו צריכין להשקותו, ואם היו משקין אותו היה
מסגל מאד, ולא די שאין אני משקה אותו, אלא
שעלידי שאני מזריח עליו אני מיבש אותו.

ענתה הלבנה ואמרה: אתה דואג דאגות אחרים,
אני אספר לך עסק שלי. היות שיש לי אלה
הרים, וסביבות האלה הרים יש עוד אלה הרים, ושם
מקום שדים, והשדים יש להם רגלי תרנגולים, ואין
להם כח ברגליהם ויונקים מרגלי, ומחמת זה אין לי
כח ברגלי, ויש לי אבק, הינו פול, שהוא רפואה
לרגלי, ובא רוח ונושא אותו.

ענתה החמה: את זה אתה דואג? (בלשון תמה),
 אגיד לך רפואה. באשר שיש דרך ומאותו
 הדרך מתפצלים כמה דרכים: דרך אחד של צדיקים.
 אפלו הצדיק שהוא בכאן, מפזרים תחתיו אותו
 האבק שבאותו הדרך הנ"ל בכל פסיעה, וכל פסיעה
 שהוא פוסע הוא דורך באותו האבק, ויש דרך של
 אפיקורסים, אפלו אפיקורם שבכאן, מפזרים תחתיו
 בכל פסיעה מאותו האבק הנ"ל, ויש דרך של
 משגעים. אפילו משגע שבכאן, מפזרים תחתיו הנ"ל,
 וכן יש כמה דרכים. ויש דרך אחר, באשר שיש
 צדיקים, שמקבלים על עצמם יסורים, ומוליכים
 אותם הפריצים בשלשלאות, ואין להם כח ברגליהם,
 ומפזרים תחתיהם מאותו האבק של אותו הדרך, ויש
 להם כח ברגליהם. על-כן תלך לשם, שיש שם הרבה
 אבק, ויהיה לך רפואה על רגליך. (כל זה דברי החמה אל
 הלכנה) והוא שמע כל זה.

בתוך כך נסתפל על הדומיט בצד אחר וראה
 כתוב שם, שמי שיאחו באותו הצד, שישא

מעשיות

אותו להִדְרֹךְ שְׂיוּצָאִים מִמֶּנּוּ כַּמָּה דְרָכִים, כַּנִּל, וְאַחַז
בְּאוֹתוֹ הַצַּד, וְנִשָּׂא אוֹתוֹ לְשֵׁם, וְנִתֵּן רִגְלָיו בְּאוֹתוֹ
הַדְרֹךְ שֶׁהָאֵבֶק רְפוּאָה לְרַגְלִים, וְנִתְרַפָּא מִיָּד. וְהִלְךְ
וְנִטַּל הָאֵבֶק מִכָּל הַדְרָכִים, וְעָשָׂה לוֹ אַגְדוֹת, שֶׁאֵגֵד
הַפּוֹל שֶׁל הַדְרֹךְ שֶׁל צְדִיקִים לְבָדוֹ, וְכֵן הַפּוֹל שֶׁל שָׂאֵר
הַדְרָכִים אֵגֵד כָּל אֶחָד לְבָדוֹ וּלְקַחֵם אֹתוֹ.

וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ, וְהִלְךְ לְאוֹתוֹ הַיַּעַר שֶׁגִּזְלוּ אוֹתוֹ שֵׁם,
כְּשֶׁבֵא לְשֵׁם, בְּחַר לוֹ אֵילָן גְּבוּהָ, שֶׁהוּא
סְמוּךְ לְהַדְרֹךְ שְׂיוּצָאִים שֵׁם הַגִּזְלָנִים לְגֹזֵל, וְלִקַּח הַפּוֹל
שֶׁל צְדִיקִים וְהַפּוֹל שֶׁל מְשַׁגְּעִים וְעֲרַבְם יַחַד, וּפְזַר
אוֹתָם עַל הַדְרֹךְ, וְהוּא עָלָה עַל הָאֵילָן וַיֵּשֶׁב שֵׁם
לְרֵאוֹת מֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בָהֶם. וְהָיוּ יוֹצְאִים שֵׁם גִּזְלָנִים
שֶׁיִּשְׁלַח אוֹתָן הַגִּזְלָן הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם הַנִּל לְצֵאת וּלְגֹזֵל,
וּכְשֶׁבֵאוּ לְאוֹתוֹ הַדְרֹךְ, תִּכְרַף בְּשִׁדְרָכּוֹ עַל הַפּוֹל הַנִּל
נַעֲשׂוּ צְדִיקִים, וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק עַל נַפְשָׁם עַל שֶׁגִּזְלוּ עַד
הֵנָּה וְהִרְגוּ כַּמָּה נַפְשוֹת, אֲבָל מִחַמַּת שֶׁהָיָה מְעַרְב
שֵׁם פּוֹל שֶׁל מְשַׁגְּעִים, נַעֲשׂוּ צְדִיקִים מְשַׁגְּעִים
וְהִתְחִילוּ לְהִתְקוּמֵט זֶה עִם זֶה. זֶה אָמַר: בְּשִׁבְלֶךְ

גִּזְלוֹנוֹ, וְזֶה אָמַר: עַל־יַדְךָ גִּזְלוֹנוֹ, עַד שְׁהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה שׁוֹלַח פֶּת אַחֲרַת, וְהָיָה גַם־כֵּן כֹּה־ל. וְהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה כֹּה־ל, וְכֵן הָיָה אַחֲר־כֵּךְ, עַד שְׁנִהְרְגוּ בְּלָם. עַד שְׁהִבִּין שְׂלֵא נִשְׂאָרוֹ כִּי אִם הוּא בְּעַצְמוֹ עִם עוֹד אֶחָד (הֵינּוּ שְׁהִבִּין הַנַּ"ל הִבִּין שְׂכַבְר נִהְרְגוּ כָּל הַגְּזֻלָּיִם הַנַּ"ל, וְלֹא נִשְׂאָר כִּי אִם הַגְּזֻלָּן הַגָּדוֹל בְּעַצְמוֹ עִם עוֹד אֶחָד) וַיֵּרֶד מִהָאֵילָן, וְכַבֵּד מִשָּׁם אֶת הַפּוֹל הַנַּ"ל מִן הַדֶּרֶךְ, וּפְזַר אֶת הַפּוֹל שֶׁל צְדִיקִים בְּעַצְמוֹ, וְהִלְךְ וַיֵּשֶׁב עַל הָאֵילָן.

וְאוֹתוֹ הַגְּזֻלָּן (הֵינּוּ הַגָּדוֹל שִׁפְהָם) תָּמָה שִׁשׁוֹלַח כָּל הַגְּזֻלָּיִם, וַאֲיֵן אֶחָד מֵהֶם שָׁב אֵלָיו. וְהִלְךְ הוּא בְּעַצְמוֹ עִם הָאֶחָד שֶׁנִּשְׂאָר אֶצְלוֹ, וְתַכְף כְּשָׁבָא עַל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ (שְׁפִזֵּר שֵׁם הַבֵּן הַנַּ"ל הַפּוֹל שֶׁל צְדִיקִים לְבָדוֹ) נַעֲשֶׂה צְדִיק, וְהִתְחִיל לְצַעֵק לְחַבְרוֹ עַל נַפְשׁוֹ עַל שְׁהָרַג כָּל־כֵּךְ נַפְשׁוֹת וְגֹזַל כָּל־כֵּךְ, וְהָיָה תּוֹלֵשׁ קִבְרִים וְהָיָה שָׁב בְּתִשׁוּבָה וּמִתְחַרֵּט מְאֹד, וְכִיּוֹן שָׂרָאָה (הַבֵּן הַנַּ"ל שְׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל הָאֵילָן) שְׁהוּא מִתְחַרֵּט וַיֵּשֶׁב בְּתִשׁוּבָה כָּל־כֵּךְ, יֵרֵד מִהָאֵילָן. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הַגְּזֻלָּן שְׂמַצָּא אָדָם, הִתְחִיל לְצַעֵק: אוֹי עַל נַפְשִׁי, כּוֹזֵאת

מעשיות

וְכֹזֵאת עָשִׂיתִי, אֲהֵה! תֵּן לִי תְּשׁוּבָה! עֲנֵה לֹא: הַחֲזֹר לִי
 הַתְּבֹה שְׁגֹלְתֶם מִמֶּנִּי, כִּי פָתוּב אֶצְלָם עַל כָּל גְּזֻלָּה
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁנַגְזֹל וְאֶצֶל מִי נִגְזֹל. אָמַר לֹא: אֲנִי מַחֲזִיר
 לְךָ תִּכְפָּה, וְאֲנִי נוֹתֵן לְךָ אֶפְלוֹ כָּל הָאוֹצְרוֹת שֶׁל גְּזֻלָּה
 שִׁישׁ לִי. רַק תֵּן לִי תְּשׁוּבָה. אָמַר לֹא: תְּשׁוּבָתְךָ הִיא רַק
 שְׁתִּילָךְ אֶל הָעִיר וְתִצְעַק וְתִתְּוֹדֶה: אֲנִי הוּא שֶׁהִכְרַזְתִּי
 אֲזִי וְעָשִׂיתִי כִּמְהָ גְּזֻלָּנִים וְהִרְגָתִי וְגֹלְתִי כִּמְהָ נַפְשׁוֹת
 זֶה הִיא תְּשׁוּבָתְךָ. וְנָתַן לֹא כָּל הָאוֹצְרוֹת, וְהִלָּךְ עִמּוֹ
 אֶל הָעִיר וְעָשָׂה כֵּן. וּפְסָקוּ שָׁם בְּאוֹתוֹ הָעִיר בְּאִשְׁר
 שֶׁהָרַג כָּל־כָּךְ נַפְשׁוֹת, עַל־כֵּן יִתְּלוּ אוֹתוֹ, לְמַעַן יִדְעוּ.
אֲחֵר־כֶּךְ יֹשֵׁב עֲצֵמוֹ הַבֵּן הַגִּיל לִילָךְ אֶל הַשְּׁנִי
 אֶלְפֵי הָרִים (הַגִּיל) לְהִסְתַּכֵּל מֵהָנַעֲשָׂה
 שָׁם. כְּשֶׁבֵּא לְשָׁם, עָמַד מֵרְחוֹק מֵהַשְּׁנִי אֶלְפֵי הָרִים
 וְרָאָה שִׁישׁ שָׁם כִּמְהָ וְכִמְהָ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבְבוֹת
 מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל יְשֻׁדִים, כִּי הֵם פָּרִים וְרַבִּים כְּבִנְי־אָדָם,
 וְהֵם רַבִּים מְאֹד, וְרָאָה הַמַּלְכוּת שֶׁלָּהֶם יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף
 שִׁשׁוּם יְלוּד אִשָּׁה אֵינּוּ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כּוֹז, וְרָאָה אוֹתָם
 שְׁעוֹשִׂים לִיצְנוּת: זֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק לָזֶה תִּינוֹק, וְזֶה

אומר שהזיק לזה יד, וזה מספר שהזיק רגל, וכן שאר ליצנות.

בתוך כך נסתפל וראה אב ואם הולכים ובוכים, ושאלו אותם: למה אתם בוכים? והשיבו שיש להם בן, והיה דרבו לילך לדרבו, והיה שב באותו הזמן, ועכשיו הוא זמן רב ועדין לא בא. והביאו אותם למלך, וצוה המלך לשלח שלוחים לכל העולם למצאו. והיו האב ואם חוזרים, ופגעו באחד שהיה הולך ביחד עם בנם הנ"ל (הינו שאותו האחד שפגעו בו היה החבר של בנם, והיה הולך ביחד עם בנם בתחלה, אבל עכשו פגעו בו לבדו) ושאל אותם: על מה אתם בוכים? וספרו לו כנ"ל, השיב להם: אני אודיע לכם. היות שהיה לנו אי אחד ביים, שהיה שם מקום שלנו, ואחר כך הלך המלך שהיה שיקד לו האי הנ"ל, ורצה לבנות שם בנינים והניח יסודות. ואמר הבן הנ"ל (הינו הבן של השדים הנ"ל שנאבד) אלי שנוזק אותו, והלכנו ולקחנו הפח מהמלך, והיה עוסק בדאקטורים, ולא היו יכולים לעזר לו, והתחיל

מעשיות

לַעֲסֹק בַּמִּכְשָׁפִים, וְהָיָה שֵׁם מִכְשָׁף אֶחָד, שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ
 מִשְׁפָּחָתוֹ, וְאֵת מִשְׁפָּחָתִי לֹא יָדַע. עַל־כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל
 לַעֲשׂוֹת לִי דָבָר, אֲבָל מִשְׁפָּחָתוֹ הָיָה יוֹדֵעַ, וְתַפְסֹת אוֹתוֹ
 וּמַעֲנֵה אוֹתוֹ כָּל־כֶּבֶד, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ. (הִינּוּ זֶה
 הַיֶּשֶׁד, שֶׁסָּפַר כָּל זֶה, הִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹהֵם) וְסָפַר זֹאת
 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. אָמַר הַמֶּלֶךְ: יָשִׁיבוּ לוֹ הַכַּח! עָנָה וְאָמַר,
 שֶׁהָיָה אֶצְלָנוּ אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַּח, וְנִתְּנוּ לוֹ הַכַּח.
 אָמַר הַמֶּלֶךְ: יִקְחוּ מִמֶּנּוּ הַכַּח וַיַּחְזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ. הִשְׁיִיבוּ
 לְהַמֶּלֶךְ כִּי נַעֲשֶׂה עֵנָן. אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׁיקְרָאוּ הָעֵנָן
 וַיִּבִּיאוּ אוֹתוֹ לְכָאן. וְשִׁלְחוּ שְׁלִיחַ אַחֲרָיו.

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ הַבֵּן הַזֶּה"ל (הִינּוּ זֶה הַבֵּן, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ
 כַּח בְּרַגְלָיו בְּתַחֲלָה, שֶׁבָּא לְכָאן וּרְאָה כָּל זֶה): אֵלֶיךָ
 וְאִרְאֶה הָעֵנָן, אֵיךְ נַעֲשֶׂה מִהָאֲנָשִׁים אֵלּוּ עֵנָן. וְהִלְךְ
 אַחֲרֵי הַשְּׁלִיחַ, וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיָה שֵׁם הָעֵנָן, וְשָׂאֵל
 אֶת אֲנָשֵׁי הָעִיר: מִפְּנֵי מָה כִּפְסָה הָעֵנָן כָּל־כֶּבֶד בְּתוֹךְ
 הָעִיר? וְהִשְׁיִיבוּ לוֹ: בְּכָאן אֲדַרְבָּא, שֶׁמַּעוֹלָם אֵין כָּאן
 עֵנָן, וְזֶה זְמַן שֶׁכִּפְסָה הָעֵנָן, וּבָא הַשְּׁלִיחַ וְקָרָא אֶת הָעֵנָן.
 וְהִלְךְ מִשָּׁם, וַיֵּשֶׁב עִצְמוֹ הָאִישׁ הַזֶּה"ל לִילָךְ אַחֲרֵיהֶם

לשמע מה הם מדברים. ושמע שהשליח שאל אותו:
איך אתה בא להיות בכאן ענן? והשיב לו: אספר לך
מעשה.

פעם אחת היה חכם אחד, והקיסר מהמדינה היה
אפיקורס גדול, ועשה את כל המדינה
לאפיקורסים. והלך החכם וקרא את כל בני
משפחתו. ענה ואמר להם: הלא אתם רואים
שהקיסר הוא אפיקורס גדול, ועשה את כל המדינה
אפיקורסים, וקצת ממשפחתנו עשה גם-כן
לאפיקורסים. בכן נפרש אל המדבר, כדי שנשאיר
בהאמונה בהשם יתברך. והספימו עמו. ואמר החכם
שם (הינו שהזכיר איזה שם מן השמות), והביא אותם אל
המדבר, ולא הוטב בעיניו אותו המדבר, ואמר שם
ונשא אותם אל מדבר אחר, ולא הוטב בעיניו גם-כן.
ואמר עוד שם, והביא אותם אל מדבר אחר, והוטב
בעיניו. ואותו המדבר היתה סמוכה אל השני אלף
הרים, והלך (אותו החכם הנ"ל) ועשה עגול סביבותם,
שלא יוכל שום אחד להתקרב אליהם.

מעשיות

רִישׁ אֵילָן, שָׁאֵם הָיָה אוֹתוֹ הָאֵילָן נִשְׁקָה, לֹא הָיָה
נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ (הֵינּוּ מִן הַשָּׂדִים) כְּלוּם. עַל־כֵּן
עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאֲתָנוּ, שְׁחוֹפְרִים וְאִינָם מְנִיחִים
מִיָּם לְהָאֵילָן. וְשֹׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה?
בִּיּוֹן שְׁחוֹפְרִים פֶּעַם אַחַת לְמַנְעַ הַמַּיִם, דִּי הַשִּׁיב לוֹ:
שִׁישׁ בֵּינֵינוּ מְדַבְּרִים, וְאֵלּוּ הַמְדַבְּרִים הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים
מַחֲלָקֶת בֵּין מֶלֶךְ זֶה לְמֶלֶךְ אֲחֵר, וְעַל־יְדִיָּזָה נַעֲשֶׂה
מַלְחָמָה, וְעַל־יְדִיָּזָה נַעֲשֶׂה רַעֲיֶדֶת הָאָרֶץ, וְנוֹפֵל
הָאֲדָמָה שְׁסָבִיבוֹת הַחֲפִירָה, וְיִוָּכַל לְבֹא מִיָּם לְהָאֵילָן.
עַל־כֵּן עוֹמְדִים תָּמִיד לַחֲפֹר, כַּנִּל, וּכְשֶׁנַּעֲשֶׂה מֶלֶךְ
בֵּינֵינוּ, עוֹשִׂים לְפָנָיו כָּל הַלִּיצָנוֹת וְשִׂמְחִים. זֶה
מִתְלוֹצֵץ אִיךְ הַזִּיק תִּינוֹק, וְהַיּוֹלֶדֶת מִתְאַבְּלֶת עָלָיו,
וְזֶה מְרָאָה לִיצָנוֹת אַחֲרוֹת, וְכֵן כַּמָּה מֵינֵי לִיצָנוֹת,
וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ בָּא בְּתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, הוּא הוֹלֵךְ וּמְטִיל עִם
הַשָּׂרִי מְלוּכָה שְׁלוֹ, וּמְנַסֶּה עֲצָמוֹ לַעֲקֹר הָאֵילָן, כִּי אִם
לֹא הָיָה הָאֵילָן כָּלָל, הָיָה טוֹב לָנוּ מְאֹד. וּמִחֻזֵּק לְבוֹ
מְאֹד כְּדִי לַעֲקֹר הָאֵילָן כֻּלּוֹ, וּכְשֶׁבָא אֶל הָאֵילָן, אֲזִי
הָאֵילָן צוֹעֵק מְאֹד, וְאֲזִי נוֹפֵל עָלָיו פֶּחַד וְחוֹזֵר לְאַחֲזָרָיו.

פעם אחת נעשה מלך חדש ביניהם, ועשו לפניו
 ליצנות גדולות, כנ"ל, ובא בשמחה גדולה,
 ועשה לעצמו אבירות לב מאד, ואמר לעקר את
 האילן כלו לגמרי, ויצא לטייל עם שריו. וחזק לבו
 מאד, ורץ לעקר האילן לגמרי, וכשבא אליו, נתן קול
 גדול, ונפל עליו פחד, וחזר לאחוריו ובא בכעס גדול
 וחזר. והיה הולך. בתוך כך נסתכל וראה בני-אדם
 יושבים (הינו הפת אנשים של החכם הנ"ל), ושלא איזה
 אנשים מאנשיו לעשות להם פראוי, פדרפם תמיד
 (הינו שזה המלך שלח להזיקם פדרפם), וכיון שראו אותם
 אותה המשפחה של בני-אדם הנ"ל, נפל עליהם
 פחד. ואמר להם הזקן הנ"ל: אל תפחדו.

וכשנתקרב השדים לשם, לא היו יכולים
 להתקרב אליהם מחמת העגול
 הנ"ל שהיה סביבותם, ושלא שלוחים אחרים, ולא
 היו יכולים גם-כן, ובא בכעס גדול, והלך בעצמו,
 ולא היה יכול גם הוא לקרב אליהם, ובקש מהזקן
 שיינחנו לפנים לשם ואמר לו: מאחר שאתה מבקש,

אַנִּיחַ אוֹתְךָ לִפְנֵים, אֲבָל אֵין דָּרֶךְ שְׁיִלְךָ הַמֶּלֶךְ יְחִידִי,
 וְאַנִּיחַ אוֹתְךָ עִם עוֹד אֶחָד לִפְנֵים, וּפְתַח לָהֶם פְּתַח
 וְנִכְנְסוּ, וְחֹזֵר וְסֹגֵר הָעֵגוּל. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהִזְקֵן: אֵיךְ
 אֶתָּה בָּא לֵישֵׁב עַל מָקוֹם שְׁלֵנוּ? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מַה
 הוּא מְקוֹמְךָ? הוּא מָקוֹם שְׁלִי! אָמַר לוֹ: אֵין אֶתָּה
 מְתִירָא מִמְּנִי? הַשֵּׁיב לוֹ: לָאוּ! אָמַר לוֹ: אֵין אֶתָּה
 מְתִירָא? וּפְשֵׁט עֲצָמוֹ וְנַעֲשֶׂה גְדוֹל מְאֹד עַד הַשָּׁמַיִם,
 וְרֹצֵה לְבַלְעוֹ. אָמַר הִזְקֵן: אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינִי מְתִירָא
 כָּלֵל, אֵךְ אִם אֲנִי רוֹצֵה, תְּהִיָּה אֶתָּה מְתִירָא מִמְּנִי.
 וְהִלֵּךְ וְהִתְפַּלֵּל קִצָּת, וְנַעֲשֶׂה עָב וְעֵנָן גְּדוֹל, וְהָיוּ
 רַעֲמִים גְּדוֹלִים, וְהִרְעַם הוֹרֵג אוֹתָם, וְנִהְרְגוּ כָּל הַשָּׂרִי
 מְלוּכָה שְׁלוֹ שְׁהָיוּ עִמּוֹ, וְלֹא נִשְׁאָרוּ כִּי אִם הוּא עִם
 הָאֶחָד שְׁהִיָּה עִמּוֹ שֵׁם בְּתוֹךְ הָעֵגוּל, וּבִקֵּשׁ אוֹתוֹ
 שְׁיִפְסֵק הִרְעַם, וּפָסֵק.

עֵבֶה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר: מֵאַחַר שְׁאֶתָּה אִישׁ כּוֹה, אֶתָּן
 לְךָ סֵפֶר מִכָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת שֶׁל יְשָׁדִים, כִּי יֵשׁ
 בְּעָלֵי שְׁמוֹת שְׂאִינָם יוֹדְעִים רַק מִמְּשֻׁפָּחָה אַחַת,
 וְאַפְלוּ אוֹתָהּ הַמְּשֻׁפָּחָה אֵינָם יוֹדְעִים בְּשִׁלְמוֹת. אֲנִי

אתן לך ספר שכתוב בו כל המשפחות, כי אצל המלך כתובים כלם, ואפלו מי שנולד נכתב אצל המלך. ושלח את האחד, שהיה עמו אחר הספר (הינו שהמלך של השדים שלח את האחד, שהיה עמו בתוך העגול אחר הספר. נמצא, שטוב עשה שהניח אותו עם עוד אחד לפני, כי אם לאו, את מי היה שולח?) והביא לו הספר, ופתח את הספר, וראה כתוב בו אלף אלפים ורבי רבבות משפחות שלהם, והבטיח המלך שלא יזיקו לעולם את כל משפחתו של אותו הזקן הנ"ל, וצוה להביא כל הפאטרעטין (דמות דיוקן) של כל בני משפחתו, ואפלו אם יהיה נולד להם (איזה ילד) יביאו תכף הפאטרעט שלו, כדי שלא יהיה נזוק שום אחד ממשפחת הזקן.

אחר כך, כשהגיע זמנו של הזקן לפטר מן העולם, קרא לבניו וצוה להם ואמר להם: אני מניח לכם זה הספר: והלא אתם רואים שיש לי כח להשתמש עם זה הספר בקדושה, ואף על-פי-כן איני משתמש בו. רק יש לי אמונה בהשם

יתברך. גם אתם אל תשתמשו בו. אפלו אם ימצא
 אחד מכם שיוכל להשתמש בו בקדשה, אף-על-פי-
 כן אל ישתמש בו, רק יהיה לו אמונה בהשם יתברך.
 ונפטר החכם, והלך הספר בירשה ובא לכן בנו, והיה
 לו כח להשתמש בו בקדשה, רק שהיה לו אמונה
 בהשם יתברך, ולא היה משתמש בו, באשר צוה
 הזקן. והמדברים שיש ביניהם היו מפתים את נכד
 הזקן הנ"ל: באשר שיש לך בנות גדולות ואין לך
 לפרנסם ולהשיאם, על-כן השתמש בזה הספר. והוא
 לא היה יודע שהם מפתים אותו, וסבר שלבו מיעצו
 לזה. ונסע לאביו זקנו על קברו, ושאל אותו: באשר
 שהנחת צוואה שלא להשתמש עם הספר, רק שיהיה
 לנו אמונה בהשם יתברך, ועתה הלב מפתה אותי
 להשתמש בו. ענה אותו (הזקן הנפטר הנ"ל): אף-על-פי
 שיש לך כח להשתמש בו בקדשה, מוטב שיהיה לך
 אמונה בהשם יתברך ואל תשתמש בו, והשם יתברך
 יעזר לך. ועשה כן.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיְהִי הַמֶּלֶךְ חוֹלָה בְּאוֹתָהּ מְדִינָה שְׂיֹשֵׁב
 בָּהּ הַנֶּכֶד שֶׁל הַזֶּקֶן הַגִּיל וְעַסְק בְּדַאקְמוֹרִים
 וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת רְפוּאָה. מִחֲמַת גְּדֹל הַחֲמִימוֹת
 שֶׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה לֹא הָיוּ מוֹעִילִים
 הַרְפוּאוֹת, וְגַזַּר הַמֶּלֶךְ שְׂיִשְׂרָאֵל יִתְפַּלְלוּ בְּעַדּוֹ. אָמַר
 הַמֶּלֶךְ שְׁלֹנוּ: בְּאִשֶּׁר שָׁזָה הַנֶּכֶד הַגִּיל יֵשׁ לוֹ כַּחַ
 לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַסֶּפֶר בְּקִדְשָׁה וְאִינוּ מוֹשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עַל־
 כֵּן נַעֲשֶׂה לְטוֹבָתוֹ, וְצוּהָ עָלַי לְהִיּוֹת שָׁם עִנְן כְּדִי
 שְׂיִהְיֶה לְהַמֶּלֶךְ רְפוּאָה מִהַרְפוּאוֹת שְׁלֵקָח כְּבָר
 וּמִהַרְפוּאוֹת שְׂיִקָּח עוֹד. וְהַנֶּכֶד הַגִּיל לֹא יָדַע כָּלֵל
 מְזָה, וּמִחֲמַת זֶה אָנִי הֵייתִי בְּכֹאֵן עִנְן (כֹּל זֶה הָיָה מִסֶּפֶר
 הָעִנְן לְהַשְׁלִיחַ).

וַיְהִי הַבֶּן הַגִּיל (הַיְנוּ זֶה שְׁלֹא הָיָה לוֹ כַּחַ בְּרַגְלָיו בְּתַחֲלָה)
 הָיָה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְשׁוֹמֵעַ. וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ
 לְמֶלֶךְ, וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ שְׂיִקָּחוּ הַכַּחַ וַיַּחֲזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ הַגִּיל,
 וְהַחֲזִירוּ לוֹ הַכַּחַ, וְאָז חָזַר הַבֶּן שֶׁל הַשְּׂדִים הַגִּיל,
 כִּי לֹא מִיֶּסֶר מְאֹד בְּלֹא כַּחַ, כִּי עֲנּוּ אוֹתוֹ מְאֹד
 שָׁם, וְחָרָה לוֹ מְאֹד עַל הַמְכַשֵּׁף שֶׁעָנָה אוֹתוֹ כֹּל־כָּךְ,

מעשיות

וְצוּה לְבָנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁיְהִיו אוֹרְבִים תָּמִיד עַל
הַמְכִשֵׁף הַנִּלְ, וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם מְדַבְּרִים, וְהָלְכוּ וְהִגִּידוּ
לְהַמְכִשֵׁף שִׁישְׁמֹר עֲצָמוֹ, כִּי הֵם אוֹרְבִים עָלָיו, וְעִשָּׂה
הַמְכִשֵׁף תַּחְבּוּלוֹת, וְקָרָא עוֹד מְכַשְׁפִּים שִׁיּוֹדְעִים
מִשְׁפָּחוֹת כְּדֵי לְשַׁמֵּר מֵהֶם, וְחָרָה מְאֹד לְהִבֵּן הַנִּלְ
וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ עַל הַמְדַבְּרִים עַל שִׁגְלוֹ סוּדוֹ לְהַמְכִשֵׁף.

פַּעַם אַחַת גִּזְדָּמָן שֶׁהָלְכוּ יַחַד מִמִּשְׁפַּחַה שֶׁל הַבֵּן
הַנִּלְ וּמֵהַמְדַבְּרִים עַל הַמְשַׁמֵּר אֶצֶל הַמְּלָךְ,
וְהָלְכוּ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַנִּלְ וְעִשׂוּ עֲלִילָה עַל
הַמְדַבְּרִים, וְהָרַג הַמְּלָךְ אֶת הַמְדַבְּרִים, וְחָרָה
לְהַמְדַבְּרִים הַנְּשֹׂאִים, וְהָלְכוּ וְעִשׂוּ מְרִידָה בֵּין כָּל
הַמְּלָכִים, וְהָיָה בֵּין הַשְּׂדִים רָעַב וְחִלְשׁוֹת וְחָרַב וְדָבָר,
וְנַעֲשָׂה מְלַחְמוֹת בֵּין כָּל הַמְּלָכִים, וְעַל־יְדִיָּוָה נַעֲשָׂה
רַעֲיִדַת הָאָרֶץ וְנִפְלָה הָאָרֶץ כְּלָה וְנִשְׁקָה הָאֵילָן כְּלוֹ,
וְלֹא נִשְׂאָר מֵהֶם כְּלָל, וְנַעֲשׂוּ כְּלֵא הָיוּ. אָמֵן.

סוּד מַעֲשֵׂה זֶה מְרַמֵּז בְּקַפִּיטֵל א' שְׁבַתְהֵלִים: אֲשֶׁר־י הָאִישׁ וְכו',
דָּרָךְ רְשָׁעִים דָּרָךְ צְדִיקִים וְכו'. הֵינּוּ בַחֲנִינַת הַדְּרָכִים הַנִּלְ
שִׁישׁ בָּהֶם הָאָבֶק שֶׁמְפֹזְרִים וְכו'. וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם

אֲשֶׁר פָּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ וְכוּ'. וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ. הֵינּוּ
הָאֵילָן הַגִּ'ל. שְׁכָל פְּרִיּוֹ וְעָלְיוֹ הַכֹּל בְּאֲשֶׁר לְכֹל מְסַגֵּל מְאֹד בַּגִּ'ל.
דוֹק וְתִשְׁבַּח עוֹד אֵיזָה רְמוּזִים: אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלָּךְ כִּי
בְּתַחִילָה לֹא הָיָה יָכוֹל לִילָךְ: לֹא עָמַד כִּי אַחֲר־כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל
לְעָמֹד גַּם-כֵּן: וּבְמוֹשֵׁב לְצִים. הֵינּוּ מוֹשֵׁב לְצִים הַגִּ'ל שְׁעוֹשִׂין
לִיצְנוֹת וְכוּ' בַּגִּ'ל: כְּמוֹן אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ הֵינּוּ הָרוּחַ שְׁנוּשֵׂא
הַפּוֹל הַגִּ'ל: וְכֹל זֶה הוּא רַק רְמוּזִים בְּעֵלְמָא. שֶׁהָאִיר עֵינֵינוּ קָצַת.
לְמַעַן נִבְיִן וְנִשְׁפִּיל קָצַת עַד הֵיכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים. אֲבָל הַדְּבָרִים
סְתוּמִים עֲדִין בְּתַכְלִית הַהֶעָלֶם: כִּי כָּל אֱלוֹ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שְׁסֻפְּר
גָּבְהוּ מְאֹד מְאֹד מִדַּעַת אֲנוּשֵׁי וְנַעֲלָמִים מַעֲיִן כָּל חַי וְכוּ'.

מעשה ד

ממלך שיגור שמד

מעשה נסים

פעם אחת היה מלך וגור על המדינה גרוש בגזרות שמד, שמו שירצה לשאר במדינה ימיר דתו, ואם לאו יהיה נתגרש מהמדינה. והיו קצת מהם שהפקירו כל רכושם ועשירות שלהם ויצאו משם בדלות כדי לשאר באמונה שיהיו ישראלים, וקצת מהם חסו על רכושם ועשירותם ונשארו שם והיו אנוסים. בצנעא היו נוהגים דת יהודית ובפרהסיא לא היו רשאים (לנהג כמו יהודים).

וימת המלך, ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג המדינה ביד רמה. וכבש כמה מדינות, והיה חכם גדול. ומחמת שהיה מחזיק בתקופ ידו את השרי

מלוכה, יעצו עליו ונתקשרו לפל עליו ולהכרית אותו ואת זרעו. והיה בין השרים אחד מהאנוסים וישב עצמו: הלא מפני מה אני אנוס? מחמת שהייתי חס על הוני ורכושי. עכשו שיהיה המדינה בלא מלך, יהיה איש את רעהו חיים בלעו, כי אי אפשר שיהיה מדינה בלא מלך. על-כן יעץ בעצמו לילך ולהגיד למלך בלי ידיעתם. והלך והגיד למלך, שנתקשרו עליו כנ"ל. והלך המלך ונסה אם אמת הדבר, וראה שהוא אמת, והעמיד שומרים. באותו לילה שנפל עליו תפסו אותם, ורן אותם כל אחד כפי משפטו.

ענה המלך ואמר להשר האנוס הנ"ל: איזה כבוד אתן לך בשביל זה שהצלתני ואת זרעי? אם אמר לעשות אותך שר, הרי אתה בלא זה שר; ואם לתן לך מעות, יש לך. אמר איזה כבוד אתה רוצה, ואעשה לך. ענה האנוס ואמר: אבל תעשה לי מה שאמר? אמר המלך: הן. אמר: השבע לי בכתריך ומלכותך. ונשבע לו. ענה ואמר (האנוס הנ"ל): עקר כבודי שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא, להניח

טלית ותפלין בפרהסיא, וחרה להמלך מאד, מחמת
שפכל מדינתו אינם רשאים להיות יהודים, אבל לא
היה לו בררה מחמת השבועה. בבקר הלך האנוס
והניח טלית ותפלין בפרהסיא.

אחר כך מת המלך ונעשה בנו מלך, והוא
התחיל להנהיג מדינתו ברבות, מחמת
שראה שרצו להכרית את אביו פנ"ל, וכבש מדינות
רבות, והיה חכם גדול מאד, וצוה לקבץ ולקרות את
כל החווי פוכבים שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות
נכרת זרעו, פדי שישמר מזה, ואמרו לו שזרעו לא
יכרת, רק שישמר משור ושה. וכתבו זאת בספר
הזכרונות, וצוה לבניו שינהגו גם כן פמותו בדרך
רפה ומת.

ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג ביד רמה ובחזק
כמו זקנו, וכבש מדינות רבות ונפל על
חכמה, וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה,
פדי שלא יהיה נכרת זרעו. על כן אין לו מורא משום
דבר. ונהג מדינתו ברמה, ונעשה חכם גדול מאד.

וּנְפֹל עַל חֲכָמָה לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא
מִלְחָמָה, כִּי יֵשׁ שְׁבַעַה חֲלָקֵי עוֹלָם,
שֶׁהָעוֹלָם נִתְחַלֵּק לְשִׁבְעָה חֲלָקִים, וַיֵּשׁ שְׁבַעַה
כּוֹכְבֵי־לֵלָת, שָׁפֵל כּוֹכַב מֵאִיר בְּחֵלֶק מִחֲלָקֵי
הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ שְׁבַעַה מִיָּנִי מִתְּכוֹת, שָׁפֵל אֶחָד
מִשְׁבַּעַה כּוֹכְבֵי־לֵלָת מֵאִיר בְּמִין מִתְּכַת אֶחָד. וְהֵלֶךְ
וְקִבֵּץ כָּל הַשְּׁבַעַה מִיָּנִי מִתְּכוֹת, וְצֹוּה לְהֵבִיא כָּל
הַפֶּאטְרָעטִין (דְּמוֹת דְּיוֹקוֹן) שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים שֶׁהֵם שֶׁל
זָהָב שֶׁתּוֹלֵין בְּפֶלְטָרִין (אֶרְמוֹן) שְׁלֵהֶם, וְעֹשֶׂה מִזֶּה
אָדָם. רֵאשׁוּ שֶׁל זָהָב וְגוֹפּוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן שְׂאָר
הָאֵיבָרִים מִמִּיָּנִי מִתְּכוֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיָה בְּאוֹתוֹ
הָאָדָם כָּל הַשְּׁבַעַ מִיָּנִי מִתְּכוֹת, וְהֶעֱמִיד אוֹתוֹ עַל
הַר גְּבוּהָ, וְהָיוּ כָּל הַשְּׁבַעַה כּוֹכְבֵי־לֵלָת מֵאִירִין
בְּאוֹתוֹ הָאָדָם, וּכְשֶׁהָיָה אָדָם צָרִיד לְאִיזָה עֵצָה אוֹ
אִיזָה מִשְׂאֵל־וּמַתָּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לֹא, הָיָה עוֹמֵד
נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֵיבָר שֶׁל הַמִּין מִתְּכַת הַשֵּׁיךְ לְחֵלֶק
הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׁם, וְהָיָה חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ אִם
לַעֲשׂוֹת אִם לֹא, וּכְשֶׁהָיָה צָרִיד לַעֲשׂוֹת, הָיָה מֵאִיר

וּמְזַרִיחַ אוֹתוֹ הָאֵיבֵר, וְאִם לֹא הָיָה נִחְשָׁד הָאֵיבֵר.
 (כֹּל זֶה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ הַגָּדֹל) וְעַל־יְדֵי זֶה הָיָה כּוֹבֵשׁ כָּל
 הָעוֹלָם. וְאַסֵּף מִמּוֹן רַב.

וְאוֹתוֹ הַדְּמוּת אָדָם לֹא הָיָה מְסַגֵּל לְהַגָּל, רַק
 (בְּאִפְסוֹ וּבְתַנְאִי) שְׂיֵהִיָּה הַמֶּלֶךְ מִשְׁפִּיל גָּאִים
 וּמִגְבִּיָּה שְׁפָלִים. וְהַלֵּךְ וְשַׁלַּח פְּקֻדוֹת (הֵינּוּ אוֹקְאוֹזִין)
 עֲבוּר כָּל הַיַּעַדְנִירָאֲלִין (קְצִינֵי צְבָא בְּכִירִים) וְשֹׂאֵר
 הַשָּׂרִים שְׂיֵשׁ לָהֶם הַתְּמֻנּוֹת וְאוֹרְדִיר"ש (תַּפְּקִידִים),
 וּכְאוּ פְלָם, וְהַשְׁפִּיל אוֹתָם, וְלָקַח מֵהֶם הַהַתְּמֻנּוֹת
 שְׁלָהֶם, אִפְלוּ אוֹתָן שֶׁהָיוּ לָהֶם הַתְּמֻנּוֹת שְׁעַבְדוּ אֶצֶל
 אָבִי אָבִי זְקֵנוּ לָקַח מֵהֶם, וְהַגְּבִיָּה שְׁפָלִים וְהַעֲמִיד
 אוֹתָם תַּחְתֵּיהֶם. בְּתוֹכָם הָיָה הַשָּׂר הָאֲנוּם הַגָּדֹל (הֵינּוּ
 שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ הַשָּׂרִים שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹסֵק לְהַשְׁפִּילָם) וְשֹׂאֵל
 אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ: מָהוּ הַשְּׂרָרוֹת וְהַהַתְּמֻנּוֹת שְׁלָךְ? הַשֵּׁב
 לוֹ: הַשְּׂרָרוֹת שְׁלִי הוּא שְׂאֵהִיָּה רִשְׁאֵי לְהִיּוֹת יְהוּדֵי
 בְּפִרְהֶסְיָא בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַפּוֹבָה שְׁעַשִּׂיתִי לְזַקְנֶךָ כְּנִל.
 וְלָקַח מֵאוֹתוֹ זֹאת, וְחֹזֵר וְנַעֲשֶׂה אָנוּם.

פַּעַם אַחַת אָשָׁב הַמֶּלֶךְ לִישָׁן וְרָאָה בַחֲלוּם
 שֶׁהַשָּׁמַיִם זָפִים, וְרָאָה כָּל הַשָּׁנִים עֹשֶׂר
 מְזֻלֹת, וְרָאָה שְׁשׁוּר וְשָׂה שְׁיִישׁ בֵּין הַמְזֻלֹת הֵם
 מִשְׁחָקִים מְמֹנִי. וְהַקִּיץ בְּכַעַס גָּדוֹל וְנִפְחָד מְאֹד, וְצֹוּה
 לְהִבִּיא אֶת סֵפֶר הַזְכָּרוֹנוֹת, וְרָאָה פְּתוּב בּוֹ שְׁעַל־יְדֵי
 שׁוּר וְשָׂה יְהִיָּה נִכְרַת זָרְעוֹ, וְנִפְּל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל,
 וְסִפֵּר לְהַמְלֶכֶה, וְנִפְּל עָלֶיהָ וְעַל בְּנֵיהָ גַם־כֵּן פַּחַד
 גָּדוֹל. וַתִּפְּעֵם רוּחוֹ מְאֹד, וְקָרָא לְכָל הַפּוֹתְרֵי חֲלוּמוֹת,
 וְכָל אֶחָד הָיָה פּוֹתֵר לְעִצְמוֹ, וְלֹא הָיָה קוֹלֵן נִכְנֵם
 בְּאֻזְנָיו. וְנִפְּל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל מְאֹד, וּבֹא אֵלָיו חָכֵם
 אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שְׁיִישׁ לוֹ קִבְּלָה מֵאֲבִיו. הַיּוֹת שְׁיִישׁ שְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה מֵיָנִי תִהְלֹכּוֹת הַשָּׁמֶשׁ, וַיֵּשׁ
 מְקוֹם שָׁכַל הַשָּׁלֵשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה מֵיָנִי
 תִהְלֹכּוֹת הַשָּׁמֶשׁ מְזֻרִיחִים לְשֵׁם, וְשֵׁם גָּדֵל יִשְׁכַּמְּ
 בְּרוּל, וְיָמִי שְׁיִישׁ לוֹ פַּחַד, כְּשֶׁבֹא לְהִשְׁכַּמְּ הַנִּ"ל, נִצּוֹל
 מֵהַפַּחַד.

וְהַיּוֹטֵב לְהַמְלֶכֶךְ, וְהַלֵּךְ עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וְכָל זָרְעוֹ
 לְמְקוֹם הַנִּ"ל עִם הַחֲכָם הַנִּ"ל, וּבִאֲמִצֵּעַ

הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על פעם, כי עלידי
פעם בוראים מלאך המשחית, ואותו מלאך הנ"ל
הוא ממנה על כל המשחיתים. ושואלין אותו הדרך,
כי יש דרך ישר לפני איש, ויש דרך שהוא מלא טיט,
ויש דרך שהוא מלא פחתים ובורות, וכן שאר
דרכים, ויש דרך אחד, שיש שם אש שארבע
פרסאות מאותו האש גשרפים (ושאלו לו הדרך, ואמר
להם אותו הדרך שיש שם האש) והיו הולכים. והיה
החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו
האש, כי היה לו קבלה מאביו שיש שם אש כנ"ל.
בתוך כך ראה האש, וראה שהיו הולכים דרך האש
מלכים ויהודים מעטפים במלית ותפלין, וזה היה
מחמת שהיו אצל אותן המלכים יושבים יהודים
במדינתם, על-כן היו יכולים לילך דרך האש. ואמר
החכם להמלך: באשר שיש קבלה בידי שארבע
פרסאות רחוק מן האש גשרפים, על-כן אין אני רוצה
לילך עוד. והמלך חשב: מאחר שרואה ששאר
מלכים הולכים שם דרך האש, על-כן אמר שגם הוא

יֵלֶךְ. וְעֵנָה הַחֶכֶם: אֲנִי יֵשׁ לִי קִבְלָה מֵאֲבֵי כְּנָ"ל. עַל־כֵּן
 אֵינִי רוֹצֵה לֵילֶךְ. אֶתָּה, אִם רְצוֹנְךָ לֵילֶךְ, לֵךְ. וְהִלֶּךְ
 הַמֶּלֶךְ וְזָרְעוֹ, וְשִׁלַּט בָּהֶם הָאֵשׁ, וְנִשְׂרַף הוּא וְזָרְעוֹ
 וְנִכְרְתוּ כָּלָם.

כְּשֵׁבָא הַחֶכֶם לְבֵיתוֹ, הָיָה תְּמוּזָה בְּעֵינֵי הַשָּׂרִים.
 הֲלֹא הָיָה נִשְׁמַר מִשׁוֹר וְשָׂה, וְאִיךְ בָּא
 שְׂיִהְיֶה נִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ. עֵנָה הָאָנוּם וְאָמַר: עַל־יְדֵי
 נִכְרֵת, כִּי הַחֲזוּי בּוֹכְבִים רָאוּ, וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, כִּי
 שׁוֹר עוֹשֵׂינִי מַעֲוֹרוֹ תְּפִלִּין, וְשָׂה עוֹשֵׂינִי מִצְמָרוֹ צִיצִית
 לְטָלִית, וְעַל־יְדֵיהֶם נִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ, כִּי אוֹתָן
 הַמְּלָכִים שָׁהוּ יְהוּדִים דָּרִים בְּמִדְיָנָתָם, שְׁמֹלְבָשֵׁינִי
 בְּטָלִית וְתְּפִלִּין, הָיוּ הוֹלְכִים דְּרֹךְ הָאֵשׁ וְלֹא הָיוּ נִזְזָקִים
 כְּלָל, וְהוּא נִכְרֵת עַל־יְדֵי שְׂלֹא הָיוּ רִשָּׁאִים יְהוּדִים
 שְׁלֹזְבָשֵׁינִי טָלִית וְתְּפִלִּין לֵישֵׁב בְּמִדְיָנָתוֹ, וְעַל־כֵּן הָיוּ
 הַשׁוֹר וְשָׂה שְׁבִמְזֻלוֹת שׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ, כִּי הַחֲזוּי
 בּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ
 כְּנָ"ל.

"למה רגשו גוים וכו'. תרעם בשבט ברזל. פן יאנף ותאבדו דרך פי יבער" וכו' (תהלים ב). והדברים עתיקים וסתומים מאד כל זה שמעתי. עוד מצאתי קצת רמזים מהמעשה זו בפקיטל הנ"ל. "ננתקה את מוסרותימו" מוסרות הם של עור, בחינת תפליין. "עבותימו" עבות הם חבלים, בחינת ציצית, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה פסוק זה במסכת עבודה זרה (דף ג:) על ציצית ותפליין. "וישב בשמים ישחק", כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו. "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו". הפעם והבהלה והפחד הנ"ל, "ואני נסכתי מלפי על ציון הר קדשי". אפשר הרמו בזה, כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה את זה לעמת זה, כי הוא כנגד המלך על ציון הר הקדש, כי שם כלולים כל חלקי עולם וכו', וזהו "הר" כנ"ל. "נסכתי" לשון "נסך ויצק". "שאל ממני" כל העצות כנ"ל. "גוים נחלתך ואחוזתך אפסי ארץ" לאהז יחד כל אפסי ארץ, הינו כל שבעה חלקי עולם וכל המלכים והגוים לנחלה תחתי: "עבדו" זה ציצית. "ביראה" זה תפליין. וגילו ברעה רעה הנ"ל.

מעשה ה

בן מלך שיהיה מאבנים טובות

אמר קדם שספר: "אני יודע מעשה שיש בה כל השם של מ"ב" ואחר-כך ספר זאת המעשה ואף-על-פי-כן אין אנו יודעים אם זאת היא המעשה של השם מ"ב.

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים, והלך ועסק בדאקטורים (רופאים), פדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים, ולא הועילו לו. וגזר על היהודים שיתפללו בעבורו שיהיו לו בנים. והיו היהודים מבקשים ומחפשים צדיק, פדי שיתפלל ויפעל שיהיו לו בנים, ובקשו ומצאו צדיק גנוז, ואמרו לו שיתפלל שיהיו להמלך בנים, וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ושלה המלך פקדתו (שקורין אוקאו)

מעשיות

אחריו, והביאו אותו להמלך. והתחיל המלך לדבר עמו בטוב: הלא אתה יודע, שהיהודים הם בידי לעשות בהם פרצוני. על-כן אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שיהיו לי בנים. והבטיח לו שיהיה לו בנותה שנה ולד. והלך למקומו, וילדה המלכה בת, והיתה אותה הבת מלכה יפת-תואר מאד, וכשהיתה בת ארבע שנים, היתה יכולה כל החכמות ולומר בכלי שיר, והיתה יודעת כל הלשונות. והיו נוסעים מלכים מפל המדינות לראותה, והיה שמחה גדולה על המלך.

אחר-כך נכסף המלך מאד שיהיה לו בן, כדי שלא תהיה מסכת מלכותו לאיש זר, וגור שוב על היהודים שיתפללו שיהיה לו בן, והיו מבקשים ומחפשים את הצדיק הנ"ל ולא מצאו אותו, כי כבר נפטר. ובקשו עוד ומצאו עוד צדיק גנוז, ואמרו לו שיתן להמלך בן, ואמר שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ואמר לו המלך גם-כן כנ"ל: הלא היהודים בידי וכו', כנ"ל. אמר לו החכם (הינו זה הצדיק הנ"ל): תוכל לעשות מה שאצווה? אמר המלך: הן.

אמר לו החכם: אני צריך שתביא כל המיני אבנים טובות, כי כל אבן טוב, יש לו סגולה אחרת, כי יש אצל המלכים ספר שפתוב בו כל מיני האבנים טובות. אמר המלך: אני אוציא חצי מלכותי כדי שיהיה לי בן. והלך והביא לו כל מיני האבנים טובות ולקחם החכם והדקם. ולקח פוס יין ונתנם לתוכו, ונתן חצי הפוס להמלך לשתות וחציה להמלכה. ואמר להם שיהיה להם בן שיהיה בלוי מאבנים טובות, ויהיו בו כל הסגלות של כל האבנים טובות, והלך למקומו. וילדה בן, ונעשה שמחה גדולה על המלך. והבן הנולד לא היה מאבנים טובות. פשהיה הבן בן ארבע שנים היה יפה תאר מאד וחכם גדול בכל החכמות, והיה יודע כל הלשונות, והיו נוסעים מלכים לראותו.

והבת מלכה ראתה שאינה חשובה כל כך ונתקנאה בו. רק זאת היה נחמתה, באשר שאותו הצדיק אמר שיהיה בלוי מאבנים טובות. טוב שאינו מאבנים טובות.

פעם אחת הָיָה הַבֶּן־מֶלֶךְ מִחֲתָךְ עֲצִים וְנִקְרָא
 בְּאֶצְבָּעוֹ, וְרָצְתָה הַבֵּת־מֶלֶכָה לְכַרֵּךְ אֶת
 אֶצְבָּעוֹ, וְרָאֲתָה שֵׁם אָבֶן טוֹב, וְנִתְקַנְאָה בּוֹ מְאֹד
 וְעָשְׂתָה עֲצָמָה חוֹלָה, וּבָאוּ כַּמָּה דְאִקְטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָהּ רְפוּאָה, וּקְרָאוּ לְמְכַשְׁפִּים. וְהָיָה
 שֵׁם מְכַשֵּׁף, וְגִלְתָּה לוֹ הָאֱמֶת, שֶׁהִיא עֹשֶׂתָה עֲצָמָה
 חוֹלָה, כַּנִּ"ל, וְשָׂאֵלָה אוֹתוֹ אִם יוּכַל לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף
 לְאָדָם שְׂיִהְיֶה מְצָרַע. אָמַר: הֵן. אָמְרָה לוֹ: אוּלַי יִבְקֹשׁ
 מְכַשֵּׁף שְׂיִבְטֵל הַכְּשׁוּף וְיִתְרַפֵּא. אָמַר הַמְכַשֵּׁף: אִם
 יִשְׁלִיכּוּ הַכְּשׁוּף אֶל הַמַּיִם, לֹא יוּכְלוּ לְבַטְלוֹ עוֹד.
 וְעָשְׂתָה כֵּן, וְהִשְׁלִיכָה הַכְּשׁוּף אֶל הַמַּיִם, וְנִעְשָׂה הַבֶּן־
 מֶלֶךְ מְצָרַע מְאֹד, וְהָיָה לוֹ עַל חֲטָמוֹ צָרַעַת וְעַל פָּנָיו
 וְעַל שָׁאֵר גּוּפוֹ, וְעַסַּק הַמֶּלֶךְ בְּדִקְטוֹרִים וּבְמְכַשְׁפִּים
 וְלֹא הוֹעִילוּ.

וְגַזַּר עַל הַיְהוּדִים שְׂיִתְפַּלְלוּ, וּבְקִשׁוּ הַצַּדִּיק הַנִּ"ל,
 וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, וְהַצַּדִּיק הַנִּ"ל הָיָה
 מִתְפַּלֵּל תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאִשֶּׁר שֶׁהוּא הָיָה
 מִבְּטִיחַ שְׂיִהְיֶה הַבֶּן־מֶלֶךְ כֵּלּוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְלֹא

הִיָּה כֵּן, וְהָיָה טוֹעֵן לַהֲשֵׁם יִתְבַּרְךָ: הֲאֵם עָשִׂיתִי זֹאת בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֶךָ? לֹא עָשִׂיתִי כִּי אִם בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֶךָ, וְעַכְשָׁיו לֹא נִתְקַיֵּם כְּמוֹ שְׁאִמַּרְתִּי. וּבֹא הַצְּדִיק לְהַמְלִיךְ, וְהָיָה מִתְפַּלֵּל וְלֹא הוֹעִיל, וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא בְּשׁוּף.

וְהַצְּדִיק הַגִּזְלָן הָיָה גְבוּרָה לְמַעֲלָה מִן כָּל הַבְּשָׁפִים, וּבֹא הַצְּדִיק וְהוֹדִיעַ לְהַמְלִיךְ שֶׁהוּא בְּשׁוּף,

וְשֶׁהַשְּׁלִיכוֹ הַבְּשׁוּף לַמַּיִם, וְאִין תִּקְנָה לְהַבִּין מֶלֶךְ כִּי אִם שִׁישְׁלִיכוֹ הַמְכֻשָּׁף שֶׁעָשָׂה הַבְּשׁוּף לַמַּיִם אָמַר הַמְּלִיךְ: אֲנִי נֹתֵן לְךָ כָּל הַמְכֻשָּׁפִים לְהַשְׁלִיכֵם לַמַּיִם כִּדִּי שִׁיתְרַפֵּא בְּנִי. וְנִתְיַרְאֶה הַבַּת־מְלָכָה וְרִצְתָה אֶל הַמַּיִם לְהוֹצִיא הַבְּשׁוּף מִן הַמַּיִם, כִּי הִיְתָה יוֹדַעַת הֵיכֵן מִנַּח הַבְּשׁוּף, וְנִפְלָה אֶל הַמַּיִם. וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל שֶׁהַבַּת־מְלָכָה נִפְלָה אֶל הַמַּיִם, וּבֹא הַצְּדִיק הַגִּזְלָן וְאָמַר לָהֶם שֶׁהַבֶּן־מְלָךְ יִתְרַפֵּא, וְנִתְרַפֵּא, וְנִתְיַבֵּשׁ הַצְּרַעַת וְנִפְּל וְנִקְלַף כָּל הָעוֹר מִמֶּנּוּ וְנַעֲשֶׂה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת כְּלוֹ, וְהָיָה לוֹ כָּל הַסְּגֻלוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת: (הֵינּוּ כִּי אַחַר שֶׁנִּקְלַף הָעוֹר אִזּוֹ נִתְגַּלָּה וְנִרְאָה שֶׁהַבֶּן מְלָךְ הוּא כְּלוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, כַּאֲשֶׁר אָמַר הַצְּדִיק הַגִּזְלָן).

מעשה ו

ממלך ענו

מעשה במלך אחד והיה לו חכם. אמר המלך
 להחכם: באשר שיש מלך שחותם עצמו
 שהוא גבור גדול ואיש אמת וענו. והנה גבור אני יודע
 שהוא גבור, מחמת שפביב מדינתו הולך הים, ועל
 הים עומדים חיל על ספינות עם הורמאטים
 (תותחים), ואינם מניחים להתקרב. ולפנים מן הים
 יש (מקום שטובעין בו שקורין) זומפ (ביצה טובענית) גדול
 סביב המדינה, שאין שם פראם שביל קטן, שאינו
 יכול לילך שם פי אם אדם אחד, וגם שם עומדים
 הורמאטים, וכשיבוא אחד להלחם, מורים עם
 ההורמאטים, ואי אפשר להתקרב לשם, אך מה
 שחותם עצמו איש אמת וענו זה איני יודע, ואני רוצה
 שתביא אלי הפאטרעט (דמות דיוקן) של אותו המלך,

כּי יֵשׁ לְהַמְלִיךְ כָּל הַפְּאֲטָרְעֵטִין שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים,
וְהַפְּאֲטָרְעֵט שֶׁלֹּא לֹא נִמְצָא אֶצֶל שׁוֹם מֶלֶךְ, כּי הוּא
נִסְתָּר מִבְּנֵי־אָדָם, כּי הוּא יוֹשֵׁב תַּחַת כְּלָה (וילון),
וְהוּא רְחוּק מִבְּנֵי מְדִינָתוֹ.

הַלֵּךְ הַחֲכָם אֶל הַמְּדִינָה. אָמַר הַחֲכָם בְּדַעַתּוֹ,
שְׁצַרִּיךְ לוֹ לַיָּדַע מַהוּת הַמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי מַה
יָדַע הַמַּהוּת שֶׁל הַמְּדִינָה? עַל־יְדֵי הַקְּאֲטָאוּיֵשׁ שֶׁל
הַמְּדִינָה (הֵינּוּ עֲנִינֵי צְחוּק, שְׁקוֹרִין קְאֲטָאוּיֵשׁ), כּי
כְּשֶׁצְרִיכִים לַיָּדַע דָּבָר, צְרִיכִים לַיָּדַע הַקְּאֲטָאוּיֵשׁ
שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר, כּי יֵשׁ כְּמָה מֵינֵי קְאֲטָאוּיֵשׁ: יֵשׁ אֶחָד
שֶׁמְכֻוֹן בְּאֵמֶת לְהִזְיֵק לְחִבְרוֹ בְּדַבְּרָיו, וּכְשֶׁחִבְרוֹ מְקַפֵּיד
עָלָיו, אוֹמֵר לוֹ: אֲנִי מְצַחֵק, כְּמוֹ שְׁפִתּוֹב: (משלי כו, יח)
"כְּמַתְּלֵהֶּלֶה וְכוּ'. וְאָמַר: הֲלֹא מְצַחֵק אֲנִי!" וְכֵן יֵשׁ
אֶחָד שֶׁמְתַבּוֹן בְּדַרְדֵּר צְחוּק, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן חִבְרוֹ נִזְוֵק
עַל־יְדֵי דַבְּרָיו. וְכֵן יֵשׁ כְּמָה מֵינֵי קְאֲטָאוּיֵשׁ. וְיֵשׁ בְּכָל
הַמְּדִינוֹת מְדִינָה שְׁפוֹלְלֶת כָּל הַמְּדִינוֹת, וּבְאוֹתָהּ
הַמְּדִינָה יֵשׁ עִיר אַחַת שְׁפוֹלְלֶת כָּל הָעִירוֹת שֶׁל כָּל
הַמְּדִינָה שְׁפוֹלְלֶת כָּל הַמְּדִינוֹת, וּבְאוֹתָהּ הָעִיר יֵשׁ בֵּית

אֶחָד שְׁבוּלָלֶת כָּל הַבָּתִּים שֶׁל כָּל הָעִיר שְׁבוּלָלֶת כָּל
הָעִירוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שְׁבוּלָלֶת כָּל הַמְּדִינֹת, וְשֵׁם יֵשׁ
אָדָם שְׁכָלוֹל מִכָּל הַבַּיִת וְכוּ', וְשֵׁם יֵשׁ אֶחָד שְׁעוֹשֶׂה
כָּל הַלְּיָצְנוֹת וְהַקְּאֲטָאוּיִישׁ שֶׁל הַמְּדִינָה.

וְלִקְחָה הַחֲכָם עִמּוֹ מִמּוֹן רַב, וְהִלְךְ לְשֵׁם וְרָאָה
שְׁעוֹשִׂים כַּמָּה מִיְּנֵי לְיָצְנוֹת וְצָחוֹק, וְהִבִּין
בְּהַקְּאֲטָאוּיִישׁ שֶׁהַמְּדִינָה כְּלָה מִלְּאָה שְׁקָרִים מִתְּחִלָּה
וְעַד סוּף, כִּי רָאָה שְׁעוֹשֵׁין צָחוֹק אֵיךְ מְאֲנִים וּמְטַעִים
בְּנֵי־אָדָם בְּמִשְׁאֵל־וּמַתָּן, וְאֵיךְ הוּא כָּא לְדוֹן
בְּהַמְּאֲנִים־טְרָאטָא (בֵּית מִשְׁפַּט עִירוֹנִי) וְשֵׁם כְּלוֹ שְׁקָר
וּמְקַבְּלִין שְׁחָד. וְהוֹלֵךְ לְהַסְאָנְדָּ (בֵּית מִשְׁפַּט מִמְּשַׁלְתֵי)
הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם כְּלוֹ שְׁקָר, וְהָיוּ עוֹשִׂים בְּדַרְדָּר
צָחוֹק אֵן שְׁטַעֲלִין (כַּעֵין הַצְנָה) מִכָּל הַדְּבָרִים הַלְּלוֹ. וְהִבִּין
הַחֲכָם בְּאוֹתוֹ הַצָּחוֹק שֶׁהַמְּדִינָה כְּלָה מִלְּאָה שְׁקָרִים
וְרַמְאוֹת, וְאֵין כָּה שׁוֹם אֲמֶת, וְהִלְךְ וְנִשְׂא וְנָתַן
בְּהַמְּדִינָה, וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהוֹנֹת אוֹתוֹ בְּהַמְּשַׁאֵל־וּמַתָּן,
וְהִלְךְ לְדוֹן לְפָנָי הָעֶרְכָּאוֹת, וְהֵם כְּלָם מִלְּאִים שְׁקָר
וְשְׁחָדִים, וּבִיּוֹם זֶה נָתַן לָהֶם שְׁחָד, לְמַחֵר לֹא הִפְּרוּהוּ.

וְהַלֵּךְ לְעֶרְכָּאוֹת גְּבוּהַ יוֹתֵר, וְגַם שָׁם בְּלוֹ שָׁקֵר, עַד שֶׁבָּא לִפְנֵי הַסָּאֵנָאט (בית משפט מלכותי), וְגַם הֵם מִלְּאִים שָׁקֵר וְשִׁחָדִים, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ.

וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ עָנָה וְאָמַר: עַל מִי אַתָּה מִלֵּךְ?
 שֶׁהַמְּדִינָה מְלֹאָה שְׁקָרִים בְּלָה, מִתְחִלָּה
 וְעַד סוּף, וְאִין בָּהּ שׁוּם אֱמֶת. וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל
 הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה, וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁמַע דְּבָרָיו, הִרְבִּין
 אֲזַנּוֹ אֶצֶל הַיּוֹלֵז לְשָׁמַע דְּבָרָיו, כִּי הָיָה תְּמוּהָ לְהַמֶּלֶךְ
 שִׁימְצָא אִישׁ שְׂיֹדַע מִכָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה.
 וְהַשָּׂרִי מְלוּכָה שֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרָיו הָיוּ כּוֹעֲסִים עָלָיו מְאֹד,
 וְהוּא הָיָה מְסַפֵּר וְהוֹלֵךְ הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה. עָנָה
 וְאָמַר (הַחֲכָם הַגִּ'ל): וְהָיָה רָאוּי לֹאמֹר שְׁגָם הַמֶּלֶךְ
 כְּמוֹתֶם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שָׁקֵר כְּמוֹ הַמְּדִינָה, אֵיךְ מִזֵּה אֲנִי
 רוֹאֶה אִיךְ אַתָּה אִישׁ אֱמֶת, וּבְשִׁבִיל זֶה אַתָּה רְחוּק
 מֵהֶם, מִחֲמַת שֶׁאִין אַתָּה יָכוֹל לְסַבֵּל הַשְּׁקָר שֶׁל
 הַמְּדִינָה. וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד, וְהַמֶּלֶךְ,
 מִחֲמַת שֶׁהָיָה עָנּוּ מְאֹד, וּבְמָקוֹם גְּדֻלָּתוֹ שָׁם
 עֲנוּתוֹתָיו, כִּי כֵן דָּרָךְ הָעָנּוּ, שֶׁכָּכֵל מֵה שְׁמוֹ שֶׁבְּחִין

וּמַגְדִּילִין אוֹתוֹ יוֹתֵר, נַעֲשֶׂה קָטָן וְעָנּוּ יוֹתֵר, וּמַחֲמֵת
גִּדְל הַשֶּׁבַח שֶׁל הַחֶכֶם, שִׁשְׁבַּח וְגִדְל אֶת הַמֶּלֶךְ, בֶּא
הַמֶּלֶךְ בַּעֲנוּוֹת וְקִטְנוֹת מְאֹד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֵין מִמֶּשׁ.
וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק, וְהַשְׁלִיךְ אֶת הַיּוֹלֹן לְרֹאוֹת
אֶת אוֹתוֹ הַחֶכֶם, מִי הוּא זֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וּמִבֵּין כָּל
זֹאת. וְנִתְגַּלָּה פָּנָיו, וְרָאָה אוֹתוֹ הַחֶכֶם, וְהִבִּיא
הַפֶּאֶמְרַעַט שֶׁלוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ.

דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת (איכה א). צִיּוֹן הִיא בְּחִינַת הַצִּיּוֹנִים שֶׁל כָּל
הַמְדִינּוֹת, שֶׁכֻּלָּם נִתְּוַעְדִים לְשֵׁם. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל
לט): וְרָאָה אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוֹן.

וְזֹאתוּ (ישעיה לג): "חֲזוּהוּ" צִיּוֹן "קִרְיַת" מוֹעֲדֵינוּ רְאֵשִׁיתֵנו
מִ"צ"ח"ק, שֶׁשֵּׁם הָיוּ נִתְּוַעְדִים כָּל הַצִּיּוֹנִים, וּמִי שֶׁהָיָה
צָרִיךְ לִידַע אִם לַעֲשׂוֹת הַדְּבָר אוֹ הַמִּשְׁאָ וּמִתֵּן, הָיָה יוֹדֵעַ שֵׁם.
יְהִי רָצוֹן שִׁיבְנָה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

רִאָה וְהִבֵּן וְהִבֵּט אֶתְהָ, הַמַּעֲנֵן, עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מוֹגִיעִים.
אֲשֶׁרִי הַמַּחֲכָה וְיִגִיעַ לִידַע וְלִהְיוֹת מַעֲט מְסוּדוֹת
הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלְלוֹ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ כִּאֲלֹה מִיָּמִים קְדָמוֹנִים.

וְדַע שְׁכַל אֱלוֹ הַפְּסוּקִים וְהַרְמְזִים הַמוֹכְבָּאִים אַחַר קִצַּת
 הַמַּעֲשִׂיּוֹת הֵם רַק רְמָזִים וְגַלּוּי מַלְתָּא בְּעֵלְמָא, לְמַעַן יִדְעוּ
 כִּי לֹא דְבַר רִיק הוּא, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ
 בְּפִרְוֵשׁ שְׁאֵמֵר שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֵיזָה רְמָזִים בְּעֵלְמָא בְּאֵיזָה פְּסוּקִים
 הַמְרָמְזִים לְסוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת לְמַעַן דַּעַת שְׁאִינוּ מְדַבְּרִים חֶסֶם וְשְׁלוֹם
 דְּבָרִים בְּטָלִים, אֲבָל סוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּעֵצָם רְחוּק מְדַעַתְנוּ וְעַמֵּק
 עַמֵּק, מִי יִמְצְאוּנוּ.

מעשה ז

מזיבוב ועפביש

(ק"ז תקס"ז)

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד, שהיו עליו כמה מלחמות
כבדות וכבש אותם, ולקח שבויים הרבה.

(בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה ענה ואמר בזו
הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל ותוכלו להבין) והיה המלך
עושה סעדה גדולה (שקורין באיל), בכל שנה באותו
היום שפבש המלחמה, והיו שם על הבאיל כל השרי
מלוכה וכל השרים בדרך המלכים, והיו עושין שם
עניני צחוק, (שקורין קומעדים הצגות), והיו משחקים
וצוחקים מפל האמות, מהישמעאל ומפל האמות,
והיו עושים ומעקמים בדרך שחוק בדרך הנמוס

וְהַהֲנִיחָהּ שָׁל כָּל אִמָּה, וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם־כֵּן
הָיוּ עוֹשֵׂינֵי הַשְּׁחֹק.

רְצוּנָה הַמְּלֹךְ לְהָבִיא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה פְּתוּב בּוֹ
הַנְּמוּסִים וְהַהֲנִיחָהּ שָׁל כָּל אִמָּה וְאִמָּה, וּבְכָל
מְקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר, הָיָה רוֹאֵה שְׁפָתוֹב בּוֹ
הַהֲנִיחָהּ וְהַנְּמוּסִים שֶׁל הָאִמָּה, בְּדַרְדָּר שֶׁהָיוּ עוֹשֵׂינֵי
בְּעֵלֵי הַשְּׁחֹק מִמֶּשׁ, כִּי מִסֵּתְמָא גַּם זֶה שֶׁעָשָׂה הַצְּחֹק
וְהַקְּאֻמְעָדִיא רָאָה גַּם־כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַנִּלְוֵל. וּבְתוֹךְ
שֶׁהָיָה הַמְּלֹךְ יוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶר, רָאָה שֶׁהָיָה עֵפְבִישׁ,
הַנְּקֵרָא (שְׁפִיז), שֶׁהָיָה מְרַחֵשׁ עַל צִדֵּי הַסֵּפֶר, דְּהֵינּוּ עַל
חֲדָי הַדְּפִינֵי, וּמִצַּד הַשְּׁנַי הָיָה עוֹמֵד זָבּוּב. מִן הַסֵּתֶם
לְהִיכֵן הוֹלֵךְ הָעֵפְבִישׁ? אֵל הַזָּבּוּב. וּבְתוֹךְ שֶׁהָיָה
הָעֵפְבִישׁ מְרַחֵשׁ וְהוֹלֵךְ אֵל הַזָּבּוּב, כָּא רוח וְהָרִים אֶת
הַדָּף מִן הַסֵּפֶר, וְלֹא הָיָה הָעֵפְבִישׁ יָכוֹל לֵילֵךְ אֵל
הַזָּבּוּב, וְחֹזְרָה לְאַחֻרְיָה, וְעָשְׂתָה עֲצָמָה בְּעַרְמָה כְּאֵלוֹ
הִיא חוֹזֶרֶת וְאֵינָה רוֹצֵה עוֹד לֵילֵךְ אֵל הַזָּבּוּב. וְחֹזֵר
הַדָּף לְמְקוֹמָהּ, וְחֹזְרָה הָעֵפְבִישׁ לֵילֵךְ אֵל הַזָּבּוּב, וְאִזֵּי
שׁוּב הָרִים הַדָּף וְלֹא הִנִּיחָהּ, (הֵינּוּ שֶׁהַדָּף חֹזֵר וְהָרִים אֶת

עצמו, ולא הניח את העֶבְבִישׁ לילך אל הזָבוּב) וחזרה, וכן
 הִיָּה פָּמָה פְּעָמִים. אַחֲר־כֵּן שׁוּב חֲזָרָה הָעֶבְבִישׁ לִילֵךְ
 אֶל הַזָּבוּב, וְהִיתָה מְרַחֶשֶׁת וְהוֹלֶכֶת עַד שֶׁכָּבַר חֲטָפָה
 עֲצָמָה בְּרָגַל אֶחָד עַל הַדָּף. וְשׁוּב הָרִים הַדָּף אֶת
 עֲצָמוֹ, וְהִיא כָּבַר הִיתָה עַל הַדָּף קָצַת, וְאִזֵּי הֵנִיחַ הַדָּף
 אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּשְׁאַרָה הָעֶבְבִישׁ תַּחְתּוֹ
 בַּחֲלָל בֵּין דָּף לְדָף, וְהִיתָה מְרַחֶשֶׁת שָׁם, וְנִשְׁאַרָה
 מִטָּה מִטָּה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִמֶּנָּה כְּלוּם. (וְהַזָּבוּב לֹא
 אִסְפַּר לָכֶם מֵה שֶׁהָיָה בָּהּ).

וְהַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹאֵה כָּל זֶה וְהָיָה מִתְמִיָּה עֲצָמוֹ,
 וְהֵבִין שָׂאִין זֶה דְּבַר רִיק, רַק שֶׁמֵּרְאִין לוֹ
 אִיזָה דְּבַר. (וְכָל הַשָּׂרִים רָאוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ מִסְתַּכֵּל וּמִתְמִיָּה עַל זֶה)
 וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב בְּזֶה, מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וְנִתְנַמְנָם עַל
 הַסֵּפֶר.

וְחֵלֶם לוֹ שֶׁהָיָה בִּידוֹ אֶבֶן טוֹב, (שְׁקוֹרִין דְּוִמִיט), וְהָיָה
 מִסְתַּכֵּל בּוֹ, וְהָיָה יוֹצֵאִין מִמֶּנּוּ גְזָמוֹת אֲנָשִׁים,
 וְהַשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ הַדְּוִמִיט. וְהַדְּרֹךְ אֵצֶל הַמְּלָכִים שְׁתוּלָה
 עַל־גְּבִיהֶם הַפְּאֲמָרְעַט (דְּמוֹת דְּיוֹקָן) שְׁלוֹ, וְעַל־גְּבִי

הפאטרעט תולה הכתר, והיו אותן האנשים, היוצאין מן הדומיט, לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו, ואחר-כך לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו), והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו. והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה שוכב עליו, והגן לפניו ולא יכלו לעשות לו מאומה. והלכו ממנו, ואחר-כך חזר הדף למקומו, ושוב היו רצים להרגו, וחזר והרים הדף כנ"ל, וכן היה כמה פעמים.

והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמיגן עליו, מאיזה גמוסים של איזה אמה פתוב עליו, והיה מתירא להסתכל, והתחיל לצעק: חבל, חבל. ושמעו כל השרים שהיו יושבים שם, והיו חפצים להקיצו, אך אין זה גמוס להקיץ את הפלך. והיו מבים סביבותיו כדי להקיצו, ולא היה שומע.

בתוך כך בא אליו הר גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל-כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי? אמר לו: ולא אצעק? שהם קמים עלי להרגני, רק

מעשיות

שְׁוֵה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. הַשִּׁיב לִי הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִגֵּן
עָלֶיךָ, אֵין אֶתָּה צָרִיךְ לְהַתִּירָא מִשּׁוּם דְּבַר, כִּי גַם עָלַי
קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, רַק זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. בּוֹא
וְאֶרְאֶךָ.

וְהִרְאָה לוֹ שְׁסָכִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלָפִים וְרַבְבוֹת
שׁוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעֻדוֹת וְשִׁמְחִים, וְכִלְי־
זָמֵר מְזוּמְרִים וּמְרַקְדִין, וְהַשְׁמָחָה הִיא, שְׂאִיזָה כֶּת מֵהֶם
חוֹשֵׁב אַחֵר וּבָא עַל אִיזָה חֲכָמָה אֵיךְ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר,
וְאִזִּי עוֹשִׂים שְׂמָחָה גְּדוֹלָה וּסְעֵדָה וּמְזוּמְרִים וְכוּ'. וְכֵן
כָּל כֶּת וְכֶת מֵהֶם, רַק שְׁוֵה הַדָּף שֶׁל אֱלוֹ הַנְּמוּסִים
שְׁמֹגֵן עָלֶיךָ מִגֵּן עָלַי.

וּבְרַאשׁ הָהָר הָיָה נָסֵר, (שְׁקוֹרִין מֵאַבְלִיצֵע לוח),
וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם הַנְּמוּסִים שֶׁל הַדָּף הַמִּגֵּן
עָלָיו מֵאִיזָה אִמָּה הוּא, רַק מִחֲמַת שְׁהָהָר גְּבוּהָ אֵין
יְכוּלִים לְקַרוֹת אוֹתוֹ הַכְּתָב, רַק לְמַטָּה הָיָה מֵאַבְלִיצֵע,
וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם, שְׁמִי שְׁיִישׁ לוֹ כָּל הַשָּׁנִים, יְכוּל לַעֲלוֹת
אֶל הָהָר. וְנָתַן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁגִדֵּל עֵשֶׁב בְּמִקוֹם
שְׁצָרִיכִין לַעֲלוֹת אֶל הָהָר, וּמִי שֶׁבָּא לְשֵׁם, הָיָה נוֹפְלִים

לו כל השנים, הן שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות, היה נופלים כל השנים. והיו מנחים שם חמרים חמרים של שנים כמו הרים הרים.

אחר כך לקחו אותן האנשים הנ"ל, וחזרו והעמידו יחד את הפאטרעטא כבראשונה, ואת הפתר לקחו ורחצו אותו, וחזרו ותלאום במקומם, והקיץ המלך, והסתפל תכף על הדף שהגן עליו מאיזה נמוס של איזה אמה הוא, וראה שפתוב בו הנמוס של ישראל, והתחיל להסתפל (על הדף) בדרך אמת, והבין האמת לאמתו. וישב עצמו, שהוא עצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושין להחזיר למוטב כלם להביאם להאמת.

וישב עצמו שילך ויסע לבקש חכם שיפתר לו החלום בהיותו, ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם לא בדרך המלך, רק באיש פשוט, והיה נוסע מעיר לעיר וממדינה למדינה ושאל איך נמצא חכם שיוכל לפתור חלום בהיותו. והודיעו לו ששם

וְשֵׁם נִמְצָא חָכֶם כָּזֶה. וְנִסַּע לְשָׁם, וּבֵא אֶל הַחֲכָם,
 וְסִפֵּר לוֹ הָאֵמֶת, אֵיךְ שֶׁהוּא מֶלֶךְ וְכִבָּשׁ מַלְחָמוֹת וְכָל
 הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה, כַּנִּלְיָה, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְפָתוֹר חֵלוּמוֹ.
 וְהִשִּׁיב לוֹ: אֲנִי בְּעַצְמִי אֵינִי יָכוֹל לְפָתוֹר, רַק שֵׁישׁ זְמַן
 בְּאוֹתוֹ יוֹם בְּאוֹתוֹ חֹדֶשׁ, וְאֲזִי אֲנִי מְקַבֵּץ כָּל סַמְמַנֵּי
 הַקְּטָרֹת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מֵרָכָב, וּמַעֲשִׂינִן אֶת הָאָדָם
 בְּאֵלוֹ הַקְּטָרֹת, וְאוֹתוֹ הָאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מֵה
 שְׂרוּצָה לְרֹאוֹת וְלִידַע, וְאֲזִי יַדַּע הַכֹּל.

וְיָשִׁיב הַמֶּלֶךְ עִצְמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכִּבֵּר כְּלָה זְמַן רַב
 בְּשִׁבְלֵי זֶה, שִׁימְתִין עוֹד עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם
 וְאוֹתוֹ הַחֹדֶשׁ, וְאֲזִי עָשָׂה לוֹ הַחֲכָם כֵּן כַּנִּלְיָה, וְעִשָּׂן
 אוֹתוֹ עִם הַקְּטָרֹת, כַּנִּלְיָה, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת אֲפָלוֹ מֵה
 שֶׁהָיָה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ קֶדֶם הַלְדָּה, בְּעֵת שֶׁהָיָה הַנְּשֻׁמָּה
 בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְרָאָה שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין הַנְּשֻׁמָּה שְׁלוֹ דְרָךְ
 כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָיוּ מְכַרְיִזִין וְשׂוֹאֲלִין: מִי שֵׁישׁ לוֹ לְלַמֵּד
 חוֹב עַל זֹאת הַנְּשֻׁמָּה יָבוֹא. וְלֹא הָיָה נִמְצָא אֶחָד
 לְלַמֵּד חוֹב עָלֶיהָ.

בתוך כך בא אחד ורץ וצעק: רבונו של עולם! שמע תפלתי. אם זה יבוא לעולם, מה לי לעשות עוד, ועל מה בראתני? וזה היה הסמ"ך מ"ם. (הינו זה שצעק כל זה היה הסמ"ך מ"ם בעצמו). והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לך עצה. והלך לו.

והולוכו את הנשמה עוד דרך עולמות, עד שהביאו אותה להבית-דין של מעלה כדי להשביע אותה שתירד להעולם. ואותו האיש עדין לא בא, ושלחו אחריו שליח, ובא והביא עמו זקן אחד, שהיה כפוף בדרך הזקן, שהיה מכיר עמו מכבר (הינו שהבעל-דבר היה לו הפרות עם זה הזקן הכפוף מכבר), ושחק ואמר: כבר נתתי לי עצה. רשאי הוא לילך להעולם. והניחו את הנשמה וירדה להעולם. והיה רואה כל מה שעבר עליו מתחלה ועד סוף, ואיך געשה מלך, והמלחמות שהיה לו וכו'. ולקח שבויים, ובתוכם היה יפת-תאר, שהיה לה כל מיני חן שבעולם, רק שזה החן לא היה מעצמה, רק שהיה

תולה עליה דומיט, ואותו הדומיט היה לו כל מיני חן, ומחמת זה נדמה שיש לה כל מיני חן. ועל אותו ההר אינם יכולים לבוא, רק חכמים ועשירים וכו' (ויותר לא הגיד), ויש עוד הרבה מאד בזה.

(מן ולקח שבויים עד הסוף לא נכתב כראוי כמו שספר).
מזמור לדוד בברחו וכו'. ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי וכו'. ואתה ה' מגן בעדי, כבודי ומרים ראשי. קולי אל ה' אקרא, ויענני מהר קדשו סלה הר הנ"ל. אני שכבתי ואישנה פנ"ל. הקצותי וכו'. לא אירא מרובות עם וכו'. כי הכית את כל אויבי לחי, שני רשעים שפרת פי היו נופלים להם השנים כשרצו לעלות אל ההר. על עמך ברכתך סלה (תהלים ג).

עמד והתבונן נפלאות אלו: אם בעל-נפש אתה, תשא בשרך בשנייה, ונפשך תשים בכףך. תעמד מרעיד ומשתומם, תסמר שערות ראשך ותשוב תתפלא בדברים האלה, העומדים בגבהי מרומים.

מעשה ח

מרב ובן יחיד

(ק"ז תקס"ז)

מעשה ברב אחד, שלא היה לו בנים. אחר־כך היה לו בן יחיד וגדל אותו והשיא אותו, והיה יושב בעליה ולמד פדרך אצל הגבירים, והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון, ואינו יודע מהו, ולא היה מרגיש טעם בלמודו ובתפלתו. וספר לפני שני אנשים בני הנעורים, ונתנו לו עצה שיסע לאותו צדיק. ואותו בן הנ"ל עשה מצוה שבא על־ידה לבחינת מאור הקטן.

והלק אותו הבן יחיד וספר לאביו, באשר שאינו מרגיש טעם בעבודתו, כנ"ל וחסר לו, ואינו יודע מהו. בכך הוא רוצה לנסע לאותו צדיק. והשיב לו אביו: איך אתה בא לנסע אליו? הלא אתה למדן

מעשיות

יותר מִמֶּנּוּ וּמִיָּחָס יוֹתֵר מִמֶּנּוּ? לֹא נָאָה לְךָ לְנִסֵּעַ אֵלָיו, כִּלְכֵּךְ מִדְּרֹךְ זוֹ! עַד שְׁמַנֵּעַ אוֹתוֹ לְנִסֵּעַ. וְחֹזֵר לְלַמּוּדוֹ וְשׁוֹב הַרְגִּישׁ חֶסְרוֹן, כִּנְ"ל, וְהִתְיַעֵץ שׁוֹב עִם אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל, וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם לְנִסֵּעַ לְהִצְדִּיק, וְשׁוֹב הַלֵּךְ לְאָבִיו, וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמִנֵּעַ אוֹתוֹ כִּנְ"ל. וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְהִבֵּן הַנִּ"ל הָיָה מְרַגֵּשׁ שְׁחֶסֶר לוֹ, וְהָיָה מִתְנַעֲנַע מְאֹד לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹנוֹ, וְלֹא יָדַע מֵהוּ, כִּנְ"ל, וּבֹא עוֹד לְאָבִיו וְהַפְּצִיר בּוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח אָבִיו לְנִסֵּעַ עִמוֹ, כִּי לֹא רָצָה לְהִנִּיחַ אוֹתוֹ לְנִסֵּעַ לְבֵדוֹ, מִחֲמַת שֶׁהָיָה בֶּן יָחִיד.

וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִרְאֶה שְׂאִסַּע עִמָּךְ, וְאִרְאֶה לְךָ שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ. וְאָסְרוּ הַמְרַפְּכָה וְנִסְעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: בְּזֹה אֲנִסֶּה: אִם יִתְנַהֵג כְּסֹדֵר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִם לֹא - אֵינּוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וְנִחְזֹר. וְנִסְעוּ וּבָאוּ אֶל גִּזְרֵי קָטָן, וְנִפְּל סוּם אֶחָד, וְהַמְרַפְּכָה נִתְהַפְּכָה וְכַמְעַט נִטְבָּעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: רֵאֵה שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג כְּסֹדֵר, וְאִין הַנְּסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְחֹזֵר.

וְחָזַר הַבֵּן לְלִמּוּדוֹ, וְשׁוֹב רָאָה הַחֶסְרוֹן שֶׁחָסַר לוֹ
וְאִינוֹ יוֹדֵעַ. וְחָזַר וְהִפְצִיר בְּאָבִיו בְּנ"ל, וְהִכְרַח
לְנִסְעַ עִמּוֹ שְׁנֵית וּכְשֶׁנִּסְעוּ הָעֶמִיד אָבִיו הִנְסִיּוֹן
כְּבָרָא שׁוֹנָה אִם יִתְנַהֵג בְּסִדְרָה. וְנִזְדַּמְּן כְּשֶׁהָיוּ נוֹסְעִים
וְנִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי הַיְדוֹת, (שְׁקוֹרִין אֶקְסִין), וְאָמַר לוֹ אָבִיו:
רְאֵה שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג לָנוּ לְנִסְעַ, כִּי הֵאֵם זֶה דֶּרֶךְ הַטְּבַע,
שִׁישֶׁתְּבָרוּ שְׁנֵי הָאֶקְסִין? וְכִמָּה פְּעָמִים שָׁנְסְעוּ עִם
הַמְרַכְבָּה הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמְּן כּוֹזֵאת. וְחָזְרוּ.

וְחָזַר הַבֵּן הַנ"ל לְדַרְכּוֹ, בְּנ"ל (הֵינּוּ לְלִמּוּדוֹ וְכוּ', בְּנ"ל),
וְשׁוֹב הִרְגִישׁ הַחֶסְרוֹן, בְּנ"ל, וְהִאֲנִשִּׁים יַעֲצוּ
אוֹתוֹ לְנִסְעַ. וְחָזַר לְאָבִיו וְהִפְצִיר אוֹתוֹ, בְּנ"ל, וְהִכְרַח
לְנִסְעַ עִמּוֹ עוֹד. וְאָמַר לוֹ הַבֵּן שְׁלֹא נַעֲמַד עוֹד עַל
נְסִיּוֹן כִּזֶּה, כִּי זֶה דֶּרֶךְ הַטְּבַע, שְׁנוֹפֵל סוּם לְפְעָמִים, אוֹ
שְׁנִישֶׁתְּבָרִין הָאֶקְסִין, אִם לֹא שִׁיחִיָּה אִיזָה דְּבַר מְרַגֵּשׁ
מְאֹד. וְנִסְעוּ וּבָאוּ לְקָרְעֻטְשֶׁמַע (אֲכַסְנִיָּה) לְלוֹן, וּמִצָּאוּ
שָׁם סוּחַר, וְהִתְחִילוּ לְסַפֵּר עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ הַסּוּחָרִים, וְלֹא
גָּלוּ לוֹ שֶׁהֵם נוֹסְעִים לְשָׁם, כִּי הִרְבַּ הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ
בְּעַצְמוֹ לֹמַר שְׁנוֹסְעַ לְאוֹתוֹ הַצְדִּיק, וְהָיוּ מְדַבְּרִים

מעשיות

מעסקי העולם, עד שבסבוב הדברים הגיעו לספר מצדיקים, היכן נמצאים צדיקים, וספר להם ששם נמצא צדיק, ושם, ושם, והתחילו הם לדבר מהצדיק שנשעו אליו. השיב להם: זה? (בלשון תמה) הלא קל הוא, כי אני נוסע עכשו ממנו, ואני הייתי שם, שהיה עובר עברה. ענה אביו ואמר לבנו: הראית, בני, מה שזה הסוחר מספר לפי תמו: והלא הוא נוסע משם. וחזרו לביתם.

ונפטר אותו הכן, ובא בחלום להרב הנ"ל אביו, וראה אותו שהיה עומד בכעס גדול ושאל אותו: למה אתה בכעס כל־כך? והשיב לו שיסע לאותו הצדיק הנ"ל (שרצה לנסע עם בנו אליו, כנ"ל), והוא יגיד לך על מה אני בכעס. והקיץ, ואמר שמקרה הוא. אחר־כך חלם לו עוד כנ"ל, ואמר שהוא גם־כן חלום שוא, וכן עד שלש פעמים. והבין: הלא דבר הוא. ונסע לשם.

ויפגע בהדרך את הסוחר שפגע מקדם, בעת שנסע עם בנו, והפיר אותו ואמר לו: הלא

אתה הוא שראיתך באותו הקרעט'שמע? והשיב לו: בודאי ראית אותי. ופתח פיו ואמר לו: אם תרצה, אהיה בולע אותך. אמר לו: מה אתה מדבר? השיב לו: זכור אתה, בשנסעת עם בנך. ובתחלה נפל סוס על הגשר וחזרת. אחר-כך נשברו האקסין, אחר-כך פגעת בי, ואמרתי לך שהוא קל. ומאחר שפטרתי אותך, את בנך, עכשו אתה רשאי לנסע, כי הוא היה בחינת מאור הקטן, והצדיק הנ"ל הוא בחינת מאור הגדול, ואם היו מתועדים יחד, היה פא משיח; וכיון שפטרתי אותך, אתה רשאי לנסע. ובתוך דבריו נעלם, ולא היה לו עם מי לדבר. ונסע הרב אל הצדיק וצעק: חבל! חבל! חבל על דאבדין ולא משתכחין! השם יתברך ישיב נדחינו בקרוב, אמן.

רצה הסוחר הנ"ל היה הס"מ (הסמ"ד"מ"ם) בעצמו שנדמה לסוחר והטעה אותם, ואחר-כך, כשפגע שנית בהרב הנ"ל, התגרה עמו הוא בעצמו על אשר שמע לעצתו, כי כן דרכו, פידוע, השם יתברך יצילנו.

מעשה ט

מחכם ותם

(חורף תקס"ט קדם פורים)

מעשה שני בעלי־בתים היו בעיר אחת, והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים, לכל אחד בן אחד, ולמדו שניהם בחדר אחד. ואלו השני בנים היו אחד מהם ברהבנה, והאחד היה תם (לא שהיה טפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך). ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאד; אף־על־פי שהאחד היה חכם והאחד היה תם ומחוז היה נמוך, אף־על־פי־כן אהבו זה את זה מאד.

לומים התחילו השני בעלי־בתים הנ"ל לירד, וירדו מטה מטה, עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם כי אם הבתים שלהם.

והַבְּנִים הַתְּחִילוּ לְהִתְגַּדֵּל. אָמְרוּ הָאֲבוֹת הַנַּ"ל לְהַבְּנִים: אֵין בְּיַדֵּינוּ לְשַׁלֵּם עֲבוּרְכֶם לְהַחְזִיק אֶתְכֶם; עֲשׂוּ לָכֶם מַה שְּׁתַּעֲשׂוּ. הֲלֹךְ הָתָם וְלָמַד מְלֹאכֶת רִצְעָן (סנדלר).

וְהַחֲכָם, שְׁהִיָּה בְּרֵיהֶבְנָה לֹא הָיָה רִצּוֹנוֹ לַעֲסֹק בְּמְלָאכָה פְּשׁוּטָה כְּזוֹ, וַיֵּשֶׁב בְּדַעְתּוֹ, שְׂיִלֵךְ בְּעוֹלָם וַיִּסְתַּבֵּל מַה לַּעֲשׂוֹת. וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּשׁוֹק, וְרֹאֵה עֲגָלָה גְּדוֹלָה עִם אַרְבָּעָה סוּסִים וְחָאמִיטִישׁ (כלי רתימת סוסים), שְׁהִיתָה רָצָה וְהוֹלְכָתָ. עָנָה וְאָמַר לְהַסּוֹחְרִים: מֵאֵין אַתֶּם? הִשְׁיִבוּ לוֹ: מְוֹאֲרֶשָׁא. לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹסְעִים? לְוֹאֲרֶשָׁא. שְׂאֵל אוֹתָם: שְׂמָא אַתֶּם צְרִיכִים מְשֻׁרְתִים? רָאוּ שְׁהוּא בְּרֵיהֶבְנָה וּמְזוּרִי, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ עִמָּהֶם. וְנָסַע עִמָּם וְשִׁמַּשׁ אוֹתָם הֵיטֵב מְאֹד עַל הַדֶּרֶךְ. כְּבֹאוֹ לְוֹאֲרֶשָׁא, מֵאַחַר שְׁהִיָּה בְּרֵיהֶבְנָה, יָשִׁב עֲצֻמוֹ: מֵאַחַר שְׂכַבְרֵי אֲנִי בְּוֹאֲרֶשָׁא, לָמָּה לִי לְהִתְקַשֵּׁר עִם אֵלוּ? אוּלַי יֵשׁ מְקוֹם טוֹב מֵהֶם? אֵלֶךְ וְאֶבְקֵשׁ וְאֶרְאֶה. וְהֲלֹךְ בְּשׁוֹק, וְהִתְחִיל לְחַקֵּר וְלִשְׂאֵל עַל הָאֲנָשִׁים שְׁהִבִּיאוּהוּ

ואם יש טוב מהם. ואמרו לו, שהאנשים הללו הם הגונים, וטוב להיות אצלם, אך שקשה מאד להיות אצלם מחמת שהמשא ומתן שלהם הוא למרחקים מאד.

הלך וראה משרתים של גועלבין (חנויות מסחר), שהיו הולכים בשוק והיו הולכים בדרךם, עם מיני חן שלהם בכובעיהם ובמנעליהם עם הקצוות בולטות ושאר מיני חן שיש להם בהלוביהם ובמלבושיהם והוא היה ברהבנה וחרף, וישר בעיניו מאד מחמת שהוא ענין נאה וגם הדבר בביתו במקומו. הלך אל האנשים שהביאוהו, ונתן להם תשואות חן, ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם. ועל מה שהביאוהו, בעד זה שמש אותם בדרך.

והלך ועמד עצמו אצל בעל־הבית אחד. ודרך המשרתים, שבתחלה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות כבדות, ואחר־כך באים למעלות המשרתים הגדולים. והיה הבעל־הבית

עושה עמו מלאכות כבדות, והיה שולחו לאדונים לשאת סחורה בדרך המשרתים, שצריכים לכף ידיהם תחת אציליהם להניח הבגד על בליטת היד ברחב הפתף, והיה פבד עליו מאד עבודה כזו. לפעמים היה צריך לעלות עם המשאוי הנ"ל על עליות הגבוהות, והיה קשה עליו העבודה. וישב עצמו, כי היה פילוסוף ברהבנה: מה לי לעבודה זו? הלא העקר הוא רק בשביל התכלית לשא אשה ולהתפרנס, עדין איני צריך להסתפל על זה, על זה יהיה פנאי להבא, בשנים הבאות, כעת טוב לי להיות משוטט בארץ, להיות במדינות, להשביע עיני בעולם.

הלך בשוק וראה, שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים. ושאל אותם: להיכן אתם נוסעים? ללאגורנא (עיר בגבול איטליה). התקחו אותי לשם? הן. וקבלו אותו לשם, ומשם הפליג לאמליא, משם לשפאניא (ספרד). בין כך ובין כך עברו כמה שנים, ועלידי זה נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה

במדינות רבות. וישב עצמו: פעת ראוי להביט על התכלית.

והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות, ויישר בעיניו ללמד מלאכת צורף (בזהב), שהיא מלאכה גדולה ונאה, ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה ברהבנה ופילוסוף, ולא הצריך ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האמנות ונעשה אמן גדול מאד, והיה בקי במלאכה יותר מן האמן שלמדו. אחר-כך ישב עצמו: אף-על-פי שיש בידי מלאכה כזו, אף-על-פי-כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יחשב דבר אחר. והלך והעמיד עצמו אצל שטיין-שניידער (לויטש אבנים טובות), ומחמת הבנה שלו, קבל אמנות הזאת גם-כן בזמן מעט, ברבע שנה. אחר-כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש בידי שתי האמנות, מי יודע פן לא יחשבו שניהם; טוב לי ללמד אמנות, שהיא חשובה לעולם. וחקר בהבנה ופילוסופיא שלו ללמד דאקטורי (רפואה), שהוא דבר הצריך וחשוב

תמיד. ודרך למוד דאקטיריי שצריכין ללמוד מקדם לשון לטיין (לטינית) והכתב וללמוד חכמות פילוסופיא. והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מעט, ברבע שנה ונעשה דאקטיר גדול ופילוסוף וחכם בכל החכמות.

אחר כך התחיל העולם להיות בעיניו פלא, פי מחמת חכמתו שהיה אמן גדול כזה וחכם ודאקטיר כזה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו פלא. וישב עצמו לעשות לו תכלית ולשא אשה, ואמר בדעתו: אם אשא אשה בכאן, מי ידע מה שנעשה ממני? אלך ואשוב לביתי למען יראו מה שנהיה ממני, שהייתי נער קטן, ועכשו באתי לגדלה כזו! והלך ונסע לביתו, והיה לו יסורין גדולים בדרך, פי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר, ולא היה מוצא אכסניא פרצונו, והיה לו יסורים הרבה.

והנה נשליך פעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה

התם:

מעשיות

הַתֵּם הַגֵּ'ל לְמַד מְלֹאכֶת רִצְעָנוֹת (סנדלרות),
 וּמַחֲמַת שְׁהִיָּה תֵם, לְמַד הַרְפָּה עַד שְׁקִבְלָה,
 וְלֹא הָיָה בָקִי בְּהֶאֱמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת. וְנִשְׂאָ אִשָּׁה, וְהָיָה
 מִתְפָּרְנִס מִן הַמְּלֹאכָה, וּמַחֲמַת שְׁהִיָּה תֵם, וְלֹא הָיָה
 בָקִי בְּהַמְּלֹאכָה כִּלְכֶּךָ עַל־כֵּן הָיָה פְּרָנְסָתוֹ בְּדַחַק
 גָּדוֹל וּבְצַמְצוּם, וְלֹא הָיָה לוֹ פְּנָאִי אֶפְלוֹ לְאֹכֵל כִּי הָיָה
 צָרִיךְ תְּמִיד לְעֶסֶק בַּמְּלֹאכָה מַחֲמַת שְׁלֵא הָיָה יָכוֹל
 הֶאֱמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת, רַק בְּשַׁעַת הַמְּלֹאכָה, בְּשַׁעַת
 שְׁהִיָּה נֹקֵב בַּמְרָצֵעַ וְהָיָה מַכְנִים וּמוֹצִיא הַחוּטָה הָעֵב
 שֶׁל הַתְּפִירָה כְּדֶרֶךְ הַרְצָעָנִים, אִזּוֹ הָיָה נוֹשֵׁף חֲתִיכַת
 לֶחֶם וְאוֹכֵל.

וּמִנְהַגוֹ הָיָה, שְׁהִיָּה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד,
 וְהָיָה רַק מְלֵא שִׁמְחָה תְּמִיד. וְהָיוּ לוֹ כָּל
 הַמַּאֲכָלִים וְכָל הַמְּשַׁקָּאוֹת וְכָל הַמְּלַבּוּשִׁים. וְהָיָה
 אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי לְאֹכֵל! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ
 חֲתִיכַת לֶחֶם וְאוֹכֵל. אַחֲר־כֶּךָ הָיָה אוֹמֵר: תֵּן לִי הַרְטָב
 עִם קִטְנִית! וְהָיְתָה חוֹתֶכֶת לוֹ עוֹד חֲתִיכַת לֶחֶם
 וְאוֹכֵל. וְהָיָה מוֹשֵׁבָה וְאוֹמֵר: כִּמָּה יָפָה וְטוֹב מְאֹד

הֶרְטַב הַזֶּה! וְכֵן הָיָה מִצְוָה לְתַן לוֹ הַבֶּשֶׂר וְשָׂאֵר
מֵאֲכָלִים טוֹבִים פִּיּוּצָא בְּזוּהַ, וּבְעֵד כָּל מֵאֲכָל וּמֵאֲכָל
הַיְתָה נֹתְנַת לוֹ חֲתִיכַת לָחֶם, וְהוּא הָיָה מְתַעֲנַג מְאֹד
מְזֵה וְשִׁבַּח מְאֹד אֶת אוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל, כִּמּוֹה הוּא מְתַקֵּן
וְטוֹב, כְּאֵלּוֹ הָיָה אוֹכֵל אוֹתוֹ הַמֵּאֲכָל מִמֶּשׁ. וּבִאֲמַת
הָיָה מְרַגֵּשׁ בְּאֲכִילָתוֹ הַלָּחֶם טַעַם כָּל מֵאֲכָל וּמֵאֲכָל
שֶׁהָיָה רוּצָה מִחֲמַת תְּמִימוֹתוֹ וְשִׂמְחָתוֹ הַגְּדוֹלָה.

וְכֵן הָיָה מִצְוָה: אֲשֶׁתִּי, תֵּן לִי שֶׁכֶר לְשִׂתוֹת! וְנִתְּנָה
לוֹ מַיִם. וְהָיָה מְשִׁיבַח כִּמּוֹה יָפֵה הַשֶּׁכֶר הַזֶּה. תֵּן
לִי דְבִשׁ! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם, וְהָיָה מְשִׁיבַח גַּם־כֵּן כִּנ"ל. תֵּן
לִי יַיִן וְכוּ' פִּיּוּצָא בְּזוּהַ! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם, וְהָיָה מְתַעֲנַג
וּמְשִׁיבַח אוֹתוֹ הַמְּשֻׁקָה כְּאֵלּוֹ הוּא שׂוֹתֵה אוֹתָהּ מִמֶּשׁ.

וְכֵן בְּמַלְבוּשִׁים הָיָה לָהֶם בְּשִׂתְפוֹת, לוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ
פְּעֻלָּיִן (מעיל פרוה חורפי מגושם) אֶחָד. וְהָיָה
אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, תֵּן לִי הַפְּעֻלָּיִן! כְּשֶׁהָיָה צָרִיד לְלִבֶּשׁ
פְּעֻלָּיִן, כְּגוֹן לִילָד לְשׁוּק. וְהָיָה נֹתְנַת לוֹ. כְּשֶׁהָיָה
צָרִיד לְלִבֶּשׁ טוֹלִיפ (מעיל פרוה מכובד) לִילָד בֵּין אֲנָשִׁים,
הָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, תֵּן לִי הַטּוֹלִיפ! וְהָיָה נֹתְנַת לוֹ

הפעלן, והיה מתענג ממנו, והיה משבח: כמה יפה הטוליפ הזה! פשהיה צריך לקאפטין (מעיל), פגון לילך לבית־הכנסת, היה מצוה ואומר: אשתי, תן לי הקאפטין! והיתה נותנת לו הפעלן, והיה משבח ואומר: כמה יפה ונאה הקאפטין הזה! וכן פשהיה צריך ללבש יופא (מעיל מכובד), היתה נותנת לו גם־כן הפעלן, והיה משבח ומתענג גם־כן: כמה יפה ונאה היופא הזאת, פנ"ל, וכן בכיוצא בזה. והיה רק מלא שמחה וחרדה תמיד.

כשהיה גומר המנעל ומן הסתם היה לו שלש קצוות, כי לא היה יכול האמנות בשלמות, פנ"ל היה לוקח המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג מאד ממנו והיה אומר: אשתי כמה יפה ונפלא המנעל הזה! כמה מתוק המנעל הזה! כמה מנעל של דבש וצוקיר (סוכר) המנעל הזה! והיתה שואלת אותו: אם־כן מפני מה שארי רצענים נוטלים שלשה זהובים בעד זוג מנעלים, ואתה לוקח רק חצי טאלער (הינו זהוב

וְחַצִּי? הַשִּׁיב לָהּ: מַה לִּי בָזָה? זֶה מַעֲשֵׂה שָׁלוֹ, וְזֶה
 מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים? הֲלֹא
 נִתְחִיל לַחֲשֹׁב בְּמָה וּבְכֹמָה אֲנִי מְרוּיַח בְּמִנְעֵל זֶה מִיַּד
 לַיָּד: הָעוֹר הוּא בְּכָךְ, הַזֹּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּ' בְּכָךְ,
 וְשֹׁאֲרֵי דְבָרִים פִּיּוּצָא בָזָה בְּכָךְ, לְאַפְקִים (הַמִּילוּי שֶׁבִּין
 הָעוֹרוֹת) בְּכָךְ; וְעַתָּה אֲנִי מְרוּיַח מִיַּד לַיָּד עֲשֶׂרָה
 גְּדוּלִים (מִטְבַּעוֹת), וְכֵּן אֲכַפֵּת לִי רוּחַ בָּזָה מִיַּד לַיָּד?!
 וְהָיָה רַק מִלֵּא שְׂמֹחָה וְחִדּוּהָ תְּמִיד. וְאַצֵּל הָעוֹלָם הָיָה
 לְלַעַג, וְהַשִּׁיגוּ תִּאֲוֹתָם בּוֹ, שְׂמֹצְאוּ מִמֶּנּוּ לְהִתְלוּצֵץ
 בְּרִצּוֹנָם, כִּי הָיָה נִדְמָה לְמִשְׁגָּע. וְהָיוּ בָּאִים בְּנֵי-אָדָם,
 וְהִתְחִילוּ בְּכּוֹנֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּשִׁבִיל לְהִתְלוּצֵץ. וְהָיָה
 אוֹתוֹ הֵתָם אוֹמֵר: רַק בְּלִי לִיצְנוֹת! וְתִכְרַף שֶׁהִשִּׁיבוּ לוֹ
 בְּלִי לִיצְנוֹת, קִבֵּל דְּבָרֵיהֶם וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּם, כִּי
 יוֹתֵר לֹא הָיָה רוּצָה לְהַעֲמִיק לַחֲשֹׁב חֲכָמוֹת, שְׁגָם זֶה
 בְּעֵצְמוֹ לִיצְנוֹת, כִּי הָיָה אִישׁ תָּם, וּבִשְׁהִיָּה רוּצָה,
 שְׂפּוֹנָתָם לְלִיצְנוֹת, הָיָה אוֹמֵר: מַה יְהִיָּה בְּשִׁתְּהִיָּה חֲכָם
 מִמֶּנּוּ? הֲלֹא אֲזִי תִהְיֶה שׁוֹטָה, כִּי מָה אֲנִי נֹחֵשֵׁב?!
 וּבִשְׁתְּהִיָּה חֲכָם מִמֶּנּוּ, אֲדַרְבֵּא, אֲזִי תִהְיֶה שׁוֹטָה!

כֹּל זֶה הָיָה דְרָכֵי הַתָּם. וְעַתָּה נַחֲזֹר לְעִנְיֵן רִאשׁוֹן.

בְּתוֹךְ-כֶּךָ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ, שֶׁהַחֶכֶם הַגֵּ"ל נוֹסֵעַ וּבֹא

לְכֹאֵן בְּגִדְלָה וְחֻכְמָה גְדוֹלָה. וְרִץ הַתָּם

גַּם-כֵּן לְקִרְאָתוֹ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:

תֵּן לִי מִהֵרָ הַיּוֹפָא; אֵלֶיךָ לְקִרְאָת חֲבֵרֵי יָדֶיךָ לְרֵאוֹתוֹ.

וְנִתְּנָה לוֹ הַפַּעֲלָיִן, וְהָיָה רִץ לְקִרְאָתוֹ. וְהַחֶכֶם הָיָה

נוֹסֵעַ בְּעִגְלוֹת-צָב בְּגִדְלָה. וּבֹא לְקִרְאָתוֹ הַתָּם הָיָה

וְהָיָה שׂוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ בְּאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה: אַחֵי חֲבִיבֵי!

מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהִבְיָאָךְ, וְאַנִּי זוֹכֵה

לְרֵאוֹתְךָ! וְהַחֶכֶם הַגֵּ"ל גַּם כֹּל הָעוֹלָם הָיָה בְּעֵינָיו

כִּלְאֵי, כִּנְ"ל, מִכָּל-שֶׁכֶּן אִישׁ כּוֹה, שֶׁנִּדְמָה לְמוֹשֶׁנֶּע, אֶךְ

אֶף-עַל-פִּי-כֵן, מִחֻמַּת אֲהֵבַת נְעוּרִים הַגְּדוֹלָה שֶׁהָיָה

בֵּינֵיהֶם הָיָה מִקְרָבוֹ, וְנָסַע עִמּוֹ לְתוֹךְ הָעִיר.

וְהַשְּׂנִי בְּעַל־פִּתִּים הַגֵּ"ל, אֲבִיהֶם שָׁל אֵלוֹ הַשְּׂנִי

בָּנִים, מֵתוֹ בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהָיָה הַחֶכֶם

מְשׁוֹטְט בְּמַדִּינוֹת, וְנִשְׁאָרוּ הַבָּתִּים שְׁלָהֶם. וְהַתָּם,

שֶׁהָיָה בְּמִקְוָמוֹ, נִכְנָס לְבֵית אָבִיו וִירְשׁוֹ, וְהַחֶכֶם,

שְׁהִיָּה בַּמְדִּינֹת, לֹא הָיָה מִי לְקַבֵּל הַבַּיִת, וְנַעֲשֶׂה כָּלָה
 וְאִבּוּד בַּיִת הַחֲכָם, וְלֹא נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, וְלֹא הָיָה
 לְהַחֲכָם מְקוֹם לְכַנֵּס בּוֹ כְּבוֹאוֹ. וְנָסַע לְתוֹךְ אֲכַסְנֵיָא
 אַחַת, וְהָיָה לוֹ שֵׁם יְסוּרִים, כִּי לֹא הָיְתָה הָאֲכַסְנֵיָא
 כְּרִצּוֹנָו. וְהִתָּם הַנַּ"ל מִצָּא לוֹ עֵתָה עֲבָדָא חֲדָשָׁה,
 וְהָיָה רֵץ וְכָא בְּכָל פַּעַם מִבֵּיתוֹ לְהַחֲכָם בְּאַהֲבָה,
 בְּשִׂמְחָה, וְהָיָה רוֹאֶה, שְׂיֵשׁ לוֹ יְסוּרִין מִהָאֲכַסְנֵיָא
 וְאָמַר הֵתָם לְהַחֲכָם: אָחִי, עוֹל לְבֵיתִי וְתַעֲמֹד אֶצְלִי,
 וְאֲנִי אֶקְבֵּץ כָּל מַה שְׂיֵשׁ לִי בְּקִמְצִין אֶחָד, וְכָל בֵּיתִי
 הַכֹּל לְפָנֶיךָ כְּרִצּוֹנָךְ. וַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי הַחֲכָם, וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ
 וַעֲמַד אֶצְלוֹ.

וְהַחֲכָם הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד, כִּי הֵנִיחַ שֵׁם,
 שֶׁהוּא חֲכָם מִפְּלַג וְאִמָּן וְדֹאקְטוֹר גְּדוֹל
 מְאֹד. וְהָיָה בָּא שֶׁר אֶחָד, וְצוּהָ לוֹ, שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טַבַּעַת
 שֶׁל זָהָב. וַעֲשֶׂה לוֹ טַבַּעַת נִפְלְאָ מְאֹד, וְחֻקֵּי שֵׁם
 צִיּוּרִים בְּדַרְכֵי נִפְלְאִים מְאֹד, וְחֻקֵּי שֵׁם אֵילָן, שֶׁהָיָה
 נִפְלְאָ מְאֹד. וְכָא הַשֶּׁר, וְלֹא יֵשֶׁר בְּעֵינָיו כָּלֵל הַטַּבַּעַת,
 וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ,

שאלו היה הפבעת עם האילן הזה בשפאניא, היה
חשוב ונפלא מאד.

וכן פעם אחד בא שר גדול והביא אבן טוב יקר,
שבא ממרחקים, והביא לו עוד אבן טוב עם
ציור, וצוה לו, שייציר כציור הזה על האבן טוב
שהביא. וציר ממש פאותו הציור, רק ששנה בדבר
אחד, שלא היה שום אדם מבין על זה, רק הוא לבדו.
ובא השר וקבל האבן טוב, וישר בעיניו. והיה לו
להחכם הזה יסורים גדולים מן השגיאה: הלא עד
היכן מגיע חכמתי, ועתה יזדמן לי שגיאה!

וגם בענין הדאקטירי היה לו יסורים: כשהיה בא
לחולה, והיה נותן לו רפואה, שהיה יודע
בברור, שאם ילך לו להחולה לחיים, בודאי מחיב
בברור להתרפאות מזה, כי היא רפואה נפלאה מאד,
ואחר-כך מת החולה, והיו אומרים העולם, שמת
על-ידו והיה לו יסורים גדולים מזה. וכן לפעמים נתן
רפואה לחולה ונתרפא, והיו אומרים העולם: מקרה
הוא. והיה מלא יסורים תמיד.

וכן הָיָה צָרִיד לְמַלְבוּשׁ. וְקָרָא הַחֵיטּ וַיִּגַע עִמּוֹ, עַד שְׁלֹמְדוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצּוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ. וְכוּן הַחֵיטּ וְעָשָׂה הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצּוֹנוֹ, רַק כִּנְף אֶחָד (שְׁקוֹרֵין לַעֲפִיל) שָׁנָה בּוֹ, וְלֹא כּוֹנֵן יָפָה. וְהָיָה מְצַטְטֵר מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֶצְמוֹ אֵף שֶׁבְּכֹאן הוּא יָפָה, כִּי אֵינָם מְבִינִים עַל זֶה, אֲבָל אִם הָיִיתִי בְּשַׁפְּאֲנִיָּא עִם הַלְעָפִיל הַזֶּה, הָיִיתִי לְשִׁחּוֹק וְהָיִיתִי נִדְמָה כְּמוֹ יַתִּיר (משוגע). וְכוּן הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד.

והתם הָיָה רֵץ וְכֹא בְּכֹל פַּעַם אֶל הַחֲכָם בְּשִׂמְחָה, וּמְצֹאוֹ, שֶׁהוּא מֵצֵר וּמְלֵא יְסוּרִים וּשְׂאֵלוֹ: הֲלֹא חָכָם וְעָשִׂיר כְּמוֹתְךָ, עַל מָה יֵשׁ לְךָ יְסוּרִים תָּמִיד? הֲלֹא אֲנִי מְלֵא שִׂמְחָה תָּמִיד. וְהָיָה בְּעֵינַי הַחֲכָם לְשִׁחּוֹק, וְנִדְמָה בְּעֵינָיו לְמִשְׁנָע. וְאָמַר לוֹ הַתָּם: הֲלֹא סָתָם בְּגִי־אָדָם, שֶׁמְתַלּוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, הֵם שׁוֹטִים, כִּי אִם הֵמָּה חֲכָמִים מִמֶּנּוּ, הֲלֹא אֲדַרְבֵּה, הֵם שׁוֹטִים, כִּי כִּ"ל, מִכָּל שֶׁכֵּן חָכָם כְּמוֹתְךָ, וְיָמָּה תִּהְיֶה אִם אַתָּה חָכָם מִמֶּנּוּ? עֲנֵה הַתָּם וְאָמַר לְהַחֲכָם: מִי יִתֵּן, שֶׁתְּבוֹא אַתָּה עַל מַדְרָגָה שְׁלִי! הֵשִׁיב הַחֲכָם וְאָמַר: זֶה אֶפְשֵׁר

להיות, שאני אבוא על שלך, שינמל ממני השכל, חס ושלום, או אהיה חולה, חס ושלום, ואהיה נעשה משגע, כי הלא מה אתה? איש משגע! אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי אפשר בשום אופן, שתהיה אתה חכם כמוני. השיב התם: יצל השם יתברך הכל אפשר, ויכול להיות כהרף עין, שאני אבוא על שלך. ושחק החכם ממנו מאד.

ואלו השני בנים היו נקראים בפי העולם, זה בכנוי חכם, וזה בכנוי תם. אף-על-פי שיש כמה חכמים ותמים בעולם, אף-על-פי-כן כאן היה נפר הדבר ביותר, כי שניהם ממקום אחד ולמדו ביחד, וזה נעשה חכם מפלג מאד, וזה היה תם גדול מאד. ובהסקאסקי (ספר מרשם התושבים), ששם כותבין כל אחד עם בנוי פאמעליא (משפחה) שלו, היו כותבין על זה בנוי חכם ועל זה בנוי תם.

פעם אחד בא המלך על הסקאסקי, ומצא, שהיו כותבין שם אלו השני בנים, זה בשם חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא, שאלו השנים

מְכַנִּים בְּשֵׁם חָכָם וְתָם, וְנִתְּאוּהָ הַמְּלָךְ לְרֹאוֹתָם. וְחָשַׁב הַמְּלָךְ: אִם אֶשְׁלַח אַחֲרֵיהֶם פְּתָאִם, שְׂכִיבֹאוּ לִפְנֵי יִתְפַּחְדּוּ מְאֹד, וְהַחֲכָם יִסְתַּתֵּמוּ מַעֲנוֹתָיו לְגַמְרִי, וְהֵתָם גַּם־כֵּן אֶפְשָׁר יִשְׁתַּגַּע מִחֲמַת פֶּחַד. וְנִתְּיָשֵׁב הַמְּלָךְ לְשַׁלַּח חָכָם אֶחָד אֶל הַחֲכָם, וְתָם אֶל הֵתָם; רַק אִיךָ מוֹצֵאִין בְּעִיר מְלוּכָה תָם, כִּי בְּעִיר מְלוּכָה עַל־פִּירֹב הֵם חֲכָמִים, רַק שֶׁהַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת הוּא תָם דְּיוֹקָא, כִּי הַחֲכָם אֵינָם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת פֶּן עַל־יְדֵי חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ יוּכַל לְבַזּוֹת הָאוֹצְרוֹת, עַל־כֵּן עוֹשִׂין מְמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת תָם דְּיוֹקָא.

וְקָרָא הַמְּלָךְ לְחָכָם אֶחָד וּלְאוֹתוֹ הֵתָם הַנִּלְ"ל וּשְׁלַחֵם לְהַשְׁנִי בָּנִים הַנִּלְ"ל, וְנָתַן בְּיָדָם אֲגָרוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. גַּם נָתַן בְּיָדָם אֲגָרוֹת לְהַגְּאֵבִירִיר שֶׁל הַגְּאֵבֶעֱרִיָּא (מוֹשֵׁל הַמַּחוּז), שֶׁאֵלּוֹ הַשְׁנִי בָּנִים הֵם תַּחַת מְמִשְׁלָתוֹ, וְצִוָּה בְּהַאֲגָרָתוֹ שֶׁהַגְּאֵבִירִיר יִשְׁלַח לָהֶם אֲגָרוֹת מְשֻׁמוֹ לְהַחֲכָם וְהֵתָם כִּדְרֵי שְׁלָא יִתְפַּחְדּוּ, וְיִכְתֹּב לָהֶם, שֶׁאֵין הַדְּבָר נְחוּזָן,

וַאִין הַמֶּלֶךְ גִּזַּר דְּוָקָא שְׂיבֹאוּ רַק הַדְּבַר תְּלוּי
בְּרִצּוֹנָם: אִם הֵם רוֹצִים יָבֹאוּ, רַק שְׁהַמֶּלֶךְ חָפֵץ
לְרֹאוֹתָם.

וְנִסְעוּ אֵלָיו הַשְּׁלוּחִים הַחֲכָם וְהַתָּם וּבָאוּ
לְהִגָּאֲבִירֵינִיר וְנִתְּנוּ לוֹ הָאֲגָרָת. וְשָׂאֵל
הַגִּאֲבִירֵינִיר עַל אֵלָיו הַשְּׁנֵי בָּנִים, וְאָמְרוּ לוֹ, שְׁהַחֲכָם
הוּא חָכָם מִפְּלֶג וְעָשִׂיר גָּדוֹל. וְהַתָּם הוּא תָם בְּיֹתֵר,
וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁל הַפְּעֵלֶץ, כַּנְּ"ל. וְנִתְּעֵץ
הַגִּאֲבִירֵינִיר, שְׁבֹדָאֵי אִין רָאוּי לְהִבְיֹאוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
בְּלְבוּשׁ פְּעֵלֶץ, וְעָשָׂה לוֹ מְלַבּוּשִׁים כְּרָאוּי, וְהִנִּיחַ בְּתוֹךְ
הָעֲגָלוֹת צָב שֶׁל הַתָּם, וְנִתְּן לָהֶם אֲגָרוֹת, כַּנְּ"ל. וְנִסְעוּ
הַשְּׁלוּחִים וּבָאוּ לְשָׂם. וְנִתְּנוּ הָאֲגָרוֹת לָהֶם: הַחֲכָם־
לְהַחֲכָם, וְהַתָּם־לְהַתָּם. וְהַתָּם, תִּכְרַף שְׁהַגִּיעַ לוֹ
הָאֲגָרָת, אָמַר לְהַתָּם הַשְּׁלִיחַ שְׁהִבְיֹאוּ: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ
מֵה כְּתוּב בּוֹ; קָרָא אוֹתוֹ לְפָנָי! הֲשִׁיב לוֹ: אֲנִי אִסְפֵּר
לְךָ בְּעַל־פִּה מֵה שְׁכְּתוּב בּוֹ שְׁהַמֶּלֶךְ רוֹצֵה שְׁתָּבוֹא
אֵלָיו. שָׂאֵל תִּכְרַף: רַק בְּלִי לַיְצָנוֹת! הֲשִׁיב לוֹ: בְּוֹדָאֵי
אֲמַת, בְּלִי לַיְצָנוֹת. וְנִתְּמַלֵּא שְׂמֵחָה תִּכְרַף וְרִץ וְאָמַר

לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, הַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּשִׁבְלִי! וְשָׁאַלָה אוֹתוֹ:
 עַל מָה וְלָמָּה? וְלֹא הָיָה לוֹ פָּנָאֵי לְהַשִּׁיבָה כָּלֵל, וְתַכְּף
 גִּזְרֵי בְשִׁמְחָה, וְהִלֵּךְ וְנָסַע עִם הַשְּׁלִיחַ תַּכְּפֵה. וְנִכְנַס
 וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ הָעֵגְלוֹת־צָב וּמָצָא שֵׁם הַבְּגָדִים הַנִּ"ל
 וְשָׂמַח יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

בְּתוֹךְ־כֶּךָ נִשְׁלַחוּ מְסִירוֹת עַל הַגְּאֵבִירִי, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עוֹלוֹת, וְהַעֲבִירוּ
 הַמֶּלֶךְ. וְנִתְיַעַץ הַמֶּלֶךְ, שְׂמוּב, שִׁיְהִי גְאֵבִירִי
 אִישׁ תָּם, שֶׁהֵתָם יִנְהַג הַמְּדִינָה בְּאֵמֶת וַיִּשָּׂר מַחֲמַת
 שְׂאִינוֹ יוֹדַע חֲכָמוֹת וְהַמְצָאוֹת. וְנִמְלֵךְ הַמֶּלֶךְ
 לַעֲשׂוֹת אֶת הַתָּם הַנִּ"ל גְּאֵבִירִי, וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ
 פְּקֻדָּתוֹ שֶׁהֵתָם הַנִּ"ל, שֶׁשָּׁלַח אַחֲרָיו, הוּא יִהְיֶה
 גְּאֵבִירִי. וְהוּא צָרִיךְ לְנַסֵּעַ דְּרָךְ הָעִיר שֶׁל
 הַגְּאֵבִירִי, וַיַּעֲמֵדוּ עַל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הָעִיר,
 וְתַכְּף בְּבוֹאוֹ, יַעֲכְבוּ אוֹתוֹ וַיִּכְתְּרוּ אוֹתוֹ
 בְּהַתְּמָנוֹת הַזֹּאת, שִׁיְהִי גְאֵבִירִי, וְכֵן עָשׂוּ.
 וַיַּעֲמֵדוּ עַל הַשְּׁעָרִים, וְתַכְּף בְּעֵבְרוֹ שֵׁם, עֲכָבוּ אוֹתוֹ
 וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה גְאֵבִירִי. וְשָׁאַל וְאָמַר: רַק

בְּלִי לַיְצָנוֹת! הַשִּׁיבוּ לִּי: בְּיָדַי בְּלִי שׁוֹם לַיְצָנוֹת.
וְנַעֲשֶׂה הַתָּם תִּכְרָף גַּאֲבִירָנִיר בְּתִקְרָף וְעִזּוֹ.

וְעַתָּה, שְׁנַתְרוּמִם מִזְלוֹ וּמִזֶּל מַחֲכִים וּבֵא לֹא קֶצֶת
הַבְּנֵה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל
בְּחֻכְמָתוֹ, רַק נִהְגָּ בְּתַמְימוֹתוֹ כְּבָרְאֲשׁוֹנֵה וְהִנְהִיג אֶת
הַמְּדִינָה בְּתַמְימוֹת, בְּאַמֶּת וּבִישָׁר, וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא
בּוֹ, וְעַל הַנְּהַגְתַּ הַמְּדִינָה אֵין צְרִיכִין שְׁכַל גָּדוֹל
וְחֻכְמוֹת, רַק עַל פִּי הַיִּשָּׁר בְּתַמְימוֹת. כְּשֶׁבָאוּ לְפָנָיו
שְׁנַיִם לְדִין, הָיָה אוֹמֵר: אֵתָה זָכָאִי וְאֵתָה חַיִּב, כְּפִי
תַמְימוֹתוֹ בְּאַמֶּת, בְּלִי שׁוֹם עֲרָמָה וּמְרָמָה, וְכֵן נִהְגָּ
הַכֵּל בְּאַמֶּת.

וְהָרִיף אוֹהֲבִים אוֹתוֹ הַמְּדִינָה מְאֹד. וְהָיָה לוֹ יוֹעֲצִים
אוֹהֲבִים בְּאַמֶּת, וּמַחֲמַת הָאֱהָבָה יַעֲזֵן לוֹ
אֶחָד: בְּאִשֶּׁר שְׁבִידָאִי בְּהַכְרַח תְּהִיָּה קְרוּא אֶל הַמְּלָךְ
שֶׁתְּבוּא לְפָנָיו, כִּי הֵלֵא כְּבָר שְׁלַח אַחֲרָיָךְ וְגַם הַדְּרָךְ
שֶׁהִגַּאֲבִירָנִיר מִכְרַח לָבוּא לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְעַל-כֵּן אֶף-
עַל-פִּי שֶׁאֵתָה כָּשִׁיר מְאֹד, וְלֹא יִמְצָא בְּךָ שׁוֹם עוֹלָה
בְּהַנְּהַגְתְּךָ הַמְּדִינָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן דָּרְךָ הַמְּלָךְ בְּדַבְּרָיו

לנמזות בדבריו לצד אחר, לדבר חכמות ולשונות אחרים, על־פן נאה ודרך־ארץ שתוכל להשיבו; על־פן טוב, שאִלמדך חכמות ולשונות. ונתקבל הדבר בעיני התם ואמר: מה אכפת לי אם אלמד חכמות ולשונות?! ותקף עלה על דעתו, שחברו החכם אמר לו, שאי אפשר בשום אופן שהוא יבוא על שלו, והנה עתה כבר בא על חכמתו ואף־על־פִּי־כן, אף־על־פי שפבר היה יודע חכמות, לא היה משתמש עם החכמות כלל, רק נהג הפל בתמימותו כבראשונה.

אחר־כך שלח המלך, שיבוא זה התם הנאבירניר אליו, ונסע אליו. ודבר המלך עם התם בתחלה מהנהגת המדינה והוטב בעיני המלך מאד מאד, פי ראה, שהוא מתנהג בישר ואמת גדול, בלי שום עולה ומרמה. אחר־כך התחיל המלך לדבר חכמות ולשונות והשיבו התם פראוי, והוטב בעיני המלך זאת ביותר ויותר, ואמר: אני רואה, שהוא חכם כזה, ואף־על־פִּי־כן הוא מתנהג בתמימות כזה! וייטב בעיני המלך מאד מאד. ומנה המלך אותו,

שִׁיְהִיָּה מִיְנִיסְטָר עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטָרִישׁ (שר על כל השרים). וְצוּה לֹא מְקוֹם מִיְחָד, שְׁשָׁם יִהְיֶה יְשִׁיבְתוֹ, וְצוּה, שְׁיִבְנֶה לֹא חוֹמוֹת נְאוֹת וּמִפְאָרוֹת כְּרֵאוֹי, וְנָתַן לֹא כְּתָב עַל הַתְּמִנּוֹת הַזֹּאת, שִׁיְהִיָּה מִיְנִיסְטָר, כַּנִּלְל וְכֵן הָיָה, שְׁפָנּוּ לֹא בְּנִינִים, כַּנִּלְל, בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שְׁצוּה וְהַמְּלָךְ, וְהַלֵּךְ וְקָבַל הַגְּדֻלָּה בְּתַקְוָה.

וְהַחֲכָם הַנִּלְל, כְּשָׁבָא אֵלָיו הָאֲנָרַת מֵהַמְּלָךְ, כַּנִּלְל, הִשִּׁיב לְהַחֲכָם שֶׁהֵבִיָּאה: הַמְּתֵן וְלִין פֹּה, וְנִדְבַר וְנִתְיָשֵׁב. לְעָרֵב עָשָׂה עֲבוּרוֹ סְעָדָה גְּדוֹלָה. בְּתוֹךְ סְעָדָתוֹ נִתְחַכֵּם הַחֲכָם בְּחֻכְמָתוֹ וּפִילוֹסוֹפִיָּה שְׁלוֹ, וְעָנָה וְאָמַר: מַה זֹּאת, שֶׁהַמְּלָךְ כֹּזֵה יִשְׁלַח אַחֲרָי, עֲבוּר שְׁפַל בְּרֵךְ כְּמוֹנִי, וּמַה אֲנִי, שֶׁהַמְּלָךְ יִשְׁלַח אַחֲרָי? הֲלֹא מְלָךְ כֹּזֵה שִׁישׁ לֹא מִמְּשָׁלָה וְגִדְלָה כֹּזֵה וְאֲנִי שְׁפַל וְנִבְזָה כִּנְגַד מְלָךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא כֹּזֵה, וְאִיךְ יִתְיָשֵׁב זֹאת בְּדַעַת, שְׁמְלָךְ כֹּזֵה יִשְׁלַח עֲבוּר שְׁפַל כְּמוֹנִי? אִם אָמַר בְּשִׁבִיל חֻכְמָתִי מַה אֲנִי כִּנְגַד הַמְּלָךְ? וְכִי אֵין לְהַמְּלָךְ חֻכְמִים? וְגַם הַמְּלָךְ בְּעַצְמוֹ בּוֹדָאֵי חֲכָם גְּדוֹל, וּמַה הַדְּבָר הַזֶּה, שֶׁהַמְּלָךְ יִשְׁלַח עֲבוּרִי?

וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. עָנָה וַאֲמַר זֶה הַחֲכָם (הַיְנוּ הַחֲכָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהוּא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתָּם, כִּי כָל זֶה הִפְלֵ מִדְּבָרָיו שֶׁל אוֹתוֹ הַחֲכָם הָרֵאשׁוֹן חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתָּם, שְׂאֲחֵר שֶׁהִשְׁתּוּמֵם וְהִתְמִיָּה עֲצָמוֹ מְאֹד כִּנְ"ל עָנָה בְּעֲצָמוֹ דְּבָרִים אֱלוֹ וַאֲמַר לְהַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ): תִּדְעֵ מַה שְּׂאֲנִי אוֹמֵר. דַּעְתִּי, שְׂבִה־כֶרֶחַ הַדְּבָר מוּבֵן וּמְבָרָר, שְׂאִין מְלֶךְ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְכָל הָעוֹלָם מוֹעִים בְּשָׂמוֹת הַזֶּה, שְׂפוּבָרִים, שְׂיִישׁ מְלֶךְ. וְרֵאָה וְהִבֵּן, אֵיךְ אֶפְשֵׁר זֹאת, שְׂכָל בְּנֵי־הָעוֹלָם יִמְסְרוּ עֲצָמָן לְסִמְךָ עַל אִישׁ אֶחָד, שֶׁהוּא הַמְּלֶךְ? בְּוֹדָאֵי אֵין מְלֶךְ בְּעוֹלָם כָּלָל.

הַשִּׁיב הַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ הַנִּ"ל: הֲלֹא אֲנִי הִבַּאתִי לְךָ אַגְרָת מִהַמְּלֶךְ! שְׂאֵל אוֹתוֹ הַחֲכָם הָרֵאשׁוֹן הַנִּ"ל. הֲאִתָּה בְּעֲצָמְךָ קִבַּלְתָּ הָאַגְרָת מִיַּד הַמְּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ מִפּוֹשׁ? הַשִּׁיב לוֹ: לֹא, רַק אִישׁ אֶחָד נָתַן בְּיַדִּי הָאַגְרָת בְּשֵׁם הַמְּלֶךְ. עָנָה וַאֲמַר: עַתָּה רֵאָה בְּעֵינֶיךָ, שְׂדְּבָרֵי כְּנִים, כִּי אֵין מְלֶךְ כָּלָל. וְחֹזֵר וְשְׂאֵל אוֹתוֹ: תֹּאמַר לִי; הֲלֹא אִתָּה מִן הָעִיר מְלוּכָה וּמְגֻדָּל שֵׁם מִיָּמֶיךָ, הַגִּידָה לִי: הֲרֵאִיתָ מִיָּמֶיךָ אֶת הַמְּלֶךְ? הַשִּׁיב

לו: לאו (כי באמת בן הדבר, שלא כל אחד ואחד זוכה לראות את המלך, כי אין המלך מתראה, רק בעתים רחוקות מאוד). ענה החכם הראשון ואמר: עתה ראה גם ראה, שדברי ברורים ומבררים שבודאי אין מלך כלל, כי הלא אפלו אתה לא ראית את המלך מעולם.

שוב שאל החכם השליח: אם כן מי מנהיג המדינה? השיב החכם הראשון: זאת אני אספר לך הברור, כי ממני תשאל, כי אני פקי בזה, כי הייתי משוטט במדינות, והייתי במדינת איטליה, וכך המנהג שיש שבעים שרי יועצים (שקורין ראטהירין), והם עולים ומנהיגים המדינה זמן מיחד, ועם זה השררות חולקין עצמן כל בני המדינה בזה אחר זה. והתחילו דבריו לכנס באוני החכם השליח, עד שהספימו וגזרו, שבודאי אין מלך בעולם כלל.

שוב ענה החכם הראשון: המתן עד הבקר, אברר לך עוד בברור אחר ברור, שאין מלך בעולם כלל. וישכם החכם הראשון בבקר (החכם, שהוא חברו של התם אנו קוראים אותו תמיד בשם החכם הראשון),

וְהִקִּיץ אֶת חֲבֵרוֹ הַחֲכָם הַשְּׁלִיחַ וְאָמַר לוֹ: בּוֹא עִמִּי
 אֶל הַחוּץ, וְאֶרְאֶךָ הַדָּבָר בְּבִרְרוֹת, אִיךְ הָעוֹלָם כֵּלֹ
 בְּמַעֲוֹת, וּבִאֲמַת אֵין מֶלֶךְ כָּלֵל, וְכֵלֵם בְּמַעֲוֹת גְּדוֹל.
 וְהִלְכוּ בַשּׁוּק, וְרָאוּ אִישׁ־חֵיל אֶחָד, וְתַפְסוּ אוֹתוֹ
 וְשָׂאוּ אוֹתוֹ: לְמִי אַתָּה עוֹבֵד? הִשִּׁיב: אֶת הַמֶּלֶךְ.
 שָׂאוּ אוֹתוֹ: הֲרֵאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ מִיִּמּוֹךְ? לָאוּ. עָנָה
 וְאָמַר: רֵאֵה, הֵישׁ שְׁמֹת כְּזֹה?! שׁוֹב הִלְכוּ אֶל אֲדוֹן
 אֶחָד מִן הַחֵיל, וְנִכְנְסוּ עִמּוֹ בְּדַבְרִים, עַד שִׁשְׂאֱלוּהוּ:
 לְמִי אַתָּה עוֹבֵד? אֶת הַמֶּלֶךְ. הֲרֵאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ? לָאוּ.
 עָנָה וְאָמַר: עֲתָה רֵאֵה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהַדָּבָר מְבָרָר, שְׁכַלֵם
 מוֹעִים, וְאֵין מֶלֶךְ כָּלֵל בְּעוֹלָם. וְנִסְפֵם בִּינֵיהֶם הַדָּבָר,
 שָׂאֵין מֶלֶךְ כָּלֵל.

עָנָה הַחֲכָם וְאָמַר עוֹד: בּוֹא וְנִסֵּעַ וְנִלְךָ בְּעוֹלָם,
 וְאֶרְאֶךָ עוֹד אִיךְ כָּל הָעוֹלָם כֵּלֹ בְּמַעֲוֹתִים
 גְּדוֹלִים, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים בְּעוֹלָם, וּבְכָל מְקוֹם
 שְׁבָאוּ, מִצְאוּ אֶת הָעוֹלָם בְּמַעֲוֹת. וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ הַנִּלְכָּה
 נַעֲשֶׂה אֲצִלֵם לְמִשְׁלַל, וּבְכָל מְקוֹם שְׁמִצְאוּ הָעוֹלָם
 בְּמַעֲוֹת, לְקַחוּ אֶת הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁלַל: כִּמּוֹ שְׁזֹה אֲמַת,

שִׁישׁ מֶלֶךְ, בֵּן הַדְּבָר הַזֶּה. וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים עַד שְׁפֹלָה מֵה שְׁבִידִם, וְהִתְחִילוּ לְמַכּוֹר סוֹם אֶחָד וְאַחֲרֵי כֵן הִשְׁנִי, עַד שְׁמָכְרוּ כָּלָם, עַד שֶׁהִכְרָחוּ לִילֵךְ רִגְלִי, וְתָמִיד הָיוּ חוֹקְרִים הָעוֹלָם, וּמִצְאוּ שֶׁהָעוֹלָם בְּמַעוֹת. וְנִעְשׂוּ עֲנִיִּים הוֹלְכֵי רִגְלִי, וְנִסְתַּלַּק חֲשִׁיבוֹתָם, וְלֹא הָיוּ נִחְשָׁבִים כָּלָל, כִּי לֹא הָיוּ מְשֻׁנְחִים עֲלֵיהֶם כָּלָל, עַל אֲבִיוֹנִים כְּמוֹתָם.

וּבַתְּגַלְגַּל הַדְּבָר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְסוֹכְבִים, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הָעִיר, שְׁדָר בַּה הַמִּינִיסְטָר הַנִּל"ל (שֶׁהוּא הַתָּם, חִבְרוּ שֶׁל הַחֶכֶם הַנִּל"ל), וְשָׁם, בְּאוֹתָהּ הָעִיר, הָיָה בַּעַל־שֵׁם אֲמַתִּי, וְהָיָה חָשׁוּב מְאֹד, כִּי עָשָׂה דְבָרִים גְּבֻלָּאִים, וְאַפְלוּ בֵּין הַשָּׂרִים הָיָה חָשׁוּב וּמְפָרָסִם, וְאֵלּוּ הַחֲכָמִים בָּאוּ לְאוֹתָהּ הָעִיר, וְהִלְכוּ וְסָבְבוּ וּבָאוּ לִפְנֵי בֵּית הַבַּעַל־שֵׁם, וְרָאוּ, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם כְּמֵה עֲנָלוֹת אַרְבָּעִים וְחֲמִשִּׁים עִם חוֹלִים. וְסָבַר הַחֶכֶם, שִׁשָּׁם דָּר דְּאֶקְטִיר, וְהָיָה רוֹצֵה לִכְנֹס לְבֵיתוֹ מִחֲמַת שָׁנָם הוּא הָיָה דְּאֶקְטִיר גְּדוֹל, וְרוֹצֵה לִכְנֹס לַעֲשׂוֹת הַכְּרוֹת עִמּוֹ. וְשָׂאֵל מִי דָר בְּכָאוּ? הִשִּׁיבוּ:

בעל-שם. וימלא פיו שחוק, ואמר לחברו: זה הוא שקר ומטעות נפלא מאד, וזה הוא שטות יותר מִמְטעות של המלך. חברי! אספר לך השקר הזה כִּמָּה וכִּמָּה העולם בטעות בשקר כזה.

בתוך כך היו רעבים, ומצאו עדין אצלם שלשה-ארבעה גדולים (מטבעות). והלכו אל בית-התבשיל, (שקורין גאר-קעד), ושם מוצאים לאכל אִפְלוּ בעד שלשה או ארבעה גדולים. וצוו לתן להם מאכל, ונתנו להם. בתוך שהיו אוכלים, היו מספרים ומתלוצצים מהשקר ומטעות של דבר הבעל-שם. והבעל הגאר-קעד שמע דבריהם, וחרה לו מאד, כי הבעל-שם היה חשוב שם מאד. ויאמר להם: אכלו לכם מה שיש לפניכם וצאו מכאן. אחר-כך בא לשם בן הבעל-שם, והם עדין היו מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו. ונער בהם הבעל גאר-קעד על שהם מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו, עד שהכה אותם הכה ופצוע ודחפם מביתו. וחרה להם מאד, ורצו לבקש משפט על המכה אותם. ונתישבו לילך אל

הבעל הבית שלהם, שהניחו שם החבילות שלהם, להתייעץ עמו איך להשיג משפט על הנ"ל. ובאו וספרו לו, שבעל הגארקעף הכה אותם מאד. ושאל להם: למה? וספרו לו, שדברו על הבעל-שם. השיב להם: בודאי אינו ישר להכות בני-אדם, אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל, שדברתם על הבעל-שם, כי הבעל-שם חשוב כאן מאד. וראו, שאין בו ממש, וגם הוא בטעות, והלכו ממנו אל הפקיד (והפקיד היה עכו"ם) וספרו לו המעשה, שהבו אותם. שאל: על מה? השיבו, שדברו על הבעל-שם, והכה אותם הפקיד הבה ופצוע ודחפם מביתו.

והלכו מזה לזה; ממושל למושל גבוה ממנו, עד שבאו לפני המיניסטר הנ"ל. ושם, לפני בית המיניסטר, עומדים אנשי-חיל (דהיינו וואכן), והודיעו להמיניסטר, שאיש אחד צריך אליו, וצוה שייכנס. ובא אותו החכם לפני המיניסטר, ותקף בבואו הכירו המיניסטר שזהו החכם חברו הנ"ל, והחכם לא הכירו מחמת שהיה בגדלה פזו. ותקף

התחיל המיניסטר ודבר אליו: ראה תמימותי למה
שהביא אותי, לגדלה כזו, ואל מה חכמתך הביאה
אותך?

ענה החכם ואמר: מאחר שאתה הוא חברי התם,
מזה נספר אחר-כך; לעת עתה תן לי משפט
על שהכו אותי, שאלו: למה? השיבו: בשביל
שדברתי על הבעל-שם, שהוא שקר ומרמה גדולה.
ענה התם המיניסטר ואמר: עדין אתה אויזו בחכמות
שליך? ראה: אתה אמרת שאתה יכול לבוא על שלי
בקל, ואני לא אוכל לבוא על שליך; ראה, שאני כבר
באתי על שליך, כנ"ל, ואתה עדין לא באת על שלי,
ואני רואה, שזה קשה יותר, שאתה תבוא על
תמימות שלי. ואף-על-פי-כן, מחמת שהיה מכיר בו
מכבר בגדלתו, צוה לתת לו בגדים להלבישו, ובקשו
שיאכל עמו.

בשעת אכילתם התחילו לדבר יחד. התחיל
החכם להוכיח לו דעתו הנ"ל, שאין מלך
כלל. גער בו התם המיניסטר: הלא אני בעצמי ראיתי

את המלך! השיב לו החכם בשחוק: אתה יודע בעצמך, שזה היה המלך? אתה מכיר אותו ואת אביו ואת זקנו שהיו מלכים? מאין אתה יודע שזה מלך? אנשים הגידו לך שזה מלך, ורמו אותו בשקר. וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך על שהוא כופר במלך.

בתוך כך בא אחד ואמר: העזאזל, דהינו הפייטור (השד) שלח אחריכם. ונודעוץ התם מאד מאד, ורין וספר לאשתו בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו. ויעצה לו אשתו לשלח עבור הבעל-שם. ושלח אחריו. ובא הבעל-שם ונתן לו קמיעות ושמירות ואמר לו, שעתה לא יפחד כלל, והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים עוד החכם והתם הנ"ל, ושאל החכם אותו: על מה נפחדת כל-כך? אמר לו: בשביל הנ"ל, ששלח אחרינו. שחק מפני: אתה מאמין, שיש פייטור? השיב לו: ואם-כן מי הוא זה ששלח אחרינו? ענה החכם ואמר: בודאי זהו אחי, שרצה שיתראה עמי, ושלח אחרי במרמה זו.

שֶׁאֵל אוֹתוֹ הֵתָם: אִם־כֵּן אֵיךְ עָבַר עַל כָּל הַיּוֹאֲרָטֵשׁ (הַשּׁוֹמְרִים)? הַיְשִׁיבוּ: בּוֹדְאֵי שְׁחָד אוֹתָם, וְהֵם אוֹמְרִים בְּמִרְמָה וְשָׁקֵר, שְׁלֹא רָאוּ אוֹתוֹ כָּלֵל.

בְּתוֹךְ כִּךְ חֹזֵר וּבָא אֶחָד וְאָמַר כִּנְ"ל, שֶׁהַטִּיּוּוֹל שֶׁלַח אַחֲרֵיהֶם. וְהֵתָם לֹא נִזְדַּעְזַע עִתָּה, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם פֶּחַד כָּלֵל מִחֲמַת הַשְּׁמִירָה שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם, כִּנְ"ל. עֲנֵה וְאָמַר לְהַחֲכָם, עִתָּה מָה אַתָּה אוֹמֵר? אָמַר: אוֹדִיעַ לָךְ, שֵׁישׁ לִי אֵח, שֶׁהוּא עִמִּי בְּכַעַם, וְעָשָׂה מִרְמָה זֹו כִּדִּי לְהַפְחִיד אוֹתִי. וְעָמַד וְשֶׁאֵל לְאוֹתוֹ שָׂבֵא בְּשִׁבְלֵם: וּמָה הוּא דְמוּתוֹ שֶׁל זֶה שֶׁשֶׁלַח אַחֲרֵינוּ? אֵיזָה פָּנִים יֵשׁ לוֹ וְאֵיזָה מְרָאָה יֵשׁ לְשַׁעֲרוֹת שְׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ' צֵא. הַיְשִׁיב לוֹ: כִּךְ וְכִךְ. עֲנֵה הַחֲכָם וְאָמַר: רְאֵה, זֶה הוּא מְרָאָה אַחֵי הַנְ"ל. אָמַר לוֹ הֵתָם: הַתְּלַךְ עִמָּם? הַיְשִׁיב: הֵן, רַק שֶׁתִּתֵּן עִמִּי אֵיזָה אֲנָשִׁי־חֵיל, שֶׁיְהִיוּ זִלְאָנָא (מִשְׁמֵר) כִּדִּי שְׁלֹא יַצְעֵרוּ אוֹתִי. וְנָתַן לוֹ זִלְאָנָא.

וְהִלְכוּ הַשְּׁנַיִ חֲכָמִים הַנְ"ל עִם אוֹתוֹ הָאִישׁ שָׂבֵא בְּשִׁבְלֵם, וְחֹזְרוּ הַחֵיל. וְשֶׁאֵל אוֹתָם הֵתָם

הַמִּינִיסָטָר: הֵיכֵן הֵם הַחֲכָמִים הַגַּ'ל? הַשִּׁיבוּ, אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל אֵיךְ נִעְלָמוּ. וְהַגַּ'ל (הֵינּוּ הַטִּיּוּוֹל) חָטָף אוֹתָם, אֶת הַחֲכָמִים הָאֵלוּ הַגַּ'ל, וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל רָפֶשׁ וְטִיט, וְשָׁם הָיָה יוֹשֵׁב הַטִּיּוּוֹל עַל כֶּסֶף בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ. וְהַשְּׁלִיכוּ אֶת הַחֲכָמִים הַגַּ'ל בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ. וְהַרְפֶּשׁ הָיָה עֵב וְדָבוּק כְּמוֹ דָּבֵק מִמָּשׁ, (שְׁקוֹרִין קְלִי), וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לָזוּז עֲצָמָן כָּלֵל בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ, וְצָעְקוּ (אֵלוּ הַחֲכָמִים לָאֵלוּ שֶׁהָיוּ מִיִּסְרִים אוֹתָם, דִּהֵינּוּ הַטִּיּוּוֹל וְאֲנָשִׁיו): רְשָׁעִים! עַל מָה אַתֶּם מִיִּסְרִים אוֹתָנוּ? וְכִי יֵשׁ טִיּוּוֹל בְּעוֹלָם? אַתֶּם, רְשָׁעִים, מִיִּסְרִים אוֹתָנוּ בְּחַנָּם (כִּי אֵלוּ הַחֲכָמִים הַגַּ'ל עֲדוּן לֹא הָאֲמִינוּ, שֵׁשׁ טִיּוּוֹל, רַק אָמְרוּ שְׂאֲנָשִׁים רְשָׁעִים מִיִּסְרִים אוֹתָם בְּחַנָּם). וְהָיוּ מִנְחִים אֵלוּ הַשְּׁנֵי חֲכָמִים בְּתוֹךְ עֵבֵי הַרְפֶּשׁ, וְהָיוּ חוֹקְרִים מַה זֹאת: אֵין זֹאת, רַק שְׂאֲנָשִׁים פּוֹחֲזִים, שֶׁהֵינּוּ מְתַקוּטְטִים עִמָּהֶם אִיזָה פַעַם, וְעַתָּה הֵם מִיִּסְרִים אוֹתָנוּ כָּל־כָּף. וְהָיוּ מְתִיִּסְרִים שָׁם בְּעֲנוּיִים גְּדוֹלִים כַּמָּה שָׁנִים.

פעם אחת עבר התם המיניסטר הנ"ל לפני בית הבעל-שם, ונזכר בחכרו החכם, ונכנס אל הבעל-שם, והטה עצמו אליו כדרך השרים, ושאל אותו אם אפשר שיראה אותו (הינו את החכם הנ"ל) ואם יוכל להוציאו משם. ואמר אל הבעל-שם: האתם זוכרים את החכם, ששלח הפייול ונשא, ומאותו היום לא ראיתיו? השיבו: הן. ובקש ממנו, שיראה לו מקומו ויוציאו משם. ואמר לו הבעל-שם: בודאי אני יכול להראות לך מקומו ולהוציאו, רק שלא ילכו כי אם אני ואתה. והלכו יחד.

ועשה הבעל-שם מה שידע, ובאו לשם, וראה, שהם מנחים בעבי טיט ורפש. וכשראה החכם את המיניסטר, צעק אליו: אחי! ראה, שהם מכים ומענים אותי כל-כף הרשעים הללו בחנם. גער בו המיניסטר: עדין אתה אוהז בחכמות שלך ואין אתה מאמין בשום דבר, ולדברך אלו הם אנשים? עתה ראה; הלא זה הוא הבעל-שם, שהיית כופר בו, והוא דיקא יכול להוציאכם (והוא יראה לכם האמת).

וּבְקִשׁ הַתָּם הַמֵּינִיסְטֵר הַנַּ"ל מִן הַבַּעַל־שָׁם, שְׂוִי־צִיִּאִים
 וְיִרְאָה לָהֶם, שְׂוֵהוּ מִיִּוּוֹל וְאִינָם אֲנָשִׁים, וְעִשָּׂה הַבַּעַל־
 שָׁם מַה שְׁעִשָּׂה וְנִשְׂאָרוֹ עוֹמְדִים עַל הַיִּבְעָה, וְלֹא הָיָה
 שָׁם רֶפֶשׁ בְּלָל, וְאֵלּוֹ הַמְזִיקִים הַנַּ"ל נַעֲשׂוּ עַפְרָא
 בְּעֵלְמָא. אִזּוּ רָאָה הַחֲכָם הַנַּ"ל וְהִכְרַח בְּעַל כְּרַחוּ
 לַהוֹדוֹת עַל הַבַּל שֵׁישׁ מִלֶּךְ וְכו'.

עַל זֶה הַמַּעֲשֶׂה נֶאמְרָה הַתּוֹרָה (לְקוּמִי מוֹהֵר, ח"ב, י"ט) הַמְדַבֶּרֶת
 מַחֲכָמוֹת וְתַמִּימוֹת, שְׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק תְּמִימוֹת
 וּפְשִׁיטוֹת, וְעַנִּין עַמְלֵק, שְׁהִיָּה חָכֵם וְכֹפֵר בְּעַקֵּר וְכו' עֵין שָׁם עַל
 פְּסוּק (מִשְׁלֵי כ"ד): "שָׁבַע" יִפְלֵ" צְדִיק" וְקָם" סוֹפֵי תְבוּת עַמְלֵ"ק. כִּי
 עַקֵּר כָּל הַנְּפִילוֹת הֵם עַל־יְדֵי חֲכָמוֹת וְכו', עֵין שָׁם. גַּם אֲנִי מְזַרַע
 עַמְלֵק אֶף־עַל־פִּי שְׂרָאָה מִפְּלִתוֹ בְּשַׁעַה שְׁבֵא שְׁמוּאֵל אֵצֶל שְׂאוּל
 לְהַרְגוֹ, עֲדִין לֹא הָיָה מֵאֲמִין. כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוּאֵל א ט"ו): וַיִּלְךְ אֲנִי
 מֵעַדְנוֹת וְתַרְגָּם יוֹנְתָן: מִפְּנֵקָא, כִּי עֲדִין לֹא הֵאֱמִין בְּמִפְּלִתוֹ, עַד
 שְׂרָאָה בְּעֵינָיו סוּף מִפְּלִתוֹ, אִזּוּ: וַיֹּאמֶר: אֲכֵן סָר מִר הַמּוֹת, כִּי עַד
 עַתָּה לֹא הֵאֱמִין. שִׁים עֵינֶיךָ עַל הַמַּעֲשֶׂה, וְתִבֵּן פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת:
 וְאִם הַתְּפִלָּה אֵינָה כְּרֵאוּי, הוּא מְנַעַל בְּשִׁלְשָׁה קְצוֹת, וְהִבֵּן. וְעֵין
 עוֹד בְּסוּף הַסֵּפֶר בְּפֵרוּשׁ הַרֵב וְתִרְאָה דְרוּשִׁים נִפְלְאִים.

מעשה י

מבערגיר ועני

(תקס"ט אחר פורים)

מעשה, פעם אחת היה בערגיר (סוחר גדול). והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיזא. והיו הוועקסלען (שטרות) והפריב (מכתבים) שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני אחד, שהיה עני גדול מאד, והיה לו כל ההפך מן הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשוכי-פנים: לזה לא היה פנים וכן לזה.

פעם אחד חלם להבערגיר, שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות, דהינו פאקין פאקין. ושאל אותם: מה אתם עושים? והשיבו: לשאת הכל אל העני הנ"ל. וחרה לו מאד מאד על שהם רוצים לשאת כל הזנו מביתו אל העני, ולכעם עליהם אי-

אֶפְשֶׁר, שֶׁהֵם אֲנָשִׁים רַבִּים. וְהֵם עָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ מִכָּל סְחוּרוֹתָיו וְהוֹנִו וּרְכוּשׁוֹ, וּנְשָׂאוּ הַכֹּל בְּאֶשֶׁר לְכָל אֶל בֵּית הָעֵנִי הַזֶּה, וְלֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם בְּבֵיתוֹ כִּי אִם דְּפָנוֹת הַבַּיִת רִיקָם. וְחָרָה לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהִקְיִץ וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֵלוֹם. וְאָף שָׁרָאָה שֶׁהוּא חֵלוֹם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַכֹּל אֶצְלוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה לְבוֹ נֹקְפוֹ מְאֹד. וְחָרָה לוֹ הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר הַחֵלוֹם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר הַחֵלוֹם הַזֶּה"ל.

וְהָעֵנִי הַזֶּה"ל עִם זִוְגָתוֹ הָיָה רָגִיל גַּם מִקְדָּם לְהִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וְלָתֵת לָהֶם מִסֵּת-יָדוֹ, וְעִבְשׁוֹ, אַחֵר הַחֵלוֹם, נָתַן עֲלֵיהֶם הִשְׁגָּחָה יוֹתֵר מִקְדָּם, אֲדָךְ בְּכָל עֵת שֶׁהָיוּ בָּאִים לְבֵיתוֹ, הָעֵנִי אוֹ אִשְׁתּוֹ, הָיוּ מִשְׁתַּנְּיִם פְּנִי, וְנִבְהַל מִפְּנִיָּהֶם מִחֲמַת הַחֵלוֹם שֶׁזָּכַר. וְהֵם הָעֵנִי עִם אִשְׁתּוֹ, הָיוּ רָגִילִים לְפָרְקִים אֶצְלוֹ, וְהָיוּ אֶצְלוֹ נִכְנָסִים וַיּוֹצְאִים.

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אֶצְלוֹ אִשְׁתְּ הָעֵנִי הַזֶּה"ל, וְנָתַן לָהּ מָה שֶׁנָּתַן. וְנִשְׁתַּנְּה צוּרְתוֹ וְנִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמָם

מֵאֵד. שְׁאַלָה אוֹתוֹ הֶעֱנִיהַ הַנַּ"ל: אֲבִקֶשׁ מִחִילָה מִפְּבֹדְכֶם. תִּגִּידוּ לִי. מַה זֹאת, שְׁפַכְל עֵת אֲשֶׁר אָנוּ בָּאִים אֲצִלְכֶם, מִשְׁתַּנִּים פְּנֵיכֶם מֵאֵד? סֵפֶר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הֶעֱנִין, שְׁחַלֵּם לוֹ בַּנַּ"ל, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוֹ נֹקְפוּ מֵאֵד וְכוּ' בַּנַּ"ל, הַשִּׁיבָה לוֹ: הֵאֵם הָיָה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה פְּלוֹנִית שְׁאִמְרָה לוֹ? הַשִּׁיב לָהּ: הֵן, וּמַה בָּוָה? הַשִּׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה חָלַם לִי גַם־כֵּן שְׁאֲנִי עֲשִׂירָה גְדוֹלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי וְעָשׂוּ פֶּאקִין פֶּאקִין (חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת) וּשְׁאֲלָתִים: לְהִיכֵן אֶתֶם נוֹשָׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הֶעֱנִי, הֵינּוּ לְהַפְּעֵרְגִיר הַנַּ"ל, שְׁקָרְאוּהוּ עֲכָשׁוּ עָנִי. עַל־כֵּן מַה אֶתָּה מִשְׁנִיחַ עַל חֲלוּם, הֲלֹא אָף אָנִי בַּחֲלוּמִי? וְהוּא נִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם עֲכָשׁוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל שְׁשֻׁמֵעַ עוֹד אֶת חֲלוּמָהּ, שְׁהַדְבַר נִרְאָה, שְׁיִשְׂאוּ עֲשִׂירוֹתוֹ וּרְכוּשׁוֹ אֲצִל הֶעֱנִי, וְדַלּוֹת שֶׁל הֶעֱנִי יִשְׂאוּ אֲצִלוֹ, וְנִבְהַל מֵאֵד מֵאֵד. וְיִרְרֵי הַיּוֹם, וְנִסְעָה אִשְׁתְּ הַפְּעֵרְגִיר עִם עִגְלוֹת־צֶב לְמַיִל, וְלִקְחָה עִמָּה רַעוּתִיהָ, וְלִקְחָה גַם אִשְׁתְּ הֶעֱנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטִּיּוֹל. וְהִנֵּה עָבַר אִישׁ חֵיל,

אָדוֹן שְׁקוֹרִין יַעֲדֵנִירָאֵל (קצין צבא גבוה), עִם הַחִיל שְׁלוֹ, וּפְנּוּ אֶל הַצַּד מִן הַדְּרֹךְ בְּשִׁבְלוֹ. וְעֵבֶר הַחִיל, וַיֵּרָא שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים, וְצוּהָ שְׂוִיצִיאוֹ אַחַת מִן הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ לְטִיֵּל, וְהִלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי, וְחִטְפוּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הָעֲגָלַת־צֶבֶב שֶׁל הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְנִסְעוּ עִמָּהּ, וּבּוֹדֵאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֵךְ. בְּפֶרֶט אִישׁ חִיל, יַעֲדֵנִירָאֵל עִם חִילוֹתָיו. וְלִקְחָהּ וְנִסַּע עִמָּהּ לְמִדְינָה שְׁלוֹ, וְהִיא הִיָּתָה יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לְשָׁמַע לוֹ כָּלֵל, וְהִיָּתָה בּוֹכָה מְאֹד, וְהָיוּ מְבַקְשִׁים וּמְפַתִּים אוֹתָהּ, וְהִיא הִיָּתָה יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּיֹתֵר. וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטִּיּוֹל, וְהֵנָּה נִלְקְחָה הָעֲנִיָּה הַזֶּה־לֵּל. וְהָיָה הָעֲנִי מְתַאֲבֵל וּבּוֹכָה וּמְתַמְרָמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אִשְׁתּוֹ תָּמִיד.

פַּעַם אַחַת עֵבֶר הַבְּעֵרְגִיר אֵצֶל בֵּית הָעֲנִי. שָׁמַע שֶׁהוּא בּוֹכָה וּמְתַמְרָמֵר מְאֹד מְאֹד. נִכְנַס וַשְׁאֵלוֹ: מָה אֵתָה מְתַמְרָמֵר וּבּוֹכָה כָּל־כֶּךָ? הֵשִׁיבוֹ: וְכִי לֹא אֶבְכֶּה? וּמָה נִשְׁאָר לִי? יֵשׁ שְׁנַשְׂאָר לָהֶם הָעֲשִׂירוֹת אוֹ בָּנִים. אֲנִי אֵין לִי כְּלוּם, וְגַם אִשְׁתִּי

נְלַקְחָהּ מִמּוֹנֵי, וּמִה נִשְׁאֵר לִי? וּנְכַמֵּר לְבוֹ שֶׁל הַבַּעַרְגִּיר
עַל הָעֲנִי הַזֶּה"ל, וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמוֹי עָלָיו מְאֹד מְאֹד מִגְּדֹל
הַמְרִירוֹת שֶׁרָאָה בּוֹ, וְהִלֵּךְ וַעֲשֵׂה דְבַר מְבֹהֵל, וּבְאֵמַת
הָיָה שֶׁנֶּעוֹן, וְהִלֵּךְ וְשָׂאֵל בְּאִיזָה מְדִינָה דֶר הַיַּעַדְנִירָאֵל
הַזֶּה"ל. וְהִלֵּךְ וְנִסַּע לְשֵׁם, וַעֲשֵׂה דְבַר מְבֹהֵל מְאֹד וְהִלֵּךְ
לְבֵית הַיַּעַדְנִירָאֵל, וְשֵׁם עוֹמְדִים וּוּאֲכִין (מִשְׁמֹרוֹת),
וְהוּא, מִגְּדֹל הַבְּהִלָּה שֶׁלּוֹ מְאֹד מְאֹד נִשְׁתּוֹמֵם, וְהִלֵּךְ
בְּבִהְלָה גְּדוֹלָה, וְלֹא הִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל הַוּוּאֲכִין, וְגַם
הַוּוּאֲכִין נִבְהִלוּ וְנִשְׁתּוֹמְמוּ מְאֹד מִחֲמַת שֶׁרָאוּ פְתָאֵם
בְּנֶאֱדָם אֲצֵלֵם מְבֹהֵל מְאֹד, וְנִבְהִלוּ מְאֹד. אִיפֹה בָּא
זֶה לְכָאן? וּמִחֲמַת הַבְּהִלָּה הַנִּיחוּהוּ כָּל הַוּוּאֲכִין, וְעָבַר
עַל כָּל הַוּוּאֲכִין, עַד שֶׁנִּכְנַס לְבֵית הַיַּעַדְנִירָאֵל, לְמָקוֹם
שֶׁהִיטָה שׁוֹכֶבֶת שֵׁם, וּבָא וְהִקִּיצָה וְאָמַר לָהּ: בּוֹא,
וְרָאֵתָה אוֹתוֹ וְנִבְהִלָּה. וְאָמַר לָהּ: תִּכְף בּוֹא עִמּוֹ,
וְהִלְכָה עִמּוֹ, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַוּוּאֲכִין, עַד
שִׁיִּצְאוּ.

וְאִי תִּכְף נִבְהֵל וְנִזְכָּר מִה שֶׁעָשָׂה דְבַר כְּזֶה, וְהַבִּין
שֶׁבּוֹדָאֵי תִּכְף יִהְיֶה נַעֲשֵׂה רַעַשׁ גְּדוֹל, וְכֵן

הוּהוּ, שְׁנַעֲשֶׂה שָׁם תִּכְרַף רַעֲשׂ גְדוֹל אֵצֶל הַיַּעֲדֻנִירָאֵל.
וְהַלֵּךְ וְהַטְּמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שֶׁהִיָּה עִם מִי
גְּשָׁמִים עַד שִׁיעֵבֵר הַרַעֲשׂ, וְשָׁהָה שָׁם עִמָּהּ שְׁנֵי יָמִים
בְּתוֹךְ הַבוֹר, וְרָאֲתָהּ הָאִשָּׁה הַגִּזְלָה הַמְּסִירַת נַפְשׁ
שֶׁהִיָּה לוֹ בְּשִׁבְלָה וְהַצְרוֹת שְׁפוּבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבַּעַה
בָּהּ, שֶׁכָּל הַמְּזוּל שָׁיֵשׁ לָהּ, אֶפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אִיזָה מְזוּל
שִׁיְהִיָּה לָהּ אִיזָה גְדֻלָּה וְהַצְלָחָה, שִׁיְהִיָּה כָּל הַצְלָחָה
שְׁלָהּ לֹא נִמְנַע מֵאֲתוֹ, וְאִם יִרְצָה לִקַּח לְעֲצָמוֹ כָּל
הַצְלָחָה וְגְדֻלָּה שְׁלָהּ, וְהִיא תִשָּׂאֵר בְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע
מִמֶּנּוּ כִּלְלֵל. וְאִיךְ מוֹצְאִים שָׁם עֵדוּת? וְלִקַּח אוֹתוֹ
הַבוֹר לְעֵדוּת. אַחֲרַי שְׁנֵי יָמִים יֵצֵא עִמָּהּ מִשָּׁם וְהַלֵּךְ
לְהֵלֵךְ, וְהִיָּה הוֹלֵךְ וּבֹא עִמָּהּ לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהִבִּין שְׁגָם
שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם מְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו. וְהַלֵּךְ עוֹד,
וְהַחֲבִיא עֲצָמוֹ עִמָּהּ בְּתוֹךְ מְקוֹה, וְנִזְכְּרָה שׁוֹב בְּגִדְלֵ
הַמְּסִירוֹת נַפְשׁ וְהַצְרָה שְׁפוּבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבַּעַה עוֹד
הַפַּעַם כִּגִּזְלָה, וְלִקַּחְתָּ אֶת הַמְּקוֹה לְעֵדוּת. וְהָיוּ שָׁם גַּם־
כֵּן בְּעֶרְךָ שְׁנֵי יָמִים, וְיֵצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ. וְכֵן הִיָּה כַּמָּה
פְּעָמִים, שֶׁהַחֲבִיא עֲצָמוֹ עִמָּהּ בְּמִקְוֹת אַחֲרִים כִּיֵּצֵא

באלו, דהינו בשבעה מקומות של מים, והם בור
 ומקנה, פנ"ל, ואגמים ומעין ונחלים ונהרות וימים,
 ובכל מקום ומקום שהיו נחפאים שם, נזכרה
 במסירות נפשו וצרתו בשבילה, ונשבעה לו, פנ"ל,
 ולקחה אותו המקום לעדות, פנ"ל, והלכו ובאו, והיו
 מחביאים עצמם בכל פעם במחבואות הנ"ל, עד
 שפאו על הים. כשפאו על הים, והוא היה סוחר
 גדול, והיה מפיר הדרכים על הים, וחתך עצמו לבוא
 למדינתו, עד שעבר ובא לביתו עם אשת העני הנ"ל,
 והשיבה להעני, והיה שמחה גדולה שם.

והבער גיר הנ"ל, בשכר שעשה דבר כזה וגם
 עמד בנסיון עמה, נפקד ונולד לו
 באותה שנה בן זכר. והיא גם היא, אשת העני הנ"ל,
 בשכר שעמדה בנסיון כזה עם היעדניראל וגם עמו
 זכתה גם כן וילדה נקבה, והיתה יפת תואר מאד
 מאד, שלא היה יפי של מין אדם כלל, כי בין בני-
 אדם לא נמצא יפי כזה, והיו העולם אומרים: הלואי
 שאתגדל (כי חדוש נפלא כזה קשה שיתגדל), כי היה יפיה

וּתְפַאֲרְתָּהּ מִפְּלֶגֶם מְאֹד מְאֹד, שְׁלֵא נִרְאָה כְּזֹאת בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנְסִים לְרֵאוֹתֶיהָ, וְהָיוּ מִשְׁתוֹמְמִים מְאֹד עַל גְּדֹל יָפִיָּהּ הַמִּפְּלֶגֶם מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנוּת מִתְּנוּת מִחֲמַת חֶפֶז. וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנוּת, עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֵנִי. וְהִפְעֵרְגִיר הַנַּ"ל נִפְּל בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּד עִם הָעֵנִי הַנַּ"ל מִגְּדֹל יָפִיָּהּ, שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ בְּזוֹה, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֲפָשֶׁר עַל זֶה מִרְאָה הַחֲלוּם, שֶׁנִּשְׁאֵאִין שְׁלוֹ לְהָעֵנִי וּמֵהָעֵנִי נִשְׁאֵאִין אֶצְלוֹ, דִּהְיֵנוּ שֶׁיִּשְׁתַּדְּכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל יְדֵי הַשְּׂדוּדָה.

פַּעַם אַחַת. בְּאַתָּה אִשְׁתׁ הָעֵנִי אֶצְלוֹ, וְאָמַר לָהּ דַּעְתּוֹ, שֶׁרְצוֹנוֹ לְהִשְׁתַּדֵּד עִמָּהּ, וְאֲפָשֶׁר בְּזוֹה יִתְקַים הַחֲלוּם, כַּנַּ"ל. הַשִּׁיבָה לוֹ: גַּם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי, אֵךְ לֹא הָיָה לִי הָעֵזָה לְדַבֵּר בְּזוֹה, שֶׁאֲנִי אֲשִׁתַּדֵּד עִמְכֶם. אֵךְ אִם אַתֶּם רוֹצִים בְּיֹדָאֵי אֲנִי מוֹכֵן, וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם, כִּי כִּבְר נִשְׁפַּעְתִּי, שֶׁכָּל טוֹבֵי וְהִצְלַחְתִּי לֹא יִמְנַע מִכֶּם.

וְהַבֵּן וְהִבֵּת הַנַּ"ל לְמָדוֹ שְׁנִיָּהֶם בְּחֶדְרׁ אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכֶּם. וְהִבֵּת הַנַּ"ל, הָיוּ הוֹלְכִים

ובאים לראותה מגדל החדוש, כנ"ל, ונתנו מתנות,
 עד שנתעשר העני, והיו באים שרים לראותה
 והוטבה בעיניהם מאד. והיה יפיה חדוש גדול
 ביניהם, כי לא היה יפי של אנושי כלל, ומגדל הפלגת
 יפיה בא על דעת השרים להשתדף עם העני הזה,
 ושר, שהיה לו בן, חשק להתחתן עמה, אך אין נאה
 להם להתחתן עם כזה, על-כן הכרחו לראות
 להשתדל לגדל את האיש הזה, והשתדלו שיעבד
 אצל הקיסר. ונעשה מתחלה פראפירטשיק (קצין)
 ואחר-כך למעלה למעלה, כי השתדלו להגביהו
 במהרה, עד שהלך מהר ממעלה למעלה, עד
 שנעשה יעדניראל והיו חפצים השרים להשתדף
 עמו. אך היו רבים קופצים על זה, כי כמה שרים באו
 על זה ועסקו בזה להגביהו, וגם כי לא היה אפשר לו
 להתחתן מחמת הפערגיר, שפבר היו מדברים
 להשתדף עמו.

והעני הזה, שנעשה יעדניראל, היה מצליח יותר
 ויותר, והיה שולח אותו הקיסר להפלחמה,

וְהַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל פַּעַם. וְנִשָּׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעַלְהָ
 לְמַעַלְהָ, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְצַלִּיחַ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק
 שָׁם הַקִּיסָר, וְנִתְיַעְצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ
 לְקִיסָר, וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהַסְּבִימוֹ כָּלָם, שֶׁהוּא
 יְהִיָּה קִיסָר. וְנַעֲשֶׂה קִיסָר (הֵינּוּ הָעָנִי הַנִּלְגַּע נַעֲשֶׂה קִיסָר),
 וְהָיָה לוֹחֵם מְלַחְמוֹת, וְהָיָה מְצַלִּיחַ מְאֹד. וְכַבֵּשׁ
 מְדִינוֹת, וְהָיָה לוֹחֵם וּמְצַלִּיחַ וְכוֹבֵשׁ וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁשָּׂשָׂאָר
 הַמְּדִינוֹת נִתְיַעְצוּ לְמִסֵּר תַּחַת יָדוֹ בְּרָצוֹן טוֹב, כִּי רָאוּ
 הַצְּלַחַתוֹ הַגְּדוֹלָה, שֶׁכָּל הַיָּפִי שֶׁל הָעוֹלָם וְכָל הַמְּזוּל
 שֶׁל הָעוֹלָם אֶצְלוֹ, עַל־כֵּן נִתְקַבְּצוּ כָּל הַמְּלָכִים
 וְהַסְּבִימוֹ, שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם, וְנִתְּנוּ לוֹ
 כְּתָב בְּאוֹתֵיזוֹת שֶׁל זֶהָב.

וְהַקִּיסָר הָיָה מֵאֵן עֵתָה לְהַשְׁתַּדֵּף עִם הַבַּעֲרָגִיר,
 כִּי אִין נֶאֱדָה לְקִיסָר לְהַשְׁתַּדֵּף עִם בַּעֲרָגִיר;
 וְאִשְׁתּוֹ הַקִּיסָרִית הִיא לֹא זֹוה מִן הַבַּעֲרָגִיר כִּלְלַל. וַיֵּרָא
 הַקִּיסָר, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר נֶגֶד
 הַבַּעֲרָגִיר הַנִּלְגַּע, בְּפֶרֶט כִּי אִשְׁתּוֹ מְחֻזְקֶת עִמּוֹ מְאֹד
 מְאֹד, עַל־כֵּן חָשַׁב מְחַשְׁבוֹת עַל הַבַּעֲרָגִיר הַנִּלְגַּע,

וּבַתְּחִלָּה רָאָה לְחַסְרוֹ, וְהִשְׁתַּדֵּל בְּתַחבּוּלוֹת, כְּאִלוּ אִין
 הַדָּבָר מִמֶּנּוּ לְגָרֵם לוֹ הַפֶּסֶד, וְהַקִּיסָר בּוֹדְאֵי יְכוּל
 לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת. וְהָיוּ מִכְּסִידִים וּמְחַסְרִים אוֹתוֹ, עַד
 שֶׁנִּתְּדַלְּדַל וְנַעֲשָׂה עָנִי גָמוּר, וְהָיָא, הַקִּיסְרִית הָיְתָה
 מִחֻזְקַת עֲמוֹ תָמִיד. אַחֲר־כֵּן רָאָה הַקִּיסָר שְׂכָל זְמַן
 שְׂוִיהַ הַבֵּן קָיָם, הֵינּוּ בֶן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּ"ל, אִי אֶפְשָׁר לוֹ
 לַעֲשׂוֹת שְׂדוּךְ אַחֵר, וְהִשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתוֹ
 הַבְּחוּר שֶׁל הַבְּעֵרְגִיר. וְחָשַׁב מִחֲשָׁבוֹת לְהַעֲבִירוֹ,
 וּגְלָגַל עָלָיו עֲלִילוֹת, וְהוֹשִׁיב עָלָיו שׁוֹפְטִים, וְהִשׁוֹפְטִים
 הִבִּינוּ, שְׂרָצוֹן הַקִּיסָר לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְשִׁפְטוֹ
 לְהַנִּיחוֹ בְּשֵׁק וּלְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם.

וְהַקִּיסְרִית, הָיָה לָבָה דָּוָה מְאֹד עַל זֶה, אֵךְ גַּם
 הַקִּיסְרִית, אִי־אֶפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת
 כִּנְגַד הַקִּיסָר. מָה עָשְׂתָה. הִלְכָה אֶל הַמִּמְנִים שְׁהָיוּ
 מִמְנִים לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם, וּבֵאתָה אֶצְלָם, וּנְפֹלָה לְפָנָי
 רַגְלָם, וְהִתְחַנְּנָה מֵהֶם מְאֹד, שִׁיעֲשׂוּ לְמַעַנָּה לְהַנִּיחוֹ,
 כִּי לָמָּה הוּא חַיִּב מִיָּתָהּ? וּבִקְשָׁה מֵהֶם מְאֹד, שִׁיקְחוּ
 שְׂבוּי אַחֵר מִחַיִּב מִיָּתָהּ לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם וַיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ

הַבְּחֹר הַגֵּ"ל. וּפְעָלָהּ בַּקִּשְׁתָּהּ אֶצְלָם, וְנִשְׁבְּעוּ לָהּ שְׂיִנְיָחוּהוּ. וְכֵן עָשׂוּ, וְלָקְחוּ אִישׁ אַחֵר וְהִשְׁלִיכוּהוּ לַיָּם, וְאוֹתוֹ הִנְיָחוּ, וְאָמְרוּ לוֹ: לֵךְ לְךָ, וְהִלֵּךְ לוֹ. וְהַבְּחֹר הַזֶּה כָּבֵד הָיָה בְּרִדְעָתוֹ, וְהִלֵּךְ לוֹ.

וְקִדְּם לָזֶה הַלְכָה הַקְּסָרִית הַגֵּ"ל וְקִרְאָהּ לְבַתָּהּ הַגֵּ"ל וְאָמְרָהּ לָהּ: בְּתִי, תִּדְעִי שְׂוִיָה הֵינִי שָׁל הַבְּעֶרְגִּיר הוּא הַחֲתָן שְׁלֵךְ. וְסִפְרָהּ לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה שֶׁעָבַר עָלֶיהָ, כַּגֵּ"ל, וְאִיךְ הַבְּעֶרְגִּיר מִסַּר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלִי (כַּגֵּ"ל), וְהָיָה עִמִּי בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת הַגֵּ"ל וְנִשְׁבַּעְתִּי לוֹ בַּה', שֶׁכָּל טוֹבִי לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ וְלָקַחְתִּי אוֹתָן הַשְּׁבַעָה מְקוֹמוֹת לְעֵדוּת, שֶׁהֵם: בּוֹר וּמְקוֹה וְכוּ', כַּגֵּ"ל. בְּכֵן עָתָה, הִנֵּה אֶתָּה הִיא כָּל טוֹבֹתַי וּמִזְלִי וְהִצַּלְתִּי, וּבּוֹדֵאִי אֶתָּה שְׁלוֹ, וּכְנֹ הַגֵּ"ל הוּא הַחֲתָן שְׁלֵךְ. וְאִבִּיד מַחֲמַת גְּסוּתוֹ רוֹצֵה לְהַרְגוֹ חָנָם. וּכְבֵר הִשְׁתַּדַּלְתִּי לְהַצִּילוֹ וּפְעַלְתִּי שְׂיִנְיָחוּהוּ, כַּגֵּ"ל, עַל־כֵּן תִּדְעִי, שֶׁהוּא הַחֲתָן שְׁלֵךְ (הֵינִי בֶן הַבְּעֶרְגִּיר הַגֵּ"ל), וְאֵל תִּתְרַצֵּי עִם אַחֵר בְּעוֹלָם כָּלָל.

וּבַת־קַבְלוֹ דְבָרֵי אִמָּה בְּעֵינֶיהָ, כִּי גַם הִיא הָיְתָה
 יֹרֵאת־שָׁמַיִם, וְהַשִּׁיבָה, שְׁבוּדָאֵי תַקִּיִּם
 כָּף. וְהִלְכָה הַבַּת הַזֹּאת וְשִׁלְחָה כְּתָב אֶל בֶּן הַבְּעֵרְגִיר
 הַבְּ"ל, אֶל הַתְּפִיסָה שֶׁהִיא מְחֻזָּקֶת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא
 הֶחְתַּן שָׁלָה. וְשִׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת לְאַנְד־קָארֵט
 (מִפָּה), וְצִירָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַחֲבִיָּאָה אִמָּה עִם
 אָבִיו, כַּבְּ"ל, שֶׁהֵם הַשְּׁבָעָה עֲדוֹת: בּוֹר וּמְקוּה וְכוּ',
 כַּבְּ"ל, שְׁצִירָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקוּה וְכוּ'. וְהוֹהִירָה אוֹתוֹ
 מְאֹד מְאֹד, שִׁישְׁמֹר הַכְּתָב הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחֲתָמָה
 עֲצָמָה לְמַטָּה.

אַחֲר־כֵּן הָיָה כַּבְּ"ל, שֶׁלְקָחוּ הַמְּמַנִּים אִישׁ אַחֵר,
 וְאוֹתוֹ הִנִּיחוּ, וְהִלְךְ לוֹ. וַיִּלְךְ וַיַּעֲבֹר, עַד
 שָׁבָא אֶל הַיָּם, וַיֵּשֶׁב בְּסַפְיָנָה וַעֲבַר בֵּינֵם. וְכֹא רוּחַ
 סְעָרָה גְדוֹלָה וְנִשְׂאָה הַסַּפְיָנָה אֶל סֵפֶר אֶחָד, שֶׁהִיָּה שֵׁם
 מְדַבֵּר. וּמִגְדֹּל הַסְּעָרָה, (שְׁקוֹרִין אוּמְפִיט), נִשְׁפָּרָה
 הַסַּפְיָנָה, אֶךְ הָאֲנָשִׁים שָׁבָה נִצְלוּ וַיֵּצְאוּ עַל הַיַּבֵּשֶׁת.
וְשֵׁם הָיָה מְדַבֵּר, וַיִּלְכוּ לְנַפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 לְבַקֵּשׁ לוֹ אֶכָּל לְנַפְשׁוֹ, כִּי בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם לֹא

היו רגילים הספינות לבוא לשם, כי היה מדבר, ועל-
 פן לא היו מצפים שם על איזה ספינה לשוב למקומם.
 והלכו שם במדבר לבקש אכל, ונתפזרו הנה והנה כל
 אחד ואחד.

והלך הבחור הנ"ל במדבר, והיה הולך והולך, עד
 שנתרחק מן הספר; ורצה לשוב, ולא יכול;
 וכל מה שרצה לשוב, נתרחק יותר ויותר, עד שראה
 שאי אפשר לו לשוב, וילך באשר ילך. והלך שם
 במדבר, והיה בידו קשת שהיה מציל עצמו נגד
 החיות רעות שבמדבר, ומצא שם איזה דברים לאכל.
 והיה הולך והולך, עד אשר יצא מן המדבר ובא אל
 מקום (ישוב), שהיה שם מקום פנוי, והיה שם מים
 ואילנות סביב של פרות, והיה אוכל מן הפרות
 ושטה מן המים.

ונתישב בדעתו לישב שם מספר ימי חיו, כי
 בלא זה קשה לו לשוב אל הישוב, ומי
 יודע אם יגיע עוד למקום כזה, אם יניח המקום הזה
 וילך לו?! על-כן היה בדעתו לישב שם ולחיות שם

ימי חייו, מאחר ששוב לו שם, שהיה לו הפרות לאכל והמים לשותות. ולפעמים היה יוצא ורובה בקשתו ארנבת או צבי, והיה לו בשר לאכל. גם היה צד לעצמו דגים, כי היה שם דגים טובים מאד בתוך המים, ויטב בעיניו לבלות שם ימי חייו.

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בן הפערגיר הנ"ל ועתה נפטר ממונו, (כי

הקיסר סבר, שכבר נתקיים בו המשפט באמת בן הפערגיר הנ"ל, ושוב איננו בעולם) פעת יוכל להשתדך עם בתו הנ"ל, והתחילו לדבר לה שדוכים עם מלך פלוני ועם מלך פלוני וכיוצא. ועשה לה חצר פראוי, וישבה שם. ולקחה לעצמה בנות שרים להיות לה לרעותיה, וישבה שם. והיתה מנגנת בכלי־שיר וכיוצא בדרךכם, וכל מה שהיו מדברים לה שדוכים, היתה משיבה, שאין רצונה בדברים, דהינו לדבר השדוך, רק שייבוא המשדך בעצמו. והיא היתה בקיאה מאד בחכמת השיר, ועשתה באמנות מקום שייבוא המשדך על אותו המקום ויעמד פנגדה, וידבר דברי שיר, הינו

שיר של חשק, בדרך שמדבר החשוק לחשוקתו דברי חבה.

והיו באים מלכים להשתדך, ועלו על אותו המקום, והיו מדברים כל אחד ואחד שיר שלו. ולקצתם שלחה תשובה על ידי רעותיה גם כן בדרך שיר וחבה, ולקצת, שנראו לה יותר, השיבה בעצמה והרימה קולה בשיר והשיבה לו גם כן דברי חבה, ולקצת, שנראו לה עוד יותר, היתה מראה עצמה פנים אל פנים, והיתה מראה את פניה, והשיבה לו דברי שיר וחבה, ולכלם סימה בסוף. אבל לא עברו עליך המימות ולא היה מי שמבין פונתה. וכשהיתה מראה פניה, היו גופלים מגדל יפיה, והיו קצת נשאים חלשות, וקצת נשתגעו מחמת חולת אהבה, מגדל יפיה שהיה מפלג מאד מאד, ואף על פירבן, אף על פי שנשתגעו ונשאר חלשות, עם כל זאת היו באים מלכים להשתדך עמה, ולכלם השיבה כנ"ל.

וְהַבֶּן הַנַּ"ל (הֵינּוּ בֶן הַפְּעֻרְגִיר הַנַּ"ל) יָשָׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ
מָקוֹם הַנַּ"ל וְעָשָׂה לְעֶצְמוֹ שָׁם מָקוֹם לֵישֵׁב
בוֹ, וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם. וְגַם הוּא הָיָה יָכוֹל לְגַנֵּן וְיוֹדֵעַ
חֻכְמַת הַשִּׁיר, וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים, שְׂרָאוּיִים לְעִשׂוֹת
מֵהֶם כְּלֵי־שִׁיר, וְעָשָׂה לְעֶצְמוֹ כְּלֵי־שִׁיר. וּמֵהַגִּידִין שֶׁל
הַחַיִּוֹת עָשָׂה לוֹ גִּימִין, (שְׁקוּרִין סְטְרִינִים), וְהָיָה מְגַנֵּן
וּמְשׁוֹרֵר לְעֶצְמוֹ. וְהָיָה לוֹקַח הַפֶּתַב שֶׁהָיָה לוֹ, שֶׁשְּׁלַחָה
לוֹ הַבַּת הַקִּיסָר הַנַּ"ל, וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וּמְגַנֵּן וְנוֹכַר כָּל
הַמְּאַרְעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ, וְאִידֵךְ אָבִיו הָיָה בְּעֶרְגִיר וְכוּ',
וְעַתָּה נִשְׁלַךְ לְכֹאֵן. וְהַלֵּךְ וְלָקַח הַפֶּתַב הַנַּ"ל וְעָשָׂה לוֹ
סִימָן בְּאֵילָן אֶחָד, וְעָשָׂה שָׁם מָקוֹם, וּמָמֵן שָׁם הַפֶּתַב
הַנַּ"ל, וַיֵּשֶׁב שָׁם אִיזָה זְמַן.

פַּעַם אֶחָד הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וְשָׁבַר כָּל
הָאֵילָנוֹת, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל
לְהַפִּיר הָאֵילָן, שֶׁטָּמֵן שָׁם הַפֶּתַב, כִּי בְּעוֹד שֶׁהָיוּ
עוֹמְדִים, הָיָה לוֹ סִימָן לְהַפִּיר, וְעִכְשָׁו שֶׁנִּפְלָו, נִתְעַרַב
הָאֵילָן בֵּין הָאֵילָנוֹת, שֶׁהָיוּ שָׁם הֶרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה
יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן; וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת

לְחַפְּשׁ הַכֶּתֶב, כִּי הָיוּ רַבִּים מְאֹד. וְהָיָה בּוֹכָה וּמְצַטְטֵר
עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְרָאָה, שְׂאֵם יֹשֵׁב כָּאֵן, בּוֹדֵאֵי
יִשְׁתַּנֵּעַ מִגְדֵּל הַצֵּעַר, שֶׁהָיָה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד. וְנִתְיָשֵׁב,
שְׂמִכְרַח לֵילֵךְ לְהֵלֵן, וַיַּעֲבֹר עָלָיו מָה, כִּי בְּלֹא זֹאת
הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מִגְדֵּל הַצֵּעַר, כִּנְ"ל. וְלָקַח לוֹ בֶּשֶׁר
וּפְרוֹת בְּתוֹךְ שִׁקּוֹ, וַיֵּלֶךְ בְּאֶשֶׁר יֵלֵךְ. וַעֲשֵׂה לְעֵצְמוֹ
סִימָנִים בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם.

וְהָיָה הוֹלֵךְ, עַד שֶׁבָּא אֶל יֵשׁוּב. וְשָׂאֵל: אֵיזָה מְדִינָה
הִיא זֹאת? הִשִּׁיבוּ לוֹ. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע כָּאֵן
מֵאוֹתוֹ הַקִּיסָר הַנַּ"ל; הִשִּׁיבוּ לוֹ: הֵן. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע
כָּאֵן מִבֵּיתוֹ הַיְפֹת־תֹּאֵר; הִשִּׁיבוּ לוֹ: הֵן, אֵךְ שְׂאֵי-
אֶפְשֶׁר לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה כִּנְ"ל. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ: מֵאַחַר
שְׂאֵי־אֶפְשֶׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, וְהָלַךְ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה וְסִפֵּר לוֹ כֹּל לְבוֹ, וְשֶׁהוּא הִחֲתַן שְׁלָה,
וּבְשִׁבְלוֹ אֵינָה רוֹצֶה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם אַחֵר. וּמֵאַחַר
שְׂאֵי־אֶפְשֶׁר לוֹ לָבוֹא לְשֵׁם, בְּכֵן הוּא מוֹסֵר לוֹ כֹּל
הַסִּימָנִים שֶׁבִּידוֹ, דְּהֵינּוּ הַשְּׂבָעָה מִימֹת הַנַּ"ל,
וְשֵׁאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ יֵלֵךְ לְשֵׁם וַיִּשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה, וְלוֹ יִתֵּן

מעות בעד זה. והפיר המלך, שדבריו פנים, כי אי אפשר לבדות זאת מן הלב, והוטב הדבר בעיניו.

אך נתישב: אם יביא אותה לכאן, ואותו הפחור יהיה פה אין הדבר טוב לפניו, ולהרגו קשה

בעיניו, כי מדוע יהרג על הטובה שעשה לו?! בכן נתישב לשלחו למרחוק מאתים פרסאות, וחרה הדבר מאד בעיני הַבן הַגַּל על אשר הוא משלחו בעד טובה כזו שעשה לו, והלך שם אל מלך אחר גַּם־כֵּן, וספר לו גַּם־כֵּן כַּגַּל, ומסר לו כל הסימנים, ולהשני הוסיף סימן יותר, וצוה עליו וזרו, שיסע תקף, אולי יוכל להקדים את חברו, וגם אפלו אם לא יקדימו, יש לו סימן יותר מחברו.

והשני נתישב גַּם־כֵּן כַּגַּל כמו הראשון, ושלח גַּם־כֵּן את אותו הַבן למרחוק מאתים פרסאות. וחרה לו גַּם־כֵּן מאד, וילך אל השלישי, ולהשלישי מסר עוד סימנים מבהקים ביותר.

וַיִּלְכֹּד וַיִּסַּע תַּכְּף הַמְּלֹךְ הָרֵאשׁוֹן הַנַּ"ל וּבֹא לְשֵׁם,
 לְמָקוֹם בֵּת הַקִּיסָר הַנַּ"ל, וַעֲשֵׂה לוֹ שִׁיר, וְנַעֲזֵן
 בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל־פִּי הַחֲכָמָה זֹו כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת,
 דְּהֵינּוּ הַשְּׂבָעָה עֵדִים הַנַּ"ל, אֲךָ עַל־פִּי הַשִּׁיר נִזְדַּמְּן לוֹ,
 שְׁלֹא סִדְרָם בְּסִדְרֵי אֵת הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל, כִּי כֵן הִגִּיעַ לוֹ
 עַל־פִּי חֲכָמַת הַשִּׁיר. וּבֹא לְשֵׁם עַל הַמְּקוֹם הַנַּ"ל,
 וְהַגִּיד הַשִּׁיר. כְּשִׁמְעַת בֵּת הַקִּיסָר הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל,
 נִפְלָא בְּעֵינֶיהָ, וְנִרְאָה לָהּ שְׂמֵכָרַח שְׂזָהוּ בֶן גִּילָה, רַק
 הָיָה קָשָׁה בְּעֵינֶיהָ עַל שְׁלֹא סִדְרָם בְּסִדְרֵי, אֲךָ אֶף־עַל־
 פִּי־כֵן חָשְׁבָה בְּדַעְתָּהּ, אוֹלֵי מִחֲמַת חֲכָמַת מִשְׁקַל
 הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֶה הַסִּדְרֵי, וְנִסְפָּם בְּלִבָּהּ, שְׂזָה הוּא,
 וְכִתְבָהּ לוֹ, שְׂזָהיִא מִשְׂדָּכַת לוֹ, וְנַעֲשֵׂה שְׂמִחָה וְרַעֲשׁ,
 שְׂנִמְצָא לָהּ בֶן גִּילָה, וְהַכִּינוּ עַל הַחֲתָנָה.

בְּתוֹךְ כִּדְ בָּא הַשְּׁנֵי וְהָיָה רֵץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם. וְאָמְרוּ
 לוֹ, שְׂכַבֵּר הִיא מִשְׂדָּכַת, וְלֹא הַשְּׁגִיחַ עַל זֶה
 וְאָמַר שְׂאֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לוֹ דְּבַר שְׂיִגִּיד לָהּ שְׂבִוְדָּאֵי
 יַפְעֵל. וּבֹא וְהַגִּיד שִׁירוֹ וְסִדְרֵי כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל
 בְּסִדְרֵי, וְגַם נָתַן עוֹד סִימָן יוֹתֵר. וְשְׂאֵלָה אוֹתוֹ, מֵאִין

יֹדַע הָרֵאשׁוֹן. וְלִהְיֶיךָ הָאֵמֶת לֹא טוֹב לְפָנָיו, וְאָמַר שְׂאִינוּ יֹדַע. וְנִפְלָא בְּעֵינֶיהָ מְאֹד, וְעִמְדָה מִשְׁתּוּמִם, כִּי גַם הָרֵאשׁוֹן סִפֵּר הַמְּקוֹמוֹת וּמֵאֵין יִתְּוֹדַע לְאָדָם סִימָנִים הַלְלוּ? אֵךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן נִרְאָה בְּעֵינֶיהָ, שְׁוֵה הַשְּׂנִי הוּא בֶן גִּילָה, מֵאַחַר שְׂרָאָתָה בּוֹ, שֶׁסִּפֵּר כְּסֹדֶר וְכוּ', כַּנִּל, וְהָרֵאשׁוֹן, אֶפְשָׁר עַל־פִּי חֲכַמַת הַשִּׁיר בָּא לֹא זֹאת, שֶׁהַזְכִּיר אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת, אֵךְ נִשְׁאַרָה עוֹמְדָת.

וְהַבְּחֹר הַנִּל, כְּשִׁשְׁלַחֵהוּ הַשְּׂנִי, חָרָה לֹא גַם־כֵּן, וְהַלֵּךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי וְסִפֵּר לֹא גַם־כֵּן כַּנִּל,

וּמִסֵּר לֹא עוֹד יוֹתֵר סִימָנִים מִבְּהֻקִים בְּיוֹתֵר. וְלִפְנֵי הַשְּׁלִישִׁי סִפֵּר כָּל לְבוֹ בְּאֶשֶׁר שְׁהִיָה לֹא כְּתָב, שְׁהִיָה מְצִיר בּוֹ הַמְּקוֹמוֹת כַּנִּל, בְּכֵן יִצִּיר לְעֶצְמוֹ גַּם־כֵּן עַל נִיר כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת וַיָּבִיא אֵלֶיהָ. וְהַשְּׁלִישִׁי נִתְיָשֵׁב גַּם־כֵּן כַּנִּל, שְׂאִין טוֹב לְפָנָיו, שְׂיָבִיא אוֹתָהּ לְכָאן, וְזֶה הַבְּחֹר יִהְיֶה כָּאן וְשִׁלַּח גַּם־כֵּן אֶת הַבְּחֹר עוֹד לְמִרְחֹק יוֹתֵר מֵאֵתִים פְּרָסָאוֹת.

וְזֶה הַמְּלֻךְ הַשְּׁלִישִׁי רִץ גַּם־כֵּן לְשֵׁם (דְּהִינּוּ לְקַח אֶת הַיְפֹת־תָּאֵר) וְכָא לְשֵׁם, וְהִגִּידוּ לּוֹ, שֶׁכְּבָר יֵשׁ כָּאן

שְׁנֵי הַנְּ"ל, וְהָשִׁיב: אַף-עַל-פִּירְכּוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ דָּבָר, שְׂפּוּדָאֵי יַפְעַל. וְהַעוֹלָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים כָּלֵל מִפְּנֵי מָה הִיא גְּתֻרָצָה לְאֵלוֹ יוֹתֵר מֵאַחֲרִים. וְכֹא גַם הַשְּׁלִישִׁי וְהַגִּיד שִׁירוֹ בְּסִמְנִים מִבְּהָקִים יוֹתֵר, וְהִרְאָה הַכֶּתֶב עִם צִיּוֹר הַמְּקוֹמוֹת וְנִבְהָלָה מְאֹד, אֲךָ לֹא יָכְלָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר מִחֲמַת שָׁגַם הָרֵאשׁוֹן גִּרְאָה שָׁזָהוּ וְאַחֲרֵי-כֵן הַשְּׁנֵי, עַל-כֵּן אֲמָרָה, שְׁלֹא תֵאֱמִין, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ כָּתֵב יָדָה בְּעַצְמוֹ.

אַחֲרֵי-כֵן נִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ הַבְּחוֹר הַנְּ"ל: עַד מָתִי יִהְיוּ מִשְׁלַחִין אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם לְהֵלֵן יוֹתֵר? עַל-כֵּן יֵשֵׁב עַצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יֵנִיחַ עַצְמוֹ לִילָךְ לְשֵׁם, אוֹלֵי יַפְעַל הוּא. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב, עַד שֶׁבֹא לְשֵׁם וְאָמַר, שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ'. וְכֹא וְהַגִּיד שִׁירוֹ וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִמְנִים מִבְּהָקִים, וְהוֹפִיר אוֹתָהּ, שֶׁלְמַד עִמָּה בְּחֶדֶר אֶחָד וְכִיּוֹצֵא בּוֹה, וְסִפֵּר לָהּ הַכֵּל שֶׁהוּא שְׁלַח הַמְּלָכִים הַנְּ"ל וְשִׁטְמָן הַכֶּתֶב בְּאֵילָן וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו אֲבָל הִיא לֹא הַשְּׁגִיחָה כָּלֵל עַל זֶה. (וְכּוּדָאֵי גַם הָרֵאשׁוֹנִים הַמְּלָכִים הַנְּ"ל אָמְרוּ אִיזָה טַעְמִים

עַל מֵה שְׁאִין בְּיָדָם הַכְּתָב) וְלִהְיֵה אֹתוֹ בְּיָדָי אִי־אֶפְשֶׁר,
כִּי כָּבֵד עָבַר זְמַן רַב, וְלֹא רָצָתָה לְהִשְׁנִיחַ עוֹד עַל
סִימָנִים כָּלֵל, עַד שְׁיָבִיאוּ לָהּ הַכְּתָב, כִּי גַם עַל
הָרֵאשׁוֹן סְבָרָה שְׁזָהוּ בְּיָדָי וְכֵן עַל הַשְּׁנִי וְכוּ', עַל־כֵּן
לֹא רָצָתָה וְכוּ', כִּנֵּ"ל.

וּנְתִישֵׁב הַבְּחוּר, שְׁכָאן אִי־אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיֹּת
כָּלֵל, וְנְתִישֵׁב לָשׁוּב וְלַחֲזוֹר לְמִקְוֵמוֹ, אֶל
הַמְדָּבָר שְׁהָיָה בּוֹ, וְשֵׁם יִבְלָה יָמֵי חַיָּו. וְהָיָה הוֹלֵךְ
וְסוֹכֵב לְהַגִּיעַ לְמְדָבָר הַנִּ"ל, וְהַגִּיעַ לְשֵׁם, אֶל הַמְדָּבָר
הַנִּ"ל. בְּתוֹךְ כָּל הַנִּ"ל עָבְרוּ בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ כַּמָּה
שָׁנִים, וְנִסְכַּם אֶצֶל הַבְּחוּר הַנִּ"ל שְׁיִישֵׁב שֵׁם בְּמְדָבָר,
וְיִבְלָה שֵׁם יָמֵי חַיָּו כְּפִי מֵה שְׁעָרְךָ בְּדַעְתּוֹ חַיֹּת
הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה נִחְקָר בְּדַעְתּוֹ, שְׁטוֹב לְבָלוֹת כָּאֵן
מִסֵּפֶר יָמָיו, וְיִישֵׁב שֵׁם וְאָכַל וְכוּ' כִּנֵּ"ל.

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ. וְהַרוֹצֵחַ שָׁמַע, שְׁנִמְצָא יִפְתֹּחַ
הַנָּר כְּזוֹ בְּעוֹלָם, וְחָשַׁב לְתַפְסָהּ, אֵף שֶׁהוּא לֹא
הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִים, אֵךְ חָשַׁק לְתַפְסָהּ כִּדִּי
לְמַכְרָה לְאִיזָה מֶלֶךְ וְיִקַּח בְּעֵדָה הוֹן רַב, וְהִתְחִיל

לְהַשְׁתַּדֵּל בָּזֶה. וְהַרוֹצֵחַ הוּא מִפֶּקֶר, וְהַפֶּקֶר עֲצֵמוֹ:
אִם יַפְעֵל-יַפְעֵל, וְאִם לֹא-לֹאוֹ; וּמָה יַפְסִיד? כִּי הוּא
מִפֶּקֶר כְּדַרְךְ הַרוֹצֵחַ. וְהַלֵּךְ הַרוֹצֵחַ וְקָנָה סְחוֹרוֹת
רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד רַבּוּי מִפְּלֶג מְאֹד. גַּם עָשָׂה צַפְרִים
שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ נַעֲשִׂים בְּאִמְנוֹת, שְׁנַדְמָה, שֶׁהֵם חַיִּים
מִמּוֹשׁ (נִאמְרִלְךָ טַבְעִי). גַּם עָשָׂה שְׁבָלִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ
הַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל הַשְּׁבָלִים, וְזֶה הָיָה בְּעֲצֵמוֹ גְּדֻמָּה
לְחִדּוֹשׁ, שֶׁהַצַּפְרִים עוֹמְדִים עַל שְׁבָלִים, וְאִין הַשְּׁבָלִים
נִשְׁבָּרִים, כִּי הָיוּ צַפְרִים גְּדוֹלִים (עַל-פֶּן הָיָה חִדּוֹשׁ). גַּם
עָשָׂה בְּתַחֲבוּלוֹת שְׁנַדְמָה, שֶׁהֵם מִנְּגִנִּים, וְאַחַת הָיְתָה
מִכָּה וּמִקְשָׁקֶשֶׁת בְּלִשׁוֹנָה, וְאַחַת הָיְתָה מְצַלְצֶלֶת
בְּפִיָּה, וְאַחַת הָיְתָה מְזַמְרֶת וְהַכֵּל הָיָה בְּתַחֲבוּלוֹת,
שֶׁהָיוּ בְּנֵי-אָדָם עוֹמְדִים שָׁם בְּתוֹךְ חֹדֶר, שֶׁהָיָה עַל
הַסְּפִינָה מֵאַחֲוֵי הַצַּפְרִים, וְעָשׂוּ כָּל הַנַּ"ל אוֹתָן הַבְּנֵי-
אָדָם, וְגְדֻמָּה, שֶׁהַצַּפְרִים בְּעֲצֵמָן מִנְּגִנִּים, כִּי הָיוּ
עֲשׂוּיִים עִם דְּרֹאטִין (חוּטֵי בְרוֹל) בְּאִמְנוֹת, עַד שְׁנַדְמָה,
שֶׁהֵם בְּעֲצֵמָן עוֹשִׂין כָּל הַנַּ"ל.

וְנִסְעוּ הָרוֹצֵחַ עִם כָּל הַנַּ"ל לַמְדִינָה, שֶׁהִיְתָה שָׁם בֵּת הַקִּיסָר הַנַּ"ל. וּבֹא אֶל הָעִיר, שֶׁהִיְתָה שָׁם, וְעָמַד עִם סְפִינְתוֹ בַּיָּם, וְשִׁלְּשַׁל הָאֲנָקִירֶשׁ (הַעוּגוֹן) וְעִפְבָּה (שְׁקוּרִין גִּיאֲנָקִירֶט וְעֵנְגָה), וְדָמָה עֲצָמוֹ לְסוֹחֵר גָּדוֹל, וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים שָׁם לְקַנּוֹת אֲצִלוֹ סְחוּרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת. וְעָמַד שָׁם אִיזָה זְמַן רַבַּע שָׁנָה וְיוֹתֵר וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ סְחוּרוֹת יְפוֹת שְׁקָנוּ אֲצִלוֹ. וְחָשְׁקָה גַם בֵּת הַקִּיסָר לְקַנּוֹת סְחוּרָה מִמֶּנּוּ, וְשִׁלְּחָה אֵלָיו, שֶׁיִּשְׂאֵל סְחוּרָה אֲצִלָּהּ, וְשִׁלַּח לָהּ, שֶׁאֵינּוּ צָרִיךְ לָזֶה לְשֵׂאת סְחוּרָה לְבֵית הַקּוֹנֶה אֶף־עַל־פִּי שֶׁהִיא בֵּת הַקִּיסָר, וּמִי שֶׁצָּרִיךְ סְחוּרָה, יָבֹא אֲצִלוֹ, וְלִסְחוֹר אֵין מִי שֶׁיִּכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה.

וְיִשְׁבֶּה עֲצָמָה בֵּת הַקִּיסָר, שֶׁתִּלְךָ אֲצִלוֹ. וְדָרְכָה הִיא, כְּשֶׁהִלְכָה בְּשׁוֹק, הִיְתָה תוֹלָה מִכְסָּה עַל פְּנֵיהָ כְּדִי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוּכְלוּ בְּנֵי אָדָם לִפְלֹ וְכוּ' מִחֲמַת יַפְיָהּ, כַּנַּ"ל, עַל־כֵּן הִיְתָה מִכְסָּה פְּנֵיהָ, כַּנַּ"ל. וְהִלְכָה בֵּת הַקִּיסָר וְכִסְתָּה אֶת פְּנֵיהָ וְלִקְחָה גַם רַעוּתֶיהָ עִמָּה וְחִיל, (שְׁקוּרִין וּוְאָד) (מִשְׁמֵר), הִלְךְ אַחֲרֶיהָ.

ובאתה אל הסוחר הנ"ל (הינו הרוצח, שנדמה לסוחר) וקנתה שם סחורות אצלו, והלכה לה. ואמר לה הסוחר. אם תבוא עוד הפעם, אראה לך עוד דברים יפים מזה, שהם נפלאים מאד; ושכה לביתה. שוב פעם אחרת באתה וקנתה והלכה לה. ועמד שם (הרוצח הזה) איזה זמן; בתוך כך נעשית (הפת קיסר הנ"ל) רגילה אצלו, נכנסת ויוצאת.

פעם אחת באתה אצלו, והלך ופתח לה החדר, שהיו עומדים שם הצפרים של זהב וכו', וראתה, שהוא חדיש נפלא. ורצו גם האחרים, הינו החיל לבנם, ואמר: לאו לאו! זה איני מראה לשום אדם, רק אליך שאת בת הקיסר, אבל לאחרים איני רוצה כלל. ונכנסה היא בעצמה. והלך גם הוא אל החדר ונעל הדלת, ועשה בפשוטו, שלקח שק והניחה בעל-פריחה בתוך השק, ופשט ממנה מלבושיה והלבישם את מאטראם (מלח) אחד וכסה פניו ודחפו לחוץ ואמר לו: לך! והמאטראם הזה הוא אינו יודע כלל מה נעשה עמו, ותכף שיצא

לַחוּץ וּפָנָיו מִכֶּסֶה, וְהַחִיל לֹא יָדְעוּ, וְהִתְחִילוּ לִילֹךְ
 עִמּוֹ מִיָּד, כַּמְדַּמָּה לָהֶם שְׂוֹאת הִיא הַבַּת הַקִּיסָר.
 וְהוּא (הֵינּוּ הַמַּאֲטָרָאס) הוֹלֵךְ עִם הַחִיל שֶׁהוֹלִיכוּהוּ, וְלֹא
 יָדַע הֵיכֵן הוּא כָּלֵל, עַד שֶׁפָּא לְשָׁם, לַחֲדָר שֶׁהִיְתָה
 הַבַּת קִיסָר יוֹשֶׁבֶת שָׁם, וְגָלוּ פָּנָיו וְרָאוּ שֶׁהוּא
 מַאֲטָרָאס. וְנַעֲשֶׂה רַעֲשׁ גָּדוֹל וְאֵת הַמַּאֲטָרָאס טָפְחוּ
 עַל פָּנָיו הַיָּטֵב הַיָּטֵב וְדַחְפוּהוּ, כִּי הוּא אֵינּוּ חַיֵּב, כִּי
 לֹא יָדַע כָּלֵל.

וְהַרְוִצָה לָקַח אֶת הַבַּת הַקִּיסָר וַיֵּדַע, שְׁבוּדָאֵי
 יִרְדְּפוּ אַחֲרָיו. וְהִלֵּךְ מִן הַסְּפִינָה וְטָמֵן
 עֲצָמוֹ עִמּוֹ בְּבוֹר שֶׁהָיָה בּוֹ מִי גִשְׁמִים, עַד שֶׁיַּעֲבֹר
 הַרַעֲשׁ, וְאֵת הַמַּאֲטָרָאסִין (מַלְחִים) שֶׁל הַסְּפִינָה צֹוָה,
 שֶׁתִּכְרַף וּמִיָּד יַחֲתִכּוּ הָאֲנָקִירִס (הַעוֹגִיִּים) וַיִּבְרָחוּ מִיָּד,
 כִּי בּוּדָאֵי יִרְדְּפוּ אַחֲרֵיהֶם, וּבּוּדָאֵי לֹא יִהְיוּ רוֹכִים
 אֶל הַסְּפִינָה מִחֲמַת הַבַּת קִיסָר, שֶׁהֵם סְבוּרִים,
 שֶׁהִיא שָׁם בַּסְּפִינָה, רַק שֶׁיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם, וְעַל־כֵּן
 תִּבְרָחוּ מִיָּד. וְאִם יִשְׁיִגּוּ אֶתְכֶם יִשְׁיִגּוּ, מַה בּוֹזֵה?
 כְּדָרְךְ הַרוֹצְחִים, שֶׁאֵינָם מִשְׁגִּיחִין עַל עֲצָמָן כָּלֵל.

וְכֵן הָיָה, שְׁנַעֲשֶׂה רַעַשׁ, וְרָדְפוּ תִּכְרָף אַחֲרֵיהֶם, אֲךָ לֹא
מִצְאוֹהָ שֵׁם.

וְהַרְוִיצַח הַחֲבִיא עֲצָמוּ עִמָּה בְּכוֹר שֶׁל מִי גִשְׁמִים,
וְהָיוּ מִנְחִים שֵׁם. וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ,
שֶׁלֹּא תִצְעַק, שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ בְּנֵי-אָדָם, וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ:
אֲנִי מִסְרַתִּי נַפְשִׁי בְּשִׁבְלֶיךָ בְּדִי לְתַפְסֶדָּךְ, וְאִם אֶפְסִיד
אוֹתְךָ, אֵין חַיִּי נְחָשָׁבִים אֶצְלִי כְּלוּם מֵאַחַר שֶׁכָּבַר אֶתְּ
בְּדִי, אִם אֶחֱזוֹר וְאֶפְסִיד אוֹתְךָ וְתִמְנְעֵי מִמֶּנִּי, אֵין חַיִּי
נְחָשָׁבִים אֶצְלִי מְאוּמָה כְּלָל, עַל-כֵּן תִּכְרָף שְׁתַּתְּנִי
צְעָקָה, אַחֲנֶק אוֹתְךָ מִיָּד, וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, כִּי אֵינִי שׁוֹה
בְּעֵינַי כְּלוּם. וְתִירָא לְנַפְשָׁהּ מִפְּנֵיו (הֵינּוּ הִבַּת קִיסַר הָיְתָה
יִרְאָה לְצַעַק מִפְּנֵי אֵימַת הַרוֹצַח). אַחֲר־כֵּן יֵצֵא מִשֵּׁם עִמָּה
וְהוֹלִיךְ אוֹתָהּ בְּעִיר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, וּכְאוּ
לְמָקוֹם אַחַר, וְהִבִּין, שֶׁגַּם שֵׁם מְחַפְּשִׁים, וְהַחֲבִיא
עֲצָמוּ עִמָּה עוֹד בְּמָקוֹה, וְכֵן יֵצֵא מִשֵּׁם, וְהִלְךְ וְהַחֲבִיא
עִמָּה עוֹד בְּמָקוֹם אַחַר, עַד שֶׁהָיָה מְחַבֵּיא עֲצָמוּ עִמָּה
בְּכָל הַשְּׁבָעָה מְקוֹמוֹת, שֶׁהַחֲבִיא הַבְּעֵרְגִיר עִם אִמּוֹה,
כַּנְּ"ל, שֶׁהֵם הַשְּׁבָעָה עֲדִים הַנְּ"ל (הֵינּוּ שְׁבָעָה מֵינֵי מַיִם,

שֶׁהֵם בּוֹר וּמְקוּה וּמַעֲנִין וְכו' כַּנִּל) עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל הַיָּם. וְחָפֵשׂ שָׁם לְמִצְאָה עַל-כָּל-פָּנִים סְפִינָה קַמְנָה שֶׁל צִיִּדֵי דָגִים כְּדֵי לַעֲבֹר עִמּוּהָ, וּמִצְאָה סְפִינָה, וְלָקַח אֶת בֵּית הַקִּיסָר. וְהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס כַּנִּל, אֲךָ הָיָה רוֹצֵה לְמַכְרָה לְאִיזָה מֶלֶךְ, וְהָיָה מְתִירָא פֶּן יִתְפָּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְהָלַךְ וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי מַאֲטְרָאס, וְנִדְמִית לְזֹכֵר. וְעָבַר עִמּוּ בַּיָּם. (מִכָּאן וְלִהְלָאָה נִדְבָר עַל הַבֵּית קִיסָר בְּלִשׁוֹן זָכָר, כִּי בְּלִשׁוֹן זֶה סִפֵּר רַבֵּנוּ, וְזָכְרוּנוּ לְבִרְכָה, מִחֲמַת שֶׁהָרוּצַח הִלְבִּישׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ זָכָר). וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְנִשְׂאָה הַסְּפִינָה אֶל הַסִּפְרָא וְשָׁבַר אֶת הַסְּפִינָה, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הַסִּפְרָא שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַנִּל, שֶׁהָיָה שֵׁם הַבְּחֹר הַנִּל.

בְּבוֹאָם לְשָׁם, וְהִגְזְלוּ הָיָה בְּקִי בְּדַרְכֵים כְּדַרְכֵים וְיָדַע, שֶׁכָּאן הוּא מְקוֹם מְדַבֵּר, שְׂאִין מַגִּיעִים הַסְּפִינּוֹת לְכָאן, עַל-כֵּן לֹא הָיָה מְתִירָא כָּאן מִשּׁוֹם אָדָם, וְהִנִּיחָהּ וְהִלְכוּ (הֵינּוּ הָרוּצַח וְכֵת הַקִּיסָר) זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן לְבַקֵּשׁ לָהֶם אֶכְלָא, וְנִתְרַחַק מִן הַגְּזֻלָּא, וְהִגְזְלוּ הָלַךְ בְּדַרְכּוֹ וְרָאָה, וְהִנֵּה אֵינָה אֶצְלוּ. וְהִתְחִיל

לָצַעַק אֵלַיהָ, וְהִיא יֹשֶׁבֶת עֲצָמוֹהָ, וְלֹא הִשִּׁיבָה לוֹ. (כִּי אָמְרָה) מֵאַחַר שְׁסוּפֵי יְהוָה, שְׁיִמְכַר אוֹתִי לָמָּה לִּי לְהָשִׁיב לוֹ? וְאִם יִחְזַר וַיִּגִּיעַ אֶצְלִי, אָשִׁיב לוֹ, שְׁלֹא שָׁמַעְתִּי, בְּפָרֵט כִּי אֵין רְצוֹנוֹ לְהַרְגִּנִּי, כִּי הוּא צָרִיד לְמַכּוֹר אוֹתִי; וְלֹא הִשִּׁיבָה אוֹתוֹ, וְהִלְכָה לְהֵלֶן. וְהוּא, הַגּוֹלֵן, מְחַפֵּשׂ אָנָּה וְאָנָּה, וְלֹא מִצָּאָהּ, וְהִלִּיד לְהֵלֶן, וְלֹא מִצָּאָהּ, וּמִן הַסֶּתֶם אֲכַלּוּהוּ חַיּוֹת רָעוֹת.

וְהִיא הִלְכָה לְהֵלֶן לְהֵלֶן, וְהִיתָה מוֹצֵאת לָהּ אֵיזָה אֶכֶל. וְהִלְכָה, עַד שֶׁהִגִּיעָה אֶל הַמְּקוֹם, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב שֵׁם הַבְּחוֹר הַנַּ"ל. וּכְבָר נִתְגַּדְּלָה בְּשַׁעֲרוֹת וְגַם הָיְתָה לְבוֹשָׁה כְּמוֹ זָכָר בְּבִגְדֵי מַאֲטְרָאס, כְּנַ"ל, וְלֹא הִפְּיְרוּ זֶה אֶת זֶה. וְתַכְףּ בְּבוֹאָהּ בָּא לוֹ שְׂמֻחָה שְׂבֵא עוֹד אָדָם. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת לְכָאן? הִשִּׁיבָה: הָיִיתִי עִם אֵיזָה סוֹחֵר בַּיָּם וְכוּ'. שָׂאֵלָה אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאת אֶתָּה לְכָאן? הִשִּׁיב לָהּ: גַּם־כֵּן עַל־יְדֵי אֵיזָה סוֹחֵר וְכוּ'. וַיִּשְׁבוּ שֵׁם שְׁנֵיהֶם. (אֵין הַלְּשׁוֹן מְדַקְדֵק, כִּי פִעַם הִיא נִקְרֶאת בְּלִשׁוֹן זָכָר, וּפְעַם־בְּלִשׁוֹן נִקְבָּה).

וְאַחַר שְׁנִלְקַחְהָ בַת הַקִּיסָר מִן הַקִּיסָר, כַּנִּל, הָיְתָה
הַקִּיסָרִית מְקוֹנֶנֶת וּמְכָה רֵאשָׁה בְּכַתֵּל עַל
אַבְדַּת בְּתוּהָ, וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת בְּדַבְרִים מְאֹד אֶת הַקִּיסָר,
שְׁעַל־יְדֵי גְסוּתוֹ אִבְדָּ אֶת הַבְּחוּר הַנִּל, וְעָתָה אִבְדָּ בְּתָם
(וְאָמְרָה): הֲלֹא הִיא הָיְתָה כָּל הַמְּזוּל וְהַצְּלָחָה שְׁלָנוּ,
וְאִבְדָּנוּ אוֹתָהּ וּמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם? וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת
אוֹתוֹ מְאֹד. וּבּוֹדָאֵי גַם אֵלָיו בְּעַצְמוֹ הָיָה צָר מְאֹד עַל
אַבִּידַת בְּתוֹ, וְעוֹד הָיְתָה הַקִּיסָרִית מְצַעֶרֶת וּמְכַעֶסֶת
אוֹתוֹ מְאֹד, וְנַעֲשׂוּ קַטְטוֹת וּכְעָסִים בֵּינֵיהֶם. וְהָיְתָה
מְדַבְּרַת לוֹ דְּבָרִים רָעִים, עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, עַד
אֲשֶׁר אָמַר לְשַׁלְּחָהּ. וְהוֹשִׁיב דִּינָיִם, וּפְסָקוֹ לְשַׁלְּחָהּ,
וְשַׁלְּחוּהָ (הֵינּוּ פֶּאֶר שִׁיקָט).

אַחַר־כֵּן הָיָה הַקִּיסָר שׁוֹלַח לְמַלְחָמָה, וְלֹא הָיָה
מְצַלִּיחַ, וְהָיָה תוֹלָה הַדְּבָר בְּאִיזָה
יַעֲדִירָאֵל (שֶׁר), שְׁבַשְׁבִּיל שְׁעֵשִׂית כֶּךָ עַל־יְדֵי זֶה
אִבְדַּת הַמְּלַחְמָה. וְשַׁלַּח אוֹתוֹ. אַחַר־כֵּן שַׁלַּח עוֹד
לְמַלְחָמָה, וְלֹא הִצְלִיחַ. וְשַׁלַּח עוֹד יַעֲדִירָאֵלִין (הֵינּוּ
פֶּאֶר שִׁיקָט), וְכֵן שַׁלַּח כְּפָמָה יַעֲדִירָאֵלִין. וְרָאוּ בְּנֵי

המדינה, שעושה דברים זרים: בתחלה שלח
הקיסרית, אחר־כך יעדני־ראלין, וישבו עצמן: אפשר
להפך: לשלח אחר הקיסרית, ואותו ישלחו,
והקיסרית תנהג המדינה. וכן עשו. ושלחו את
הקיסר, והשיבו את הקיסרית, והיא נהגה המדינה.
והקיסרית שלחה תכף להחזיר את הפרגיר
עם אשתו הבערגירין והכניסה
אותו בפלטין (ארמון) שלה. והקיסר, כשהיה
נשלח, עמד ובקש מהמוליכים אותו שיניחוהו,
כי אף־על־פי־כן הייתי קיסר שלכם, ובודאי עשיתי
לכם טובות, עתה חנוני נא בזאת והניחו אותי
לילך, כי בודאי לא אשוב אל המדינה עוד, ואין
לכם להתירא. הניחו לי ואלך ואהיה על־כל־פנים
חפשי ימי חיי שיש לי לחיות. והניחו אותו. והיה
הולך והולך. בין כך ובין כך עברו כמה שנים,
והיה הולך והולך הקיסר ובא על הים. ונשא גם־
כן הרוח את הספינה ובא גם־כן אל המדבר הנ"ל,
עד שבא אל המקום שיושבים שם אלו השנים

הַנֶּ"ל (הַיְנוּ הַבְּחֹר הַנֶּ"ל בְּנֵי הַבְּעֶרְגִּיר וּבְתוֹ הַיְפֹת־תְּאֵר, שְׁלֹבֹשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר, בְּנֶ"ל). וְלֹא הַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הַקִּיסָר בְּשִׁעְרוֹת וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַּם כֵּן כָּבֵר נִתְגַּדֵּלוּ בְּשִׁעְרוֹת, בְּנֶ"ל. וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאתָ לְכָאן? וְהִשִּׁיב לָהֶם: עַל יְדֵי סוֹחֵר וְכוּ', וְכֵן הֵם הִשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ'. וַיִּשְׁבּוּ שָׁם אֵלֹה הַנֶּ"ל יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים, בְּנֶ"ל. וְהָיוּ מְנַגְּנִים בְּכָל־יְשִׁיר, כִּי כָּל־מִן הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה קִיסָר, וְכֵן הֵם יְכָלוּ גַם־כֵּן לְנַגֵּן, בְּנֶ"ל.

וְהוּא, הַבְּחֹר הַנֶּ"ל, הָיָה הַבְּרִיָּה (זָרִיז וּמוֹצֵלַח) בִּיְנֵיהֶם, כִּי כָּבֵר הָיָה שָׁם מְכָבֵר. וְהָיָה מְבִיא לָהֶם בָּשָׂר וְאָכְלוּ וְהָיוּ שׁוֹרְפִים שָׁם עֵצִים, שֶׁהָיוּ יְקָרִים מִן זֶהב בְּיָשׁוּב, וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנֶּ"ל מוֹכִיחַ לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבְרוּר דְּבָרִים), שְׁכָאן טוֹב לְבַלּוֹת יְמֵי חַיֵּיהֶם כְּפִי הַטּוֹב שְׂיִישׁ לְבְנֵי־אָדָם בְּעוֹלָם בְּיָשׁוּב, טוֹב לְפָנִיהֶם לִישֵׁב כָּאן לְבַלּוֹת כָּאן יְמֵי חַיֵּיהֶם. שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מַה טוֹב הָיָה לָךְ, שְׂאֵתָה אוֹמֵר, שְׁכָאן טוֹב יוֹתֵר לְפָנֶיךָ? הִשִּׁיב לָהֶם וְסִפֵּר לְפָנֵיהֶם מַה שְׁעָבֵר

עליו שהיה בן בערְגִיר וכו', עד שבא לכאן, ומה היה לו בזה שהוא בן בערְגִיר, שהיה לו כל טוב, גם כאן יש לו כל טוב. והוכיח להם, שטוב לבלות כאן ימי חיהם.

שאלו הקיסר הזה הנ"ל: השמעת מאותו הקיסר? השיב לו ששמע. שאל אותו על היפת־תאר, אם שמע ממנה. השיב לו גם־כן: הן. והתחיל הבחור להתרגז ואמר: זה הרוצח! (הינו אותו הקיסר הנ"ל שדברו ממנו, כי הוא לא ידע, שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והיה הבחור אומר בכעס פחורק בשניו עליו ואמר בכעס זה הרוצח). ושאלו (הינו זה הקיסר, שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): מפני מה הוא רוצח? השיב לו: בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן. שאלו: ואיך? וישב עצמו הבחור, שבכאן אין לו ממי להתירא, והגיד לו וספר לו כל אותו המאורע שעבר עליו. (נראין הדברים, שבתחלה לא ספר לו גוף המעשה, רק שהיה בן בערְגִיר) שאלו: אם היה זה הקיסר בא לידך היית נוקם בו עכשו? השיב לו: לאו. (כי הוא היה רחמן)

אֲדַרְבָּא! הֵייתִי מִפְּרָנְסוּ כְּמוֹ שְׂאֵנִי מִפְּרָנְסִים אוֹתָךְ.
שׁוּב הַתְּחִיל הַקִּיסָר לְהַתְאַנֵּחַ וּלְגַנֹּחַ: כִּמָּה שִׁיבָה
 רָעָה וּמְרָה לְהַקִּיסָר הַזֶּה, כִּי שָׁמַע, שֶׁהִיפְתָּ-
 תָּאֵר שְׁלוֹ נְאֻכְרָה, וְהוּא נִשְׁלַח! וַיֹּאמֶר, עוֹד אוֹתוֹ
 הַבְּחוּר: בְּשָׁבִיל אֲכֻזְרִיּוֹתוֹ וְגִדְלוֹת שְׁלוֹ אֲבַד אֶת עֲצָמוֹ
 וְאֶת בְּתוֹ, וְאֵנִי נִשְׁלַכְתִּי לְכֶאֱנָן; הַכֹּל עַל-יְדוֹ! שְׂאֵלוֹ
 עוֹד (הֵינּוּ הַקִּיסָר לְהַבְּחוּר): אִם הָיָה בָּא לִידֶךָ הֵייתָ נוֹקֵם
 בּוֹ? הַשִּׁיב לוֹ: לָאוּ! אֲדַרְבָּא! הֵייתִי מִפְּרָנְסוּ מִמֶּשׁ
 כְּמוֹ שְׂאֵנִי מִפְּרָנְסִים אוֹתָךְ. וַיִּתְּדַע הַקִּיסָר אֵלָיו
 וְהוֹדִיעוּ, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ הוּא הַקִּיסָר הַזֶּ"ל, וּמָה שֶׁעָבַר
 עָלָיו וְכוּ'. וְנִפְּל עָלָיו (הַבְּחוּר הַזֶּ"ל) וְחִבְּקוֹ וּנְשָׁקוֹ. וְהוּא
 (הֵינּוּ הִיפְתָּ-תָּאֵר, שֶׁהִיטָה גַם-בֶּן שָׁם, רַק שֶׁהִיטָה נְדָמִית לְזַכֵּר)
 שָׁמְעָה כָּל זֹאת, מָה שְׂאֵלוֹ מְדַבְּרִים זֶה לָזֶה.
וְהַבְּחוּר הַזֶּ"ל הָיָה דָרְכוֹ לִילֵךְ בְּכָל יוֹם וְעָשָׂה לוֹ
 סִימָן בְּשִׁלְשָׁה אֵילָנוֹת, כִּי הָיָה שָׁם אֵלְפֵי
 אֵלְפִים אֵילָנוֹת, וּבִקֵּשׁ שָׁם הַכֶּתֵב הַזֶּ"ל (הֵינּוּ בְּשִׁלְשָׁה
 אֵילָנוֹת מֵהֶם) וְעָשָׂה בָּהֶם סִימָן כְּדֵי שֶׁלִּמְחֹר לֹא יִצְטָרֵךְ
 לְבַדֵּק וּלְחַפֵּשׂ בְּאֵלוֹ הַשִּׁלְשָׁה אֵילָנוֹת. כִּלִּי הָאֵי וְאוּלֵי

ימצא אותו הכתב הנ"ל. וכשהיה חוזר משם, היה בא עם עינים פכויות מחמת שהיה בוכה, פשפקש ולא מצא. שאלו אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות, פנ"ל, ואחר-כך אתה חוזר ועיניך פכויות? השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו', פנ"ל, ועתה הוא מבקש אולי ימצא. אמרו לו: למחר, בשתלך לבקש, גלך גם-כן עמו, אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה, והלכו הם עמו גם-כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו וראתה, שהוא כתב-ידה ממש.

השיבה בדעתה: אם תגיד לו תכף שהיא היא, בשתחזר ותפשט אלו המלבושים ותחזר ליפיה ותהיה שוב יפת-תאר במקדם יוכל לפל ולגוע, והיא רוצה שיהיה בכשרות פדת. והלכה והחזירה לו הכתב, ואמרה לו, שמצאה הכתב. ותכף נפל חלשות. והחיו והבריאו אותו, והיה ביניהם שמחה גדולה.

אַחַר־כֵּךְ אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחֹר: לָמָּה לִי הַכְּתָב?
 הֵיכֵן אֲמַצְאָהּ? כִּי בַּהֲכָרַח הִיא עֲכָשׁוּ
 אֶצֶל אִיזָה מֶלֶךְ, וְלָמָּה לִי זֹאת? אַבְלָה כָּאֵן יָמִי
 חַיִּי! וְהִשִּׁיב לָהּ הַכְּתָב וְאָמַר לָהּ: הֵא לָךְ הַכְּתָב
 וְתִלְךְ וְתִשְׁאַנְנָה (כִּי הִיא נְדָמִית לְזָכֵר, כַּנִּ"ל) וְרָצְתָה
 לִילְךְ. וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ, שִׁילְךְ עֲמָה גַם־כֵּן, כִּי הוּא
 בְּוֹדָאֵי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יִהְיֶה
 לִי, אֲתֵן לָךְ חֶלֶק גַּם־כֵּן (הֵינּוּ שֶׁהֵבֵת קִיסָר, שְׁנֵדָמִית
 לְזָכֵר, אֲמָרָה אֶל הַבְּחֹר, שְׁלֹא יָדַע שֶׁהִיא בַּעֲצָמָה הִיא
 הַיִּפְתָּתָאֵר הַנִּ"ל, שִׁילְךְ עֲמוֹ גַם־כֵּן, וְהוּא בְּוֹדָאֵי יִקַּח אֶת
 הַיִּפְתָּתָאֵר וְיִיטֵב עִם הַבְּחֹר גַּם־כֵּן). וְהַבְּחֹר רָאָהּ,
 שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ הֵבֵת קִיסָר, שְׁאֵנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ
 בְּלִשׁוֹן זָכֵר כַּנִּ"ל), וּבְוֹדָאֵי יִשְׁיֵג וְיִקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה
 לִילְךְ עֲמוֹ וְהַקִּיסָר הַנִּ"ל הָיָה נִשְׁאָר לְבִדּוֹ, כִּי הוּא
 הָיָה יָרָא לָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שִׁילְךְ
 גַּם־כֵּן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יָשׁוּב וְיִקַּח הַיִּפְתָּתָאֵר, אֵין
 לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יַחֲזֹר הַמּוֹל) וְיִוֹכַל לְהִשִּׁיבוֹ גַם־כֵּן.

והלכו אלו השלשה יחד, ושכרו להם ספינה.
 ובאו אל המדינה, שישבת שם הקיסרית,
 ובאו אל אותו העיר, שהיא יושבת שם, והעמידו
 הספינה, וישבה עצמה (בת הקיסר): אם תודיע תקף
 לאמה, שבאתה תוכל לגוע. ושלחה אצלה באשר
 שנמצא איש, שיודע ידיעה מבתה. אחר-כך הלכה
 בעצמה וספרה להקיסרית כל מה שעבר על בתה,
 וספרה לה כל המעשה, ולבסוף אמרה לה: והיא גם-
 כן בכאן. אחר-כך אמרה לה האמת: אני אני היא,
 והודיעה לה, שגם החתן שלה, בן הבערניר, הוא גם-
 כן בכאן, אך אמרה לה, שאינה רוצה באפן אחר, רק
 שישבו את אביה הקיסר למקומו, ואמה לא היתה
 מרצית לזה כלל, כי חרה לה עליו מאד על שבשבילו
 היה כל הנ"ל, אך אף-על-פי-כן הכרחה למלאות
 רצון בתה. ורצו להשיבו ויבקשו והנה אין הקיסר
 נמצא כלל. והגידה לה בתה, שגם הוא בכאן, והיתה
 החתנה. והשמחה בשלמות, והמלוכה והקיסרית
 קבלו הזוג הזה ומלכו בכפת.

גם אחר־כך לא היה להקיסר הזקן גְדֵלָה, כי הכל היה על־ידו. המאטראס טפחו טפחו אותו על פניו ודחפוהו. הפערגיר היה לו גְדֵלָה מאד (כי הוא) אבי הקיסר, שהוא העקר.

בלוט כתיב (בראשית יט): התרה המלט, הינו בערגיר, וממנו נולד משיח, שיבוא במהרה בימינו, אמן.

ישראל היה להם סימנים במצרים (שמות ג): "פקד פקדתי" מי שיאמר להם זה הלשון, הוא הגואל. והדבר תמוה: מאחר שידעו כל ישראל מזה, אם־כן מהו הסימן? אפשר לא נמסר אלא להזקנים, וגם על הגואל האחרון בודאי יש סימנים.

משיח יגיד לישראל כל מה שעבר על ישראל בכל יום ויום. על כל אחד ואחד מִישראל בפרט.

תמר אברהם גם־כן הסימנים, כמובא במדרש (מדרש רבה פרשת בראשית פרשה פ"ה). גם כשהיתה יוצאת לשוק, בא הם"מ (הסמ"ד־מ"ם) והרחיק ממנה הסימנים, ובא גבריאל וקרבו, כמו שנאמר במדרש, וממנה נולד משיח, שיבוא במהרה בימינו אמן.

בְּעֵינַי הַמְּבֹאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שְׁפָל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק,
 וְלִקְצָתָם וְכוּ', הַנְּמוֹשֵׁל מוֹבָן, שְׁכַמוּ כֵן כַּמָּה גְּדוּלִים
 עוֹשִׂים מֵה שְׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכִיּוֹצֵא וְרוֹצִים
 לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבַקֵּשׁ, וְאִין מִי שְׁזוֹכָה לְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הָאֲמֹתִי
 בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם הִרְאוּי לְזוֹה, וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ
 מֵאַחֲזָרֵי הַפֶּתֶל אוֹ שְׁמֵרָאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ', כַּמְּבֹאֵר בְּהַמַּעֲשֵׂה
 הַנִּ"ל, אֶךְ לְסוּף, הִיגוּ כְּשִׁמְסֵתִלְקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם, שְׁעֵדוֹן לֹא
 עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כָּמוֹ שְׁפֶתוֹב שָׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף הַתְּשׁוּבָה,
 שְׁמֹשִׁיבָה הִיפְתֵּת־תָּאֵר, עֵינֵי שָׁם, עַד שְׁיָבוֹא הַמְּנַהִיג הַנִּכּוֹן וְכוּ'.

מעשה יא

מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שִׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְפוּ (מוֹצְאֵי שֶׁבֶת פָּרְשֵׁת נַח תַּק"ע)

בְּמוֹצְאֵי שֶׁבֶת פָּרְשֵׁת נַח שְׁנַת תַּק"ע אַחֲרֵי שֶׁאָמַר בְּלֵיל שֶׁבֶת הַתּוֹרָה הַמִּתְחַלֶּת (לְקוֹמֵי מוֹהַר"ן תַּנְיִנָא תּוֹרָה סו): "זוֹה בְּחִינַת הַסֵּפֶד עַל סְלוּק הַצַּדִּיק", וּבְמוֹצְאֵי שֶׁבֶת נִכְנְסֵנוּ אֵלָיו בְּדַרְכֵנוּ וְהָטָה בְּיָדוֹ שְׁנַלְדָּה מֵאִתּוֹ וְתַכְף הַלְכֵנוּ מֵאִתּוֹ. וְהָיָה לָנוּ לְפָלֵא כִּי דַרְכֵנוּ הָיָה תְּמוּיד לְדַבֵּר עִמּוֹ הִרְבָּה בְּמוֹצְאֵי שֶׁבֶת, וְהָיָה לָנוּ צַעַר קָצֵת מְזֵה וְנִכְנְסֵנוּ לְבֵית הָרַב דְּפָה.

אַחַר אֵיזָה שְׁעוֹת שָׁלַח הַמִּשְׁרֵת שְׁלוֹ וְקָרָא אוֹתָנוּ שְׁנַכְנֵם אֵלָיו, וְנִכְנְסֵנוּ אֵלָיו אֲנִי וְחֻבְרֵי רַבִּי נִפְתָּלִי. וְצִוָּה לְסַפֵּר לוֹ חֲדָשׁוֹת, בְּדַרְכּוֹ תְּמוּיד שֶׁהָיָה שׁוֹאֵל לְסַפֵּר לוֹ חֲדָשׁוֹת דִּיקָא, וְסַפֵּר לוֹ רַבִּי נִפְתָּלִי מַה שִּׁשְׁמַע אִזְ מַעֲנִין מִלְחָמַת הַצַּרְפָּת שֶׁהָיָה בְּאוֹתָן הָעֵתִים. וְאִזְ בְּאוֹתָהּ הַשִּׁיחָה הָיִינוּ מִתְפַּלְאִים וּמִתְמַוְהָיִים עַל גְּדֵל הַתְּנַשְׂאוֹת שֶׁנִּתְנַשְׂא כָּל־כָּד פְּתָאוֹם, כִּי הָיָה בְּתַחֲלָה עֶבֶד פְּשוֹט וְנַעֲשָׂה קִיסַר. וְדַבְּרֵנוּ עִמּוֹ אִזְ מַעֲנִין זֶה. עָנָה וְאָמַר, מִי יוֹדֵעַ אֵיזָה נְשֻׁמָּה יֵשׁ לוֹ, כִּי יִכּוֹל לְהָיוֹת שֶׁנִּתְחַלְףָה, כִּי כֵּן בְּהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת נִתְחַלְפִין לְפַעְמִים הַנְּשֻׁמוֹת וְכו'.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִתְחִיל לְסַפֵּר שְׂכָבֵר הָיָה מַעֲשֵׂה כּוֹזֵאת שִׁפְעָם אַחַת
 לְדָהּ הַמְּלָכָה וּבְאוֹתוֹ הָעֵת וְכוּ' וְסַפֵּר כָּל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל
 הַבֶּן מֶלֶךְ שְׁנַחֲלָף...

**מַעֲשֵׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהִיְתָה שִׁפְחָה אַחַת בְּבֵיתוֹ,
 שֶׁהִיְתָה מִשְׁמֹשֶׁת אֶת הַמְּלָכָה. (וּמִסְתַּמָּא**

מִבְּשֻׁלַת אֵינָה רִשָּׁאָה לְפָנֵם אֶל הַמֶּלֶךְ, אִךְ הִיְתָה אִיזָה שִׁפְחָה
 מִשְׁרֵתת קַמְנָה בְּמַעֲלָה). וְהִגִּיעַ זְמַן לְדָתָהּ שֶׁל הַמְּלָכָה,
 וְגַם הַשִּׁפְחָה הִנְ"ל הִגִּיעַ זְמַן לְדָתָהּ בְּאוֹתוֹ הָעֵת.
 וְהִלְכָה הַמִּיּוֹלָדֶת וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלָדוֹת לְמַעַן תִּרְאֶה מָה
 יִצְמַח מִזֶּה וְאִיךְ יִפְלֵ דְבָר. וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלָדוֹת, וְהִנִּיחָהּ
 בֶּן הַמֶּלֶךְ אֵצֶל הַשִּׁפְחָה וּבֶן הַשִּׁפְחָה אֵצֶל הַמְּלָכָה.

וְאַחֲרֵי־כֵן הִתְחִילוּ אֵלּוּ הַבָּנִים לְהַתְגַּדֵּל. וּבֶן

הַמֶּלֶךְ (הֵינּוּ זֶה שְׁנַתְגַּדֵּל אֵצֶל הַמֶּלֶךְ, כִּי הָיָה
 סוֹבְרִים, שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ) הָיָה מְגַדֵּלִים אוֹתוֹ מִמַּעֲלָה
 לְמַעֲלָה, עַד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וְגָדוֹל וְהָיָה בְּרִיָּה (זֵרִי
 וּמוּצִלַח) גְּדוֹלָה, וְגַם אוֹתוֹ בֶּן הַשִּׁפְחָה (הֵינּוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ
 בְּאַמַּת, אִךְ נִתְגַּדֵּל אֵצֶל הַשִּׁפְחָה, כִּנְ"ל) נִתְגַּדֵּל בְּבֵיתוֹ,

וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ לוֹמְדִים יַחַד בְּחֹדֶר אֶחָד. וְזֶה הָבֵן מֶלֶךְ
הָאֲמֹתִי, שֶׁנִּקְרָא בֶן הַשְּׁפָחָה, הָיָה טֹבֵעוֹ נִמְשָׁךְ לְנִמּוּם
הַמְּלָכוֹת, אִךְ שָׁהִיָּה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית הָעֶבֶד, וְלִהְפֹּךְ: בֶּן
הַשְּׁפָחָה, שֶׁנִּקְרָא בֶן הַמֶּלֶךְ, הָיָה טֹבֵעוֹ נִמְשָׁךְ לְנִמּוּם
אֲחֵר שְׁלֵא בְּנִמּוּם הַמֶּלֶךְ, אִךְ שָׁהִיָּה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית
הַמֶּלֶךְ וְהָיָה מִכְרַח לְהִתְנַהֵג בְּנִמּוּם הַמְּלָכוֹת, שָׁהִיוּ
מִגְדִּילִים אוֹתוֹ בְּנִמּוּם זֶה.

וְהַמְּיֻלָּדֵת הַנַּ"ל, מִחֲמַת שְׁנָשִׁים דַּעְתָּן קָלוֹת,
הִלְכָה וְגִלְתָּה הַסּוּד לְאַחַד, אִיךְ
שֶׁהַחֲלִיפָה הַבָּנִים, כַּנַּ"ל, וְחִבְרָא חִבְרָא אֵית לָהּ,
עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה הַסּוּד מֵאַחַד לְחִבְרוֹ, כְּדָרְךְ הָעוֹלָם, עַד
שָׁהִיוּ הָעוֹלָם מְרַנְּנִים בְּזֶה, אִיךְ שֶׁנִּחְלַף הָבֵן מֶלֶךְ, אֲבָל
אֵין רִשְׁאִים לְדַבֵּר מִזֶּה שְׁלֵא יִתְגַּלָּה לְמֶלֶךְ, כִּי בּוֹדֵאי
אֵין רִשְׁאִים שְׂיִדַּע הַמֶּלֶךְ מִזֶּה, כִּי מַה יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ
בְּזֶה, כִּי אֵין תִּקְנָה לְזֶה, כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְהֶאֱמִין, אוּלַי
הוּא שָׁקֵר, וְאִיךְ אֶפְשָׁר לְחֹזֵר וְלְהַחֲלִיף? וְעַל־כֵּן בּוֹדֵאי
אֲסוּר לָהֶם לְגַלוֹת זֹאת לְמֶלֶךְ, רַק הָעַם הָיוּ מְרַנְּנִים
בֵּינֵיהֶם עַל זֶה.

וְהָיָה הַיּוֹם, וְהַלֵּךְ אֶחָד וְגַלְהָה הַסּוּד בְּאֲזֵי הַבֶּן מִלֶּךְ,
 אֵיךְ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו, שְׁנַחֲלָה, בְּנ"ל, אֵךְ אִי-
 אֶפְשֶׁר לָךְ לַחְקוֹר עַל זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדֶךָ וְאִי-אֶפְשֶׁר
 לָךְ לַחְקוֹר זֹאת כָּלֵל, אֵךְ הוֹדַעְתִּי לָךְ זֹאת, כִּי אוֹלֵי
 יִהְיֶה קָשֶׁר בְּנַגְדַּת הַמְּלוּכָה, וְיִכָּל הַקָּשֶׁר לְהִתְחַזֵּק עַל-
 יְדֵי-זֶה, כִּי יֵאמְרוּ, שֵׁהֵם לוֹקְחִים לְעֶצְמָם הַבֶּן מִלֶּךְ
 לְמִלְכָּךְ, הֵינּוּ אוֹתוֹ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא הַבֶּן מִלֶּךְ
 הָאֲמֹתִי, בְּנ"ל, עַל-כֵּן אַתָּה צְרִיךְ לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת עַל
 הַבֶּן הַנ"ל לְהַעֲבִירוֹ. (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ, שְׁנַגְּלָה
 הַסּוּד לְבֵן הַשְּׁפָחָה, הַנִּקְרָא בֶן הַמֶּלֶךְ).

וְהַלֵּךְ זֶה הַבֶּן מִלֶּךְ (הֵינּוּ זֶה שְׁנַקְרָא בֶן מִלֶּךְ, וְהַכָּלֵל: בְּכָל
 מְקוֹם, שְׁנֹזֵכֵר כָּאֵן בֶּן הַמֶּלֶךְ סֵתָם, הַכְּנֻנָה עַל הַנְּחֻלָּה,
 הֵינּוּ שֶׁהוּא בְּאֲמֹת בֶּן הַשְּׁפָחָה, רַק שְׁנַקְרָא בֶן הַמֶּלֶךְ, כִּי נִתְנַדָּל
 אֶצֶל הַמֶּלֶךְ, בְּנ"ל. וְכֵן בְּבֵן הַשְּׁפָחָה; בְּמְקוֹם שְׁנֹזֵכֵר בֶּן הַשְּׁפָחָה.
 רַק בְּמְקוֹם שְׁנֹזֵכֵר בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֹת אוֹ בֶּן הַשְּׁפָחָה הָאֲמֹת, אוֹ
 הַכְּנֻנָה עַל הָאֲמֹת לְאֲמֹתוֹ) וְהִתְחַיֵּל לְגֵרָם רְעוֹת לְאֲבֵי הַבֶּן
 הַנ"ל (אֲשֶׁר בְּאֲמֹת הוּא אָבִיו, בְּנ"ל) וְשֵׁם עֵינָו לְהִיּוֹת
 רוֹכֵה בּוֹ רְעוֹת תָּמִיד, וְהִיָּה תָּמִיד גּוֹרֵם לוֹ רְעוֹת רָעָה

אחר רעה, כִּי שִׁיכַרְח לְעַקֵּר עִם בְּנוֹ. וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה
הַמֶּלֶךְ חַי עַדְיוֹ, לֹא הָיָה לוֹ מִמְשָׁלָה כָּל־כָּף, אֲף־עַל־
פִּי־כֵן הָיָה גֹרֵם לוֹ רָעוֹת. וְאַחֲר־כֵּן נִזְקַן הַמֶּלֶךְ וּמָת,
וְלִקַּח הוּא אֶת הַמְּלוּכָה (הֵינּוּ הֵבֶן הַשֶּׁפְחָה שֶׁנִּחְלַף וְנִקְרָא
עִתָּה בֶן מֶלֶךְ בִּנ"ל) וְאָז עָשָׂה רָעוֹת יוֹתֵר לְאָבִי הֵבֶן
הַבִּינָי, רָעָה אַחֲרֵי רָעָה, וְהָיָה עוֹשֶׂה בְּדַרְךְ עֲרֻמָּה,
בְּאִפְנֵי שְׂלֵא יָבִינּוּ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת, כִּי
אֵין זֶה נָאֵה בְּפָנָי הַהֶמוֹן, רַק הָיָה מַעֲלִים הַדָּבָר, וְגַרֵם
לוֹ רָעוֹת תָּמִיד.

וְהַבִּינָי אָבִי הֵבֶן הַבִּינָי, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת
בְּשִׁבִיל הָעֵנִיָּן הַבִּינָי. וְעָנָה וְאָמַר לְבָנּוֹ (הֵינּוּ בֶן
הַמֶּלֶךְ בְּאִמָּתוֹ, אֲף עַל־יְדֵי הַחֲלוּף גְּדָמָה, שֶׁהוּא בְּנוֹ) וְסָפַר לוֹ
כָּל הָעֵנִיָּן, וְאָמַר לוֹ, שִׁישׁ לוֹ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו, כִּי
מִמָּה נִפְשָׁד; אִם אַתָּה בְּנִי, בּוֹדָאֵי יֵשׁ לִי רַחֲמָנוֹת
עָלֶיךָ; וְאִם אַתָּה בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאִמָּתוֹ, בּוֹדָאֵי הַרַחֲמָנוֹת
גְּדוֹל בְּיוֹתֵר עָלֶיךָ, כִּי הוּא רוֹצֵה לְהַעֲבִיר אוֹתְךָ
לְגַמְרֵי, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל־כֵּן אַתָּה מְכַרְח לְעַקֵּר מִכָּאֵן.
וְהוֹרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר מְאֹד.

אך המלך הנ"ל (דהינו זה שנעשה מלך תחת אביו, כי נדמה שהוא הן מלך מחמת החלופ) היה רובה לו בכל פעם חצי רעתו, זה אחר זה, ונתישב הן הנ"ל לעקור משם. ונתן לו אביו ממון הרבה והלך לו. וחרה לו הדבר מאד לכן הנ"ל (אשר הוא באמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם, כי הסתכל בעצמו: למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש? אם אני בן המלך, בודאי אינו מגיע לי זאת, ואם איני בן המלך, גם כן אינו מגיע לי זאת להיות בורח בחנם, כי מה חטאי? והרע לו מאד, ומחמת זה לקח את עצמו אל השתיה, והלך לבית-הזונות, ורצה לבלות בזה את ימיו להשתכר ולילך בשרירות לבו מחמת שנתגרש בחנם.

והמלך הנ"ל תפס את המלוכה בחזקה, וכשהיה שומע, שיש איזה אנשים, שמרננים ומדברים מהחלופ הנ"ל, היה מענישם ונוקם בם מאד, ומלך בתקופ ועז.

וְהָיָה הַיּוֹם, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ עִם שָׂרָיו לְתַפְס חַיּוֹת.
 (שְׁקוֹרִין נְאוּלְאוּיַע צִיד) וּבָאוּ לְמָקוֹם נְאֻהָ, וַנְּהַר
 מִיָּם לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַהוּא. וְעָמְדוּ שָׁם לְנוּחַ וּלְמַיִל,
 וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ הַמֶּלֶךְ לְשֹׁכֵב, וּבָא עַל דַּעְתּוֹ הַמַּעֲשֵׂה
 הַנִּ"ל שְׁעָשָׂה, שֶׁנִּגְרַשׁ אֶת הַבֶּן הַנִּ"ל בְּחֶנֶם, כִּי מָמָה
 נִפְשָׁד: אִם הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ לֹא דֵי שְׁנַתְחַלְף? מִדּוּעַ
 יְהִיָּה נִתְגַּרֵּשׁ מִכָּאן? וְאִם אֵינוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ גַּם־כֵּן אֵין
 מַגִּיעַ לוֹ לְגַרְשׁוֹ, כִּי מָה חָטָא? וְהִיָּה הַמֶּלֶךְ חוֹשֵׁב בְּזֶה
 וּמִתְחַרֵּט עַל הַחָטָא וְהַעוֹלָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת שְׁעָשָׂה,
 וְלֹא יָדַע לִתֵּת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזֶה, וְאִי־
 אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִדְּבַר בְּזֶה עִם שׁוֹם אָדָם לְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ;
 וְנִתְעַצֵּב בְּדַאגָּה מְאֹד, וְאָמַר לְהַשְׂרִים לָשׁוּב, כִּי
 מֵאַחַר שֶׁנִּפְלָה עָלָיו דַּאגָּה, אֵין צְרִיכִין עוֹד לְמַיִל,
 וְחֲזָרוּ לְבֵיתָם. וּכְשֶׁחָזַר הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ, בּוֹדֵאי הָיוּ לוֹ
 כַּמָּה עֲנִינִים וְעַסְקִים, וְנִתְעַסַּק בְּעַסְקָיו וְעָבַר מִדַּעְתּוֹ
 עֲנִין הַנִּ"ל.

וְהַבֶּן הַנִּ"ל, שֶׁנִּתְגַּרֵּשׁ (אֲשֶׁר הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת)
 וְעָשָׂה מַה שְׁעָשָׂה וּבִזְבוֹ מַעוֹתָיו, פַּעַם אֶחָד

יָצָא לְבָדוֹ לְטִיִּל. וְהֵנִיחַ לְשֹׁכֵב, וּבָא לוֹ עַל דַּעְתּוֹ מַה
 שְׁעָבַר עָלָיו, וְחָשַׁב מַה זֹאת עָשָׂה אֱלֹקִים לִי: אִם אָנִי
 הֶבֶן מֶלֶךְ בְּיָדָי אֵינִי רָאוּי לִי זֹאת, וְאִם אֵינִי בֶן הַמֶּלֶךְ
 גַּם־כֵּן אֵינִי מַגִּיעַ לִי זֹאת, לְהִיזֹת בּוֹרַח וּמְגֹרֵשׁ. וְנִתְיַשֵּׁב
 בְּדַעְתּוֹ: אֲדַרְבָּא, אִם־כֵּן, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
 כְּזֹאת, לְהַחֲלִיף אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וְשַׁיְעָבַר עָלָיו כַּנִּל, אִם־
 כֵּן הֵיטֵב מַה שְׁעָשִׂיתִי? וְכִי כֵךְ הָיָה רָאוּי לִי לְהִתְנַהֵג
 כְּמוֹ שְׁעָשִׂיתִי? וְהִתְחִיל לְהַצְטַעַר וּלְהִתְחַרֵּט מְאֹד עַל
 הַמַּעֲשִׂים רָעִים שְׁעָשָׂה, וְאַחֲר־כֵּךְ חָזַר לְמְקוֹמוֹ וְחָזַר
 אֶל הַשְּׂכָרוֹת, אֶךְ מִחֲמַת שֶׁכָּבַר הִתְחִיל לְהִתְחַרֵּט,
 הָיָה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל חֲרָטָה וְתִשׁוּבָה
 בְּכָל פַּעַם.

פַּעַם אַחַת הֵנִיחַ עֲצָמוֹ לְשֹׁכֵב. וְחָלַם לוֹ, אִיךְ
 שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם פְּלוֹנִי, שְׂיִלְךְ
 לְשָׁם. וּמַה שְׂיִזְדַּמֵּן לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה אֵיזָה עֲבָדוֹת
 לְהַשְׁתַּפֵּר יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הָעֲבָדוֹת, אֶף אִם אֵינִי לְפִי
 כְּבוֹדוֹ. וְהַקִּיץ. וְהַחֲלוֹם הָיָה נִכְנָס לוֹ מְאֹד בְּמַחֲשָׁבוֹתוֹ.
 כִּי לְפַעְעָמִים עוֹבֵר הַדְּבָר תַּכְפֵּה מִן הַמַּחֲשָׁבָה, אֶךְ דְּבָר

החלום הזה נכנס הרבה במחשבתו. אך אף-על-פי-כן היה קשה בעיניו לעשות זאת, והלך יותר אל השתיה. וחלם לו יותר החלום הנ"ל כמה פעמים, ובבלבל אותו מאד.

פעם אחת היו אומרים לו בחלום: אם אתה רוצה לחום על עצמך תעשה כנ"ל! והכרח לקיים את החלום. והלך ונתן מותר המעות שהיה לו עדין על האכסניא, גם המלבושים חשוכים שהיה לו הניח גם-כן על האכסניא. והוא לקח לעצמו מלבוש פשוט של סוחרים, (פגון אפונמשע מלבוש עליון), ונסע על היריד. ובא לשם.

והשבים והלך על היריד. ופגע בו סוחר אחד, ואמר לו: רצונך להשתפר באיזה עבודות? השיב לו הן. אמר לו: אני צריך להולך בהמות, תשכיר עצמך אצלי? והוא לא היה לו פנאי לישב את עצמו בזה, מחמת החלום הנ"ל. וענה ואמר תקף הן! והסוחר שכרו תקף. ותקף התחיל לשמש עמו ולצוות עליו, בדרך האדון על משרתיו.

והוא התחיל להסתכל בעצמו: מה עשה?! כי בודאי אין ראוי לו עבדות כזה, כי הוא איש רך, ועתה יצטרך להוליד בהמות ויכרח לילך רגלי אצל הבהמות. אך אי אפשר להתחרט. והסוחר מצוה עליו בדרך האדון. ושאל את הסוחר: איך אלך לבדי עם הבהמות? השיב לו: יש עוד רועים מוליכי בהמות שלי, ותלך עמם. ונתן לו לידו איזה בהמות שיוליכם, והוליכם חוץ לעיר. ושם נתקבצו יחד שאר הרועים המוליכים הבהמות, והלכו יחד. והוליד את הבהמות. והסוחר היה רוכב על סוס, והלך אצלם. והסוחר היה רוכב באכזריות, וכנגדו היה באכזריות יותר מאד. והוא היה מתפחד מאד מן הסוחר, מחמת שראהו באכזריות גדול כנגדו, והיה מתירא פן יפה אותו הפאה אחת במקלו וימות תכף (הינו כי מרב דקותו כי היה איש רך מאד על־פני נדמה לו בן) והיה הולך עם הבהמות והסוחר אצלם. ובאו לאיזה מקום, ולקחו השק שפנח בו הלחם של הרועים, ונתן להם (הסוחר) לאכל. ונתנו לו גם־כן מלחם זה, ואכל.

אחר־כך היו הולכים אצל יער עב מאד. (הינו שהאילנות הם רצופים ותכופים מאד זה אצל זה) והלכו ותעו שתי בהמות מהבהמות של זה הבן שנעשה רועה אצל הסוחר בנ"ל. וצעק עליו הסוחר, והלך אחריהם לתפסם, והם ברחו יותר. ורדף אחריהם. ומחמת שהיער היה רצוף ועב, תקף בשנכנס לתוך היער לא ראו זה את זה, ונתעלם מעיני החברים שלו מיד. והוא היה הולך ורודף אחרי הבהמות, והם בורחים. ורדף אחריהם הרבה עד שבא לתוך עבי היער. ונתישב: בין כך ובין כך אמות. כי אם אשוב בלי הבהמות אמות על ידי הסוחר. כי היה גדמה לו, מחמת פחד שהיה לו מן הסוחר, שימית אותו כשישוב בלי הבהמות. ואם אהיה כאן גם־כן אמות על ידי חיות שביער. ולמה לי לשוב אל הסוחר? כי איך אוכל לבוא אליו בלי הבהמות, כי היה לו פחד גדול ממנו. והלך ורדף יותר אחרי הבהמות, והם בורחים. בתוך כך נעשה לילה. ודבר כזה עדין לא עבר עליו, שיצטרך ללון יחידי בלילה

בְּתוֹךְ עֲבֵי הַיַּעַר בָּזָה. וְשָׁמַע קוֹל גְּהֵמַת הַחַיּוֹת
שֶׁהוֹמִים בְּדַרְפָּם. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, וְעָלָה עַל אֵיזָה אֵילָן
וְלָן שָׁם. וְשָׁמַע קוֹל הַחַיּוֹת שֶׁשׁוֹאֲגִים בְּדַרְפָּם.

בְּבִקְרָה הַסִּתְפַּל, וְרָאָה וְהִנֵּה הַבְּהֵמוֹת עוֹמְדִים
סְמוּכִים אֶצְלוֹ! וַיֵּרֵד מִן הָאֵילָן וְהִלְךְ
לְתַפְסָם, וּבְרָחוּ לְהֵלֵן. וְהִלְךְ אַחֲרֵיהֶם יוֹתֵר, וּבְרָחוּ
יוֹתֵר. וְהָיוּ הַבְּהֵמוֹת מוֹצְאִים שָׁם אֵיזָה עֵשְׂבִים וְעָמְדוּ
לְרַעוֹת וְלֶאֱכֹל. וְהָיָה הוֹלֵךְ לְתַפְסָם, וּבְרָחוּ. וְכֵן הָיָה
הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְהֵם בּוֹרְחִים, הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְהֵם
בּוֹרְחִים, עַד שֶׁבָּא בְּתוֹךְ עֲבֵי הַיַּעַר מְאֹד, שֶׁהָיָה שָׁם
חַיּוֹת שְׂאִינָם מִתִּירָאִים מְאֹדָם כָּלֵל, כִּי הֵם רְחוּקִים מִן
הַיָּשׁוּב. וַיֵּשׁוּב גַּעֲשָׂה לַיְלָה. וְשָׁמַע קוֹל גְּהֵמַת הַחַיּוֹת
וְנִתְיָרָא מְאֹד. וַיֵּרָא וְהִנֵּה עוֹמֵד שָׁם אֵילָן גְּדוֹל מְאֹד
מְאֹד. וְעָלָה עַל אוֹתוֹ הָאֵילָן. בְּבוֹאוֹ עַל הָאֵילָן, וַיֵּרָא
וְהִנֵּה שׁוֹכֵב שָׁם בֶּן־אָדָם, וְנִתְיָרָא. אֵךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן
הָיָה לוֹ לְנַחֲמָה מֵאַחַר שֶׁמִּצָּא כָּאֵן בֶּן־אָדָם. וַשְּׂאֵלוּ זֶה
אֶת זֶה: "מִי אַתָּה, בֶּן־אָדָם" "מִי אַתָּה, בֶּן־אָדָם. מֵאֵין
בָּאת לְכָאֵן" וְלֹא הָיָה רְצוֹנוֹ לְסַפֵּר לוֹ מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו.

וְהָשִׁיב לוֹ: עַל-יְדֵי הַבְּהֵמוֹת. שְׁהֵייתִי רוּעָה בְּהֵמוֹת,
וְתָעוּ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת לְכָאן, וְעַל-יְדֵי־זֶה בָּאתִי לְכָאן
בְּנ"ל. וְשָׂאֵל הוּא אֶת הָאָדָם שְׁמָצָא שָׁם עַל הָאֵילָן:
מַאיִן בָּאתְ אַתָּה לְכָאן? הֵשִׁיב לוֹ: אֲנִי בָּאתִי לְכָאן עַל
יְדֵי הַסּוּם. שְׁהֵייתִי רוֹכֵב עַל הַסּוּם, וְעַמְדַתִּי לְפֹשֵׁשׁ,
וְהִלֵּךְ הַסּוּם וְתָעָה בְּתוֹךְ הַיַּעַר. וְהֵייתִי רוֹדֵף אַחֲרָיו
לְתַפְסוֹ וְהוּא פָּרַח יוֹתֵר, עַד שְׁבָאתִי לְכָאן. וְנִתְחַבְּרוּ
שָׁם יַחַד שְׁיִהְיֶה לָהֶם צֹתָא חֲדָא. וְדִבְרוּ בֵּינֵיהֶם,
שְׁאֵפְלוּ בְּשִׁיבֹאוֹ לְיִשׁוּב, יְהִי גַם־כֵּן בִּיחַד בְּצֹתָא
חֲדָא. וְלָנוּ שָׁם שְׁנֵינֵהֶם. וְשָׁמְעוּ קוֹל נְהִמַת הַחַיּוֹת
שֶׁהוֹמִים וְשׂוֹאֲגִים מְאֹד.

לפנות בְּקֶר שָׁמַע קוֹל חוֹכָא (צחוק) גְּדוֹלָה מְאֹד
מְאֹד, עַל פְּנֵי כָּל הַיַּעַר, שְׁהֵייתָה מְתַפְּשֶׁמֶת
קוֹל הַחוֹכָא עַל כָּל הַיַּעַר, כִּי הֵייתָה חוֹכָא גְּדוֹלָה מְאֹד
מְאֹד, עַד שְׁהֵייתָה הָאֵילָן מְזַדְעָזַע וּמְתַנַּעֲנַע מִן הַקּוֹל.
וְהוּא נִתְפַּהֵל וְנִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד מְזֵה. וְאָמַר לוֹ הַשְּׁנַיִ:
(הֵינּוּ זֶה הָאָדָם שְׁמָצָא שָׁם עַל הָאֵילָן שְׁשָׁכַב שָׁם מִקְדָּם) שׁוּב
אֵין אֲנִי מְתַפַּחַד כְּלָל מְזֵה. כִּי כְּבָר אֲנִי לָן כְּאֵן זֶה כְּמָה

לילות, ובכל לילה סמוך אל היום נשמע קול החוכא הזה, עד שכל האילנות רועשים ומזדעזעים. ונתבהל מאד ואמר לחברו: הדבר נראה שזהו מקום הידועים (השדים). כי בשוב לא נשמע קול חוכא כזה. כי מי שמע קול חוכא על כל העולם?

ואחר כך נעשה תקף יום. והסתכלו, ויראו והנה הבהמות של זה עומדים, וגם הסוס של זה עומד. וירדו, והתחילו לרדף. זה אחר הבהמות, וזה אחר הסוס. והבהמות היו בורחים להלן יותר, והוא רדף וכו' כנ"ל. וכן השני רדף אחר הסוס והסוס בורח, עד שנתרחקו ונתעו זה מזה.

בתוך כך מצא שק עם לחם. וזה חשוב בודאי מאד מאד במדבר. ולקח השק על כתפו, והלך אחרי הבהמות. בתוך כך פגע באדם אחד ונתבהל מתחלה. אך אף-על-פי-כן היה לו לנחמה קצת, מאחר שמצא פאן אדם. ושאל אותו האדם: "איך באת לכאן?" חזר הוא ושאל את האדם הזה: "איך באת אתה לכאן?" השיב לו: "אני, אבותי

וְאִבּוֹת אֲבוֹתַי נִתְגַּדְלוּ כָּאֵן. אֵךְ אֶתָּה אֵיךְ בָּאת לְכָאן,
 כִּי לְכָאן לֹא יָבֹא כָּלֵל שׁוֹם אָדָם מִן הַיִּשׁוּב". וְנִתְּבַהֵל,
 כִּי הִבִּין שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלֵל. מֵאַחַר שְׂאוֹמֵר שְׂאִבוֹת
 אֲבוֹתָיו נִתְגַּדְלוּ כָּאֵן, וְאָדָם מִן הַיִּשׁוּב אֵינּוּ בָּא לְכָאן.
 עַל־כֵּן הִבִּין שְׂבוּדָאֵי אֵין זֶה אָדָם כָּלֵל. אַף־עַל־פִּי־כֵן
 לֹא עָשָׂה לוֹ כָּלֵל וְקָרְבוֹ. (הֵינּוּ שְׂוָה הָאָדָם הַיֵּעַר לֹא עָשָׂה
 שׁוֹם רָעָה לְזֶה שְׁהַלֵּךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת, שֶׁהוּא בֶן הַמִּלְכָּה הָאֵמֶת
 שְׁנַחֲלַף כַּנ"ל) וְאָמַר לוֹ: (הֵינּוּ אָדָם הַיֵּעַר לְכֵן הַמִּלְכָּה הָאֵמֶת)
 מָה אֶתָּה עוֹשֶׂה כָּאֵן? הַשִּׁיב לוֹ שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחַר
 הַבְּהֵמוֹת כַּנ"ל. אָמַר לוֹ הָאָדָם הַנ"ל: חֲדַל לֵךְ לְרוֹדֵף
 אַחֲרֵי הָעוֹזְנוֹת! כִּי אֵין זֶה בְּהֵמוֹת כָּלֵל, רַק הָעוֹזְנוֹת
 שְׁלֵךְ הֵם מוֹלִיכִים אוֹתְךָ כָּךְ. דִּי לֵךְ. כְּבַר קִבְּלַת אֶת
 שְׁלֵךְ, הֵינּוּ הָעֲנֵשׁ שְׁלֵךְ כְּבַר קִבְּלַת, וְעַתָּה חֲדַל לֵךְ
 מִלְּרַדֵּפֶם עוֹד. בּוֹא עִמִּי וְתִבּוֹא לְמָה שְׂיֵאוֹת לֵךְ וְהַלֵּךְ
 עִמּוֹ. וְנִתְּרָא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלוֹ. כִּי אָדָם כּוֹזֵה פֶן
 יִפְתַּח פִּיו וַיִּבְלַעְנּוּ. (הֵינּוּ שְׂוָה הַבֶּן הַמִּלְכָּה הָאֵמֶת הֵלֵךְ עִם
 הָאָדָם הַיֵּעַר הַזֶּה, וְהִיָּה מִתְּרָא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלֵהוּ אוֹתוֹ דְּבַר, פֶּן
 יִפְתַּח פִּיו וַיִּבְלַעְנּוּ. כִּי הִבִּין שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלֵל) וְהַלֵּךְ אַחֲרָיו.

בתוך כך פגע את חברו שרדף אחר הסוס בנ"ל. ותכף פשראהו רמו לו: תדע, שאין זה אדם כלל, ולא תשא ותתן עמו כלל. כי אין זה אדם כלל! והלך מיד ולחש לו באזניו כל זה. שאין זה אדם כלל, וכו' בנ"ל. והסתכל חבירו, (הינו האדם של הסוס) וירא והנה שק עם לחם על כתפו. והתחיל להתחנן לו: אחי! זה פמה ימים שלא אכלתי, תן לי לחם! השיב לו: פאן במדבר אין מועיל שום דבר, כי חיי קודמין ואני צריך הלחם בשבילי. והתחיל להתחנן לו ולבקשו מאד: אתן לך מה שאיתן (אך בודאי אין מועיל שום מהר ומתן בעד לחם במדבר) השיב לו: מה תתן לי, כי מה תוכל לתת לי בעד לחם במדבר. השיב לו: (הינו זה שבקש הלחם, שהוא האדם של הסוס, השיב לאדם של הבהמות, שהוא בן המלך האמת) אתן לך כל עצמו, שאמכר את עצמי לך בעד לחם. ונתישב: (הינו האדם של הבהמות נתישב בעצמו) לקנות אדם, כדאי לתן לו לחם! וקנה אותו לעבד עולם. ונשבע לו בשבועות שיהיה לו עבד עולם גם פשיבואו לישוב, והוא יתן לו

לחם. דהיננו, שיאכלו יחד מן השק עד שיכלה הלחם. והלכו יחד אחרי האדם היער הנ"ל. וזה העבד הולך אחריו (הינו זה האדם של הסוס שנמכר לעבד להאדם של הבהמות, הלך אחריו אחרי האדם של הבהמות. ושניהם הלכו אחרי אדם היער) ועל ידי זה הקל עליו קצת. כשהיה צריך להגביה איזה דבר או איזה ענין אחר היה מצוה על עבדו (הינו על זה האדם של הסוס שנמכר לו לעבד) שיגביה לו ושיעשה לו חפצו. והלכו יחד אחרי אדם היער הנ"ל. ובאו למקום שהיו שם נחשים ועקרבים ונתפחד מאד. ומחמת הפחד שאל את האדם היער: איך נעבר כאן?! השיב לו. הלא גם זה יפלא (אלא מאי) איך תפגם ותבוא לביתי?! והראהו את ביתו שעומד באויר. ואיך תכנס בביתי?! והלכו עם האדם היער הנ"ל, והעביר אותם בשלום. והכניסם לביתו והאכילם והשקם. והלך לו.

וזה (הינו בן המלך האמת שהוא האדם של הבהמות) היה משמש עם עבדו הנ"ל ככל אשר היה צריך. וחרה להעבד מאד, על אשר נמכר לעבד בשביל

שָׁעָה אַחַת שְׁהִיָּה צָרִיךְ לָחֵם לֶאֱכֹל. כִּי עָתָה יֵשׁ לָהֶם
 מָה לֶאֱכֹל. וְרַק בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת יִהְיֶה עֶבֶד עוֹלָם.
 וְהִיָּה מִתְאַנֵּחַ וְגוֹנֵחַ: אֵיךְ בָּאתִי לְמִדָּה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת
 עֶבֶד. שָׂאֵל לוֹ: (הִינֵנוּ בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת שֶׁהוּא הָאֲדוֹן שְׁלֹו שָׂאֵל
 אוֹתוֹ) וּבֵאִיזָה גְדֻלָּה הִיִּיתָ, שְׂאֵתָה מִתְאַנֵּחַ עַל שְׂבִאֵת
 לְמִדָּה זֹו? הַשִּׁיב לוֹ וְסַפֵּר לוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא הָיָה מֶלֶךְ,
 וְהָיוּ מְרַנְּנִים עָלָיו שְׁנַחֲלָף וְכוּ', כַּנִּ"ל. (כִּי בְּאֲמַת זֶה
 הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל אֲשֶׁר בְּאֲמַת הוּא בֶן
 הַשְּׂפָחָה כַּנִּ"ל) וְגַרְשׁ אֶת חֵבְרוֹ כַּנִּ"ל. וּפַעַם אַחַת בָּא עַל
 דַּעְתּוֹ שְׂלֵא מִזֶּה עֲשֵׂה וְנִתְחַרַּט וְכוּ'. וְהָיוּ בָּאִים עָלָיו
 חֲרָטוֹת תְּמִיד עַל הַמַּעֲשֵׂה הַרְעָה וְהַעוֹלָה הַגְּדוֹלָה
 שֶׁעָשָׂה נֶגֶד חֵבְרוֹ.

פַּעַם אַחַת חָלַם לוֹ, שֶׁהִתְקוֹן שְׁלֹו הוּא, שְׁיִשְׁלֶיךְ
 אֶת הַמְּלוּכָה, וְיִלְךְ לְמָקוֹם שְׁעֵינָיו יִשְׂאוּ
 אוֹתוֹ, וּבְזֶה יִתְקַן חֲטָאוֹ וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת, אֵיךְ
 הָיוּ מְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ תְּמִיד חֲלוּמוֹת הַלָּלוּ, שִׁיעֲשֵׂה
 כַּנִּ"ל, עַד שֶׁנִּגְמַר בְּדַעְתּוֹ, שִׁיעֲשֵׂה כִּךְ, וְהִשְׁלֶיךְ אֶת
 הַמְּלוּכָה, וְהִלְךְ בְּאֲשֶׁר הִלְךְ, עַד שֶׁבָּא לְכָאן, וְעָתָה

יְהִי עֶבֶד. וְזֶה שָׁמַע אֶת כָּל זֶה וַיִּשְׁתַּק (הֵינּוּ זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ
הָאֲמֵת, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, שָׁמַע כָּל זֶה שֶׁסָּפַר לוֹ
הָאָדָם שֶׁל הַפּוֹס, שֶׁהוּא עִכְשָׁו עֶבְדוֹ וַיִּשְׁתַּק) וַאֲמַר: אֲרָאָה
וַאֲתִישֵׁב אִיךָ לְנֶהֱגַ עִם זֶה.

בְּלִילָה בָּא הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וְנָתַן לָהֶם לֶאֱכֹל
וְלִשְׁתּוֹת, וְלָנֹו שָׁם. לְפָנֹת בְּקָר שָׁמְעוּ קוֹל
הַחוּבָא הַגְּדוֹלָה מְאֹד, כַּנַּ"ל, עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת הָיוּ
רוֹעֵשִׁים וּמְדַעְזָעִים, כַּנַּ"ל. וְהִסִּיתוּ (הֵינּוּ הָעֶבֶד הִסִּית אֶת
בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת, שֶׁהוּא אֲדוֹנֹו) לִשְׁאֹל אֶת אָדָם הַיַּעַר מַה
זָאת, וַיִּשְׁאָלוּ: מַה קוֹל הַחוּבָא הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת סְמוּךְ
לְבִקָר? הַשִּׁיב לוֹ: זֶהוּ חוּבָא, שֶׁהֵינּוּ שׁוֹחֵק מִן הַלִּילָה,
שֶׁהַלִּילָה שׁוֹאֵלֶת אֶת הַיּוֹם: מִדּוּעַ כָּשְׂאֵתָהּ בָּא, אֵינּוּ לִי
שָׁם? וַאֲזִי הַיּוֹם שׁוֹחֵק וְעוֹשֶׂה חוּבָא גְּדוֹלָה, וְאַחֲר־כֵּן
נַעֲשֶׂה יוֹם; וְזֶהוּ קוֹל הַחוּבָא הַנַּ"ל. וְנִפְלָא בְּעֵינָיו, כִּי
זֶהוּ עֲנִין פְּלֵא, שֶׁהֵינּוּ שׁוֹחֵק מִן הַלִּילָה.

בְּבִקָר חָזַר הָאָדָם הַיַּעַר וְהִלְךְ לוֹ, וְהֵם הָיוּ אוֹכְלִים
וְשׁוֹתִים שָׁם. בְּלִילָה חָזַר וּבָא, וַאֲכָלוּ וַיִּשְׁתּוּ
וְלָנֹו. בְּלִילָה שָׁמְעוּ קוֹל הַחַיּוֹת, שֶׁכָּלֶם שׁוֹאֲגִים

והומים בקולות משנות, שכל החיות והעופות כלם נתנו בקולם: האריה היה שואג, והלביא הומה בקול אחר, והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם וכן כלם הומים בקולות. ובתחלה נודעו מאד, ולא הפו אזנם אל הקול מחמת הפחד, אחר־כך הפו אזנם ושמעו, שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאד. והפו אזנם יותר ושמעו, שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאד מאד, שהוא תענוג נפלא ועצום מאד לשמע זאת, שכל התענוגים של העולם כלם פאין, ואינם נחשבים, ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא הזה של הנגינה הזאת. ודברו ביניהם, שישארו פאין, פי יש להם לאכל ולשתות, ומתענגים בתענוג נפלא כזה, שכל מיני תענוגים בטלים כנגד זה.

והסית העבד את האדון (הינו בן המלך האמת) לשאל אותו (את אדם היער) מה זאת, ושאלו. השיב לו, שזהו איך שהחמה עשה מלבוש להלבנה, ואמרו כל החיות של היער: היות שהלבנה עושה להם טובות גדולות, פי עקר ממשלתם הוא

בַּלַּיְלָה, כִּי לַפְעָמַיִם הֵם צָרִיכִין לִכְנֹס בַּיָּשׁוּב, וּבַיּוֹם אֵין יְכוּלִים, וְעַקֵּר מִמִּשְׁלַתֶּם בַּלַּיְלָה, וְהַלְבָּנָה עוֹשֶׂה לָהֶם מִזְכָּה כְּזוֹ, שְׁמֵאִירָה לָהֶם, עַל־כֵּן הִסְפִּימוּ שְׂיַעֲשׂוּ נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבָּנָה, וְזֶהוּ קוֹל הַנְּגִינָה שְׂאִתֶּם שׁוֹמְעִים (דְּהִינּוּ שְׂפַל הַחַיִּית וְהַעוֹפוֹת מִנְּנָנִים נִגּוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבָּנָה, שְׂקַבְלָה מִלְּבוּשׁ מִן הַחֲמוּה) וּכְשִׁשְׁמָעוּ שְׂזָהוּ נִגּוֹן, הַטּוֹ אֲזָנִים יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ שְׂהוּא נִגּוֹן נִפְלָא וְנָעִים מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל: מַה זֶה חֲדוּשׁ אֲצִלְכֶם הֲלֹא יֵשׁ אֲצִלִּי כְּלִי, שְׂקַבְלָתִי מֵאֲבוֹתִי, שְׂהֵם יִרְשׁוּ מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, שְׂהַכְּלִי עֲשׂוּיָה עִם עָלִים וְצְבָעוֹנִים כְּאֵלוֹ, שְׂכְּשִׁמְנִיחִים הַכְּלִי הַזֹּאת עַל אֵיזָה בְּהֵמָה אִו עוֹף, אִזִּי תִכְרַף מִתְחִיל לְנַגֵּן הַנְּגוֹן הַזֶּה.

אַחַר־כֵּן חֲזַר וְנַעֲשֶׂה הַחוּכָא הַנַּ"ל, וְנַעֲשֶׂה יוֹם. וְהַלֵּךְ לוֹ הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל, וְהוּא (הִינּוּ בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת) הֵלֵךְ לְחַפֵּשׁ אַחַר הַכְּלִי הַנַּ"ל. וְחַפֵּשׁ בְּכָל אוֹתוֹ הַחֲדָר וְלֹא מִצָּא, וְלַהֲלֹץ יוֹתֵר הָיָה מִתִּירָא לֵילָךְ. וְהֵם, הִינּוּ הָאָדוֹן (שְׂהוּא בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת) וְהַעֲבָד (שְׂהוּא בֶן הַשְּׂפָחָה בְּאֵמֶת, שְׂהָיָה מִתְחַלָּה מֶלֶךְ, כַּנַּ"ל), הָיוּ

מְתִירָאִים לומר לאדם היער הנ"ל שיזליכם לשוב;
 אחר־כֵּן בא אדם היער הנ"ל ואמר להם, שיזליכם
 לשוב, והוליד אותם לשוב. ולקח את הפלי הנ"ל
 ונתנה לכן המלך האמתי ואמר לו: הפלי אני נותן לך,
 ועם האדם הזה (הינו העבד שלו, שהוא בן השפחה באמת,
 שהיה מלך תחלה מחמת החלוקה, כנ"ל) תדע איך להתנהג
 עמו. ושאלו אותו: להיכן גלך? אמר להם, שישאלו
 וידרשו אחר המדינה, שנקראת בשם הזה: המדינה
 טפשית והמלך חכם. (דאם ניירישע לאנד און דער קלוגיר
 מלכות בזה הלשון ספר רבנו, גרו יאיר). שאלו אותו: להיכן
 ולאיזה צד נתחיל לשאל אחר המדינה הזאת? הראה
 להם בידו לצד פלוני (כמראה באצבע). ואמר האדם
 היער להבן מלך האמתי: לך לשם, אל המדינה הנ"ל,
 ושם תבוא אל הגדלה שלך.

והלכו להם. והיו הולכים בדרךכם, והיו מתאווים
 מאד למצוא איזה חיה או בהמה לנסות את
 הפלי הנ"ל אם תוכל לנגן, כנ"ל, אך עדין לא היו
 רואים שום מין חיה. אחר־כֵּן באו יותר לשוב ומצאו

איזה בהמה, והניחו הפלי עליה והתחילה לנגן, כנ"ל. והיו הולכים ובאים, עד שבאו אל המדינה הנ"ל. ואותה המדינה היה חומה סביב לה, ואין נכנסין אליה פי אם בשער אחד, וצריכים לסבב פמה פרסאות, עד שבאין אל השער לפנים אל המדינה; והלכו וסבבו, עד שבאו אל השער. בבואם אל השער, לא רצו להניח אותם לפנים, היות שהמלך של המדינה מת, ונשאר הבן מלך, והניח המלך צואה: באשר שעד עכשו היו קוראין את המדינה דאם נירישע לאנד און דער קלוגנר מלכות (מדינה טיפשית ומלך חכם), עכשו יהא קוראין אותה להפך דאם קלוגנע לאנד און דער נירישער מלכות (מדינה חכמה ומלך טיפש), ומי שיחגר מתניו לזה, שיחזור השם לקדמותו, דהינו שיהיו חוזרים וקוראים את המדינה בשם הראשון, דהינו מדינה טפשית ומלך חכם הוא יהיה מלך, על-כן אין מניחין שום אדם לפנים אל המדינה, פי אם מי שיחגר מתניו לזה; על-כן לא רצו להניח אותו לפנים ואמרו לו: האתה יכול לחגר

מִתְנַיֵּךְ לָזֶה, לְהַחְזִיר אֶל הַמְדִינָה הַשֵּׁם הָרִאשׁוֹן?
 וּבּוֹדֵאי אִי־אֶפְשֶׁר לְהַכְנִים עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר כְּזֶה, וְלֹא יִכְלוּ
 לְכַנֵּם. וְהִסִּיתוּ הָעֶבֶד הַזֶּ"ל, שְׂיַחְזְרוּ לְבֵיתָם, אֲךָ הוּא
 לֹא רָצָה לְחַזֵּר מִחַמַּת שְׁהָאָדָם הֵיעַר אָמַר לוֹ שְׂיִלְךָ
 לְמְדִינָה זֹ, וְשֵׁם יָבוֹא לְגַדְלָה שְׁלוֹ.

בְּתוֹךְ כִּךְ בָּא לְשֵׁם עוֹד אָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה רוֹכֵב עַל
 סוּם וְרָצָה לְכַנֵּם, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ גַּם־כֵּן
 לְכַנֵּם מִחַמַּת הַזֶּ"ל. בְּתוֹךְ כִּךְ רָאָה שְׁעוֹמֵד הַסּוּם שֶׁל
 אוֹתוֹ הָאָדָם, וְלָקַח הַכְּלִי הַזֶּ"ל וְהִנִּיחָהּ עַל הַסּוּם
 וְהִתְחִיל לְנַגֵּן הַנְּגוֹן הַנְּפִלָא מְאֹד, כִּנֵּ"ל. וּבִקֵּשׁ מְאֹד
 הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם, שְׂיִמְכּוֹר לוֹ הַכְּלִי הַזֹּאת וְלֹא רָצָה
 לְמַכְרָהּ. וְהִשִּׁיב לוֹ. מַה תּוֹכֵל לִתֵּן לִי בְּעַד כְּלִי נְפִלָאָה
 כְּזוֹ? אָמַר לוֹ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם הַזֶּ"ל: מַה תּוֹכֵל לְפַעֵל
 עִם הַכְּלִי הַזֹּאת? הֲלֹא הוּא רַק שְׂתַעֲשֶׂה עִמָּה
 קָאמְעֵדִיא (הַצְנָה), וְתִקְבֵּל דִּינָר, אֲכַל אֲנִי יוֹדֵעַ דְּבַר,
 שֶׁהוּא מוֹב יוֹתֵר מִהַכְּלִי שְׁלָךְ, דִּהֵינּוּ שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ דְּבַר,
 שְׂקַבְלָתִי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתִי, לְהִיּוֹת מִכֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר,
 הֵינּוּ שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ דְּבַר כְּזֶה, שְׂקַבְלָתִי מֵאֲבוֹת־אֲבוֹתִי

שְׂיֻכּוּלִים לְהִיּוֹת עַל־יְדֵיהּ מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר
 שְׂפִשְׂאֶחָד אוֹמֵר אִיזָה דְבוּר בְּעֶלְמָא, יְכוּלִים עַל־יְדֵי
 הַקְּבֵלָה הַנִּ"ל, שְׂיֵשׁ לִי, לְהַבִּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וְעַדִּין
 לֹא גָלִיתִי זֹאת לְשׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם, בְּכִן אֲנִי אֲלַמֵּד
 אוֹתְךָ הַדְּבָר הַזֶּה, וְאַתָּה תִּתֵּן לִי הַכְּלִי הַזֶּה לְהַנִּ"ל.
 וְנִתְיָשֵׁב (הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שְׁהִיָּה לוֹ הַכְּלִי הַזֶּה לְכַנֵּ"ל),
 שְׂפִשְׂאֶמֶת הוּא דָּבָר גְּפֵלָא לְהִיּוֹת מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר,
 וְנִתֵּן לוֹ הַכְּלִי הַנִּ"ל, וְהוּא (הֵינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּם הַנִּ"ל)
 הַלֵּךְ וְלַמְדוֹ הַדְּבָר הַנִּ"ל לְהִיּוֹת מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר.
וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, מֵאַחַר שְׁנַעֲשֶׂה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ
 דָּבָר, הִיָּה הוֹלֵךְ שֵׁם אֵצֶל שַׁעַר הַמְּדִינָה
 הַנִּ"ל, וְהַבִּין, שֶׁהוּא בְּאִפְשָׁר שְׂיַחְגֹּר מִתְּנִיז לָזֶה
 לְהַחְזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן, כִּי כָּבֵר גַּעֲשֶׂה מִבֵּין
 דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַל־כֵּן הַבִּין שֶׁהוּא בְּאִפְשָׁר. אֶף־עַל־
 כֵּי שְׁעַדִּין אֵינּוּ יוֹדַע אֵיךְ וּמָה, אֵיךְ יוּכַל לַעֲשׂוֹת זֹאת,
 אֶף־עַל־פִּירְכּוֹ, מֵאַחַר שְׁנַעֲשֶׂה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר,
 עַל־כֵּן הַבִּין, שֶׁהוּא בְּאִפְשָׁר. וְנִתְיָשֵׁב, שְׂיַצְוֶה לְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ לְכַנֵּס, וְהוּא יִכְנִים עֲצָמוֹ לָזֶה (הֵינּוּ לְהַחְזִיר

לְהַמְדִּינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן) וַיְמַה יַפְסִיד בְּזוֹה? וְאָמַר (לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שְׁלֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ לְכֻנְס שֵׁם שׁוֹם אָדָם, כִּי אִם מִי שִׁיחְגַּר מִתְנִיּוֹ לְעֵנָן הַנִּ"ל), שִׁינִיחוּ אוֹתוֹ לְכֻנְס, וְהוּא יַחְגַּר מִתְנִיּוֹ לְעֵנָן הַנִּ"ל לְהַחְזִיר אֶל הַמְדִּינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן. וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ לְכֻנְס.

וְהוֹדִיעֵנו אֶל הַשָּׂרִים, שְׁנִמְצָא אִישׁ כְּזֶה, שְׂרוּצָה לְחַגֵּר מִתְנִיּוֹ לְזֶה לְהַחְזִיר לְהַמְדִּינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן. וְהִבִּיאוּהוּ אֶל הַשָּׂרִים שֶׁל הַמְדִּינָה, וְאָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים: תִּדְע, שְׁגַם אֲנַחְנוּ אֵין אָנוּ טַפְשִׁים, חֵם וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁהִיָּה, הִיָּה חָכָם גְּדוֹל מִפְּלֶג מְאֹד, אִשֶּׁר כִּנְגְדוֹ הָיִינוּ כְּלָנוּ נַחֲשָׁבִים טַפְשִׁים, וְעַל־כֵּן הִיָּתָה הַמְדִּינָה נִקְרְאת מְדִינָה טַפְשִׁית וּמֶלֶךְ חָכָם. וְאַחֲרֵיכֵן נִפְטַר הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל, וְנִשְׂאָר הַבֵּן מֶלֶךְ; וְגַם הוּא חָכָם, אֲבָל כִּנְגְדֵנוּ אֵינוֹ חָכָם כָּלֵל, עַל־כֵּן נִקְרְאת הַמְדִּינָה (עַכְשָׁו) לְהַפְּד: מְדִינָה חֲכָמָה וּמֶלֶךְ טַפֵּשׁ. וְהִנִּיחַ הַמֶּלֶךְ צְוָאָה, שְׁמִי שִׁימְצָא חָכָם כְּזֶה, שִׁיּוּכַל לְהַחְזִיר לְהַמְדִּינָה שֵׁם הָרֵאשׁוֹן הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ; וְצִוָּה לְבָנוּ, שְׁכִשְׁימְצָא אִישׁ כְּזֶה יִסְתַּלַּק הוּא מִן הַמְּלוּכָה,

ואתו האיש יהיה נעשה מלך, הינו כשימצא חכם כזה, שיהיה מפלג בחכמה מאד מאד, עד שכנגדו יהיו כלם טפשים, הוא יהיה מלך, כי זה האיש יכול להחזיר להמדינה שם הראשון, כי יהיו חוזרים וקורין אותה מדינה טפשית ומלך חכם, כי הם כלם טפשים כנגדו, על־כן תדע לאיזה דבר אתה מכנים עצמך. (כל זה אמרו לו השרים הנ"ל).

ואמר לו (הינו גם־כן השרים הנ"ל, כי כל זה הוא המשך דבריהם): הנסיון יהיה, אם אתה חכם כזה: היות שיש כאן גן, שנשאר מן המלך שהיה, שהוא היה חכם גדול מאד; והגן הוא נפלא מאד מאד, שגדלים בו פלי מתכות פלי כסף וכלי זהב והוא נפלא ונורא מאד, אך אי־אפשר לבנם בו, כי כשונכם בו אדם, אזי תקף מתחילין שם לרדפו, ורדפין אותו, והוא צועק, והוא אינו יודע כלל ואינו רואה מי רודף אותו, וכך הם רודפין אותו, עד שמבריחין אותו מן הגן על־כן נראה אם אתה חכם, אם תוכל לבנם אל הגן הזה. ושאל אם מכים את

הָאָדָם הַנִּכְנָס; אָמְרוּ לוֹ, שְׁהֶעֱקַר שְׂרֹדְפִין אוֹתוֹ,
וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל מִי וּמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּבוֹרַח בְּבִהְלָהּ
גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי כֵן סָפְרוּ לָהֶם בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ לָשֵׁם.
וְהַלֵּךְ אֶל הַגֵּן (הֵינּוּ זֶה הַגֵּן מִלֶּךְ הָאֱמֶת), וְרָאָה שְׂיֵישׁ
לוֹ חוֹמָה סָבִיב, וְהִשְׁעַר פְּתוּחַ, וַאֲיִן שָׁם
שׁוֹמְרִים, כִּי בּוֹדְאֵי אֵין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים לְזֶה הַגֵּן. וְהָיָה
הוֹלֵךְ אֶצֶל הַגֵּן, וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה, שְׁעוֹמֵד שָׁם אֶצֶל הַגֵּן
אָדָם, הֵינּוּ שְׁהָיָה מְצִיר שָׁם אָדָם. וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה,
שְׁלַמְעֵלָה, מֵעַל הָאָדָם, יֵשׁ דָּת, (שְׁקוֹרִין טַאבְּלִיצֵעַ),
וְכַתוּב שָׁם, שְׁזֶה הָאָדָם הָיָה מֶלֶךְ לְפָנָי כִּמְהָ מֵאוֹת
שָׁנִים, וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם, כִּי עַד אוֹתוֹ
הַמֶּלֶךְ הָיָה מְלַחְמוֹת, וְכֵן אַחֲרָיו הָיָה מְלַחְמוֹת, וּבִימֵי
הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם.

וְהַתְּבוּנָה מֵאַחַר שֶׁכָּבַר גַּעֲשָׂה מִבֵּין דְּבַר מֵתוּף
דְּבַר, כִּנ"ל, שְׁהַכֵּל תְּלוּי בְּזֶה הָאָדָם;
שֶׁכְּשֶׁנִּכְנְסִין לְגֵן וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ אֵין צְרִיכִין לְבָרַח כָּלֵל,
רַק לַעֲמֹד עֲצָמוֹ אֶצֶל הָאָדָם, וְעַל־יְדִי־זֶה יִנְצַל. וְיֹזֶתֶר
מִזֶּה: שָׂאֵם יִקְחוּ אֶת הָאָדָם הַזֶּה וְיַעֲמִידוּ אוֹתוֹ לְפָנָים

בתוך הגן הזה, אזי יוכל כל אדם לבנם בשלום אל הגן הזה. (כל זה הבין זה הבן מלך האמת על־ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר, פנ"ל) והלך ונכנס אל הגן; ותקף כשהתחילו לרדפו הלך ועמד אצל האדם הנ"ל, שעומד אצל הגן מבחוץ, ועל־ידי־זה יצא בשלום, בלי פגע כלל, כי אחרים, כשנכנסו לגן והתחילו לרדפם היו בורחים בבהלה גדולה מאד, והיו מפים ונלקים על־ידי־זה; והוא יצא בשלום ושלוח על־ידי שעמד עצמו אצל האדם הנ"ל. והשרים ראו ותמהו על שיצא בשלום, ואזי צוה (זה הבן מלך האמת) לקח את האדם הנ"ל. ולהעמיד אותו בפנים בתוך הגן, וכן עשו, ואזי עברו כל השרים בתוך הגן ונכנסו ויצאו בשלום, בלי פגע כלל.

אמרו לו השרים: אף־על־פניכן, אף־על־פי שראינו ממך דבר כזה, אף־על־פניכן בשביל דבר אחד אין ראוי לתן לך המלוכה; ננסה אותך עוד בדבר אחד. אמרו לו: היות שיש כאן כפסא מהמלך שהיה, והכפסא גבוה מאד, ואצל הכפסא

עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ (הינו שהם
 חתוכים ומתקנים מן עץ, בלע"ז: אויסגשניצט), ולפני הפסא
 עומד מטה, ואצל המטה עומד שלחן, ועל השלחן
 עומד מגורה, ומן הפסא יוצאים דרכים פבושים
 (שקורין גשלאגיניע ועגין), והדרכים הם פנויים בבנין
 חומה (הינו גימאירטי ועגין), ואלו הדרכים יוצאים מן
 הפסא לכל צד, ואין אדם יודע כלל מה ענין הפסא
 הזה עם הדרכים הללו, ואלו הדרכים, כשהם יוצאים
 ומתפשטים להלן איזה שעור, עומד שם אריה של
 זהב, ואם ילך ויתקרב אצלו איזה אדם, אזי יפתח את
 פיו ויבלענו ולהלן מן אותו האריה מתפשט הדרך
 עוד להלן יותר, וכן בשאר הדרכים, היוצאים מן
 הפסא, הינו שגם הדרך השני, היוצא מן הפסא לצד
 אחר, הוא גם כן כך כשמתפשט ונמשך הדרך איזה
 שעור, עומד שם מין חיה אחר, כגון לכיבא של מיני
 מתכות, ושם גם כן אי אפשר להתקרב אליו כנ"ל,
 ולהלן מתפשט הדרך יותר, וכן בשאר הדרכים. ואלו
 הדרכים הם מתפשטים והולכים בכל המדינה פלה,

ואין שום אדם יודע ענין הכפא הנ"ל עם כל הדברים
 הנ"ל עם הדרכים הנ"ל; על־כן תתנפה בזה, אם
 תוכל לידע ענין הכפא עם כל הנ"ל. והראו לו
 הכפא, וראה, שהוא גבוה מאד וכו'. והלך אצל
 הכפא והסתפל והתבונן, שזאת הכפא עשויה מן
 העץ של התבה הנ"ל (הינו הפלי הנ"ל, שנתן לו אדם
 היער, כנ"ל). והסתפל וראה, שחסר מן הכפא למעלה
 איזה שושנה (הינו ריזילי), ואם היה להכפא זאת
 השושנה, היה לה הפח שיש להתבה הנ"ל (הינו הפלי
 הנ"ל, שהיה לה פח לנגן כשהיו מניחין אותה על איזה מין חיה
 או בהמה או עוף, כנ"ל). והסתפל יותר וראה, שזאת
 השושנה, שחסר למעלה מן הכפא, היא מנחת
 למטה בכפא, וצריכין לקח אותה משם ולהניחה
 למעלה, ואזי יהיה להכפא הפח של התבה הנ"ל, כי
 המלך שהיה, עשה כל דבר בחכמה, באפן שלא יבין
 שום אדם את הענין, עד שיבוא חכם מפלג, שביין
 את הדבר, ויוכל לבון להחליף ולסדר כל הדברים
 פראוי. וכן המטה הבין, שצריכין לנתקה קצת מן

המקום שעומדת, וכן השלחן, צריכין גם־כן לנתקו קצת, לשנות מקומו קצת, וכן המגורה, צריכין גם־כן לנתקה קצת ממקומה, וכן העופות והחיות, צריכין גם־כן לשנותם כלם ממקומם לקח זה העוף ממקום זה ולהעמידו במקום זה, וכן כלם, כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה, באפן שלא יבין שום אדם, עד שיבוא החכם, שיוכל להתבונן לסדרם פראוי. וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרד), צריכין להעמידו פאן, וכן כלם. וצוה לסדר הכל פראוי: לקח השושנה מלמטה ולתחבה למעלה, וכן כל הדברים הנ"ל לסדר כלם בסדר הראוי, כנ"ל, ואז התחילו כלם לנגן נגון הנפלא מאד, ועשו כלם הפעלה הראויה להם ואז נתנו לו המלוכה. ענה ואמר הבן מלך האמת, שנעשה עתה מלך, אל בן השפחה האמת הנ"ל: עתה אני מבין, שאני בן המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת!

גם אלה דברי רבנו נ"י.

אחר שספר זאת המעשה, ענה ואמר דברים אלה:
בדרות הראשונים, כשהיו מדברים ומשיחים
 קבלה, היו משיחים בלשון כזה, כי עד
 רבי שמעון בר-יוחאי, לא היו מדברים קבלה
 באתגליא, רק רבי שמעון בר-יוחאי גלה קבלה
 באתגליא; ומקדם, כשהיו החברים מדברים קבלה,
 היו מדברים בלשון כזה. כשהניחו הארון על הפרות,
 התחילו לשורר, והבין.

כי יש חדותי דסיהרא (חידוש הלכנה), כשהלכנה מקבלת
 חדושים מן השמש, וזה בחינת (שמואל א' ו) כשנזשאיין הארון
 אל בית-שמש, ואזי כל החיות נושאי הכסא עושין נגון חדש
 בחינת (תהלים צ): "מזמור שירו לה' שיר חדש", שזהו השיר,
 ששרו פרות הבשן. וזה בחינת מטה ושלחן וכסא ומנורה הם
 תיקוניהא דשכינתא. ובחינת הגן, כי אדם הראשון נתגרש מן הגן,
 ושבת אגין עלוהי, כמובא (עין זהר שמות קלח). ושבת הוא בחינת
 מלך שהשלום שלו, בחינת האדם הנ"ל, שהוא מלך, שהיה
 שלום בימיו, ועל פן עמד עצמו אצל שבת; והשאר לא באר.

ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזו הלשון:
המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד.
הבהמות וכו' והכפא וכו' והגן הכל
אחד. פעם נקרא (הפחינה המרמות בהספור) בשם זה,
ופעם בשם זה; הכל לפי הענין והפחינה. והדברים
עמקים, נפלאים ונוראים מאד מאד. (גם אלה דברי
רפנו, נרו יאיר), ויש עוד, ואין צריכין לגלות לכם. גם יש
עוד מה שהמלך, שהיה בהמדינה הנ"ל, עשה דבר
פנגד החמה, ודבר פנגד הלבנה (הינו שאלו הדברים היו
מרמזים על חמה ולבנה), והלבנה היתה אוחות נר בידה,
וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר, פי שרגא בטיהרא
(נר בצהרים אינו מועיל) וכו', וזהו שאמרה הלילה אל
היום: מפני מה, פשאתה בא, אין לי שם (פמכאר
לעיל), פי ביום אין מועיל הנר כלל.

פריש המעשה הוא כמו הכפא, שעשה המלך,
פנ"ל, שעקר החכמה שצריכין לידע איד
לסדר הדברים. כמו בן מי שבקי בספרים, ולבו שלם

יוכל להבין הפרוש, אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא כך, ופעם נקרא כך, וכן בשאר הדברים, הינו בפרוש של המעשה לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה, ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

כל זה דברי רבנו הקדוש עליו השלום זכר צדיק
לברכה

אחר שספר המעשה של הבן מלך וכן השפחה אז, היה לי ופוח עם חברי רבי נפתלי בענין מה שכתוב שם בשלהף על הידיד שלקח כל אשר לו, והניח על האכסניא. ונדמה לאחד מאתנו שהניחם בשביל מה שהיה חיב על האכסניא, והשני אמר לא כן הוא רק שהניחם סתם שם, ונתערבו על זה, והלכנו ושאלנו את פיו הקדוש. והוא היה עוסק אז בעבודתו, והלך אנה ואנה בביתו כדרכו הקדוש, והשיב לנו בדברי השני שהניח סתם לא בשביל חוב.

אחר כך היה אצלו איש אחד מחשובי אנשי־שלוֹמנו, וספר רבנו זכרוננו לברכה עמו ואמר לו שבאלו המעשיות בשמשנין דבור אחד מכפי מה שאמרו בעצמו חסר הרבה מהמעשה. וספר לו הלא אלו השנים שנתערבו על ענין הנ"ל נדמה לכאורה שזה דבר קמין

ואין בזה קפידא כל כך אם הוא בדברי זה או בדברי זה. ובאמת תלוי
בזה הרבה ויש בזה קפידא ודקדוק גדול.

ומזה תוכל להבין קצת עד היכן עד היכן אלו המעשיות מגיעים כי
מאד עמקו מחשבותיו אשרי מי שיזכה להשיג בהם קצת כפי
מדרגתו:

מעשה יב

מבעל תפילה

(מוצאי־שבת וארא ומוצאי ראש־חדש שבט תק"ע)

המעשה של הבעל תפלה התחילה אחר שספר עם החזן רבי יוסף דפה ואנחנו עמדנו לפניו והחזן הנ"ל היה מלבושו קרוע. ענה ואמר להחזן הלא אתם בעל תפלה שעל ידה נמשך הכל (הינו כל השפעות) ומדוע לא יהיה לכם מלבוש (שקורין קאפמין). ובתוך כך התחיל לספר בזה הלשון, כבר היה מעשה פואת שהיה בעל תפלה, וספר כל המעשה. ובתחלת ספורו לא ידענו שמספר מעשה מומעשיות שלו, רק סברנו שמספר מעשה סתם שארע כך. רק אחר־כך כשנכנס בדברים הכנו נוראות הענין שמספר, שהוא מעשה נוראה מומעשיות שלו. שהם ספורי מעשיות של שנים קדמוניות:

מעשה פעם אחד היה בעל־תפלה, שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך. והיה יושב חוץ לישוב, והיה רגיל לכנס לישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם מסתמא היה נכנס

לְהַקְטִינִים בְּמַעֲלָה, כְּגוֹן עֲנִיִּים וְכִיּוֹצֵא וְהָיָה מְדַבֵּר עַל
 לְבוֹ מֵהַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, הַיּוֹת שְׂבָאָמַת אִין
 שׁוּם תְּכַלִּית כִּי אִם לְעַסֵּק בְּעִבּוּדַת ה' כָּל יְמֵי חַיָּיו
 וּלְבַלּוֹת יָמָיו בַּתְּפִלָּה לְהֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ וְשִׁירוֹת
 וְתִשְׁבָּחוֹת וְכו'. וְהָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ דְבָרֵי
 הַתְּעוֹרְרוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שְׂנַכְנְסוּ דְבָרָיו בְּאַזְנוֹ, עַד
 שְׁנַתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם לְהַתְּחַפֵּר עִמּוֹ. וְתִכְרַף
 כְּשֶׁנַּתְרַצָּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקָחוֹ וּמוֹלִיכּוֹ לְמִקְוֵמוֹ, שֶׁהָיָה
 לוֹ חוּץ לְיִשׁוּב, כִּי אוֹתוֹ הִבְעֵל־תְּפִלָּה הַנַּ"ל בְּחֹר לוֹ
 מְקוֹם חוּץ לְיִשׁוּב, כַּנַּ"ל. וּבְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם הָיָה שֵׁם נָהָר
 לְפָנָיו, גַּם הָיָה שֵׁם אֵילָנוֹת וּפְרוֹת. וְהָיוּ אוֹכְלִים מִן
 הַפְּרוֹת, וְעַל בְּגָדִים לֹא הָיָה מְקַפֵּיד כָּלֵל.

וְכַן הָיָה רְגִיל תְּמִיד לְכַנֵּם לְיִשׁוּב וּלְפִתּוֹת וּלְרִצּוֹת
 בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוּדַת הֵשֵׁם יִתְפַּרֵּךְ יִלְדֵךְ בְּדַרְכּוֹ
 לְעַסֵּק בַּתְּפִלּוֹת וְכו', וְכֹל מִי שֶׁהָיָה מְרַצָּה עִמּוֹ, הָיָה
 לוֹקָחוֹ וּמוֹלִיכּוֹ לְמִקְוֵמוֹ חוּץ לְיִשׁוּב, כַּנַּ"ל. וְהֵם הָיוּ
 עוֹסְקִים שֵׁם רַק בַּתְּפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהֵשֵׁם
 יִתְפַּרֵּךְ וּדְוִיִּים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבָה וְכִיּוֹצֵא

בְּזוֹה. וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם חֲבוּרִים, שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעִנְיֵי תְּפִלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּוְדוּיִים, וְהָיוּ עוֹסְקִים בְּזוֹה תָּמִיד, עַד שֶׁהָיוּ נִמְצְאִים גַּם בְּאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵבִיִּאם לְשֵׁם, שֶׁהָיוּ רְאוּיִים גַּם-כֵּן לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לְאֶחָד רִשּׁוֹת, שֶׁגַּם הוּא יִכְנַס לְיִשׁוּב לְעֶסֶק בְּעִנְיַן הַנ"ל, דְּהֵינּוּ לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּנ"ל.

וְכֵן הָיָה הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַנ"ל עוֹסֵק בְּעִנְיַן זֶה תָּמִיד וְהָיָה מְקָרֵב בְּכָל פַּעַם אֲנָשִׁים וּמוֹצִיָּאם מִן הַיִּשׁוּב, כַּנ"ל, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה רִשָּׁם בְּעוֹלָם, וְהִתְחִיל הַדְּבָר לְהִתְפָּרֵס, כִּי פִתְאֹם נִמְלְטוּ אִיזָה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה, וְלֹא נֹדַע אֵימָה. וְכֵן נֹדַפְּנָה, שֶׁפִּתְאֹם נֶאֱבָד אֶצֶל אֶחָד בָּנוּ וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, וְלֹא נֹדַע אֵיפֹה הֵם, עַד שֶׁנֹּדַע. הַיּוֹת שֶׁנִּמְצְא הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַנ"ל, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמְפַתֵּה בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּנ"ל, אֲךָ לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְהַכִּירוֹ וּלְתַפְסּוֹ, כִּי הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַזֶּה הָיָה מְתַנְהֵג בְּחִכְמָה, וְהָיָה מְשַׁנֵּה וּמְחַלֵּף עֲצָמוֹ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשִׁנּוּי אַחֵר, שֶׁאֶצֶל זֶה הָיָה נִדְמָה

בְּעֵנִי, וְאַצֵּל זֶה בְּסוֹחֵר, וְאַצֵּל זֶה בְּעַנְיָן אַחֵר וְכִי־צֵא בָּזֶה. גַּם בְּשִׁהִיָּה נִכְנָס לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, בְּשִׁהִיָּה רוֹאָה, שְׂאִינִי יָכוֹל לַפְעֵל אֶצְלָם בְּוִנְתּוֹ, הִיָּה מְרַמָּה אוֹתָם בְּדַבְרִים עַד שְׂלֵא הָיוּ מִבִּינָיִם כָּלֵל בְּוִנְתּוֹ הַטּוֹבָה, וּכְאִלוֹ אֵין בְּוִנְתּוֹ כָּלֵל לְעֵנִין הַנְּ"ל, דְּהֵינּוּ לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא הִיָּה אֶפְשָׁר כָּלֵל לְהֵבִין, שְׂפֹנְתּוֹ לָזֶה, אֶף־עַל־פִּי שְׂבִאֲמַת כָּל עֵקֶר בְּוִנְתּוֹ בְּשִׁהִיָּה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, הִיָּה רַק לָזֶה לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּנְ"ל, כִּי כָּל בְּוִנְתּוֹ הִיָּה רַק זֹאת, רַק בְּשִׁהִיָּה מִבִּין, שְׂאִינִי פּוֹעֵל אֶצְלוֹ, הִיָּה מְסַבְּבוֹ וּמְעַקְמוֹ וּמְרַמָּהוּ, עַד שְׂלֵא הִיָּה יָכוֹל כָּלֵל לְהֵבִין בְּוִנְתּוֹ הַטּוֹבָה. וְהִיָּה הַבְּעַל־תְּפִלָּה עוֹסֵק בְּעַנְיָן זֶה, עַד שְׁנַעֲשֶׂה רֶשֶׁם וּפְרָסוֹם בְּעוֹלָם, וְהָיוּ מְצַפִּים לְתַפְסוֹ, אֵךְ לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר, כִּנְ"ל.

וְהִיָּה הַבְּעַל־תְּפִלָּה הַנְּ"ל עִם אֲנָשָׁיו יוֹשְׁבִים חוּץ לְיִשׁוּב, כִּנְ"ל, וְעוֹסְקִים רַק בְּעַנְיָנִים הַנְּ"ל בְּתְּפִלָּה וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וּוְדוּיִים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבוֹת, כִּנְ"ל. גַּם הִיָּה עַנְיָן

הבעל-תפלה הנ"ל, שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך. ואם היה מבין באחד מאנשיו, שלפי מחו הוא צריך לעבודת ה', שיהא הולך מלבש במלבושי זהב, (שקורין גילדין גישטיק) היה מספיק לו, וכן להפך, שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר, והיה מוציא מן הישוב, כנ"ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונבזים היה מנהיגו כף. הכל כפי שהיה יודע צרך הספקת כל אחד ואחד היה מספיק לו. ואצל אלו האנשים, שקרבם להשם יתברך, היה תענית או סגוף גדול, יקר יותר מכל התענוגים שבעולם, פי היה להם תענוג מן הסגוף גדול או מתענית יותר מכל התענוגים שבעולם.

ויהי היום, והיה מדינה, שהיה שם עשירות גדול, שהיו כלם עשירים, אך היה דרכם והנהגתם זר ומשונה מאד, כי הכל היה מתנהג אצלם כפי העשירות, שהיה ערך מעלת כל אחד ואחד כפי העשירות שלו, שמי שיש לו כף וכף אלפים או רבבות יש לו מעלה זו, ומי שיש לו כף וכף ממון יש

לו מעלה אחרת, וכן פיוצא בזה. כל סדר המעלות
 היה אצלם כפי הממון של כל אחד ואחד, ומי שיש
 לו כד וכף אלפים ורבבות כפי הסכום, שהיה קצוב
 אצלם הוא מלך.

וכן היה להם דגלים, שמי שיש לו כד וכף ממון
 הוא בדגל זה, ויש לו אותו המעלה פלונית
 באותו הדגל. ומי שיש לו כד וכף ממון הוא בדגל
 אחר, ויש לו שם איזה מעלה באותו הדגל לפי ערך
 ממונו. והיה קצוב אצלם. כמה ממון יהיה לו, ויהיה
 נחשב באותו הדגל במעלה פלונית, וכמה ממון יהיה
 לו, ויהיה נחשב בדגל אחר באיזה מעלה, וכן הדרגה
 והמעלה של כל אחד ואחד היה הכל כפי הממון,
 כפי מה שהיה קצוב אצלם.

וכן היה קצוב אצלם, כשיש לו כד וכף ממון הוא
 סתם בן-אדם. ואם יש לו עוד פחות מזה הוא
 חייה או עוף וכיוצא. והיה אצלם חיות רעות ועופות,
 דהינו כשיש לו רק כד וכף הוא נקרא אריה אנושי.
 (בלשון אשכנז איין מענטשליכר לייב) וכן פיוצא בזה שאר

חיות רעות ועופות וכו', דהינו שלפי מעוט ממזנו הוא רק חיה או עוף וכו', כי עקר היה אצלם המזון, ומעלה ודרגא של כל אחד היה רק לפי המזון.

ונשמע בעולם, שיש מדינה כזו, והיה הבעל-תפלה מתאנה על זה, והיה אומר: מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות על-ידי-זה?! ונמצאו אנשים מאנשיו של הבעל-תפלה הנ"ל, ולא שאלו את דעתו כלל, והלכו לשם, אל המדינה הנ"ל, להחזירם למוטב, כי היה להם רחמנות גדול עליהם על שנתעו כל-כך בתאות מזון, ובפרט שהבעל-תפלה הנ"ל אמר שהם יכולים לילך ולתעות יותר ויותר, כנ"ל, על-פני הלכו אלו האנשים הנ"ל אל אותו המדינה הנ"ל, אולי יחזירו אותם למוטב.

והלכו לשם, ובאו אל המדינה הנ"ל, ונכנסו לאחד מהם, מסתמא נכנסו לאיזה חיה (דהינו לאדם, שהוא קטן במעלה, כי יש לו סך מועט, שהיה נקרא אצלם חיה, כנ"ל). והתחילו לדבר עמו בדרבם, אשר באמת אין זה תכלית כלל, ועקר התכלית הוא

רק עבודת ה' וכו' ולא שמע להם כלל, כי כבר
 נשתרש אצלם, שעקר הוא רק הממון. וכן היה מדבר
 עוד עם אחר ולא שמע אליו גם-כן. והוא (הינו אחד
 מאנשי הפעל-הפלה הנ"ל) היה מרבה לדבר עמו; והשיב
 לו זה האיש, שדבר עמו: ויתר מזה אין לי פנאי כלל
 לדבר עמך. שאלו: מפני מה? השיב לו: היות
 שאנחנו כלנו מוכנים עתה לעקר מן המדינה לילך
 למדינה אחרת באשר שראינו, שעקר התכלית הוא
 רק הממון, על-כן נסכם אצלנו לילך למדינה, ששם
 יכולין לעשות ממון, דהינו שיש שם עפר, שעושין
 ממנה זהב וכסף, על-כן אנו צריכים עתה לילך כלנו
 אל אותה המדינה.

ג נסכם אצלם, שהם רוצים, שיהיו אצלם בוכבים
 ומזלות גם-כן, דהינו שמי שיהיה לו כל-כך
 ממון כפי הסכום שקצבו על זה הוא יהיה בוכב, כי
 מאחר שיש לו כל-כך ממון יש לו הפח של אותו
 הבוכב, כי הבוכב מגדל הזהב, כי מה שיש עפר,
 שעושין ממנה זהב, זהו מחמת הבוכב שמגדל באותו

הַמְּקוֹם עֲפָרוֹת זָהָב. נִמְצָא שְׁהֵזָהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן הַכּוֹכָבִים, וּמֵאַחַר שֵׁישׁ לְאַחַד כָּל־כָּךְ זָהָב, נִמְצָא שֵׁישׁ לוֹ כַּח אוֹתוֹ הַכּוֹכָב, וְעַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ כּוֹכָב. וְכֵן אָמְרוּ, שִׁיְהִיו אֲצָלָם מְזוֹלוֹת גַּם־כֵּן, דִּהְיִנוּ בְּשִׁיְהִיָּה לְאַחַד כָּךְ וְכָךְ כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה הוּא יְהִיָּה מְזוּל. וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מִלְּאֲכִים, הַכֹּל כְּפִי רַבּוּי הַמְּמוֹן, כִּנֵּ"ל, עַד שֶׁהִסְפִּימוּ בִּינֵיהֶם, שִׁיְהִיו לָהֶם גַּם־כֵּן אֱלֻקוֹת, שִׁמְיֵי שִׁיְהִיָּה לוֹ רַבּוּי מְמוֹן הַרְבֵּה כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת כְּפִי מַה שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה הוּא יְהִיָּה אֱלוֹק, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵאֱלָקִים שׁוֹפֵעַ בּוֹ כָּל־כָּךְ מְמוֹן, עַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וְעָשׂוּ כְּכֹל הַנֵּ"ל.

גַּם אָמְרוּ, שִׁאִין רְאוּי לָהֶם לֵישֵׁב כָּלֵל בְּאֵוִירָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, וְאִין רְאוּי לָהֶם לְהִתְעַרֵּב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֵא יִטְמְאוּ אוֹתָן, כִּי שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם טְמֵאִים בְּנִגְדָם, עַל־כֵּן יִשְׁבוּ עֵצְמוֹן, שִׁיִּבְקָשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוּהִים בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם וְיִשְׁבוּ שָׁם, כִּדִּי שִׁיְהִיו מְרוֹמְמִים מֵאֵוִירָא דְעֲלֵמָא. וְשִׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוּהִים, כִּנֵּ"ל, וְהִלְכוּ וּבְקָשׁוּ וּמְצָאוּ

הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד. וְהִלְכוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וַיָּשְׁבוּ שָׁם, עַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, הֵינּוּ שָׁעַל כָּל הַר וְהַר יָשְׁבוּ שָׁם אִיזָה קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה הַזֶּה"ל, וְעָשׂוּ סְבִיב הַהָר חֲזָקַת גָּדוֹל, וְהָיָה שָׁם חֲפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְכִיּוּצָא סְבִיב הַהָר, עַד שְׁלֹא הָיָה אֶפְשָׁר בְּשׂוּם אֶפֶן, שְׁיָבֹוא אֵלֵיהֶם שׂוּם אָדָם, כִּי לֹא הָיָה רַק שְׁבִיל נֶעְלָם אֶל הַהָר בְּאֶפֶן שְׂאָדָם אַחֵר לֹא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל לָבֹוא אֵלֵיהֶם, וְכֵן בְּהָר הַשְּׁנִי וְכֵן בְּכָל הַהָרִים עָשׂוּ חֲזָקַת וְכוּ', כַּנֶּ"ל. וְהַעֲמִידוּ שׂוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הַהָר, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְקַרֵב לָהֶם זֶר, וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, עַל הַהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בְּמִנְהַג הַנֶּ"ל. וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים דְּהֵינּוּ לְפִי הַמְּמוֹן, כַּנֶּ"ל.

וימאחר שְׁהָיָה הָעֵקֶר אֶצְלָם הַמְּמוֹן, עַד שְׁעַל־יָדֵי מְמוֹן הַרְבֵּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלֹזָק, עַל־כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ מִרְצִיחָה וּגְזֻלָּה, כִּי כָּל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וּגְזֹלֵן כְּדֵי שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֱלֹזָק עַל־יָדֵי הַמְּמוֹן שְׁיִגְזֹל, אֲךָ אָמְרוּ, שְׁמֵאֲחֵר שֶׁהוּא אֱלֹזָק (דְּהֵינּוּ הָעֵשִׂיר בְּעַל הַמְּמוֹן הוּא אֱלֹזָק), הוּא יִשְׁמַר מִגְזֻלוֹת וּרְצִיחוֹת. וְתִקְנֵנוּ

עבודות וקרבנות, שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל. גם היו מקריבים בני-אדם, והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל, כדי שיהיה נכלל בו ואחר-כך יתגלגל ויהיה עשיר, כי עקר האמונה היה אצלם הממון, כנ"ל. והיה להם עבודות וקרבנות וקמטות, שהיו עובדים בהם את האלקות הנ"ל (דהינו בעלי הממון הרבה כנ"ל) ובודאי אף-על-פי-כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה, כי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל, היה רוצח וגזלן, כדי שיהיה לו ממון, כי עקר היה אצלם הממון כנ"ל, כי על-ידי הממון יכולים לקנות כל דבר אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם על-ידי הממון (כן היתה סברתם לפי דעתם המשפשת והנבוכה) על-כן היה הממון האמונה שלהם.

והיו משתדלים, שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל, כי הממון הוא עקר האמונה והאלקות שלהם, כנ"ל, אדרבא, צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה. והיו

יוצאים מהם סוחרים לסחור במדינות אחרים כדי להשתפר ממון, להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה בודאי הוא אסור גדול לפי דעתם, כי הוא מחסיר שפע ממנו אשר נתן לו האלקים, אשר זה הוא העקר, שיהיה לו ממון, והוא פוגם ומחסיר ממנו, על-כן בודאי היה אסור אצלם לתן צדקה.

ג היה אצלם ממנים, שהיו ממנים להשגיח על כל אחד אם יש לו כל-כך ממון כמו שהוא אומר, כי כל אחד היה צריך להראות עשרו בכל פעם, כדי שיהיה נשאר באותו המעלה, שהיה לו לפי ממנו, כנ"ל. ולפעמים היה נעשה מחיה אדם, ומאדם חיה, דהינו כשש אחד אבד ממנו, אזי נעשה מאדם חיה אחר שאין לו ממון, וכן להפך: כשש אחד הרויח ממון, אזי נעשה מחיה אדם. וכן בשאר המעלות כפי הממון, כנ"ל. והיו להם צורות ופאטרעטין (דמות דיוקן) של אותן האלקות (דהינו בעלי הממון), והיו אצל כל אחד ואחד צורות הללו, והיו מחבקים ומנשקים אותם, כי זה היה העבודה והאמונה שלהם, כנ"ל.

והאנשים הנ"ל, דהינו האנשים הכשרים של
הבעל-תפלה הנ"ל, חזרו למקומם
וספרו להבעל-תפלה מגדל הפעות והשטות של
אותה המדינה איך הם נבוכים מאד בתאות ממון,
ושהם רוצים לעקר למדינה אחרת ולעשות להם
בוכים ומזלות ענה ואמר הבעל-תפלה הנ"ל, שהוא
מתירא, שלא יתעו יותר ויותר, אחר-כך נשמע,
שעשו לעצמן אלקות, כנ"ל. ענה ואמר הבעל-תפלה
הנ"ל, שעל דבר זה היה מתירא ודואג מתחלה.

והיה לו להבעל-תפלה רחמנות גדול עליהם,
ונתישב לילך בעצמו לשם, אולי ישיב אותם
מפעותם. והלך לשם הבעל-תפלה ובא אל
השומרים, שעומדים סביב ההר. והשומרים
מסתמא היו אנשים קטנים במעלה, שהם רשאים
לעמד באוירא דהאי עלמא, פי אנשים, שיש להם
מעלות מחמת הממון, כנ"ל, הם אינם יכולים כלל
להתערב עם בני העולם ולעמד באוירא דהאי עלמא,
שלא יטמאו עצמן, כנ"ל, ולא היו יכולים לדבר כלל

עם בני העולם, שלא יטמאו אותם בהבל פיהם (על-
פן בודאי השומרים שעמדו חוץ לעיר, היו קטנים במעלה
פנ"ל), אך גם השומרים היה להם הצורות הנ"ל, והיו
מחפקים ומגשקים אותם בכל פעם, כי גם אצלם היה
עקר האמונה הממון, פנ"ל.

ובא הבעל-תפלה הנ"ל אצל שומר אחד, והתחיל
לדבר עמו מהתכלית: באשר שעקר התכלית
הוא רק עבודת ה' תורה ותפלה ומעשים טובים וכו',
והממון הוא שטות ואינו תכלית כלל וכו'. ולא שמע
אליו כלל השומר הנ"ל, כי כבר גשקע אצלם מימים
רבים, שעקר הוא רק הממון, פנ"ל. וכן הלך הבעל-
תפלה לשומר שני ודבר עמו גם-כן פנ"ל ולא שמע
אליו גם-כן. וכן הלך אל כל השומרים ולא שמעו
אליו כלל. וישב עצמו הבעל-תפלה ונכנס לתוך
העיר, שהיתה על ההר, פנ"ל, כשפא לשם, היה
אצלם פליאה, ושאלו אותו: איך נכנסת לכאן. כי לא
היה אפשר לשום אדם לבגס אצלם פנ"ל. השיב
להם: מאחר שכבר נכנסתי, יהיה איך שיהיה, מה

אתם שואלים על זה? והתחיל הבעל-תפלה לדבר עם אחד מהתכלית וכו', פנ"ל, ולא שמע אליו כלל, וכן השני וכן כלם, כי כבר נשקעו במטעותם הנ"ל. והיה הדבר תמוה בין אנשי העיר על שבא אדם אצלם ומדבר אליהם כדברים האלה הפך אמונתם, והרגישו בעצמן, אולי האדם הזה הוא הבעל-תפלה, כי כבר נשמע אצלם, שיש בעל-תפלה כזה בעולם, כי כבר נתפרסם הדבר של הבעל-תפלה בעולם, פנ"ל, והיו קורין אותו בעולם דער פרומר בעל-תפלה (בעל תפילה החסיד), אך לא היה אפשר להם להכירו ולתפסו, כי היה משנה עצמו אצל כל אחד ואחד. אצל זה היה נדמה פסוחר, ואצל זה פעני וכו', פנ"ל, ותכף נמלט משם.

ויהי היום, והיה גבור, שנתקבצו אליו כמה גבורים. והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות, ולא היה רוצה פיאם הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו היה מניחם; ואם לאו היה מחריבם. והיה הולך וכובש, ולא היה רוצה שום

מִמּוֹן רַק הַכִּנְעָה שְׁיָהוּ תַחֲתָיו. וְהָיָה דַרְכּוֹ שֶׁל הַגִּבּוֹר
שֶׁהָיָה שׁוֹלַח לַמְּדִינָה גְבוּרָיו, כְּשֶׁהָיָה עֲדִין רְחוֹק
מִמֶּנָּה הִרְבֵּה חֲמֻשִׁים פְּרָסָאוֹת שְׂיִכְנִיעוּ עֲצָמֵן תַּחֲתָיו,
וְהָיָה כּוֹבֵשׁ מְדִינֹת, כֵּן"ל.

וְהַסּוֹחָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנ"ל, שְׁהָיוּ
סוֹחָרִים בְּמְדִינֹת אַחֲרוֹת, כֵּן"ל, כָּאוּ
לַמְּדִינָתָם, וְסָפְרוּ מֵהַגִּבּוֹר הַנ"ל, וְנִפְּלָ עֲלֵיהֶם פֶּחַד
גָּדוֹל. וְאַף־עַל־פִּי שְׁהָיוּ מְרַצִּים לְהַכְנִיעַ עֲצָמֵן תַּחֲתָיו,
אֵךְ שִׁשְׁמָעוּ, שֶׁהוּא מִמָּאֵם בְּמִמּוֹן, וְאִינוֹ רוֹצֵה מִמּוֹן
כִּלְלֵל, וְזֶה הָיָה הַפֶּךְ אֲמוּנָתָם, עַל־כֵּן הָיָה בְּלָתִי אֶפְשָׁר
אֲצֻלָּם לְהַכְנִיעַ תַּחֲתָיו, כִּי הָיָה אֲצֻלָּם כְּמוֹ שְׂמֵד,
מֵאַחַר שְׁאִינוֹ מֵאֲמִין כִּלְלֵל בְּאֲמוּנָתָם דִּהְיִנוּ בְּמִמּוֹן,
וְנִתְיָרָאוּ מְאֹד מִלְּפָנָיו. וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת
וְלִהְקָרִיב קֶרֶבְנוֹת לְאֵלְקוֹתָם הַנ"ל, וְהָיוּ לוֹקְחִים חֵיָה
(דִּהְיִנוּ מִי שִׁישׁ לוֹ מִמּוֹן מַעֵם, שֶׁהוּא חֵיָה אֲצֻלָּם) וְהִקְרִיבוּ
לְקָרְבָן לְאֵלְקוֹת הַנ"ל וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ הַעֲבוֹדוֹת כֵּן"ל.

וְהַגִּבּוֹר הַנ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב אֵלֵיהֶם בְּכָל
פַּעַם, וְהִתְחִיל לְשַׁלַּח אֵלֵיהֶם גְּבוּרָיו מֵהַ

הֵם רוֹצִים, בְּדַרְבּוֹ, כַּנִּל. וְהָיָה עֲלֵיהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, וְלֹא
הָיוּ יוֹדְעִים מַה לַּעֲשׂוֹת. וַיַּעֲזוּ אוֹתָם אַנְשֵׁים סוֹחְרִים
שְׁלָהֶם. הָיוּת שֶׁהָיוּ בְּמִדְיָנָה, שְׁכַל בְּנֵי הַמְּדִינָה הֵם
כָּלֶם אֱלֻקוֹת, וְנוֹסְעִים עִם מְלָאכִים, דְּהֵינּוּ שְׁכַל אַנְשֵׁי
אוֹתָהּ הַמְּדִינָה מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל הֵם כָּלֶם עֲשִׂירִים
מִפְּלָגִים, עַד שֶׁהִקְטָן שְׁבָהֶם הוּא גַם־כֵּן אֱלֻקֵּי לְפִי
מַעוֹתָם (כִּי הִקְטָן שְׁבָהֶם הוּא עֲשִׂיר מִפְּלָג וַיֵּשׁ לוֹ כָּל־כָּךְ
כְּשַׁעוֹר הַקְּצוּב לְאֱלֻקֵּי אֶצְלָם וְכַנִּל), וְגַם נוֹסְעִים עִם
מְלָאכִים, כִּי הַסּוֹסִים שְׁלָהֶם הֵם מְכַסִּים בְּעֲשִׂירוֹת
גָּדוֹל בְּזָהָב וְכִיּוֹצֵא, עַד שְׁכַסְפוֹי שֶׁל סוֹס אֶחָד עוֹלָה
לְסֶךְ שֶׁל מְלֶאךְ שְׁלָהֶם, גַּמְצָא שְׁנוֹסְעִים עִם מְלָאכִים,
שְׁקוֹשְׁרִים שְׁלִשָּׁה זוּגוֹת מְלָאכִים אֶל הָעֵגְלָה וְנוֹסְעִים
עִמָּהֶם בְּכֵן צְרִיכִין לְשַׁלַּח אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשָּׁם
יְהִיָּה לָהֶם עֲזָרָה בְּוַדָּאִי, מֵאַחַר שְׁכַל הַמְּדִינָה הֵם כָּלֶם
אֱלֻקוֹת. (כֹּל זֶה הִיָּתָה עֲצַת הַסּוֹחְרִים שְׁלָהֶם). וְהוּמַב הַדְּבָר
בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, כִּי הָיוּ מֵאֲמִינִים, שְׁבְּוַדָּאִי יְהִיָּה לָהֶם
יְשׁוּעָה מִשָּׁם, מֵאַחַר שֶׁהֵם כָּלֶם אֱלֻקוֹת, כַּנִּל.

והבעלת־תפלה הנ"ל ישב עצמו, שילך עוד הפעם אל אותו המדינה הנ"ל, אולי אף־על־פי־כן ישיב אותם מטעותם זה. והלך לשם, ובא אל השומרים, והתחיל לדבר עם שומר אחד כדרךכו. וספר לו השומר מהגבור הנ"ל, שיש להם פחד גדול מפניו וכו', כנ"ל. ושאל אותו הבעלת־תפלה: ומה אתם רוצים לעשות? וספר לו השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלח אל המדינה שהם בלם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאד הבעלת־תפלה ואמר לו: הלא הכל שטות גדול, כי גם בני אותה המדינה הם בלם רק בני־אדם כמונו, וגם אתם בלכם ואלקים שלכם, בלם הם רק בני־אדם ולא אלוך, רק שיש יחיד בעולם, שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבר ראוי לעבד, ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית. וכיוצא בדברים אלו דבר הבעלת־תפלה אל השומר הנ"ל. ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים, כנ"ל. אך אף־על־פי־כן הבעלת־תפלה הרבה עליו דברים, עד שפסוף השיב

לוֹ הַשּׁוֹמֵר: וַיִּתֵּר מִזֶּה מָה אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת? הֲלֹא אֲנִי
 רַק יַחִיד בְּעֵלְמָא (וַיֵּשׁ כְּנִגְדֵי בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם רַבִּים) וְזֹאת
 הַתְּשׁוּבָה הֵיחָדָה קִצַּת נַחֲמָה לְהַבְעֵל־תְּפִלָּה, כִּי הֵבִין,
 שֶׁהִתְחִילוּ דְבָרָיו קִצַּת לִפְנֵם בְּאֲזֵנֵי הַשּׁוֹמֵר, כִּי
 הַדְּבָרִים שְׂדִבֵּר הַבְּעֵל־תְּפִלָּה מִקֶּדֶם, בַּפֶּעַם הִרְאֵשׁוּנָה
 עִם אוֹתוֹ הַשּׁוֹמֵר, וְהַדְּבָרִים, שְׂדִבֵּר עִתָּה נִתְקַבְּצוּ
 יַחַד, עַד שֶׁעָשׂוּ אִיזָה רֶשֶׁם בְּלִבּוֹ, עַד שֶׁהִתְחִיל מְעַט
 לְהִסְתַּפֵּק וּלְנַטוֹת אֵלָיו קִצַּת, בְּנִרְאָה מִתּוֹךְ הַתְּשׁוּבָה
 הַנִּ"ל. וְכֵן הִלָּךְ הַבְּעֵל־תְּפִלָּה אֶל הַשּׁוֹמֵר הַשְּׁנִי וְדִבֵּר
 עִמוֹ גַּם־כֵּן כֵּן־ל, וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם־כֵּן, וּבִסּוֹף הֵשִׁיב
 לוֹ גַּם־כֵּן, כֵּן־ל: הֲלֹא אֲנִי יַחִיד כְּנִגְדֵי בְּנֵי הַמְּדִינָה וְכוּ',
 כֵּן־ל, וְכֵן כָּל הַשּׁוֹמְרִים כָּלֵם הֵשִׁיבוּ לוֹ תְּשׁוּבָה זוֹ
 בִּסּוֹף.

אַחֲר־כֵּךְ נִכְנֵם הַבְּעֵל־תְּפִלָּה אֶל הָעִיר וְהִתְחִיל
 שׁוֹב לְדַבֵּר עִמָּם בְּדַרְבָּנוּ, בְּאֲשֶׁר שָׁכְלָם
 בְּטַעוֹת גְּדוֹל, וַאֲיֵן זֶה תְּכָלִית כָּלָל, רַק עֵקֶר הַתְּכָלִית
 לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ'. וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלָיו, כִּי כָּלֵם
 נִשְׁקְעוּ מְאֹד בְּזֶה מִיָּמִים רַבִּים. וְסִפְרוּ לוֹ מִהַגְּבוּר,

וְשֵׁהֶם רוֹצִים לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם בָּלֶם אֱלֻקוֹת
 וְכוּ', כִּנּוּ"ל וְשָׁחַק מֵהֶם גַּם־כֵּן. וְאָמַר לָהֶם, שֶׁהוּא
 שְׁטוּת, וְשִׁכְּלֶם רַק בְּנֵי־אָדָם וְכוּ', וְהֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזוֹר
 לָכֶם כָּלֵל, כִּי אַתֶּם בְּנֵי־אָדָם, וְהֵם בְּנֵי־אָדָם, וְאֵינֶם
 אֱלֻוֹךְ כָּלֵל, רַק שְׂיֵשׁ יָחִיד יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ וְכוּ'. וְעַל עֲנִין
 הַגִּבּוֹר אָמַר לָהֶם (בְּלִשׁוֹן תְּמִיחַ, כְּדָרֵךְ שְׁמַתְמִיחַ אָדָם
 וְאוֹמֵר): הֲאֵם אֵינוֹ זֶה הַגִּבּוֹר (הִידוּעַ לִי)? וְלֹא הִבִּינוּ
 דְּבָרָיו אֵלּוּ. וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ וּמִדְּבַר
 עִמָּהֶם כִּנּוּ"ל. וְעַל עֲנִין הַגִּבּוֹר אָמַר לְכֹל אֶחָד כִּנּוּ"ל,
 אִם אֵינוֹ זֶה הַגִּבּוֹר וְכוּ' כִּנּוּ"ל. וְלֹא הִבִּינוּ דְּבָרָיו.

וּבַעֲשָׂה רַעֲשׁ בָּעִיר, בְּאֲשֶׁר שָׁנְמָצָא אֶחָד, שְׁמִדְבַר
 כּוֹזֵאת, שְׁעוֹשָׂה שְׁחֹק מֵאֲמוֹנְתָם וְאוֹמֵר,
 שְׂיֵשׁ יָחִיד וְכוּ', וְכַעֲנִין הַגִּבּוֹר הוּא אוֹמֵר כִּנּוּ"ל; וְהִבִּינוּ,
 שְׁבוּדָאֵי הוּא הַבַּעַל־תְּפִלָּה, כִּי כָּבֵד הָיָה נִתְפָּרְסִים
 אֲצֵלֶם כִּנּוּ"ל. וְצוּוּ לַחֲפֵשׁ אַחֲרָיו וּלְתַפְסוֹ, אֶף־עַל־פִּי
 שֶׁהוּא מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ אֲצֵלֶם בְּכֹל פַּעַם כִּנּוּ"ל (הֵינּוּ פַּעַם
 נִדְּמָה כְּסוֹחֵר, וּפַעַם כְּעַנִּי וְכוּ', כִּנּוּ"ל), אֲךָ הֵם יִדְּעוּ מַזֶּה גַּם־
 כֵּן, שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה הֵנּוּ"ל הוּא מְשַׁנֵּה עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם,

וְצוּר לַחֲקוֹר אַחֲרָיו וּלְתַפְסוֹ. וְחִפְּשׂוּ אַחֲרָיו וּתְפַסְּהוּ
וְהִבִּיאוּהוּ אֶל הַשָּׁרִים. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְאָמַר
לָהֶם גַּם־כֵּן כֵּן"; בְּאִשֶּׁר שִׁכְּלָם בְּטַעוֹת וּשְׂמוֹת גְּדוֹל,
וְאִין זֶה תִּכְלִית כָּלֵל (הֵינּוּ שֶׁהַמָּמוֹן אֵינּוּ הַתְּכֵלִית כָּלֵל), רַק
שִׁישׁ יְחִיד, שֶׁהוּא הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ וְכוּ', וּבְנֵי אוֹתָהּ
מְדִינָה שְׂאֵתָם אוֹמְרִים, שֶׁהֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת, לֹא יוּכְלוּ
לְעֹזֵר לָכֶם כָּלֵל, כִּי הֵם רַק בְּנֵי־אָדָם וְכוּ'. וְנַחֲשָׁב
אֲצִלָּם לְמִשְׁגָּע, כִּי כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הָיוּ שְׂקוּעִים
בְּטַעוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן כָּל־כַּף, כֵּן־ל, עַד שֶׁזֶּה שֶׁדַּבֵּר
כִּנְגַד דַּעְתָּם וְטַעוֹתָם, הָיָה נַחֲשָׁב לְמִשְׁגָּע.

וּשְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מַה זֶה שְׂאֵתָה אוֹמֵר עַל עֲנֵן הַגְּבוּר
(בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) אִם אֵינּוּ זֶה הַגְּבוּר, כֵּן־ל?
הַשִּׁיב לָהֶם: שְׂאֵנִי הָיִיתִי אֲצִל מֶלֶךְ אֶחָד, וְנֶאֱבַד אֲצִלּוֹ
גְּבוּר. וְאִם הַגְּבוּר הֵנִ"ל הוּא אוֹתוֹ הַגְּבוּר, יֵשׁ לִי
הַפְּרוֹת עִמּוֹ וְיִתֵּר מִזֶּה: מַה שְׂאֵתָם בְּטוֹחִים בְּמְדִינָה
הֵנִ"ל, שֶׁהֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת, זֶהוּ שְׂמוֹת, כִּי הֵם לֹא יוּכְלוּ
לְעֹזֵר לָכֶם; וּלְדַעְתִּי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם
אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מַפְלָה שְׁלָכֶם. אָמְרוּ לוֹ: מִנֵּין אֵתָה

יודע זאת? השיב להם: היות שאצל המלך הנ"ל, שהוא היה אצלו, כנ"ל, היה לו יד, דהינו שהיה אצל אותו המלך תמונת יד עם חמש אצבעות ועם כל השרטוטין שיש על היד, וזאת היד היתה הלאנד-קארט (הינו מפת העולם) של כל העולמות וכל מה שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף ומה שהיה אחר-כך הכל היה מציר על אותו היד, כי היה מציר בשרטוטי היד ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו כמו שמציר על הלאנד-קארט (כידוע לבקיאים בענין ציור מפת העולם, שקורין לאנד-קארט). והיה בהשרטוטין כמו אותיות כמו שבלאנד-קארט כתובים אותיות אצל כל דבר ודבר כדי לידע מה הוא הדבר הזה, דהינו לידע, שכאן הוא עיר פלוני, וכאן נהר פלוני וכיוצא במוכן ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל כמו אותיות, שהיו האותיות נרשמים אצל כל דבר ודבר, שהיה נרשם על היד, כדי לידע מהות הדבר.

וְגַם פָּרְטִי כָּל הַמְּדִינוֹת וְעִירוֹת וְנִהְרוֹת וְגִשְׁרִים
וְהָרִים וְשָׂאֵר דְּבָרִים פָּרְטִיִּים הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם
עַל הַיָּד בְּשֶׁרְטוּטֵינ הַנִּ"ל, וְאַצֵּל כָּל דְּבָר הָיוּ כְּתוּבִים
אוֹתִיּוֹת, שֶׁזֶהוּ דְּבָר פְּלוֹנִי, וְזֶה דְּבָר פְּלוֹנִי. וְגַם כָּל בְּנֵי־
אָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכָל הַמְּאָרְעוֹת שֶׁלָּהֶם
הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם. וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים
מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וּמִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמַחֲמַת זֶה הָיִיתִי
יֹדֵעַ לְכַנֵּס אֶל הָעִיר הַזֹּאת. מֵה שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְשׁוּם
אָדָם לְכַנֵּס לְכָאן. וְכֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְשַׁלַּח אוֹתִי
לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יֹדֵעַ הַדְּרָךְ גַּם־כֵּן הַכֹּל עַל־יַדֵּי הַיָּד
הַנִּ"ל.

וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בְּהַדְּרָךְ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ
דְּרָךְ וְנִתְיָב, שֶׁעַל־יָדוֹ יְכוּלִין לְעֲלוֹת מֵאֶרֶץ
לְשָׁמַיִם (כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם, מִחֲמַת שֶׁאֵין יֹדְעִין
הַדְּרָךְ, וְשָׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם), וְהָיָה נִרְשָׁם
שָׁם כָּל הַדְּרָכִים שֶׁיֵּשׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֵלֵיהֶוּ עָלָה
לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ,
וּמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם

אותו הדרך גם כן, וכן חנוך עלה לשמים בדרך אחר, והיה פתוב שם גם אותו הדרך. וכן מעולם לעולם הכל היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל. גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך, כגון סדום היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה, קדם שנהפכה, גם היה מציר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מציר שם ציור של סדום, שיש לה אחר ההפיכה, כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוה ומה שיהיה. ושם, באותו היד, ראיתי, שאותו המדינה הנ"ל, שאתם אומרים עליהם, שהם כלם אלקות עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם כלם יהיו נכלין ואובדין. (כל זה השיב להם הבעל-תפלה).

ונפלא בעיניהם הדבר מאד, כי היו נפריס דברי אמת, כי זה ידוע, שעל הלאנדקארט מציר כל הדברים. והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת, כי זה רואין, שאפשר לקבץ ולחבר שני

שְׂרָטוּמִין שֶׁל הַיָּד, וַיְהִיָּה מֵהֶם אוֹת (על־פֶּן הַבִּינוּ, שְׂדָבְרִים אֱלוֹ הַנֶּ"ל, אִי־אֶפְשֶׁר לְבָדוֹת זֹאת מִלְּבוֹ וּנְפֹלָא בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד). וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ. הֵיכֵן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנֶּ"ל? אוֹלֵי יִגְלֶה לָנוּ דֶרֶךְ אֵיךְ לְמָצֵא מָמוֹן? הַשִּׁיב לָהֶם: עֲדִין אַתֶּם רוֹצִים מָמוֹן (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה)? מִמָּמוֹן לֹא תִדְבְּרוּ כְּלָל. שָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: אַף־עַל־פִּי־כֵן, הֵיכֵן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנֶּ"ל? הַשִּׁיב לָהֶם: גַּם אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ מִהַמֶּלֶךְ הַנֶּ"ל, וּמַעֲשֵׂה הַשְּׁהִיָּה כִּךְ הִיָּה.

שְׁהִיָּה מֶלֶךְ וּמִלְכָּה, וְהָיָה לָהֶם בֵּת יְחִידָה, וְהִגִּיעַ סְמוּךְ לְפָרְקָה, וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים לִיעֵץ אֶת מִי רָאוּי לְהַשְׁיִיֵּאָה לוֹ. וְגַם אֲנִי הֵייתִי שָׁם בֵּין בְּעָלֵי הָעֵצָה, כִּי הַמֶּלֶךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי. וְהִיתָה עֲצָתִי שְׂחִיתָנוּ לָהּ אֶת הַגְּבוּר, בְּאֶשֶׁר שְׁהַגְּבוּר עָשָׂה לָנוּ כְּמָה טוֹבוֹת, שְׁכַבְשׁ כְּמָה מְדִינוֹת, עַל־פֶּן רָאוּי שְׂחִיתָנוּ לוֹ אֶת הַבֵּת־מִלְכָּה לְאִשָּׁה. וְהוֹטְבָה עֲצָתִי מְאֹד, וְהַסְפִּימוּ כָּלֶם לָזֶה. וְהִיתָה שְׂמַחָה גְּדוֹלָה שָׁם עַל שְׂמִצָּאוֹ חֲתָן לְהַבֵּת־מִלְכָּה. וְהַשְׁיִיֵּאוּ אוֹתָהּ עִם הַגְּבוּר, וַיִּלְדָּה הַבֵּת־מִלְכָּה וָלֶד. וְאוֹתוֹ הַתִּינוֹק הָיָה יִפֵּה־תֵּאֵר

מֵאֵד מְאֹד שְׁלֵא הָיָה יָפִי שֶׁל מִן אֲנוּשֵׁי כָּלֵל,
 וְשִׁעְרוֹתָיו הָיוּ שֶׁל זֹהָב, וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגְּנוּנִים, וּפְנֵי
 הָיוּ כְּפָנֵי חֲמָה, וְעֵינָיו הָיוּ אֹרֹת אַחֲרִים, וְהִתִּינוֹק
 הָיָה נוֹלָד עִם חֲכָמָה גְּמוּרָה. כִּי רָאוּ בּוֹ תִּכְרָף (בְּשַׁעַת
 הַהוֹלָדָה), שֶׁהוּא חָכֵם גְּמוּר, שֶׁכְּשֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּגִי
 אָדָם, בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁחֵק הָיָה שׁוֹחֵק, וְכֵן פּוֹצֵא
 בְּזֶה, כִּי הִפְּרִיחוּ בּוֹ, שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל, רַק שֶׁעֲדִין אֵין לוֹ
 הַתְּנוּעוֹת שֶׁל גְּדוֹל, כְּגוֹן דְּבוּר וְכִיּוֹצֵא.

וְהָיָה אֵצֶל הַמֶּלֶךְ מְלִיץ, דִּהְיָנוּ דִּבְרָן בְּעַל לְשׁוֹן
 וּמְלִיצָה, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַמְלִיץ דְּבָרֵי
 צָחוֹת גְּפִלְאִים מְאֹד, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַמֶּלֶךְ.
 וְהַמְלִיץ הָיָה גַם מַעְצָמוֹ מְלִיץ נָאָה, אִךְ הַמֶּלֶךְ הֵנִ"ל
 הָרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ אִיךָ יַעֲלֶה לְקַבֵּל כַּח חֲכָמַת הַמְּלִיצָה,
 וְעַל־יְדִיּוֹה הָיָה מְלִיץ גְּפִלְא מְאֹד מְאֹד.

ג הָיָה לְהַמֶּלֶךְ חָכֵם. וְהַחָכֵם הָיָה גַם־כֵּן מַעְצָמוֹ
 חָכֵם, אִךְ הַמֶּלֶךְ הָרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ, אִיךָ יַעֲלֶה
 וּיקַבֵּל חֲכָמָה, וְעַל־יְדִיּוֹה הָיָה חָכֵם גְּפִלְא מְאֹד, וְכֵן
 הַגְּבוּר הָיָה גְּבוּר מַעְצָמוֹ. וְהַמֶּלֶךְ הָרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ אִיךָ

יעלה ויקבל גבורה, ועל־ידי זה היה גבור נפלא ונורא מאד, כי יש חרב שהיא תולה באויר העולם, ויש להחרב הזאת שלשה פחות: כשפגפיהין את החרב, אזי בורחים ונסים כל שרי החילות, וממילא יש להם מפלה, כי כשנסים השרים, אין מי שינהג המלחמה, ואזי אין תקומה במלחמה, אך אף־על־פי־כן אפשר שיתקרבו הנשאים למלחמה. ויש להחרב הנ"ל, שני פיות, ויש להם שני פוחות, שעל־ידי חד אחד נופלים כלם, ועל־ידי חד השני מגיע להם החלי, (שקורין דאר), דהינו שבשרם נכחש ונמם, בידוע חלי זה, רחמנא לצלן, הינו שרק על־ידי התנועה שעושין באותו החרב במקום שהיא, על־ידי־זה מגיע להשונאים כנ"ל, דהינו על־ידי כל חד וחד הכח שיש לה. והמלך הראה להגבור הדרך שיש להחרב הנ"ל, ומשם קבל גבורתו הגדולה. וגם אני, הראה לי המלך הדרך לעגון שלי, וקבלתי משם מה שאני צריך.

וְכַן הָיָה לְהַמְלֹךְ אוֹהֵב נְאֻמָּן שֶׁהָיָה אוֹהֵב, אֵת
 עֲצָמוֹ עִם הַמְלֹךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד
 מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפֻשָׁר לָהֶם כָּלֵל שְׁלֹא יֵרְאוּ זֶה
 אֶת זֶה אִיזָה שְׁעָה. אִךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ שְׁעוֹת,
 שְׁצָרִיכִין לְהִתְפַּרֵּד קִצָּת. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת, שֶׁהָיוּ
 מְצִירִין צוּרֹת שְׁנִיָּהִם, וְהָיוּ מְשַׁעֲשְׁעִין עֲצָמָן בְּאֵלוֹ
 הַצּוּרוֹת בְּעֵת שֶׁנִּפְרְדוּ אֶחָד מֵחֵבְרוֹ. וְהַצּוּרוֹת הָאֵלוֹ
 הָיוּ מְצִירִין אִיךְ הַמְלֹךְ עִם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן אוֹהֲבִים עֲצָמָן
 וּמְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים עֲצָמָן בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה. וְהָיָה סִגְלָה
 לְאֵלוֹ הַצּוּרוֹת, שְׁמִי שֶׁהָיָה מְסַתְּפֵל בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת הָיָה
 מוֹגִיעַ לוֹ אֶהְבֶּה גְדוֹלָה מְאֹד (הֵינּוּ שְׁמֹדֶת הָאֶהְבָּה בְּאֵה
 לְמִי שֶׁהָיָה מְסַתְּפֵל בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת). וְגַם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן קִבֵּל
 הָאֶהְבָּה מִן הַמְּקוֹם שֶׁהֵרָאָה לוֹ הַמְּלֹךְ. וְהִגִּיעַ עַת
 שֶׁהֵלְכוּ כָּל הַנַּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְקִבֵּל מִשָּׁם
 כּחוֹ, דִּהְיֵנוּ הַמְּלִיץ וְהַגְּבוּר וְכָל אֲנָשֵׁי הַמְּלֹךְ הַנַּ"ל, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד עָלָה לְמְקוֹמוֹ הַנַּ"ל לְחַדֵּשׁ שֵׁם כּחוֹ.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם. וְהָרוּחַ
 סְעָרָה הַזֶּה בְּלֵבֵל אֵת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְהִפְךָ

מִיָּם לַיְבֹשָׁה, וּמִיְבֹשָׁה לַיָּם. וּמִמְדַּבֵּר יָשׁוּב, וּמִיְשׁוּב
 מְדַבֵּר וְהִפְךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּבֹא הָרוּחַ סְעָרָה
 הַזֶּה לְתוֹךְ בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הַיֶּקֶד, רַק
 שָׁנְכָנָם הָרוּחַ סְעָרָה וְחָטַף אֶת הַיֶּלֶד שֶׁל הַבַּת־מַלְכָּה
 הַזֶּה"ל. וּבִתְוֹךְ הָרַעֲשׁ, (שְׁקוֹרִין אוּמְפִיט), תִּכְרַף כְּשֶׁחָטַף
 אֶת הַתֵּינוֹק הַיֶּקֶד הַזֶּה"ל, רָדְפָה הַבַּת־מַלְכָּה אַחֲרָיו.
 וְכֵן הַמַּלְכָּה וְכֵן הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁנִּתְפָּזְרוּ כֻּלָּם, וְלֹא נֹדַע
 מְקוֹמָם אִיִּם וְאֵנְחָנוּ כִּלְנוּ לֹא הֵיינוּ בְּכָל זֶה, כִּי הֵיינוּ
 עוֹלָיִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדֵּשׁ כַּחוֹ, כִּנְ"ל,
 וּכְשֶׁחֲזַרְנוּ וּבִאֵנוּ לֹא מְצִאֵנוּ אוֹתָם כֻּלָּם, כִּנְ"ל, וְגַם
 הַיָּד הַזֶּה"ל נֶאֱבְדָה אִזּוֹ, וּמֵאִזּוֹ נִתְפָּזְרְנוּ כִּלְנוּ, וּמֵאִזּוֹ אִין
 אָנוּ יְכוּלִים עוֹד לַעֲלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדֵּשׁ
 כַּחוֹ, כִּי אַחֵר שָׁנְהִפְךָ וְנִתְבַּלְבַּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְנִחְלַפּוּ כָּל
 מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מִיָּם לַיְבֹשָׁה וְכוּ', כִּנְ"ל, בְּיֹדָאֵי אִי־
 אֶפְשָׁר עֵתָה לַעֲלוֹת בְּדַרְכֵים הָרְאִשׁוֹנִים, כִּי עֵתָה
 צְרִיכִים דַּרְכֵים אַחֲרִים לְפִי חֲלוּף וְשִׁנּוּי הַמְּקוֹמוֹת,
 וְעַל־כֵּן לֹא הֵיינוּ יְכוּלִים עוֹד לַחְזוֹר וְלַעֲלוֹת כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדֵּשׁ כַּחוֹ הַזֶּה"ל, אִךְ הָרְשִׁימָה

שנשארו אצל כל אחד ואחד היא גם כן גדולה מאד, ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל, הוא בודאי גבור גדול מאד (נראה לי שפאן חסר קצת) (כל זה השיב הבעל-תפלה להאנשים הנ"ל). והם שמעו דבריו, ותמהו מאד, והחזיקו את הבעל-תפלה, ולא הניחו אותו לילך מאתם (כי אולי הגבור שפא עליהם הוא הגבור הנ"ל, שיש להבעל-תפלה הכרות עמו).

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, עד שנתקרב ובא אליהם, ועמד חוץ לעיר ושלח להם שלוחיו. ונתיראו מאד, ובקשו מהבעל-תפלה הנ"ל, שיתן להם עצה. ואמר הבעל-תפלה, שצריכין לחקר הדרך וההנהגה של אותו הגבור כדי שיפיר עלידייזה אם הוא אותו הגבור (דהינו הגבור של המלך הנ"ל). והלך הבעל-תפלה, ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (הינו עם אחד מהשומרים כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל) ושאל אותו הבעל-תפלה: מה מעשיכם ואיך

נְתַחֲבַרְתֶּם עִם הַגִּבּוֹר הַזֶּה? הַשִּׁיב לוֹ. (הִינוּ אֶחָד
 מֵהַגִּבּוֹרִים הַזֶּ"ל הַשִּׁיב לְהַבְעֵל־תְּפִלָּה) מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה, כָּךְ
 הִיָּה.

הַיּוֹת שְׁנִמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵי דְבַר־יְהִימִים שְׁלָהֶם
 (שְׁקוֹרִין קְרָאוּיִנְקִישׁ), אִיךְ שְׁהִיָּה רוּחַ סְעָרָה
 גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְהַרוּחַ סְעָרָה הַפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ,
 שְׁהַפֵּךְ מַיִם לַיַּבֶּשֶׁה וּמִיַּבֶּשֶׁה לַיָּם, וּמִמְדַּבֵּר יָשׁוּב וְכוּ',
 וּבְלַבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְאַחַר הָרַעַשׁ וְהַבְּלָבוּל
 שְׁנִתְּבַלְּבוּ כָּל הָעוֹלָם, יָשׁוּבוּ עֲצָמָן בְּנֵי הָעוֹלָם
 לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִלְּךְ. וְחִקְרוּ מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹתוֹ מִלְּךְ
 עֲלֵיהֶם, וְחִקְרוּ וְאָמְרוּ. בְּאִשֶּׁר שְׁעָקַר הוּא הַתְּכָלִית,
 עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּיִוְתֵר בְּהַתְּכָלִית, הוּא רָאוּי
 לְהִיּוֹת מִלְּךְ. וְהַתְּחִילוּ לַחֲקֹר מִהוּ הַתְּכָלִית, וְהִיָּה
 בְּיַנְיָהֶם כְּתוּת כְּתוּת.

כַּת אַחַת אָמְרוּ, שְׁעָקַר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, כִּי אָנוּ
 רוֹאִים, שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעָקַר אֲצֵל הָעוֹלָם, כִּי
 כְּשֶׁאֵין נוֹתֵנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ, דְּהִינוּ שְׂמֵדְבָרִים לוֹ אִיזָה
 דְּבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ, יֵשׁ לוֹ שְׂפִיכוֹת־דְּמִים, כִּי הָעָקַר

הוא הכבוד יאצל כל העולם, ואפלו לאחר מיתה מקפידים לתן להמת כבודו, לקברו בכבוד וכיוצא. (ואומרים לו, שכל מה שעושין הכל עושין לך בשביל כבודך) אף-על-פי שאחר מיתה אין שניד ממון ושום תאוה יאצל המת, אף-על-פירכן על כבוד המת מקפידים. נמצא שהכבוד הוא העקר התכלית. וכיוצא בסברות כאלו. (של מבוכה ושטות. וכן כל הפתות המבארים למטה, כלם היו להם סברות הרבה לדעתם הנבוכה והסכלה. וקצתם מבארים למטה, אך רבנו ז"ל לא רצה לבאר כל הסברות הנבוכות שיש באלו הדעות, כי יש בזה סברות נבוכות כל-כך, עד שאפשר חס ושלום למעות באמת באלו הסברות של שקר, רחמנא לצלן). עד שננסבם אצלם, שעקר התכלית הוא כבוד. על-כן צריכין לבקש איש מכבד, וגם שיהיה רודף אחר הכבוד, הינו שיהיה רודף אחר הכבוד וישיג את הכבוד (שזהו איש מכבד, שיש לו כבוד), כי מאחר שהוא איש מכבד, שיש לו כבוד, והוא רודף אחר כבוד, ומסיע את הטבע שהיא רוצה בכבוד כנ"ל, נמצא שזה האיש משתדל אחר התכלית

וּמְשִׁיגוֹ, כִּי הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד (כֹּל זֶה הָיָה דַעְתָּם הַסְּכָלָה
 וְהַנְּבוּכָה), כַּנִּל, עַל־כֵּן זֶה הָאִישׁ רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֹךְ.
 וְהִלְכוּ לְבַקֵּשׁ אִישׁ כְּזֶה, וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים
 אֶת 'בְּעַטְלִיר' (קבצן) זֶקֶן אֶחָד, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו לְעֶרְךָ
 חֲמִשָּׁה מֵאוֹת אַנְשִׁים, כֻּלָּם 'צִיגִינִירִים' (צוענים), וְגַם
 הוּא הָיָה 'צִיגִינִיר'. וְהַבְּעַטְלִיר הַזֶּה הָיָה עוֹר וְעָקָם
 וְאֵלֶם, וְהָאֲנָשִׁים הַנֵּל הִלְכוּ אַחֲרָיו, כִּי כֻלָּם הָיוּ אַנְשֵׁי
 הַמְּשֻׁפָּחָה שְׁלוֹ, כִּי הָיוּ לוֹ אַחֲיוֹת וְאָחִים וְזָרַע מְרַעִים
 שְׁלוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מֵהֶם קְבוּץ הַנֵּל, שֶׁהִלְכוּ אַחֲרָיו
 וְנִשְׂאוּ אוֹתוֹ. וְהוּא הִקְפִּיד מְאֹד עַל כְּבוֹדוֹ, כִּי הָיָה
 בְּעֶסֶן גָּדוֹל וְכוּעֵם בְּכָל פֶּעַם עֲלֵיהֶם בְּקִפּוּדוֹת גְּדוּלוֹת,
 וְצוּהָ בְּכָל פֶּעַם שֶׁיִּנְשְׂאוּ אוֹתוֹ אַנְשִׁים אַחֲרֵים וְכָעֵם
 בְּכָל פֶּעַם עֲלֵיהֶם. נִמְצָא שֶׁזֶה הַבְּעַטְלִיר הַזֶּקֶן הוּא
 אִישׁ מְכַבֵּד גָּדוֹל, שֵׁישׁ לוֹ כְבוֹד כְּזֶה. וְגַם רוֹדֵף אַחַר
 הַכְּבוֹד, כִּי הוּא מְקַפֵּיד כָּל־כָּךְ עַל כְּבוֹדוֹ כַּנִּל. עַל־כֵּן
 הוֹטֵב בְּעֵינֵי הַבַּת הַזֹּאת הַבְּעַטְלִיר הַזֶּה וְקָבְלוּ אוֹתוֹ
 לְמֶלֶךְ. וְלִהְיוֹת גַּם אֶרֶץ גּוֹרְמַת, כִּי יֵשׁ אֶרֶץ שְׁגוֹרְמַת
 וּמִסְגָּלַת לְכְבוֹד, וְכֵן יֵשׁ אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְמוֹדָה אַחֲרַת,

על־כֵּן יֵאלוּ הַבַּת (שִׁחֲקוּ לְעַצְמָם שֶׁעַקַר הַתְּכֵלִית הוּא כְבוֹד) בְּקִשׁוֹ אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לְכַבּוֹד, וּמִצְאוּ מְדִינָה שְׂמֻסָּגֶלֶת לָזֶה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂאִין הַכְּבוֹד עַקַר הַתְּכֵלִית, וְחִקְרוּ שֶׁעַקַר הַתְּכֵלִית הוּא רְצִיחָה. כִּי אֲנִי רוֹאִים שְׂכָל הַדְּבָרִים נְכָלִים וְנִפְסָדִים, וְכָל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם, עֹשֵׁבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי־אָדָם וְכָל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל צָרִיף לְכוּא לְכִלְיוֹן וְהַפְסֵד, נִמְצָא שֶׁתְּכֵלִית הַכֹּל הוּא הַכִּלְיוֹן וְהַהֶפְסֵד, עַל־כֵּן הָרוֹצֵחַ, שֶׁהוּא הוֹרֵג וּמְכַלֶּה בְנֵי־אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מְרַבֵּה לְהַבִּיא אֶת הָעוֹלָם אֶל הַתְּכֵלִית, עַל־כֵּן נִסְפָּם בִּינֵיהֶם שֶׁהַתְּכֵלִית הוּא רְצִיחָה. וּבִקְשׁוֹ אֵיזָה אִישׁ שְׂיִהְיֶה רוֹצֵחַ וְכַעֲסָן וּבַעַל־קִנְאָה בְּיוֹתֵר, כִּי אִישׁ כְּזֶה הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתְּכֵלִית (לְפִי דַעְתָּם הַנְּבוּכָה), וְהוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלֻדָּה. וְהִלְכוּ לְבִקְשׁוֹ, וַשְׁמַעוּ קוֹל צַעֲקָה. וַשְּׂאֵלוּ: מֵהוּ קוֹל הַצַּעֲקָה הַזֹּאת. וְהִשִּׁיבוּ לָהֶם, שֶׁקוֹל הַצַּעֲקָה הַיָּא, הִיּוֹת שֶׁאֶחָד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ. עָנוּ וַאֲמָרוּ: וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר־לֵב וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה

שִׁיְהִיג אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׁיג אֶת הַתְּכָלִית. וְהוּמָב בְּעֵינֵיהֶם, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אָרֶץ גּוֹרָמַת לְרִצִּיחָהּ, וּבִחְרוּ לָהֶם בְּמִקּוֹם הָרִים וּגְבָעוֹת שֶׁהוּא מְקוֹם הַרוֹצְחִים, וְהִלְכוּ לְשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְכָּם.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁרְאוּי לְמַלְךְ מִי שֵׁישׁ לוֹ שֶׁפַּע מְזוּזוֹת הַרְבֵּה, וַאֲיִנו גְּזוּן מְמֻזְזוֹת שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, רַק מְמֻזְזוֹת דְּקִים (בְּגוֹן חֶלֶב, בְּדִי שְׁלֵא יִתְגַּשֵּׁם שְׂכָלוֹ), וְאִישׁ כְּזֶה רְאוּי לְמַלְךְ. אֲךָ לֹא מִצְאוּ תִּכְרַף אִישׁ כְּזֶה שְׁלֵא יִהְיֶה גְזוּן מְמֻזְזוֹת שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, וּבִחְרוּ לָהֶם לְפִי שְׁעָה אִישׁ עֲשִׂיר שֵׁישׁ לוֹ שֶׁפַּע מְזוּזוֹת הַרְבֵּה, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כְּרֻצוֹנָם, דִּהְיִנוּ שְׁלֵא יִהְיֶה גְזוּן וְכוּ' כַּנֶּ"ל, וּלְפִי שְׁעָה עָשׂוּ אֶת הָעֲשִׂיר לְמַלְךְ, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כַּנֶּ"ל, אֲזַי יֵרֵד הָעֲשִׂיר מִן הַמְּלוּכָה, וְיִקְבְּלוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַלְךְ. וּבִחְרוּ לָהֶם אָרֶץ גּוֹרָמַת לְזֶה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שִׁפְת־תֹּאֵר רְאוּיָה לְמַלְךְ, כִּי עֵקֶר הַתְּכָלִית שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם מֵיֵשֵׁב, כִּי לְזֶה

נברא העולם, ומאחר שהיפת־תאר מעוררת תאוה זו לישוב העולם, נמצא שהיא מביאה אל התכלית, על־כֵּן יפת־תאר ראויה למלך. ובחרו להם יפת־תאר ומלכה עליהם, ובקשו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא הדבור, כי מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור, ומאחר שזה עקר היתרון שיש לאדם, על־כֵּן זהו עקר התכלית. על־כֵּן בקשו להם איש דברן, שיהיה בעל־לשון, שידע כמה לשונות וירפה לדבר תמיד, כי איש כזה הוא אצל התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משגע, שהיה הולך ומדבר לעצמו. ושאלוהו אם יודע לשונות, והיה יודע כמה לשונות. ואיש כזה בודאי השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה), מאחר שהוא בעל־לשון, שידע כמה לשונות, ומדבר הרבה מאד, כי הוא מדבר אפלו לעצמו. על־כֵּן הוטב בעיניהם איש הזה וקבלו אותו למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם,

והלכו וישבו שם עם מלכם. ובוֹדאי הנהיג אותם
בדרך הישר.

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא שמחה. כי
כשנולד בן שמחים, כשיש חתנה שמחים,
כשכובשים איזה מדינה שמחים, נמצא שתכלית הכל
הוא שמחה. על־כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד,
נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם.
והלכו ומצאו שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי
בדרך, ונשא פלעשיל (בקבוק קטן) יין־שרף, והלכו
אחריו כמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (כי היה
שפור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו
שום דאגה, על־כן הוטב בעיניהם הערל הזה, כי
השיג את התכלית שהוא שמחה, וקבלו אותו למלך
עליהם, ובוֹדאי הנהיג אותם בדרך הישר. ובחרו להם
ארץ גורמת לענגן שלהם, דהינו מקום פרמים וכיוצא,
שיהיו עושין יין, ומהחרצנים יהיו עושין יין־שרף, ולא
ילך שום דבר לאבוד, כי זהו עקר התכלית אצלם
לשתות ולהשתפר ולהיות שמח תמיד, אף־על־פי

שאינן שום שיכות וענין לשמחתם, כי אין להם כלל על מה לשמח, אף-על-פי-כן זה היה עקר התכלית אצלם להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת פנ"ל והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שעקר הוא חכמה. ובקשו להם חכם גדול ועשו אותו מלך עליהם, ובקשו להם ארץ גורמת לחכמה והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתיה, (שקורין פילוויז), לגדל האיברים. ובקשו בעל איברים, שיש לו איברים גדולים ומשגיח לגדל האיברים פנ"ל, כי מאחר שיש לו איברים גדולים יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם), והוא סמוך יותר אל התכלית, כי זהו התכלית לגדל האיברים, על-כן איש כזה ראוי למלך. והלכו ומצאו איש ארז, (שקורין ווינגיר), והוטב בעיניהם, כי הוא בעל איברים וסמוך אל התכלית, וקבלו אותו למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

והיתה פת אחרת שאמרו, שאין כל זה תכלית, רק עקר התכלית הוא רק לעסוק בתפלה להשם יתברך ולהיות ענו ושפל-ברך וכו'. ובקשו להם בעל-תפלה אחד ועשו אותו למלך עליהם. (והמעין מאליו יבין, שכל הפתות הנ"ל כלם טעו מאד במבוכות גדולות מאד, רק זאת הפת האחרונה פגנו האמת, אשרי להם). כל זה ספר אחד מהגבורים הנ"ל להבעל-תפלה.

וספר לו שהם (דהינו אלו הגבורים שנתחברו עם הגבור הנ"ל) הם מן הפת של בעלי האיברים, שקבלו עליהם למלך בעל איברים כנ"ל. ויהי היום, והלכו מחנה אחת מהם עם העגלות שהולכין אחרי המחנה, (שקורין איפאז), שמוליכין אחריהם מאכל ומשתה וכיוצא. ואלו הבעלי איברים היתה בודאי אימתן מטלת על הפריות, כי היו אנשים גדולים וגבורים, ובודאי מי שפגע בהם נטה מהם מן הדרך. ויהי כאשר הלכו המחנה הנ"ל, בא כנגדם גבור אחד (והוא הגבור הנ"ל, שהולך עתה עמהם כנ"ל), והגבור הזה כשפא כנגד המחנה

לא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה וּפִזַּר אוֹתָם
 לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְיָרָאוּ אַנְשֵׁי הַמַּחֲנֶה מִלְּפָנָיו. וְהוּא
 נִכְנַס לְתוֹךְ הָעֵגְלוֹת הַנֵּ"ל שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה
 וְאֹכֵל כָּל מַה שֶּׁהָיָה שָׁם. וְנִפְלָא הַדְּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד
 מְאֹד (עַל גְּדֹל גְּבוּרָתוֹ, שְׁלֹא הָיָה מְתִירָא מִן הַמַּחֲנֶה כָּלֵל,
 וְנִכְנַס בְּתוֹכָם וְאֹכֵל כָּל מַה שֶּׁהָיָה עַל הָעֵגְלוֹת כַּנֵּ"ל). וְתִכְרַף
 וּמִיד נִפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ. כִּי יָדְעוּ שֶׁגְּבוּר
 כְּזֶה בְּיָדָיו רָאוּי לְמֶלֶךְ, לְפִי דַעְתָּם שֶׁעֵקֶר הַתְּכָלִית
 הוּא מִי שֶׁהוּא בְּעַל אֵיבָרִים כַּנֵּ"ל, וּבְיָדָיו יִמְחַל לוֹ
 הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גְבוּר בְּעַל אֵיבָרִים
 כְּזֶה, כִּי לוֹ רָאוּי הַמְּלוּכָה. וְכֵן הָיָה, שֶׁנִּתְקַבַּל (זֶה הַגְּבוּר
 הַנֵּ"ל שֶׁבָּא בְּנִגְדָם) לְמֶלֶךְ עַל הַכֶּתֶה הַזֹּאת (שֶׁנִּחְקַר אֶצְלָם
 שֶׁעֵקֶר הוּא בְּעַל אֵיבָרִים כַּנֵּ"ל). וְהוּא הוּא הַגְּבוּר שֶׁאֲנִי
 הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם. וְהוּא אוֹמֵר (הִינֵנּוּ זֶה
 הַגְּבוּר שֶׁנַּעֲשָׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם), שִׁישׁ לוֹ כְּזֶה כְּוֹנֵה
 אַחֲרֵת בְּמַה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵין
 כְּוֹנֵתוֹ כָּלֵל לְזֶה שֶׁיְהִיָּה הָעוֹלָם כְּבוּשׁ תַּחֲתָיו, רַק שִׁישׁ
 לוֹ כְּוֹנֵה אַחֲרֵת כְּזֶה (כֹּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים,

שֶׁסָפַר כָּל זֶה לְהַבְעֵל־תְּפִלָּה, שֶׁשָּׂאֵל לוֹ אִיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגָּבוֹר
כַּ"ל, הַשֵּׁיב לוֹ כָּל זֶה).

שֵׂאֵל לוֹ הַבְּעֵל־תְּפִלָּה: וּמָה עָנִין גְּבוֹרָתוֹ שֶׁל זֶה
הַגָּבוֹר הַנַּ"ל, שֶׁהוּא הַמְּלֶכֶךְ שֶׁלְכֶם. הַשֵּׁיב לוֹ:

הַיּוֹת שְׁמַדִּינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמוֹן תַּחֲתָיו,
וְלַקַּח הַגָּבוֹר הַזֶּה הַחֶרֶב שִׁישׁ לוֹ, וְהַחֶרֶב שֶׁלּוֹ יֵשׁ לָהּ
ג' כַּחוֹת: כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחִיָּלִים
וְכו' (הֵינּוּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת הַמְּבֹאֲרִים לְמַעְלָה). כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת
הַבְּעֵל־תְּפִלָּה, הִבִּין שֶׁזֶהוּ בּוֹדֵאי הַגָּבוֹר שֶׁל הַמְּלֶכֶךְ
הַנַּ"ל. וּבִקֵּשׁ הַבְּעֵל־תְּפִלָּה, אִם אֶפְשָׁר שִׁיתְּרָאָה פָּנִים
עִם זֶה הַגָּבוֹר שֶׁהוּא הַמְּלֶכֶךְ שֶׁלָּהֶם. הַשֵּׁיבוּ לוֹ,
שִׁיזְדִיעוּ הַדָּבָר לְהַגָּבוֹר וַיִּשָּׂאֵלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוֹת,
(שְׁקוֹרִין מְעַלְדִּיוּיִן). וְהִלְכוּ וַיִּשָּׂאֵלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת
שִׁיבּוֹא אֵלָיו. כְּשֶׁבֹא הַבְּעֵל־תְּפִלָּה אֶל הַגָּבוֹר, הִכִּירוּ
זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מְאֹד
עַל שֶׁזָּכוּ לְהִתְוַעֵד יַחַד. וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת,
כִּי זָכְרוּ אֶת הַמְּלֶכֶךְ וַאֲנָשׁוּי וּבָכוּ עַל זֶה, עַל־כֵּן הָיָה
בֵּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת.

וְדַבְּרוּ יחד הַבַּעַל־תְּפִלָּה עם הַגָּבוֹר אִיךְ נִתְּנָלְגָלוּ
 וּבָאוּ לְכָאן. וְסִפֵּר הַגָּבוֹר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה,
 שְׂמָאז שְׁהִיָּה הַרוּח־סְעָרָה הַגַּל, שְׂאֵז נִתְּפָזְרוּ בְּלָם
 בַּגַּל, אֵז בְּשַׁחֲזוֹר מִמְּקוֹם שְׁעָלָה לְשֵׁם לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ
 בַּגַּל, בְּשַׁחֲזוֹר וְלֹא מִצָּא אֶת הַמְּלָךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים
 שְׁלוֹ הַגַּל, אֵז הַלֵּךְ בְּאִשֶּׁר הַלֵּךְ, וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים
 הַגַּל, הִיגוּ שְׁהִבִין שְׁהִיָּה בְּמִקוֹם בְּלָם, הִיגוּ שְׁעָבַר
 בְּאִיזָה מְקוֹם, וְהִבִין שְׂשֵׁם הוּא בּוֹדָאֵי הַמְּלָךְ, אֵךְ לֹא
 הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ; וְכֵן עָבַר בְּמִקוֹם אַחֵר,
 שְׁהִבִין שְׂשֵׁם הוּא הַמְּלָכָה, אֵךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשָׁהּ
 וּלְמַצְאָהּ. וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַגַּל, אֵךְ אוֹתָךְ
 לֹא עָבַרְתִּי (הִיגוּ שְׁהַגָּבוֹר לֹא עָבַר עַל מְקוֹם שְׁהִיָּה שֵׁם הַבַּעַל־
 תְּפִלָּה). עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל־תְּפִלָּה: אֲנִי עָבַרְתִּי עַל מְקוֹם
 בְּלָם וְגַם עַל מְקוֹם שְׁלָךְ (הִיגוּ שְׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל
 מְקוֹם הַגָּבוֹר), כִּי הָיִיתִי עוֹבֵר בְּמִקוֹם אַחַד וְרָאִיתִי
 שְׁעוֹמֵד פֶּתֶר הַמְּלָךְ, וְהִבַּנְתִּי שְׂכָאן יֵשׁ בּוֹדָאֵי הַמְּלָךְ,
 אֵךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ. וְכֵן הִלְכִתִּי יוֹתֵר
 וְעָבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל דָּם, וְהִבַּנְתִּי שְׂזָה הַיָּם נַעֲשָׂה

בּוֹדָאִי מֵהַדְמָעוֹת שֶׁל הַמַּלְכָּה, שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל כָּל
 הַנֶּ"ל, וּבּוֹדָאִי הַמַּלְכָּה הִיא פָּאן, אֵךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר
 לְבַקֵּשׁהּ וּלְמַצְאוּהָ. וְכֵן עֲבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל חֶלֶב, וְהִבְנַתִּי
 שָׁזָה הַיָּם גַּעֲשֶׂה בּוֹדָאִי מֵהַחֶלֶב שֶׁל הַבַּת־מַלְכָּה,
 שְׁנַאבֵּד בְּנָה כַּנֶּ"ל, וְהָיָה דוֹחַק אוֹתָהּ רַבּוּי הַחֶלֶב,
 וּמִזָּה גַּעֲשֶׂה הַיָּם הַזֶּה שֶׁל חֶלֶב; וּבּוֹדָאִי בְּכָאן הִיא
 הַבַּת־מַלְכָּה, אֵךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקֵּשׁהּ וּלְמַצְאוּהָ. וְכֵן
 עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שֶׁהָיוּ מְנַחִים הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זֶהב
 שֶׁל הַתֵּינֹק הַנֶּ"ל, וְלֹא לָקַחְתִּי מֵהֶם כְּלָל; וַיִּדְעֵתִי
 שְׂכָאן הוּא בּוֹדָאִי הַתֵּינֹק הַנֶּ"ל, אֵךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר
 לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְהֵייתִי עוֹבֵר עַל יָם
 שֶׁל יַיִן, וַיִּדְעֵתִי שָׁזָה הַיָּם גַּעֲשֶׂה בּוֹדָאִי מֵהַדְּבוּרִים שֶׁל
 הַמַּלְיָן, שֶׁהוּא עוֹמֵד וּמְדַבֵּר תְּנַחוּמִין לְפָנַי הַמְּלֹךְ
 וְהַמַּלְכָּה, וְאַחֲר־כֵּן הוּא חוֹזֵר פָּנָיו וּמְדַבֵּר תְּנַחוּמִין
 לְהַבַּת־מַלְכָּה, וּמֵאלוֹ הַדְּבוּרִים גַּעֲשֶׂה הַיָּם שֶׁל יַיִן כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב: "וְחִכְךָ כִּיִּין הַטּוֹב" (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, א), אֵךְ לֹא
 הֵייתִי יָכוֹל לְמַצְאוֹ. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שְׁעוֹמֵד
 אֶבֶן שְׁחָקוֹק עָלָיו תְּמוּנַת הַיָּד הַנֶּ"ל עִם שְׂרָטוּטִין,

וְהִבְנֵתִי שָׁפָאן הוּא בּוֹדָאי הַחֶכֶם (שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנְּל),
וְהוּא חָקַק לוֹ תְמוֹנַת הַיָּד עַל הָאָבֶן, אֵךְ לֹא הָיָה
אֶפְשֶׁר לְמַצְאוֹ. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרָאִיתִי שְׁעוֹמֵד
מְסֻדָּר עַל הַר אֶחָד הַשְּׁלַחֲנוֹת שֶׁל זָהָב וְהַ'קְרִידֵעֲנִצִּין'
(חַפְצִים יִקְרִי עֵרֶךְ) וְשָׂאָר אוֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ, וְהִבְנֵתִי שָׁפָאן
הוּא בּוֹדָאי הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת (שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנְּל), אֵךְ
לֹא הָיָה אֶפְשֶׁר לְמַצְאוֹ. הַשֵּׁיב הַגְּבוּר: גַּם אֲנִי עֲבַרְתִּי
עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוֹ, וְאֲנִי לָקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל
זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנְּל, כִּי לָקַחְתִּי שְׁבַעַה שְׁעָרוֹת שִׁישׁ
לָהֶם כָּל מִינֵי גִנְיִן, וְהֵם יִקְרִים אֶצְלִי מְאֹד. וְהֵייתִי
יּוֹשֵׁב בְּמָקוֹם שִׁישִׁבְתִּי, וְהֵייתִי מַחִיָּה עֲצָמִי בְּמָה
שֶׁאֶפְשֶׁר, בְּעֹשִׁים וְכִיּוֹצֵא, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוֹם דְּבַר
לְהַחֲיוֹת עֲצָמִי, וְהִלְכְתִּי בְּאֶשֶׁר אֵלֶךְ. וְכִאֲשֶׁר הִלְכְתִּי
מִמְּקוֹמֵי הַנְּל, שָׁכַחְתִּי אֶת הַקֶּשֶׁת שְׁלִי שֵׁם. הַשֵּׁיב
הַבַּעַל־תְּפִלָּה: אֲנִי רָאִיתִי אֶת הַקֶּשֶׁת הַזֶּה, וַיִּדְעֵתִי
שֶׁבּוֹדָאי הוּא קֶשֶׁת שְׁלֶךְ, אֵךְ לֹא הֵייתִי יָכוֹל לְמַצְא
אוֹתָךְ. וְסִפֵּר יוֹתֵר הַגְּבוּר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה, שֶׁכְּשֶׁהִלְךְ
מִשָּׁם, הֵייתִי הוֹלֵךְ וְכֹא עַד שֶׁפָּגַעְתִּי בְּהַמְּחַנֶּה הַנְּל

וּנְכַנְסֵתִי לְתוֹכְכֶם, כִּי הָיִיתִי רָעֵב מְאֹד, וְהָיִיתִי רוֹצֵה לֶאֱכֹל, וְתִכַּף כְּשֶׁנְּכַנְסֵתִי לְתוֹכְכֶם קִבְּלוּ אוֹתִי לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם כַּנֵּ"ל. וְעַתָּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם, וְכּוֹנְנֵתִי, אוֹלֵי אוֹכֵל לְמִצָּא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם הָאֲנָשִׁים שֶׁלוֹ הַנֵּ"ל.

וְדַבֵּר הַבַּעַל־תְּפִלָּה עִם הַגְּבוּר: מָה עוֹשִׂים עִם הָאֲנָשִׁים הַלְלוּ, דְּהִינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנֵּ"ל שֶׁנִּפְּלוּ בְּתַאֲוֹת מְמוֹן כָּל־כֶּף, עַד שֶׁבָּאוּ לְשָׁמֹתִים כְּאֵלוּ, שֶׁבַע־עֲלֵי הַמְּמוֹן הֵם אֱלֹהוֹת אֲצִלָּם, וְשָׂאֵר עֲנִינֵי שְׁמֹת שִׁישׁ לְבָנֵי מְדִינָה זֹאת. עֲנֵה וְאָמַר הַגְּבוּר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה, שֶׁשָּׁמַע מִהַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּכָּל הַתַּאֲוֹת אֲפָשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּפְּל לְתוֹכְכֶם, אֵךְ מִי שֶׁנִּפְּל לְתַאֲוֵה זֶה שֶׁל מְמוֹן, אִי אֲפָשָׁר בְּשׁוּם אֲפֵן לְהוֹצִיאָו מִשָּׁם, וּבִוְדָאִי לֹא תִפְעַל כָּלֵל אֲצִלָּם, כִּי אִי אֲפָשָׁר לְהוֹצִיאָם מִזֶּה כָּלֵל. רַק שֶׁשָּׁמַע מִהַמֶּלֶךְ, שֶׁעַל־יְדֵי הַדְּרֹךְ שִׁישׁ לְהַחֲרִב הַנֵּ"ל שֶׁמִּשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרְתּוֹ כַּנֵּ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִתַּאֲוֵה הַזֹּאת שֶׁל מְמוֹן אֶת מִי שֶׁנִּפְּל וְנִשְׁקַע בְּתוֹכָהּ. וַיֵּשְׁבוּ יַחַד אִיזָה זְמַן הַגְּבוּר עִם הַבַּעַל־תְּפִלָּה. וְעַל עֲנִין הַנֵּ"ל שֶׁל בְּנֵי

הַמְדִינָה הַזֶּה"ל, שֶׁבִקְשׁוּ מִהַבְּעַל־תְּפִלָּה שְׂיֵצֵא אֶל
הַגְּבוּר בְּשִׁבְלֵם כִּנְ"ל, הִרְחִיבוּ הַזְּמַן, הֵינּוּ שֶׁהַבְּעַל־
תְּפִלָּה פָּעַל אֶצֶל הַגְּבוּר לְהִרְחִיב לָהֶם הַזְּמַן לְבָנֵי
הַמְדִינָה, וְנָתַן לָהֶם אֲרָכָא אֵיזוּה זְמַן. וּמָסְרוּ סִמְנִים זֶה
לָזֶה, הֵינּוּ הַגְּבוּר וְהַבְּעַל־תְּפִלָּה מָסְרוּ סִמְנִים זֶה לָזֶה,
כִּדִּי שְׂיֻכְלוּ לִידַע אֶחָד מִחֻבְרוֹ, וְהִלְךְ לוֹ הַבְּעַל־תְּפִלָּה
לְדַרְכּוֹ.

וּבְדַרְךְ הַלּוּכּוֹ שֶׁל הַבְּעַל־תְּפִלָּה רָאָה שֶׁהוֹלְכִים
אֲנָשִׁים וּמִתְפַּלְלִים, וְנוֹשְׂאִים חֲבוּרִים שֶׁל
תְּפִלוֹת. וְנִתְיָרָא מֵהֶם, וְגַם הֵם נִתְיָרָאוּ מִמֶּנּוּ. וְעָמַד
לְהִתְפַּלֵּל, וְגַם הֵם הִתְפַּלְלוּ. אַחֲרֵי־כֵן שָׁאַל אוֹתָם: מִי
אַתֶּם. הִשִּׁיבוּ לוֹ, שֶׁבָּעַת שֶׁהָיָה רוּח־סְעָרָה הַזֶּה"ל, שָׁאוּ
נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְמִינֵיהֶם, אֵלּוּ בָּחֲרוּ בָּזֶה וְאֵלּוּ בָּזֶה
(כִּכֵּל הַמְּבַאֵר לְמַעַלָּה חֲלוּקֵי הַפְּתוֹת הַזֶּה"ל), אִזּוּ אֲנַחְנוּ בְּחֻרְנוּ
לָנוּ לְעַסֵּק בְּתְפִלָּה תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, וּבִקְשָׁנוּ
וּמִצָּאָנוּ בַּעַל־תְּפִלָּה אֶחָד וְעָשִׂינוּ אוֹתוֹ לְמִלְכָּה.
כְּשִׁשְׁמַע זֹאת הַבְּעַל־תְּפִלָּה, הוֹטֵב הַדְּבָר בְּעֵינָיו
מְאֹד, כִּי בָּזֶה הוּא חֲפִץ. וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְגָלָה

להם סדר תפלותיו וחבוריו ועניניו. כששמעו דבריו, נפתחו עיניהם וראו גדל מעלתו של הבעל־תפלה הזה, ותקף עשו אותו למלך עליהם, כי המלך שלהם מחל לו המלוכה, מחמת שראו שהוא מפלג במעלה יתרה מאד מאד. ולמד עמהם הבעל־תפלה הזה והאיר עיניהם, ועשה אותם לצדיקים גמורים גדולים מאד. כי הם היו מתחלה גם־כן צדיקים (מאחר שעסקו רק בתפלה בנ"ל), אך זה הבעל־תפלה האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאד. ושלח הבעל־תפלה אגרת להגבור הנ"ל והודיעו איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך.

ויבני המדינה של ממוזן הנ"ל היו עוסקים יותר בעניניהם בעבודתם, ככל הנ"ל. והזמן שהגביל עמהם הגבור הנ"ל היה ממשמש לבוא, ונתפחדו מאד. ועשו עבודתם הנ"ל, והקריבו קרבנות וקמזת ועסקו בתפלות שלהם שהיו מתפללים לאלקותם הנ"ל. ונסכם ביניהם, שהם מכרחים (לקים עצתם הראשונה, דהינו) לשלח אל המדינה שיש בה

עשירות מפלג כנ"ל, אשר לפי דעתם היו כל בני אותה המדינה כלם אלקות כנ"ל. והם יושיעו אותם בודאי כנ"ל, מאחר שכלם הם אלקות כנ"ל. ושלחו שלוחים לשם.

ובדרך הלויכם (של השלוחים) לשם תעו והלכו, ומצאו אדם שהיה הולך עם מקל, שהמקל שלו היה עולה יותר מכל אלקותם, הינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות יקרים, אשר זה המקל היה שווה יותר מכל העשירות של כל אלקותם הנ"ל (הינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות שהלכו אצלם, כי המקל היה שווה יותר מכל העשירות של כלם). גם היה הולך בכובע, (שקורין קאפיליש), שהיה קבוע בו אבנים טובות שהיה שווה הון רב. ותקף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוך על כל אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מפלג כזה. (והאדם הזה שפגעו הוא היה הממנה על האוצרות של המלך הנ"ל). ואמר להם האדם הזה: זה הוא חדוש אצלכם (בלשון תמה), בואו עמי ואראה

לָכֶם עֲשִׂירוֹת. וְהוֹלִיךְ אוֹתָם אֶל הָהָר שֶׁהִיָּה מְסֻדָּר
 שָׁם אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, וְהִרְאָה אוֹתָם אֶת הָאוֹצֵר. וְתִכְּף
 וּמִיד נָפְלוּ בְּכִרְיָעָה וְהִשְׁתַּחֲוִיָּה, כִּי זֶהוּ אֵלּוֹךְ עַל כָּל
 אֱלֹקִים, לְפִי דַעְתָּם (הַסְכָּלָה וְהַנְּבוּכָה, שֶׁהִיָּה אֶצְלָם עֵקֶר
 הָאִמוּנָה הַמְּמוּזָן וְהָעֲשִׂירוֹת כִּנ"ל). אַךְ קָרַפְנוֹת לֹא הִקְרִיבוּ
 שָׁם (כִּי לְפִי דַעְתָּם הַנ"ל שֶׁהוּא אֵלּוֹךְ עַל וְכו', בְּוַדַּאי הָיוּ
 מִקְרִיבִים אֶת עֶצְמוֹן לְאֵלּוֹךְ כְּזֶה, אַךְ וְכו'), כִּי כִשְׂיִצְאוּ אֵלּוּ
 הַשְּׁלוּחִים, הִזְהִירוּ אוֹתָם שֶׁבִדְרֹךְ לֹא יִהְיוּ מִקְרִיבִים
 קָרַפְנוֹת, כִּי חֲשָׁשׁוּ שָׂאֵם יִרְצוּ בְּדֹרֶךְ לְהִקְרִיב קָרַפְנוֹת
 לֹא יִשָּׂאֵר מֵהֶם כְּלוּם, כִּי אוֹלֵי יִמְצְאוּ אִיזָה אוֹצֵר
 בְּדֹרֶךְ, אוֹלֵי יִלְךְ אֶחָד לְבֵית־הַכֶּסֶּף וְיִמְצֵא שָׁם אוֹצֵר
 (וְהוּא אֶצְלוֹ אֵלּוֹךְ כִּנ"ל), וַיִּתְחִילוּ לְהִקְרִיב אֶת עֶצְמוֹן
 אֵלָיו, וְלֹא יִשָּׂאֵר מֵהֶם אֶחָד, עַל־כֵּן הִזְהִירוּ אֶת
 הַשְּׁלוּחִים (הֵינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים) שֶׁבִדְרֹךְ
 לֹא יִקְרִיבוּ קָרַפְנוֹת כְּלָל, עַל־כֵּן לֹא הִקְרִיבוּ אֵלּוּ
 הַשְּׁלוּחִים קָרַפְנוֹת לְזֶה הַמְּמַנֶּה הַנ"ל. אֲבָל זֶה הָיָה
 בְּרוֹר אֶצְלָם, שֶׁהוּא אֵלּוֹךְ עַל כָּל אֱלֹקִים, מֵאַחַר שִׁישׁ
 לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם וְרַב כְּזֶה.

וּנְתִישְׁבוּ יאלו השְׁלוּחִים: לָמָּה לָּהֶם לַיִלֶךְ אֵל
הָאֱלֻקוֹת הַנִּ"ל, דְּהִינּוּ אֵל הַמְּדִינָה שֶׁהָיוּ
עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים מְאֹד, שֶׁהֵם אֶצְלָם כְּלָם אֱלֻקוֹת
כַּנִּ"ל, כִּי הֵלֵא אֶצֶל זֶה הָאִישׁ בְּוֵדָאֵי יוֹכְלוּ לְקַבֵּל
יְשׁוּעָה, כִּי הֵלֹא זֶה הָאִישׁ הוּא אֱלוֹךְ גְּדוֹל עַל כָּלָם
(לְפִי דַעְתָּם הֲרַעָה הַנִּ"ל), מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם
וּמִפְּלָג כְּזֶה (כְּפָלִי כְּפָלִים יוֹתֵר מִכָּלָם), עַל־כֵּן בִּקְשׁוּ מִזֶּה
הָאִישׁ שִׁילְךָ עִמָּם לְמְדִינָתָם, וְנִתְרַצָּה לָהֶם וְהִלְךְ
עִמָּם. וּבָא לְמְדִינָתָם. וְהָיָה אֶצֶל בְּנֵי הַמְּדִינָה שִׂמְחָה
גְּדוֹלָה שֶׁמִּצָּאוּ אֱלוֹךְ כְּזֶה, כִּי הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁעַל־יָדוֹ
יִהְיֶה לָהֶם תְּשׁוּעָה בְּוֵדָאֵי, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלוֹךְ כְּזֶה
(לְפִי דַעְתָּם), כִּי יֵשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם כְּזֶה. וְצִוָּה זֶה
הָאִישׁ (שֶׁהוּא הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל, שֶׁקִּבְלוּ אוֹתוֹ בְּנֵי
הַמְּדִינָה הַזֹּאת לְאֱלוֹךְ), שֶׁקִּדְּם שְׂיִהְיֶה סֹדֵר מִתְקַן וְנִכּוֹן
בַּמְּדִינָה לֹא יִקְרִיבוּ קִרְבָּנוֹת כָּלָל. (כִּי בְּאִמַּת זֶה הַמְּמַנֶּה
שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָיָה צָדִיק גְּדוֹל, כִּי הָיָה מֵאַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל שֶׁהָיוּ
כְּלָם צָדִיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וּבְוֵדָאֵי הָיָה מִמָּאָם מְאֹד בְּכָל
הַמְּנַהֲגִים הָרָעִים וְהַשְּׂטוּתִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה. אֵךְ עַדִּין לֹא

היה יכול להשיב אותם מדרךם הרעה, אך צוה לעת-עתה שעל-כל-פנים לא יקריבו קרבנות).

והתחילו בני המדינה לבקש מאתו אודות הגבור הנ"ל שעמד עליהם. וגם הממנה ענה:
 אפשר הוא זה הגבור (הידוע לו). והלך זה הממנה ויצא אל הגבור, ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר להתראות פנים עמו. ואמרו שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות, ונכנס הממנה אל הגבור. והפירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות פנ"ל. ואמר הגבור להממנה: תדע, שגם הבעל-תפלה הכשר שלנו ראיתו גם-כן, וכבר געשה מלך (וספרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן). וספר הממנה להגבור, שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ"ל, אך על שניהם לא עבר, הינו על מקום הבעל-תפלה והגבור, על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממנה עם הגבור אודות המדינה הנ"ל, על שנתעו ונבוכו כל-כף עד שבאו לשטותים כאלו. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל

שֶׁהָשִׁיב לְהַבְעֵל־תְּפִלָּה כַּנֶּ"ל, הֵינּוּ שֹׁשְׁמַע מִהַמְּלֹךְ, שְׁמִי שֶׁנִּשְׁקַע בְּתַאוּהוּ זֶה שֶׁל מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוֹם אַפֵּן לָשׁוּב וְלִצְאֵת מִשָּׁם כִּי אִם עַל־יְדֵי הַדַּרְךְ שִׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנֶּ"ל (שְׁמִשָּׁם מִקְּבֵל הַגְּבוּר כַּח גְּבוּרָתוֹ), עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיאָם מִזֶּה. וְהִרְחִיבוּ הַזִּמְן עוֹד יוֹתֵר, הֵינּוּ שֶׁהַמְּנַגֵּה דָבָר עִם הַגְּבוּר לְהִרְחִיב הַזִּמְן עִם בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנֶּ"ל עוֹד יוֹתֵר. וְנָתַן לָהֶם הַגְּבוּר עוֹד אַרְכָּא וְזִמְן. אַחֲר־כֵּךְ מָסְרוּ סִימָנִים זֶה לָזֶה, הַמְּנַגֵּה וְהַגְּבוּר.

וְהַלֵּךְ הַמְּנַגֵּה מִן הַגְּבוּר וְחֹזֵר הַמְּנַגֵּה אֶל הַמְּדִינָה הַנֶּ"ל. (וְגַם הַמְּנַגֵּה הַזֶּה בְּוַדָּאֵי הוֹכִיחַ אוֹתָם עַל

דַּרְכָם הַרְעָה, שֶׁנִּתְעוּ וְנִבְּכוּ כִּלְכֵּךְ בְּתַאוּת מָמוֹן, אֵךְ לֹא הוֹעִיל לָהֶם כְּלָל, כִּי כִּבְר נִשְׁקָעוּ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד כַּנֶּ"ל. רַק מִחֲמַת שְׁכַבְר הוֹכִיחוּ אוֹתָם הַרְבֵּה, הַבְּעֵל־תְּפִלָּה וְגַם הַמְּנַגֵּה, בְּלָבְלוּ אוֹתָם, וְהָיוּ אוֹמְרִים: אַדְרָבָא, הוֹצִיאֵנוּ נָא אוֹתָנוּ מִטְּעוּתֵינוּ. אַף־עַל־פִּי שֶׁהֵם הָיוּ אוֹחֲזִים בְּדַעְתָּם בְּחֻזְקָה וְלֹא הָיוּ רוֹצִים כְּלָל לָשׁוּב מִטְּעוּתָם הַרְעָה, אֵךְ הָיוּ אוֹמְרִים לְמוֹכִיחֵיהֶם הַנֶּ"ל: אַדְרָבָא, אִם הוּא בְּדַעְתְּכֶם, שְׁאַנְחֵנוּ בְּטְעוֹת וּבְמַבּוּכָה גְּדוֹלָה, אִם־כֵּן הוֹצִיאֵנוּ נָא אוֹתָנוּ מִטְּעוּתֵינוּ). וְנָתַן לָהֶם עֲצָה (הֵינּוּ הַמְּנַגֵּה נָתַן עֲצָה

לַבְּנֵי הַמְּדִינָה הַזֶּה (ל'): בְּאִשֶּׁר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַכַּח שֶׁל זֶה
 הַגְּבוּר, מֵהֵיכֵן הוּא מְקַבֵּל כַּח גְּבוּרָתוֹ; וְסֵפֶר לָהֶם עֲנִין
 הַחֶרֶב הַזֶּה לְשִׁמּוּשָׁם מְקַבֵּל הַגְּבוּר כַּח גְּבוּרָתוֹ בְּכֵן
 גִּלְדָּה אֲנִי וְאַתֶּם אֵל מְקוֹם הַחֶרֶב, וְעַל־יְדִיזָה תוּכְלוּ
 לְהַתְּגַבֵּר כִּנְגְדוֹ. וְכֹנֶנֶת הַמְּמַנָּה הִיא, שֶׁשֶּׁשִּׁיבֹאוּ לְשֵׁם
 יוּכְלוּ לָשׁוּב וּלְצֵאת עַל־יְדִיזָה מִטְּעוֹתֵם כִּי לְעַל־
 יְדֵי אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁישׁ לְהַחֲרֹב הַזֶּה, עַל־יְדִיזָה יְכוּלִים לְהוֹצִיא
 מִתְּאוֹת מְמוֹן כִּי לְעַל־יְדֵי. וְקִבְלוּ דְבָרָיו (הֵינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה קִבְלוּ
 עֲצַת הַמְּמַנָּה לִילְדָה עִמּוֹ אֵל הַחֶרֶב הַזֶּה ל'). וְהִלְךְ הַמְּמַנָּה, וּבְנֵי
 הַמְּדִינָה שָׁלְחוּ עִמּוֹ אֶת גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם אֲצֻלָּם
 אֲלָקוֹת (וּבֹדָאֵי הָיוּ הוֹלְכִים עִם תְּכַשִּׁימֵי כֶסֶף וְזָהָב שֶׁהָיוּ
 תְלוּיִים עֲלֵיהֶם, כִּי זֶה הָיָה הָעֵקֶר אֲצֻלָּם) וְהָלְכוּ יַחַד.

וְהוֹדִיעַ הַמְּמַנָּה הַדֶּבֶר הַזֶּה לְהַגְּבוּר: בְּאִשֶּׁר
 שֶׁהוּא הוֹלְךָ עִמָּם לְבַקֵּשׁ מְקוֹם הַחֶרֶב,
 וְכֹנֶנֶתוֹ, אוֹלֵי יִזְכֶּה בְּדֶרֶךְ הַלּוֹכֵי לְמִצְאָה אֶת הַמְּלָךְ
 וְאֲנִשְׁיוֹ. עָנָה וְאָמַר הַגְּבוּר: גַּם אֲנִי אֵלְךָ עִמָּךְ. וְשָׁנָה
 הַגְּבוּר עֲצָמוֹ, כִּי שָׁלָא יְבִינּוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהָלְכוּ עִם
 הַמְּמַנָּה שֶׁזָּהוּ הַגְּבוּר הַזֶּה ל', עַל־כֵּן שָׁנָה עֲצָמוֹ, וְהִלְךְ

גַּם־כֵּן עִם הַמִּמְנָה. וְנִתְיָשְׁבוּ, שִׁידְרִיעוּ הַדָּבָר לְהַבְעֵל־
 תְּפֹלָה. וְהוֹדְרִיעוּ לוֹ. וְאָמַר הַבְּעַל־תְּפֹלָה, שָׁגַם הוּא יִלְדָּ
 עִמָּם, וְהִלְדָּ אֲלֵיהֶם הַבְּעַל־תְּפֹלָה. וְצוּה הַבְּעַל־תְּפֹלָה
 לְאֲנָשִׁים שָׁלוּ שִׁיתְפַּלְלוּ עַל זֶה שִׁיִּצְלִיחַ הַשֵּׁם דְּרַכָּם,
 שִׁיזְכוּ לְמִצָּא הַמְּלָךְ עִם אֲנָשָׁיו הַנְּ"ל, כִּי תָמִיד הָיָה
 הַבְּעַל־תְּפֹלָה מִתְפַּלֵּל עַל זֶה, וְהָיָה מִצְוָה לְאֲנָשָׁיו
 וְהָיָה מְתַקֵּן לָהֶם תְּפִלוֹת שִׁיתְפַּלְלוּ עַל זֶה, וְעַתָּה
 הַזְּהִיר אוֹתָם בְּיוֹתֵר, כִּשְׁהִלְדָּ אֶל הַמִּמְנָה וְהַגְּבוּר לִילְדָּ
 עִמָּם לְבַקֵּשׁ אֶת הַמְּלָךְ וְאֲנָשָׁיו בְּנְ"ל, שִׁיתְפַּלְלוּ עַל זֶה
 תָּמִיד לְזִכּוֹת לְמִצָּא אוֹתָם. וּבֵא הַבְּעַל־תְּפֹלָה אֶל
 הַמִּמְנָה וְהַגְּבוּר הַנְּ"ל, וּבִוְדָאֵי הָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֻחָה
 גְּדוֹלָה, שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת בְּנְ"ל, וְהִלְכוּ שְׁלֹשְׁתָּן יַחַד,
 דְּהֵינּוּ הַמִּמְנָה וְהַגְּבוּר וְהַבְּעַל־תְּפֹלָה וְהֵאלֶקוֹת הַנְּ"ל,
 דְּהֵינּוּ הָעֲשִׂירִים גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה הַנְּ"ל (שְׁהֵם נִקְרָאִים שָׁם
 בְּמְדִינָתָם אֱלֹקִים בְּנְ"ל) הִלְכוּ עִמָּהֶם.

וַיִּתְהַלְכוּ בְּאִשֶּׁר יִתְהַלְכוּ, וּבָאוּ לְמְדִינָה אַחַת.
 וְהָיוּ שָׁם שׁוֹמְרִים סְבִיב הַמְּדִינָה. וְשָׂאוּ
 אֶת הַשׁוֹמְרִים עַל עֶסְקֵי הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלָךְ שְׁלָכָם.

השיבו השומרים, שבעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם, כנ"ל, אז פתרו להם בני המדינה שלהם, שעקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם גדול למלך, וזה מקרוב מצאו חכם גדול, מפלג בחכמה מאד מאד, ומחל לו המלך את המלוכה, וקבלו אותו למלך, כי אצלם היה העקר החכמה, ומאחר שמצאו חכם מפלג כזה, על-בן קבלו אותו למלך. ואמרו אלו השלשה הנ"ל (הינו הממנה והנבור והפעל-תפלה), שנראין הדברים, שזהו החכם שלנו (דהינו החכם של המלך הנ"ל), ובקשו אם אפשר להתראות פנים עמו; והשיבו להם, שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו, ונתן להם רשות. ובאו (אלו השלשה) אל החכם, שהוא המלך של אותה המדינה, והפירו זה את זה, כי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל, ובודאי היה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות, כנ"ל, כי פכו איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל, ושאלו את החכם, אם אינו יודע מן היד של המלך, והשיב להם, שהיד הוא אצלו, אך

מעַת שְׁנַתְפִּירוּ עַל־יְדֵי הָרוּחַ סְעֵרָה בְּנ"ל, שָׂאוּ נַעֲלָם
 מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וְכוּ' בְּנ"ל, מֵאִזּוּ הוּא אֵינוֹ רוֹצֵה לְהַסְתַּפֵּל
 בְּלָל בְּתוֹךְ הַיָּד, כִּי הִיא שְׂיֻכָּה רַק אֶל הַמֶּלֶךְ, רַק
 שְׁחַקֵּק תִּבְנִית הַיָּד עַל אָבֹן, כְּדֵי שְׂיִשְׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה קֶצֶת
 לְצֹרֶךְ עֲנִינּוֹ, אֲבָל בְּהֵיָד אֵינוֹ מְסַתַּפֵּל בְּלָל. וְדַבְּרוּ עִם
 הַחֲכָם אִיךְ נִתְגַּלְגַּל וּבֵא לְכָאוּ, וְסִפֵּר לָהֶם, שְׁמַעַת
 שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעֵרָה הַנ"ל, הִלֵּךְ בְּאִשְׁרֵי הַלֵּךְ, (וּבְדֶרֶךְ
 הַלוֹכוֹ עָבַר עַל בָּלָם, רַק עַל אֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה הֵינּוּ הַבְּעַל־תְּפִלָּה
 וְהַגְּבוּר וְהַמְּמַנֶּה לֹא עָבַר), עַד שְׁמֻצָּאוֹ אוֹתוֹ בְּנִי־הַמְּדִינָה
 אֵלוֹ וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ בְּנ"ל, וְלָעַת עֵתָה הוּא צָרִיךְ
 לְהִנְהִיג אוֹתָם לְפִי דֶרֶכָם, כְּפִי דֶרֶךְ חֻכְמָתָם, עַד אֲשֶׁר
 בְּרַבּוֹת הַזְּמַן יָשִׁיב אוֹתָם אֶל הָאֶמֶת.

וְדַבְּרוּ עִם הַחֲכָם אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה, הַנ"ל,
 שְׁנַתְּעוּ וְנִבְּכוּ כֹּף בְּשָׂטוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה
 שֶׁל מָמוֹן, בְּנ"ל. וְאָמְרוּ: אֲלֵמָּלֵא לֹא נִתְּבַדְּרָנוּ
 וְנִתְּפָזְרָנוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה לְהַחְזִיר אוֹתָם
 לְמוֹטָב, הִיָּה דֵי לָנוּ בָּזֶה, כִּי נִתְּמַפְּשׂוּ וְנִתְּעוּ כֹּף, כִּי
 בְּאֶמֶת כָּל הַכֹּתוֹת הַנ"ל בָּלָם נִתְּעוּ וְנִבְּכוּ, וְצָרִיכִים

לְתַקְנָם; לְהַשִּׁיבָם מִשְׁטוּתָם, וּלְהַחְזִירָם אֶל הַתְּכָלִית
 הָאֲמִתִּי, כִּי אִפְלוּ הַכֶּתֶשׁבָּחָרוּ לָהֶם חֲכָמָה לְתַכְלִית,
 גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ הַתְּכָלִית הָאֲמִתִּי, וְצָרִיכִין תִּקּוּן
 וְתִשׁוּבָה. כִּי בָּחָרוּ בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאִפִּיקוֹרְסִית.
 אֲדָּ מִכָּל הַטְּעוּתִים הַנּוֹפְרִים לְעֵיל הוּא בְּנִקָּל יוֹתֵר
 לְהַשִּׁיבָם מִטְּעוּתָם וּלְהַחְזִירָם אֶל הָאֲמִת, אֲבָל אֵלּוּ
 נִתְּעוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן וְנִשְׁקָעוּ בָּהּ כַּל־כָּד כְּכָל
 הַנִּ"ל, עַד שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיבָם מִזֶּה, כַּנִּ"ל. (וְגַם הַחֲכָם
 הַשִּׁיב לָהֶם, שֶׁשָּׁמַע גַּם־כֵּן מֵהַמְּלֶכֶת, שֶׁמִּכָּל הַתְּאֻוֹת אֶפְשֶׁר
 לְהוֹצִיא אֲבָל מִתְּאֻוָּה זֹו שֶׁל מָמוֹן אִי־אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיא אֶת מִו
 שְׁנַפֵּל לְתוֹכָהּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַדְּרָךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֵב הַנִּ"ל).
 וְנִתְרַצָּה הַחֲכָם גַּם־כֵּן לִילֵךְ עִמָּהֶם, וְהִלְכוּ אַרְבַּעַתָּן
 יַחַד. וְגַם אֵלּוּ הָאֱלָקוֹת הַשׁוֹטִים הַנִּ"ל הִלְכוּ עִמָּהֶם
 גַּם־כֵּן כַּנִּ"ל.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמִדְיָנָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם־כֵּן אֶת
 הַשׁוֹמְרִים עַל עֲנִין הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלֶכֶת
 שְׁלָהֶם, הִשִּׁיבוּ, שָׁמַעַת שֶׁהָיָה הַרוּחַ סְעָרָה הַנִּ"ל, אֲזַ
 בָּחָרוּ לָהֶם בְּנֵי מְדִינָה זֹו, שֶׁהַתְּכָלִית הוּא הַדְּבֹוֹר

וקבלו עליהם דברן, בעל לשון, למלך. אחר-כך מצאו
 איש אחד, שהיה בעל לשון ומליצה, ודברן מפלג
 מאד מאד, וקבלו אותו למלך, כי המלך מחל לו
 המלוכה, מאחר שהוא בעל לשון כזה. והבינו אלו
 הארבעה הנ"ל, שבודאי זה הוא המליץ שלנו (דהינו
 המליץ של המלך הנ"ל), ובקשו גם-כן אם אפשר
 להתראות עם המלך הזה, ואמרו, שיודיעו לו ויקבלו
 רשות. והלכו ושאלו, ונתן להם רשות, ונכנסו אלו
 הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ
 של המלך, כנ"ל, והכירו זה את זה. והיה ביניהם גם-
 כן שמחה גדולה ובכיות, כנ"ל. והלך המליץ עמהם
 גם-כן, והלכו יותר לבקש אולי ימצאו הנשארם
 דהינו המלך וכו', כי ראו שה' מצליח דרכם, שהם
 מוצאים בכל פעם את חבריהם, ותלו כל זה בזכות
 הבעל-תפלה הפשר שלהם, שהוא עוסק תמיד
 להתפלל על זה, ועל-ידי תפלותיו זכו למצוא את
 חבריהם הנ"ל. והלכו יותר, אולי יזכו למצוא גם
 השאר.

והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו גם-כן על ענין המדינה, ומי המלך שלהם. השיבו להם, שהם מן הפת שפחרו להם את השמחה ומשטה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שפור אחד, שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם. ואחר-כך מצאו איש אחד, שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי שפור מפלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך. ובקשו גם-כן להתראות פנים עמו, והלכו וקבלו רשות ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) יצל זה המלך. והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי התנחומין של המליץ כנ"ל. (ובני המדינה זו סברו שהוא איש שפור גדול, מאחר שיושב בים של יין. וקבלו אותו למלך). והפירו זה את זה. והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות, כנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם גם-כן.

והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו,

שְׁמֹלֶךְ שָׁלָהֶם הוּא יִפְתֹּתָאֵר, מִחֲמַת שְׁהִיא מְבִיאָה
 אֶל הַתְּכֵלִית, כִּי הַתְּכֵלִית הוּא יָשׁוּב הָעוֹלָם, כְּמִבְאָר
 לְעֵיל. וּבִתְחִלָּה הִיְתָה אֶצְלָם אִיזָה יִפְתֹּתָאֵר לְמַלְכָּה,
 אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ יִפְתֹּתָאֵר מִפְּלָגַת בִּיפִיָּה מְאֹד מְאֹד,
 וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמַלְכָּה. וְהִבִּינוּ (הִינּוּ אֵלּוּ הַחֲבֵרִים הַנִּ"ל הִבִּינוּ)
 שְׁהִיא בּוֹדֵאֵי הַבֵּת־מַלְכָּה הַנִּ"ל, וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן
 לְהַתְּרָאוֹת עִמָּה. וְהִלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוֹת, וְנִכְנְסוּ אֶל
 הַמַּלְכָּה, וְהִפִּירוּ כִּי הִיא הַבֵּת־מַלְכָּה. וְגִדֵּל הַשְּׂמֻחָה
 שְׁהִיָּה שָׁם, בּוֹדֵאֵי אֵין לְשַׁעַר. וְשָׂאֲלוּ אוֹתָהּ אֵיךְ בָּאת
 לְכָאן וְסִפְּרָה לָהֶם, שְׁמַעַת שָׂבֵא הָרוּחַ סַעְרָה וְחַטָּף
 אֶת הַתֵּינּוֹק הַיָּקָר (מִן הָעֵרִיסָה), הַנִּ"ל, אִזּוּ יֵצֵאָה בְּשַׁעַת
 הַבְּהִלָּה אַחֲרֵי הַתֵּינּוֹק וְלֹא מָצְאָה אוֹתוֹ. וְדַחַק אוֹתָהּ
 הַחֲלָב, וּמִזָּה נַעֲשֶׂה יָם שֶׁל חֲלָב. וְאַחֲר־כֵּן מָצְאוּ
 אוֹתָהּ בְּנֵי מְדִינָה זוֹ, וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמַלְכָּה עֲלֵיהֶם. וְהִיָּה
 שָׁם שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה; גַּם כָּכוּ מְאֹד עַל הַתֵּינּוֹק הַיָּקָר
 הַנּוֹכְר־לְעֵיל, שְׁנֵאֲבָד מֵהֶם וְעַל אֲבִיָּה וְאִמָּה שְׁאִינָה
 יוֹדַעַת מֵהֶם. וְהִנֵּה נִמְצָא, שָׂבֵא בַּעֲלָהּ שֶׁל הַמַּלְכָּה
 הַזֹּאת, (הִינּוּ הַבֵּת־מַלְכָּה שְׁנַעֲשִׂית כָּאן מַלְכָּה) כִּי הַגְּבוּר

הוא בעלה פנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך. ובקשה
הבת־מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל־תפלה,
שילך במדינתה, ויטהר אותה מהזקמא הגדולה
שלה, כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין
היפת־תאר, פנ"ל, בודאי היו מזהמים מאד מאד
בתאווה זו, על־פן בקשה מהבעל־תפלה, שילך ויטהר
אותם קצת לעת־עתה, שלא יתגשמו לעת־עתה,
בזקמא הזאת כל־כך, כי מלבד התגברות התאווה,
היה אצלם כמו אמונה, שזהו התכלית, (כי כל הפתות
הנ"ל, שפחרו להם כל אחת ואחת איזה מדה רעה לתכלית,
פנ"ל, היה אצל כל אחת ואחת כמו אמונה גמורה אותה המדה
רעה) ועל־פן בודאי היו משקעים מאד בזה, על־פן
בקשה ממנו, שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה.

אחר־כך הלכו בלם לבקש השאר, דהיינו המלך
וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו
גם־פן: מי המלך שלכם? השיבו, שהמלך שלהם
הוא פן שנה, כי הם מן הכת שפחרו להם שמי שיש
לו שפע מזונות, ואינו נזון ממזון של שאר בני־אדם

הוא ראוי להיות מלך, וקבלו לפי שעה עשיר אחד למלך. אחר־כך מצאו אדם שהיה יושב בים של חלב והוטב בעיניהם מאד, כי זה האדם הוא גזון כל ימיו מחלב, ואינו גזון ממזונות של שאר העולם, על־כן קבלו אותו למלך. ועל־כן נקרא בן שנה מחמת שגזון מחלב כמו בן שנה. והבינו, שזה הוא התינוק הנ"ל, ובקשו להתראות פנים עמו. והלכו ושאלו, וקבלו רשות. ונכנסו אצלו, והפירו זה את זה, כי גם הוא (הינו התינוק שנעשה מלך) הפיר אותם, אף־על־פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף־על־פירֵכו, מאחר שהיה חכם גמור מעת הולדו, כי נולד עם חכמה גמורה, כנ"ל, על־כן הפיר אותם, והם הפירו אותו בודאי, ובודאי היה שם שמחה נוראה מאד, וגם פכו ערין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה, ושאלו אותו: איך באת לכאן? וספר להם, שבעת שחטף אותו הרוח סערה נשאו למקום שנשאו, והיה שם באותו המקום, והיה מחיה עצמו במה שאפשר במה שמצא שם, עד שבא אל ים של חלב, והבין שזה הים

נעשה בודאי מחלב של אמו, כי בודאי דחק אותה החלב, ומזה נעשה זה הים. וישב שם באותו הים של חלב, והיה גזון מן החלב, עד שבאו בני המדינה זו וקבלו אותו למלך.

אחר כך הלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו, שהם בחרו להם, שרציחה הוא התכלית, וקבלו עליהם למלך רוצח אחד. אחר כך מצאו אשה אחת, שהיתה יושבת בתוך ים של דם, וקבלו אותה למלך מחמת שראו שהיא בודאי רוצח גדול מאד מאד, מאחר שיושבת בתוך ים של דם. ובקשו גם כן להתראות פנים עמה, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אליה והיא היתה המלכה הנ"ל, שהיתה בוכה תמיד, ומהדמעות שלה נעשה הים של דם, כנ"ל. והכירו זה את זה, והיה שמחה גדולה מאד בודאי. ועדין היו בוכים, על שאינם יודעים מן המלך עדין.

והלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו, שהם בחרו להם

לְמַלְךְ אִישׁ מְכַבֵּד אֶחָד, כִּי אֶצְלָם עָקַר הַתְּכַלִּית הוּא
כָּבוֹד. אַחֲר־כֵּן מֵצְאוּ שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה זָקֵן אֶחָד
וּכְתָר עַל רֵאשׁוֹ, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא מְכַבֵּד גְּדוֹל,
מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה מְכַתֵּר בְּכַתֵּר, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ
לְמַלְךְ. וְהִבִּינוּ כִּי בּוֹדְאֵי זֶה הוּא הַמֶּלֶךְ, (הִינּוּ הַמֶּלֶךְ
שְׁלָהֶם הַנִּל) וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרַאוֹת עִמּוֹ,
וְהִלְכוּ, וְקִבְּלוּ רִשׁוֹת (קִבְּלַת רִשׁוֹת הוּא מֵה שְׁקוֹרִין
מֵעֲלֵדִיּוֹן) וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ. וְהִפִּירוּ, כִּי הוּא הַמֶּלֶךְ
בְּעֵצְמוֹ; וְגִדְּלַת הַשְּׂמֹחָה שְׁהִיָּה שֵׁם בּוֹדְאֵי, אִי־אֶפְשָׁר
לְשַׁעַר בְּמוֹחַ. וְאֵלוּ הָאֵלֻקוֹת הַשְּׂוֹמִים הַנִּל, (הִינּוּ
הַעֲשִׂירִים, גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שְׁהִיָּה בְּמִדְיָנָתָם אֵלֻקוֹת),
הִלְכוּ עִמָּהֶם, וְלֹא יָדְעוּ כָּלֵל מַחֲיוֹתָם מֵהוּ הַשְּׂמֹחֹת
הַלְלוּ.

וְהִפָּה עֵתָה חֲזָרוּ וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַקְּבוּצֵי הַקְּדוֹשׁ יַחַד,
וְשָׁלְחוּ אֶת הַבַּעַל־תְּפִלָּה אֶל הַמְּדִינֹת הַנִּל
(הִינּוּ הַמְּדִינֹת שֶׁל הַכְּתוּבֹת הַנִּל, שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם מִדּוֹת רְעוֹת
הַנִּל לְתַכְלִית) לְתַקֵּן אוֹתָם וּלְמַהֵר אוֹתָם לְהַשְׁיִיבָם
מִשְׂטוֹתָם, כֹּל מְדִינָה וּמְדִינָה מִשְׂטוֹת וְטָעוֹת שְׁלָה, כִּי

בְּלֹם תָּעוּ וְנִבְּוֹכוּ בַּנְּ"ל, וְעַתָּה הִיָּה בְּוֹדָאֵי כַּח בְּיַד
הַבְּעַל־תְּפִלָּה לִילָךְ אֲלֵיהֶם וְלֹהֲשִׁיבָם, כִּי קָבַל כַּח
וּרְשׁוֹת מִן הַמְּלָכִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינֹת הַנְּ"ל, כִּי כָּאֵן הָיוּ
כָּל הַמְּלָכִים שְׁלָהֶם, בַּנְּ"ל (כִּי הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שֶׁל
הַמְּלָךְ שִׁחְזָרוּ עִתָּה וְנִתְקַבְּצוּ, בְּלֹם הָיוּ מְלָכִים עַל כָּל הַמְּדִינֹת
שֶׁל הַפְּתוֹת הַנְּ"ל, בַּנְּ"ל). וְהִלָּךְ הַבְּעַל־תְּפִלָּה בְּכַחֶם
לְמַהֲרָם וְלֹהֲחַזְרֵם בְּתִשׁוּבָה.

וְדַבֵּר הַגְּבוּר עִם הַמְּלָךְ אֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁנִּפְּלוּ
אֶל הַעֲבֹדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן, בַּנְּ"ל, וְאָמַר
הַגְּבוּר לְהַמְּלָךְ: אֵיךְ שִׁשְׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם, שְׁעַל־יָדַי
הַדְּרֹךְ שִׁישׁ לִי אֶל הַחֶרֶב הַנְּ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִים
לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּשְׁשַׁקַּע בַּעֲבֹדָה זָרָה שֶׁל תְּאֹת מָמוֹן.
הַשִּׁיב לֹא הַמְּלָךְ: כֵּן הַדְּבָר. וְהוֹדִיעַ הַמְּלָךְ לְהַגְּבוּר;
הַיּוֹת שֶׁבְּדָרְךָ, שֶׁהוּא עוֹלָה אֶל הַחֶרֶב הַנְּ"ל, יֵשׁ דְּרֹךְ
מִן הַצַּד, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ אֶל הַר שֶׁל אֵשׁ, וְעַל
הָהָר רְבוּץ אַרְיָה, וְהָאֲרִיָּה, כִּשְׁהוּא צְרִיךְ לֶאֱכֹל, הוּא
הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל הָעֵדְרִים וְלוֹקַח לֹא צֵאֵן וּבְהִמּוֹת
וְאוֹכְלָם, וְהָרוּעִים יוֹדְעִים מִזֶּה, וְשׁוֹמְרִים מְאֹד אֶת

הצאן מפניו, אבל האריה אינו משגיח כלל על זה, רק כשהוא רוצה לאכל, הוא נופל על העדרים, והרועים הם מכים ומרעישים עליו, אבל האריה אינו שומע זאת כלל, רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות והומה ואוכלם. ואותו ההר של אש הנ"ל אינו נראה כלל.

ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר, ובאים באותו הדרך אל מקום, הנקרא קעף (מטבח הינו בית הבשול), ושם, באותו הקעף, יש כל מיני מאכלים, ובאותו הקעף אין שום אש כלל, רק המאכלים מתבשלים על ידי ההר של אש הנ"ל, וההר של אש הוא רחוק משם הרבה, רק שהולכים שבילים וצנורות מן ההר של אש אל הקעף הנ"ל, ועל ידי זה מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעף הזאת אינה נראה כלל, רק שיש סימן, שעומדים שם צפרים על אותה הקעף, ועל ידי זה יודעים, ששם הוא הקעף, ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועל ידי זה הם מבעירים האש ומכבים האש, הינו, על ידי הרחיפה של הצפרים הם מבעירים ומלהיבים האש

וְגַם עַל־יְדִי־זוֹה בַּעֲצֻמוֹ הֵם מְכַבִּים הָאֵשׁ שְׁלֵא יִתְלַהֵב
 יוֹתֵר מִדִּי. וְהֵם מְלַהִיבִים הָאֵשׁ כְּפִי הַמַּאֲכָלִים;
 שְׁלֹצְרֶךָ מֵאֲכַל פְּלוֹנֵי צְרִיכִים לְהַלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ,
 וְלִצְרֶךָ מֵאֲכַל אַחַר צְרִיכִים לְהַלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ הַכֹּל
 כְּפִי הַמַּאֲכָל, בֵּן הֵם מְלַהִיבִים אֶת הָאֵשׁ (כֹּל זֶה הוּא
 דְבַר־הַמֶּלֶךְ אֶל הַגְּבוּר). בְּכֵן תּוֹלֵךְ אוֹתָם (הֵינּוּ אֶת אֱלוֹ
 הָאֲנָשִׁים הַנ"ל שֶׁנִּפְלוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן, שֶׁהֵם הָאֱלֻקוֹת שֶׁל
 הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנ"ל, שֶׁהִלְכוּ עִמָּהֶם, כַּנ"ל) תִּחְלָה נִגְדֵּר
 הָרוּחַ, כְּדִי שְׂיִגְיַע אֵלֵיהֶם רֵיחַ הַמַּאֲכָלִים הַנ"ל, אַחֲר־
 כָּךְ, כְּשֶׁתִּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנ"ל, בּוֹדָאֵי יִשְׁלִיכוּ
 תַּאוּה זֶה שֶׁל מָמוֹן.

וְכֵן עָשָׂה הַגְּבוּר, וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנ"ל, דִּהְיִנּוּ
 גְדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שֶׁהֵם אֱלֻקוֹת
 בְּמְדִינַתָם, כַּנ"ל, כִּי אֱלוֹ הָאֱלֻקוֹת הָיוּ בְּכֹאן, כִּי בָאוּ
 עִם הַמְּמֻנָה עַל הָאוֹצְרוֹת לְכֹאן, כְּכֹל הַמְּבֹאֵר לְמַעְלָה.
 וְכִשְׂיִצְאוּ מִמְּדִינַתָם עִם הַמְּמֻנָה, כַּנ"ל, נִתְּנוּ לָהֶם בְּנֵי
 הַמְּדִינָה כֹחַ וְהִרְשָׁאָה, שֶׁכָּל מֶה שְׂיַעֲשׂוּ אֱלוֹ
 הַשְּׁלוּחִים, יִהְיֶה עֲשׂוּי. וְכֹל בְּנֵי הַמְּדִינָה מְכַרְחִים

לְהַתְרִצוֹת לְכָל מֵה שְׁיַעֲשׂוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים, (שֶׁהֵם גְּדוּלֵי
 הַמְּדִינָה אֱלֻקוֹת שְׁלָהֶם) וְלֹא יוּכְלוּ לְשַׁנּוֹת. וְלָקַח הַגִּבּוֹר
 אֶת אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים אֱלֻקוֹת בְּמְדִינַתָּם
 מִחֲמַת עָשָׂרָם, כַּנִּל, וְהוֹלִיךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַנִּל,
 וְהֵבִיא אוֹתָם עַד הַקַּעַף שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הַנִּל וּבִתְחִלָּה
 הוֹלִיךְ אוֹתָם כַּנִּגְדַּת הָרוּחַ, וְהִגִּיעַ לָהֶם הָרִיחַ שֶׁל
 הַמַּאֲכָלִים, וְהִתְחִילוּ לְבַקֵּשׁ מְאֹד, שְׂיִתֵּן לָהֶם
 מִהַמַּאֲכָלִים הַטּוֹבִים הַלָּלוּ. אַחֲרֵיכֵן הוֹלִיךְ אוֹתָם
 מִכַּנִּגְדַּת הָרוּחַ, וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק שִׁישׁ סְרַחָה גְּדוּלָה, חֲזֹר
 וְהֵבִיא אוֹתָם כַּנִּגְדַּת הָרוּחַ, וְשׁוּב הִגִּיעַ לָהֶם הָרִיחַ
 הַטּוֹב שֶׁל הַמַּאֲכָלִים, וְחֲזְרוּ וּבִקְשׂוּ אוֹתוֹ, שְׂיִתֵּן לָהֶם
 מִן הַמַּאֲכָלִים. חֲזֹר וְהוֹלִיךְ אוֹתָם מִכַּנִּגְדַּת הָרוּחַ, וְחֲזְרוּ
 וְצַעֵקוּ, שִׁישׁ סְרַחָה גְּדוּלָה מְאֹד. עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם
 הַגִּבּוֹר לְהָאֲנָשִׁים הַנִּל: הֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים, שְׂאִין כָּאֵן
 שׁוּם דְּבַר שְׂיִסְרִית, בְּהַכְרַח צְרִיכִים לוֹמַר בּוֹדֵאֵי
 שְׂאִתֶּם בְּעֲצַמְכֶם מִסְרִיחִים, כִּי בְּכָאֵן אִין שׁוּם דְּבַר
 שְׂיִסְרִית. אַחֲרֵיכֵן נָתַן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנִּל וְתִכְף
 בְּשִׂאֲכָלוֹ מֵאֵלּוּ הַמַּאֲכָלִים, הִתְחִילוּ תִכְף לְהַשְׁלִיךְ

ולזרק מהם את כספם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו חפירה וקבר, וקבר את עצמו בתוך החפירה מחמת גדל הבושה, שנתבישו על ידי שהרגישו גדל הסרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש) מחמת שפטעמו מן המאכלים הנ"ל, וקרעו את פניהם, וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל. ונתביש אחד מחברו, כי שם באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו, הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו יותר ממון מתביש יותר. על־כן קברו את עצמן מגדל הבושה, וכל־אחד לא היה יכול להרים פניו אפלו בפני חברו, מכל־שכן בפני הגבור הנ"ל. וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול, היה מבער אותו מיד ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון גדול.

אחר־כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן החפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם: בואו עמי! כי עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור,

(שהיו כל בני המדינה של עשירות מתיראים ממנו כנ"ל) כי אני אני הוא הגבור (כנ"ל). ובקשו מן הגבור שיתן להם מן המאכלים הללו, כדי להוליך למדינתם. כי הם בודאי יהיו ממאסים מאד בממון, אך רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאוה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים, והוליכו אל המדינה שלהם, ותקף בשנתנו להם מאלו המאכלים התחילו תקף להשליך את כספם וזהבם כנ"ל, וטמנו עצמן במחלות עפר מגדל הבושה. והעשירים הגדולים והאלקות הנ"ל, נתבישו ביותר. וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם "חיות רעות" כנ"ל, נתבישו בעצמן גם כן, על שהיו עד הנה קטנים בעיני עצמן מחמת שאין להם ממון. כי עתה נתגלה שאדרבא, הממון הוא עקר הבושה. כי יאלו המאכלים הנ"ל יש להם סגלה זו שמי שאוכל מהם ממאם בממון מאד. כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה וטנוף ממוש. ואזי השליכו אלילי כספם ואלילי זהבם. ואחר כך שלחו לשם את הבעל תפלה הנ"ל, ונתן להם תשובות ותקונים, וטהר אותם.

וְהַמְלִיךְ הַגַּ' ל מְלִיךְ בְּכַפָּה. וְכָל הָעוֹלָם שָׁבוּ אֶל הַשָּׁמַיִם
 יִתְפַּרְדּוּ, וְעָסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים
 מְזֻבָּכִים. אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן .

וּבְשֵׁסְפָר הַמַּעֲשָׂה שֶׁל הַבַּעַל־תְּפִלָּה שָׁאֵל אוֹתָנוּ אַחֲרֵי־כֵן: "מִי סֵפֶר
 הַמַּעֲשָׂה שֶׁהָיָה כָּתוּב בְּהַקְרָאוֹיִנִיקוּם (פְּרוֹנִיקוּת) שְׁלָהֶם
 מַעֲנֵנִי הַכַּתּוּת שֶׁנַּעֲשׂוּ בַעַת שֶׁהָיָה רוּחַ סַעְרָה בְּעוֹלָם וְכוּ'?" הַשְּׁכֵנוּ לוֹ
 שְׁזָה סֵפֶר אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים שֶׁל הַגְּבוּר לְהַבְעֵל תְּפִלָּה כַּמְבָאָר שֶׁם וְנַעֲנֵנִי
 בְּרֵאשׁוֹ שֶׁכֵּן הוּא וְהַבְנוּ מִדְּבָרָיו שֶׁיֵּשׁ בּוֹה מְכֻן גְּדוֹל מְאֹד מַה שְׁדִיקָא
 אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים סֵפֶר זֹאת וּמִזֶּה תִלְמַד שֶׁכָּכֵל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל
 הַמַּעֲשִׂוִּת יֵשׁ מְכֻן גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד מַה שְׁאִין הַפֶּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב
 לְחַשֵּׁב:

מְבָאָר בְּפָסוּק שֶׁיֵּשׁ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תִנּוּר בְּמָקוֹם זֶה. וְהָאֵשׁ הוּא
 שָׁם. בְּמָקוֹם אַחֵר. רְחוּק מִן הַתִּנּוּר. כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה ל"א):
 "נָאֵם ה' אֲשֶׁר אוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן. וְתִנּוּר לוֹ בִּירוּשָׁלַיִם": וְעַיִן שֶׁם כָּל הַקְּפִיטָל
 הַגַּ' ל שֶׁמְדַבֵּר מַעֲנֵנִי כָּל הַמַּעֲשָׂה הַגַּ' ל. "הוּי הַיְדִידִים מְצָרִים לְעוֹרָה וְעַל
 סוּסִים יִשְׁעֵנוּ. וּמְצָרִים אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסִיהֶם בְּשָׂר וְלֹא רוּחַ": הִינּוּ
 בְּחִינַת הַמְדִינָה שֶׁסְּמָכוּ עָלֶיהָ הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.
 כִּי לְפִי טְעוּתָם סָכְרוּ שֶׁהֵם כְּלָם אֱלֻקוֹת. וְסוּסִיהֶם הֵם מְלֻאָכִים כַּמְבָאָר
 לְעִיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשָׂה עַיִן שֶׁם. וְזֶה שְׁפִים הַפָּסוּק: "וּמְצָרִים אָדָם וְלֹא אֵל
 וְסוּסִיהֶם בְּשָׂר" וְכוּ'. וְהַבֵּן:

"וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר ויחדו כלם יכליון". הינו
 בחינת היד הנ"ל: כי על היד ראו ששניהם יהיו נכליון,
 העוזר והעוזר כנ"ל.

"באשר יהנה האריה והכפיר על מרפו אשר יקרא עליו מלא
 רעים" וכו': "כצפרים עפות" וכו': הינו בחינת האריה
 הנ"ל והצפרים הנ"ל עין היטב לעיל בתוך המעשה והבן: "כי
 ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו" וכו'.

"ונפל" אשור בתרב לא איש וכו' וגם לו מפני חרב וכו' וסלעו
 ממגור יעבור": זה בחינת השלשה פתות של החרב
 הנ"ל. ונפל וגם זה בחינת שני הכחות הנ"ל. "וסלעו ממגור
 יעבר". זה בחינת חלי הדאר הנ"ל שחולף ועובר חזקו וכחו
 ממנו. כי סלעו פרושו חזקו. (וזה בחינת פח השלשי של החרב הנ"ל. עין
 היטב: והבן: אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו
 בירושלים". הינו התנור והאש הנ"ל. כנ"ל:

ראה והפט והבן כי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל.
 (כל זה דברי רבנו זכרנו לברכה): וכך אמר רבנו זכרנו
 לברכה בפרוש שכל המעשה כלה מראש ועד סוף היא רמוזה

בְּלָה בַתּוֹד הַקַּפִּיטָל הַנ"ל (הִינּוּ יִשְׁעִיה ל"א) וְאָמַר שְׁכַל הַדְּבָרִים
שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל בְּלָם יְכוּלִים לְמַצֵּא בַּמִּקְרָאוֹת וְכִיּוֹצֵא.

בְּגוֹן "וְטַמְאֲתֶם אֶת צַפּוּי פְּסִילֵי כֶסֶףְךָ וְאֶת אַפְדֵּת מִסַּכַּת
זֹהֲבֶךָ תִּזְרֹם כָּמוֹ דָּוָה יָצָא הָאָמַר לוֹ". (יִשְׁעִיה ל"ד) וְכָמוֹ
שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיה ב): "כִּיּוֹם הָהוּא יִשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילֵי כֶסֶפוֹ
וְאֶת אֱלִילֵי זָהָבוֹ וְכוּ' לַחֲפֹר פְּרוֹת וְכוּ' לָבוֹא בְּנִקְרוֹת הַצָּרִים"
וְכוּ'. הִינּוּ שֵׁי־שְׁלִיכּוֹ תַּאוֹת מָמוֹן שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ. וְיִטְמִינוּ
עֲצָמוֹן בַּחֲפִירוֹת וְכוּ' כַּמִּבְאֵר בַּמַּעֲשֵׂה הַנ"ל. כִּי הַמָּמוֹן הוּא
מִסְרִיחַ כָּמוֹ צוֹאֵה מִמֶּשׁ. כָּמוֹ שְׁכַתוֹב: "תִּזְרֹם כָּמוֹ דָּוָה יָצָא
תָּאמַר לוֹ". וְכֵן כִּיּוֹצֵא בָּנֹה. יְכוּלִים לְמַצֵּא כָּל דְּבָרֵי הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל
בַּמִּקְרָאוֹת וְכִיּוֹצֵא.

אָבֵל עֵקֶר הַמַּעֲשֵׂה בְּלָה נֹאמְרָה עַל קַפִּיטָל הַנ"ל כִּי שֵׁם הִיא
מִבְּאֵרֶת וּמְרַמֶּזֶת בְּלָה. אָבֵל אֵין אֶתְנֹו יוֹדֵעַ עַד מָה. כִּי
אִם מָה שְׁגָלָה לָנוּ בַּפְּרוּשׁ (הִינּוּ כָּל הַמִּבְאֵר לְעִיל). אָבֵל שְׂאֵר עֲנִינֵי
הַמַּעֲשֵׂה. לֹא וְכִינּוּ לְהַשִּׁיג אֵיךְ הִיא מְרַמֶּזֶת בַּקַּפִּיטָל הַנ"ל אָבֵל
אָמַר בַּפְּרוּשׁ שְׁכַל הַמַּעֲשֵׂה בְּלָה מְרַמֶּזֶת שֵׁם.

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כן. הפעל תפלה עם הגבור: הממנה על האוצרות והחכם: המליץ והאוהב נאמן: הבת מלכה עם בנה: המלך והמלכה: כן הוא הסדור שלהם: והם בחינת עולם התקון: והם עשרה דברים. ולא נחשבו פסדר: הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה: אבל יש דברים בנו: גם מבאר בפסרים שפשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת שפשמתעכבת שם זאת ההשפעה. אזי נקראת על שם אותה המדה. הינו שהמדה ששם מתעכבת ההשפעה של מדה אחרת שעוברת דרך שם. היא נקראת על שם אותה המדה שבא ממנה ההשפעה. ובשכיל זה נשתנה פאן הסדר וגם יש עוד כמה ענינים בזה המבארים להבקיאים היטב בפסרים כל זה אמר רבנו זכרנו לברכה בפרוש: גם הבנתי מדבריו שמרמז בזאת המעשה מיתת המלכים ותקונם. ובין בבחינת החרפן ובין בבחינת התקון לא נאמרו פסדר העשור בחינות הנ"ל. מחמת הטעמים וענינים הנ"ל.

וְעַד־כֵּן הַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים. כִּי סוּד הַמַּעֲשֵׂה
 לֹא גָלָה כָּלֵל. רַק הָאִיר עֵינֵינוּ בְּפִסּוּקִים
 וְעֵינָיִים הַנִּ"ל כְּדֵי שְׁנַדַּע שֵׁשׁ בְּהַמַּעֲשֵׂה סוּדוֹת
 נִסְתָּרִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד: וְאִין אֶתְנוּ יוֹדַע עַד מָה
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁיִזְכֶּה לְהִבִּין קֶצֶת סוּדוֹת הַמַּעֲשִׂוֹת הַלְלוּ
 הַמְּבַאֲרִים בְּזֶה הַסֵּפֶר. כִּי כָּלֵם הֵם חֲדוּשִׁים גְּפִלָּאִים
 וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד. עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאֵנוּ: מַה נֹּאמֵר
 מַה נְּדַבֵּר. מִי שָׁמַע כּוֹזֵאת מִי רָאָה כּוֹזֵאת.

וּכְשִׁסְפֵּר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנִּדְפָּסֶת
 בְּסִפּוּרֵי הַמַּעֲשִׂוֹת מַעֲשֵׂה יב שָׂאֵל
 אוֹתְנוּ אַחֲר־כֵּן: מִי סִפֵּר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה כְּתוּב
 בְּהַקְרֵאוֹיִנִיקוּם (פְּרוֹנִיקוּת) שְׁלָהֶם מֵעַנֵּן הַפִּתּוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ
 בְּעֵת שֶׁהָיָה רוּחַ סַעְרָה בְּעוֹלָם וְכוּ'? הַשִּׁכְנוּ לֹא שָׁזָה
 סִפֵּר אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים שֶׁל הַגְּבוּר לְהַבְעִיל תְּפִלָּה בְּמִבְּאֵר
 שֵׁם וְנִעֲנַע בְּרֵאשׁוֹ שָׁכֵן הוּא וְהִבְנוּ מִדְּבָרָיו שֵׁשׁ בְּזֶה
 מְכוּן גְּדוּל מְאֹד מַה שְׁדִּיקָא אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים סִפֵּר זֹאת
 וּמִזֶּה תִּלְמַד שֶׁכָּבֵל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַמַּעֲשִׂוֹת יֵשׁ מְכוּן
 גְּדוּל מְאֹד מְאֹד מַה שְׂאִין הֶפְהָ יְכוּל לְדַבֵּר וְהֵלֵב לְחֹשֵׁב:

מעשה יג

מהשיבה בעטלירס

(התחלתה בליל שבת־קדש פְּרַשַׁת שְׁמוֹנֵי כ"ה אָדָר שְׁנֵי תַק"ע)

הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַשְּׂבָעָה בְּעַטְלִירִס סִפֵּר כַּמָּה יָמִים וּבְכָל פַּעַם סִפֵּר
עַנְיַן הַשְּׂאָדָה לְזוֹה שֶׁסִּפְרוּ מִמֶּנּוּ שְׁעַל־יָדַי זֶה הַתְּחִיל לְסַפֵּר
הַמַּעֲשֵׂה.

וְשָׁמַעְתִּי שְׂאָמַר אִזּוּ בְּזוֹה הַלְּשׁוֹן: "מָה אַתֶּם יוֹדְעִים אִיךָ לְשַׁמַּח
מֵתוּךְ מְרָה שְׁחוֹרָה, אֲנִי אֶסְפֵּר לָכֶם אִיךָ פַּעַם אַחַת הָיוּ
שְׂמֵחִים"...

מֵעֲשֵׂה פַּעַם אַחַת הָיָה מְלָךְ, וְהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד.
וּרְצָה הַמְּלָךְ לְמַסֵּר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו.
וְעָשָׂה מִזְשָׁתָה גְּדוֹל (שְׁקוֹרִין בְּאֵל). וּבּוֹדָאי בְּכָל פַּעַם
שֶׁהַמְּלָךְ עוֹשֶׂה בְּאֵל הוּא שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, בְּפִרְטָה
עֵתָה, שְׂמֵסֵר הַמְּלוּכָה לְבָנוֹ בְּחַיָּיו, בּוֹדָאי הָיָה שְׂמֵחָה
גְּדוֹלָה מְאֹד. וְהָיוּ שָׁם כָּל הַשְּׂרָי מְלוּכָה, וְכָל הַדְּפָסִים
וְהַשְּׂרָיִם, וְהָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד עַל הַמִּזְשָׁתָה. וְגַם הַמְּדִינָה

היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה שם שמחה גדולה מאד. והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש (מקהלות) וקאמעדייש (משחקי הצגות) וכיוצא מזה, כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשתה.

וכשיבעשו שמחים מאד עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חוזה בפוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכך תראה שלא יהיה לך עצבות כשתירד מן המלוכה. רק תהיה בשמחה. וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה. גם כשיהיה לך עצבות, אף-על-פי-כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה אזי אהיה בשמחה יתרה מאד.

וקבל הפן-מלך את המלוכה ביד רמה. ועשה לו שרי מלוכה, ודכסים ושרים וחיל. וזה הפן-מלך היה חכם, והיה אוהב חכמה מאד והיו אצלו

חכמים גדולים. וכל מי שהיה בא אצלו עם איזה דבר
חכמה היה אצלו בחשיבות גדול מאד. והיה נותן
להם כבוד ועשירות בשביל החכמה, לכל אחד כפי
רצונו. מי שהיה רוצה ממון היה נותן לו ממון, ומי
שהיה רוצה כבוד היה נותן לו כבוד, הכל בשביל
החכמה. ומחמת שהיה חשוב אצלו החכמה כל־כֵּן,
היו כלם לוקחין עצמן אל החכמה, ועסקו כל
המדינה בחכמות. כי זה היה רוצה ממון, כִּי שִׁקְבֵּל
ממון על־ידי־זה. וזה היה רוצה חשיבות וכבוד.
ומחמת שכלם עסקו רק בחכמות על־פֶּן שִׁכְחוּ שֵׁם
באותה המדינה מכסיסי מלחמה, כי היו כלם עוסקין
בחכמות. עד שהיו כל בני המדינה חכמים גדולים.
עד שהקטן שבאותה המדינה היה במדינה אחרת
חכם גדול מכלם. והחכמים שבאותה המדינה היו
חכמים מפלגים גדולים מאד. ומחמת החכמות
נתפקרו החכמים של אותה המדינה. ומשכו גם את
הבן־מלך הנ"ל לדעתם, ונתפקר גם־כֵּן. ושאר בני
המדינה לא נתפקרו. מחמת שהיה עמקות ודקות

גָּדוֹל בְּאוֹתָהּ הַחֲכָמָה שֶׁל הַחֲכָמִים הַנִּזְכָּרִים, עַל־כֵּן לֹא יָכֻלוּ שְׂאֵר בְּנֵי הַמְּדִינָה לְכַנֵּם בְּאוֹתָהּ הַחֲכָמָה, וְלֹא הִזִּיק לָהֶם. אֲבָל הַחֲכָמִים וְהַבְּנֵי־מֶלֶךְ נִתְפָּקְרוּ בַּנִּזְכָּרִים.

וְהַבְּנֵי־מֶלֶךְ, מַחֲמַת שֶׁהָיָה בּוֹ מֵזֶבֶד כִּי נוֹלַד עִם מֵזֶבֶד, וְהָיוּ לוֹ מְדוּת מְזֻבּוֹת וַיִּשְׁרֹת,

הָיָה נִזְכָּר לְפַעְעָמִים: הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, וּמָה הוּא עוֹשֶׂה וְכוּ'. וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ עַל זֶה עַל שֶׁנִּפְלַל לְמַבּוּכוֹת בְּאֵלּוּ וְנִתְעָה כָּל־כַּף. וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ מְאֹד. אֲבָל תִּכְרַף בְּשֶׁהָיָה מִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֵּׁכֶל חֹזֵר וְנִתְחַזַּק אֲצִלּוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסוֹת הַנִּזְכָּרִים. וְכֵן הָיָה בְּמָה פַעְעָמִים שֶׁהָיָה נִזְכָּר בַּנִּזְכָּרִים וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ, וְתִכְרַף בְּשֶׁהִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֵּׁכֶל חֹזֵר וְנִתְחַזַּק אֲצִלּוֹ הָאֶפִּיקוֹרְסוֹת בַּנִּזְכָּרִים.

וְהָיָה הַיּוֹם. וְהָיָה בְּרִיחָהּ בְּאִיזָה מְדִינָה, וּבְרַחוּ כָּלֶם. וּבְדֶרֶךְ בְּרִיחָתָם עָבְרוּ דֶרֶךְ אִיזָה יַעַר. וְאָבְדוּ שָׁם זָכָר וְנִקְבָּה: אֶחָד אָבְדַת זָכָר וְאֶחָד אָבְדַת נִקְבָּה. וְעַדֵּן הָיוּ בְּנֵי קְטָנִים, בְּנֵי אַרְבַּע וְחֲמִשׁ שָׁנִים. וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה לֶאֱכֹל. וְצָעְקוּ וּבָכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מָה

לֶאֱכֹל. בְּתוֹךְ כֶּךָ בָּא אֶצְלָם בְּעֵטְלִיר (קבצן) אֶחָד עִם
הַשָּׂקִים שָׁלוֹ (שְׁקוּרִין מְאַרְבָּעִים), שְׁנוֹשָׂא בָהֶם לֶחֶם.
וְהִתְחִילוּ אֵלָיו הַבָּנִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלִהְיוֹת פְּרוֹכִים
אַחֲרָיו. וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם לֶאֱכֹל, וְאָכְלוּ. וְשָׂאֵל אוֹתָם:
מֵהֵיכָן בָּאתֶם לְכָאן? הֲשִׁיבוּ לוֹ: אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, כִּי
הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים כַּנֶּ"ל. וְהִתְחִיל לִילֵךְ מֵהֶם, וּבִקְשׂוֹ
מִמֶּנּוּ שְׂיִקַּח אוֹתָם עִמּוֹ. וְאָמַר לָהֶם: אֵת זֶה אֵינִי
רוֹצֵה, שְׂתִלְכוּ עִמִּי. בְּתוֹךְ כֶּךָ הִסְתַּפְּלוּ וְהִנֵּה הוּא עוֹר.
וְהָיָה אֶצְלָם פְּלֵא: מֵאַחַר שֶׁהוּא עוֹר, אֵיךְ יוֹדַע לִילֵךְ?
(וּבִאֲמַת הוּא חֲדוּשׁ מַה שֶׁהָיָה קָשָׁה לָהֶם זֹאת. כִּי עֲדִין הָיוּ בָּנִים
קְטַנִּים, רַק שֶׁהָיוּ בָּנִים חֲכָמִים, וְהָיָה פְּלֵא אֶצְלָם כַּנֶּ"ל). וּבִרְכָם
(זֶה הַבְּעֵטְלִיר הָעוֹר) שֶׁהָיוּ כְּמוֹתוֹ, שֶׁהָיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתוֹ
וְהִשְׁאִיר לָהֶם עוֹד לֶחֶם לֶאֱכֹל וְהִלֵּךְ לוֹ. וְהִבִּינוּ אֵלָיו
הַבָּנִים כִּי הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ הַשְּׂגִיחַ עֲלֵיהֶם, וְהוֹזִיִן לָהֶם
בְּעֵטְלִיר עוֹר בְּכָאן לִתֵּן לָהֶם אֶכֶל.

אַחַר־כֵּךְ כָּלָה אֶצְלָם הַלֶּחֶם, וְשׁוֹב הִתְחִילוּ לְצַעֵק
עֲבוּר אֶכֶל. אַחַר־כֵּךְ נַעֲשֶׂה לִילָה וְלָנוּ
שָׁם. בְּבִקְרָה גַם־כֵּן לֹא הָיָה לָהֶם לֶאֱכֹל וְהָיוּ צוֹעֲקִים

ובוכים. וחזר ובא בעטליר שהיה חרש. והתחילו לדבר אליו, והראה להם בידיו, ואמר להם שאינו שומע. ונתן להם גם־כן לחם לאכל, והלך מהם. ורצו גם־כן שיקחם עמו ולא רצה. וברכם גם־כן שיהיו כמותו, והשאיר גם־כן להם לחם, והלך לו.

והחזר וכלה הלחם אצלם, וחזרו וצעקו כנ"ל. וחזר ובא אצלם בעטליר שהיה כבד־פה. והתחילו לדבר עמו. והיה מגמגם בלשונו, ולא ידעו מה הוא אומר. והוא היה יודע מה הם מדברים, אך הם לא ידעו מה הוא אומר, כי היה מגמגם בלשונו כנ"ל. ונתן להם גם־כן לחם לאכל, והלך לו גם־כן כנ"ל. וברכם גם־כן שיהיו כמותו, והלך לו. הכל כנ"ל.

והחזר ובא בעטליר שהיה צוארו עקם, והיה גם־כן כנ"ל. וחזר ובא בעטליר בעל חמוטרות, (שקורין הויקיר גיבן), וחזר ובא בעטליר בלא ידים. וחזר ובא בעטליר בלא רגלים, וכל אחד נתן להם לחם, וברכם שיהיו כמותו, הכל כנ"ל.

אֶחָר־כֶּךָ חֹזֵר וְכֹלָה הֶלְחָם אָצֵלָם. וְהִתְחִילוּ לֵילֵךְ
 לְיֵשׁוּב, עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה דֶרֶךְ. וְהִלְכוּ עַל
 אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְאִיזָה כְּפָר. וְנִכְנְסוּ אֵלָיו הַבָּנִים
 בְּאִיזָה בֵּית, וְהָיוּ מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וְנִתְּנוּ לָהֶם לֶחֶם.
 וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזָה בֵּית, וְנִתְּנוּ לָהֶם גַּם־כֶּן, וְהָיוּ
 מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים. וְרָאוּ שֶׁזֶה טוֹב לַפְּנֵיהֶם. וַעֲשׂוּ
 בֵּינֵיהֶם שְׂהִיּוֹ תָמִיד בְּיַחַד. וַעֲשׂוּ לָהֶם שְׂקִים (שְׁקוּרִין
 טָאֲרָבִים) גְּדוֹלוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים, וְהִלְכוּ
 עַל כָּל הַשְּׂמֻחוֹת: עַל סְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְעַל חֲתָנוּת,
 וְהִלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם אַחֵר. וְהִלְכוּ לַעֲוִרוֹת, וְהָיוּ
 מַחְזִירִים עַל הַפֶּתָחִים. וְהִלְכוּ עַל הִירִידִים, וַיֵּשְׁבוּ בֵּין
 הַבְּעִטְלִירֵשׁ (קִבְצָנִים) כְּדֶרֶךְ שְׂוִי־שְׁבִים שָׁם עַל
 "הַפְּרִיזָבִים" (אֶצְטָבָא אֲבָן) עִם הַטְּעֻלָּיר (צִלְחַת לֹאֲסִיפַת
 מִטְבַּעוֹת). עַד שֶׁהָיוּ אֵלָיו הַבָּנִים מְפָרְסְמִים אֶצֶל כָּל
 הַבְּעִטְלִירֵשׁ. כִּי כָּל־הַכִּירוּ אוֹתָם, וַיִּדְעוּ מֵהֶם שֶׁאֵלָו
 הֵם הַבָּנִים שֶׁנֶּאֱבָדוּ בַּיַּעַר כַּנ"ל.

פַּעַם אַחַת הָיָה יָרִיד גְּדוֹל בְּאִיזָה עִיר גְּדוֹלָה.
 וְהִלְכוּ לְשֵׁם הַבְּעִטְלִירֵשׁ, וְאֵלָו הַבָּנִים הִלְכוּ

גַּם־כֵּן לְשֵׁם. וּבֹא עַל דַּעַת הַבַּעַטְלִירֵשׁ שִׁישְׁדְּכוּ אֶת
 אֱלוֹ שְׁנֵי הַבְּנִים, שִׁישְׂאוּ זֶה אֶת זֶה. וְתַכְף שְׁדַּבְּרוּ זֹאת
 קִצַּת בַּעַטְלִירֵשׁ הוּמַב הַדְּבַר מְאֹד בְּעֵינֵי כָּלֶם, וּגְמָרוּ
 הַשְׂדוּדָה. אֲבָל אִיךְ עוֹשִׁין לָהֶם חֲתָנָה?! וְנִתְיַעֲצוּ.
 בְּאִשֶּׁר שְׁבִיּוֹם פְּלוֹנֵי יִהְיֶה סְעוּדָה שֶׁל יוֹם הַלְּדוּת
 הַמְּלָךְ, (שְׁקוֹרִין מִיּוֹנִינִים), וַיֵּלְכוּ לְשֵׁם כָּל הַבַּעַטְלִירֵשׁ.
 וּמִמָּה שִׁיבְקָשׁוּ לְעֲצֻמֹן שָׁם, בָּשָׂר וְלֶחֶם, מִזֶּה יַעֲשׂוּ
 חֲתָנָה. וְכֵן הָיָה. וְהֵלְכוּ לְשֵׁם עַל הַמִּיּוֹנִינִים כָּל
 הַבַּעַטְלִירֵשׁ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם לֶחֶם וּבָשָׂר, וְגַם קִבְּצוּ מֵהַ
 שְׁנֵשֶׁתִּיר מִן הַסְּעוּדָה בָּשָׂר וְלֶחֶם. (שְׁקוֹרִין קוֹלִיטֵשׁ חֲלוֹת
 גְּדוֹלוֹת מִיּוֹחֲדוֹת לַשְּׂמֵחוֹת). וְהֵלְכוּ וְחִפְּרוּ בּוֹר גָּדוֹל
 שִׁיְהִיָּה מַחְזִיק מְאֹד אֲנָשִׁים, וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קָנִים וְעָפָר
 וְזָבֵל. וְנִכְנְסוּ לְשֵׁם כָּלֶם, וַעֲשׂוּ שֵׁם חֲתָנָה לְאֱלוֹ הַבְּנִים
 הַגִּ"ל, וְהַכְּנִיסוּ אוֹתָם לַחֲפָה. וְהָיוּ שְׂמֵחִים שֵׁם מְאֹד
 מְאֹד. וְגַם הִחְתֵּן וְהַכְּלָה הָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד.

וְהַתְּחִילוּ לְזַכֵּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשֵּׁם
 יִתְפַּרֵּךְ בְּהִיוֹתָם בַּיַּעַר. וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ
 מִתְגַּעְגְּעִים מְאֹד: אִיךְ לֹקַחִין לְכָאן אֶת הַבַּעַטְלִיר

הראשון העור, שהביא לנו לחם ביער? ותכף ומיד בתוך שהיו מתגעגעים מאד אחרי הפעמליר העור, ענה ואמר: הנני! הנה באתי אצלכם על החתנה. ואני נותן לכם מתנה לדרשה (שקורין דרשה ג'שאנק), שתהיו זקנים כמוני! כי בתחלה ברכתי אתכם בזה, ועכשיו אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה: שתהיו חיים ארפים כמוני. ואתם סבורים שאני עור? אין אני עור כלל. רק שכל זמן העולם כלו, אינו עולה אצלי פהרף עין. (ועל-כן הוא נדמה בעור, כי אין לו שום הסתכלות כלל על העולם, מאחר שכל זמן העולם אינו עולה אצלו פהרף עין. ועל-כן אין שך אצלו הסתכלות וראיה בזה העולם כלל) ואני זקן מאד, ועדין אני יניק (צעיר מאוד) לגמרי, (הינו יונג) ולא התחלתי עדין לחיות כלל. ואף-על-פי-כן אני זקן מאד. ולא אני בעצמי אומר זאת, רק שיש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול. ואספר לכם מעשה:

(כל זה הוא דברי העור הנ"ל).

כי פעם אחת הלכו אנשים בספינות הרבה על הים. ובא רוח סערה ושבב את הספינות, והאנשים

נצלו. ובאו אל מגדל אחד. ועלו אל המגדל, ומצאו שם כל המאכלים ומשקאות ומלבושים, וכל מה שצריכים. והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם. ענו ואמרו, שכל אחד יספר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מזכרון הראשון. הינו מה שהוא זוכר מעת שהתחיל אצלו הזכרון. והיו שם זקנים ונערים. והיו מכבדים את הזקן הגדול שביניהם שיספר בתחלה. ענה ואמר: מה אספר לכם, אני זוכר גם כשהתכו את התפוח מן הענף. ולא ידע שום אחד מה הוא אומר. אך היו שם חכמים, ואמרו. בודאי זאת היא מעשה ישנה מאד, וכברו את השני שיספר.

ענה השני שלא היה זקן כמו הראשון: זאת היא מעשה ישנה!?! (בלשון תמה) זאת המעשה אני זוכר גם כן, אבל אני זוכר גם כן כשהיה הנר דולק. ענו ואמרו שם: זאת היא מעשה ישנה ביותר מהראשונה. והיה פלא אצלם שזה השני, שהוא יניק מהראשון, וזוכר מעשה ישנה יותר מהראשון. וכברו את השלישי שיספר.

ענה ואמר השלישי, שהיה יניק יותר: אני זוכר גם כשהתחיל בנזן הפרי, דהינו כשהתחיל להתרקם הפרי ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה ביותר. ענה הרביעי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם כשהולכו הנרעין לנטע הפרי. ענה החמישי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם החכמים, שהם היו חושבים וממציאים את הנרעין. ענה הששי וכו', שהוא זוכר גם את הפעם של הפרי קדם שנכנס הפעם בתוך הפרי. ענה השביעי וכו', ואמר שהוא זוכר גם את הריח של הפרי קדם שנכנס בפרי. ענה השמיני ואמר, שהוא זוכר גם המראה של הפרי קדם שנמשכה על הפרי. ואני (הינו זה הפעטליר העור שמספר כל זה) הייתי אז תינוק לגמרי, והייתי גם-כן שם. ועניתי ואמרתי להם: אני זוכר כל אלו המעשיות, ואני זוכר לאו כלום! (און איך גידענק גאר נישט) ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה מאד, יותר מכלם! והיה חדוש גדול אצלם שהתינוק זוכר יותר מכלם.

בתוך כך בא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדַפֵּק עַל הַמַּגְדָּל, וְאָמַר
 לָהֶם: חֲדָלוּ עוֹד מִלְהוֹיֹת עֲנִיִּים! שׁוּבוּ אֶל
 הָאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם, וְהָיוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם.
 וְאָמַר לָהֶם שְׁיִצְאוּ מִן הַמַּגְדָּל בְּדֶרֶךְ זְקוּנוֹתָם, שְׁכַל מִי
 שְׁזָקַן יוֹתֵר יֵצֵא תַחֲלָה. וְהוֹצִיא כָּלֶם מִן הַמַּגְדָּל.
 וְהוֹצִיא תַחֲלָה אֶת הַתֵּינֹק הַגִּ'ל, כִּי בַאֲמַת הוּא זָקַן
 יוֹתֵר מִכָּלֶם. וְכֵן כָּל מִי שֶׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר הוֹצִיא קִדְּם.
 וְהַזָּקַן הַגָּדוֹל הוֹצִיא בְּאַחֲרוֹנָה. כִּי כָּל מִי שֶׁהָיָה יָנִיק
 יוֹתֵר, הָיָה זָקַן יוֹתֵר בְּגִ'ל. וְהַזָּקַן שֶׁבָּהֶם הָיָה יָנִיק יוֹתֵר
 מִכָּלֶם.

וְאָמַר לָהֶם: (הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַגִּ'ל) אֲנִי אֶפְרָשׁ לָכֶם אֶת
 הַמַּעֲשִׂיֹת שֶׁסָּפְרוּ כָּל הַגִּ'ל. כִּי זֶה שֶׁסָּפַר
 שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחֲתָכוּ אֶת הַתְּפוּחַ מִן הָעֵנָף, הֵינּוּ
 שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחֲתָכוּ אֶת טַבּוּרוֹ. (הֵינּוּ שְׁגַם אֶת
 הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תִּכְף בְּעַת הַהוֹלָדָה, בְּעַת שֶׁחֲתָכוּ
 אֶת טַבּוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זוֹכֵר). וְהַשְּׁנִי שֶׁאָמַר שֶׁזוֹכֵר
 בְּשַׁעַה שֶׁהָיָה הַנֵּר דוֹלֵק, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה
 בְּעַבּוּר, שֶׁהָיָה נֵר דוֹלֵק עַל רֵאשׁוֹ. וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁזוֹכֵר

גם בעת שהתחיל רקום הפרי, הינו שזוכר גם כשהתחיל להתרקם הגוף, דהינו בעת יצירת הולד. וזה שזוכר בעת שהיו מולכים הגרעין לנטע הפרי, הינו שזוכר גם כשנמשכה הטפה בעת הזיווג. וזה שזוכר את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, הינו שזוכר גם כשהיה הטפה עדין במח. (פי המחין ממציאים את הטפה). וזה שזוכר את הטעם הינו הנפש. והריח הינו הרוח. והמראה הינו הנשמה. והתינוק אמר שזוכר לאו פלום, כי הוא למעלה מן הכל, וזוכר אפלו מה שהוא קדם מנפש רוח נשמה, שהוא בחינת "אין".

ואמר להם: חזרו אל הספינות שלכם, שהם הגופים שלכם שנשברו, שיחזרו ויבנו. עתה חזרו אליהם, וברד אותם. ולי (הינו זה הפעטליר העור שהיה תינוק אז, שהוא מספר כל זה) אמר הנשר הגדול הנ"ל: אתה בוא עמי, כי אתה כמותי. כי אתה זקן מאד ועדין אתה יניק מאד ועדין לא התחלת לחיות כלל. ואף-על-פי-כן אתה זקן מאד. וגם אני כד, כי

אני זקן ועדין אני יניק וכו'. נמצא, שיש לי הסכמה מאותו הנשר הגדול. (שאני חי חיים ארפים כנ"ל) ועתה אני נותן לכם חיים ארפים שלי, במתנה לדרשה. ונעשה שם שמחה וחדרה גדולה ועצומה מאד מאד.

ביום השני של שבעת ימי המשטה, חזרו וזכרו הזוג הזה את הבעטליר השני. הינו החרש שהחיה אותם ונתן להם לחם. והיו בוכים ומתגעגעים: איך לוקחין לכאן את אותו הבעטליר החרש שהחיה אותנו, כנ"ל? בתוך שהיו מתגעגעים אחריו, והנה הוא בא, ואמר הנני! ונפל עליהם, ונשק אותם, ואמר להם: עתה אני נותן לכם במתנה שתהיו כמוני, שתחיו חיים טובים כמוני. כי בתחלה ברכתי אתכם בזה, ועתה אני נותן לכם חיים טובים שלי במתנה גמורה לדרשה. ואתם סוברים שאני חרש? אין אני חרש כלל! רק שכל העולם כלו אינו עולה אצלי לבלום, שאשמע החסרון שלהם. כי כל הקולות כלם הם מן חסרונות. כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו. ואפלו כל השמחות שבעולם כלם

הם רק מחמת החסרון, ששמח על החסרון שחסר לו
 ונתמלא. ואצלי, כל העולם כלו אינו עולה לבלום,
 שיכנסו באני החסרון שלהם. כי אני חי חיים טובים
 שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני
 חי חיים טובים, מן המדינה של עשירות. וחיים טובים
 שלו הוא, שהיה אוכל לחם ושותה מים. (וספר להם):
כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם
 אוצרות גדולים. פעם אחת נתקבצו. והתחיל כל
 אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים
 טובים, וכן ספר כל אחד ואחד מסדר החיים טובים
 שלו. ועניתי ואמרתי להם. אני חי חיים טובים, שהם
 טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראיה כי אם
 אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע את
 מדינה פלוגנית. היות שיש מדינה שהיה להם גן. והיה
 באותו הגן פרות, שהיה להם כל מיני מעמים
 שבעולם. גם היה שם כל מיני ריחות שבעולם, גם היו
 שם כל מיני מראה כל הגנין וכל "הקנויאימין" (פרחים)
 שבעולם, הכל היה שם באותו הגן.

והיה על הגן גנני אחד (שקורין אנראדניק). והיו בני
 אותו המדינה חיים חיים טובים על ידי אותו
 הגן. ונאבד שם הגנני. וכל מה שהיה שם באותו הגן,
 בודאי מכרח להיות פלה ונפסד, מאחר שאין שם
 הממנה, דהינו הגנני. אבל אף על פירכן היו יכולים
 לחיות מן הספיתחים שבגן. ובא עליהם מלך אכזר על
 אותה המדינה, ולא היה יכול לעשות להם דבר.
 והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה שהיה
 להם מן הגן. ולא שקלקל את הגן. רק שהשאיר שם
 באותה המדינה שלש פתות עבדים, וצוה עליהם
 שיעשו מה שפקד עליהם. ועל ידי זה קלקלו את
 הטעם. שעל ידי מה שעשו שם, כל מי שירצה לטעם
 איזה טעם יהיה טעם נבלה. וכן קלקלו את הריח.
 שכל הריחות יהיה להם ריח חלפנתה. וכן קלקלו את
 המראה, שהחשיכו את העינים כאלו יש עננים
 ועבים. (הכל על ידי מה שעשו שם, כפאשר צוה עליהם מלך
 האכזר כנ"ל) ועתה, אם אתם חיים חיים טובים, אראה
 אם תוכלו להושיע אותם. ואני אומר לכם (כל זה דברי

הַחֵרֵשׁ הַגִּזְלִי) שָׁאֵם לֹא תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם יוּכְלוּ הַקְּלָקוּלִים
הַגִּזְלִי שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה לְהִזִּיק לָכֶם גַּם־כֵּן.

וְהִלְכוּ הָעֲשִׂירִים הַגִּזְלִי אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְגַם אֲנִי
הִלְכְתִּי עִמָּהֶם. וְגַם בְּדַרְדָּר הִלּוּכְם הָיוּ חַיִּים
גַּם־כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּים טוֹבִים שָׁלוֹ, כִּי הָיוּ לָהֶם
אוֹצְרוֹת כַּנִּל. כְּשֶׁבָאוּ סְמוּךְ לְהַמְּדִינָה, הִתְחִיל
לְהִתְקַלְקֵל גַּם אֶצְלָם הַטַּעַם וְשָׂאֵר הַדְּבָרִים, וְהִרְגִּישׁוּ
בְּעֵצָמָם שְׁנִתְקַלְקֵל אֶצְלָם. וְאִמְרַתִּי לָהֶם: אִם עֲתָה,
שְׁעֲדִין לֹא נִכְנַסְתֶּם אֶצְלָם, כִּבְרַ נִתְקַלְקֵל אֶצְלָכֶם
הַטַּעַם וְכוּ', וְאִיךָ יִהְיֶה אִם תִּפְנְסוּ לְשֵׁם? וּמִכַּל־שִׁבְן
אִיךָ תוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם. וְלִקְחֹתִי לָחֵם שְׁלִי וּמִים
שְׁלִי, וְנִתַּתִּי לָהֶם. וְהִרְגִּישׁוּ בַּלָּחֵם וּמִים שְׁלִי כָּל
הַטַּעַמִּים, (וְכֹל הַרְיחוֹת וְכוּ') וְנִתְתַּקַּן מֵה שְׁנִתְקַלְקֵל
אֶצְלָם.

וּבְבִי הַמְּדִינָה הַגִּזְלִי, הֵינּוּ הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה שֵׁם הַגֶּן
הַגִּזְלִי, הִתְחִילוּ לְפַקֵּחַ עַל תְּקוּן הַמְּדִינָה
שְׁנִתְקַלְקֵל אֶצְלָם הַטַּעַם וְכוּ' כַּנִּל. וְנִתְיָשְׁבוּ: הַיּוֹת
שִׂישׁ מְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, (הֵינּוּ אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עֲצָמָה הַגִּזְלִי)

וּנְרָאָה לָהֶם שֶׁהִגְנִי שְׁלָהֶם שְׁנֵאֵבֶד (שְׁעַל־יָדוּ הָיָה לָהֶם חַיִּים טוֹבִים) הוּא מִזְרָשׁ אֶחָד עִם אוֹתָן בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שִׁישׁ לָהֶם גַּם־בֶּן חַיִּים טוֹבִים. עַל־כֵּן הִיָּתָה עֲצָתָם לְשַׁלַּח אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבִוֹדֵאֵי יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם. וְכֵן עָשׂוּ. וַשְּׁלַחוּ שְׁלוּחִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת. וְהִלְכוּ הַשְּׁלוּחִים, וּפָגְעוּ בָהֶם. (הִינוּ שֶׁהַשְּׁלוּחִים פָּגְעוּ בְּבָנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עֲצָמָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת. כִּי הֵם הָיוּ רוֹצִים לִילָד אֶצְלָם בְּנִ"ל) וַשְּׁאִלוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים: לְהִיכֵן אַתֶּם הוֹלְכִים? הַשִּׁיבוּ: אָנוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, שִׁיּוֹשִׁיעוּ אוֹתָנוּ. עָנוּ וַאֲמָרוּ: אֲנַחְנוּ בְּעֲצָמָנוּ הֵם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְאָנוּ הוֹלְכִים אֶצְלָכֶם. אֲמַרְתִּי אֲנִי לָהֶם: (הִינוּ הַחֲרַשׁ שְׁמִסְפֵּר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם) הֲלֹא אַתֶּם צְרִיכִים אֵלַי, כִּי אַתֶּם לֹא תוּכְלוּ לִילָד לְשֵׁם לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם בְּנִ"ל. עַל־כֵּן אַתֶּם תִּשְׁאָרוּ כָּאֵן, וְאֲנִי אֵלֶךְ עִם הַשְּׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם.

וְהִלְכְתִּי עִמָּהֶם. וְנִכְנַסְתִּי בַּמְּדִינָה בְּאִזְוָה עִיר.
וְכַאֲתִי, וְרֵאִיתִי שְׁבָאִים אֲנָשִׁים וְאוֹמְרִים

איזה דבר הלצה (שקורין ווערמיל). ואחר־כך מתקבצים
 עליהם עוד איזה בני אדם עד שנעשה איזה קבוץ,
 ואומרים איזה דברי הלצות (היננו ווערמליך) והם
 מחיכים ושוחקים. והטיתי און ושמעתי שהם מדברים
 נבול־פה. וזה אומר דברי נבול־פה, וזה אומר בדקות
 יותר, וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיציא. אחר־כך
 הלכתי להלץ לעיר אחרת. וראיתי ששני בני־אדם
 מריבים זה עם זה מחמת איזה משא־ומתן. והלכו אל
 הבית־דין לדון, ופסק להם הבית־דין: זה זפאי וזה
 חיב. ויצאו מן הבית־דין. אחר־כך חזרו ונתקוטטו זה
 עם זה. ואמרו שאינם רוצים זה הבית־דין, רק הם
 רוצים בית־דין אחר ובחרו להם בית־דין אחר, (פי
 מאחר שהם מרצים על אותו הבית־דין שבחרו להם יכולין לדון
 לפניהם) ודנו לפני אותו הבית־דין. אחר־כך חזרו
 ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית־דין
 אחר. וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם
 כפמה בתי־דינים, עד שכל העיר היתה מלאה מבתי־
 דינים. והסתפלתני, שזה מחמת שאין שם אמת. ועתה

זֶה מַטָּה דִּין וְנוֹשֵׂא פָּנִים לְזוֹה, וְאַחֲר־כֵּן חִבְרוּ נוֹשֵׂא פָּנִים לוֹ, כִּי הֵם מִקְבָּלִים שַׁחַד וְאִין בָּהֶם אַמֶּת.

אַחֲר־כֵּן רָאִיתִי שֶׁהֵם מְלֵאִים נְאוּף מִמּוֹשׁ, וַיֵּשׁ שָׁם נְאוּף הַרְבֵּה עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּהַתֵּר אֶצְלָם.

וְאָמַרְתִּי לָהֶם, שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִתְקַלְקַל אֶצְלָם הַטַּעַם וְהָרִיחַ וְהַמְרָאָה. כִּי זֶה הַמְּלֶכֶד הָאֶכְזֹר הַשְּׂאִיר אֶצְלָם שְׁלֹשׁ פְּתוֹת עֲבָדִים הַנִּ"ל, שִׁיְהִיו הוֹלְכִים וּמְקַלְקְלִים אֶת הַמְּדִינָה. שִׁיְהִיו הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בִּיְנֵיהֶם נְבוּל־פֶּה, וְהַכְּנִיסוּ נְבוּל־פֶּה בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי נְבוּל־פֶּה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם. שְׁכַל הַטַּעְמִים הֵם טַעַם נְבִלָה. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שַׁחַד בַּמְּדִינָה. וְעַל־יְדֵי־זוֹה נַחֲשָׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְרָאָה, כִּי "הַשַּׁחַד יַעוֹר עֵינַי חֲכָמִים". וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ נְאוּף בַּמְּדִינָה, וְעַל־יְדֵי־זוֹה נִתְקַלְקַל הָרִיחַ. (וְעַן בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדַבְּרֵינוּ שְׁעַל־יְדֵי נְאוּף נִפְגַּם הָרִיחַ) עַל־כֵּן, תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת אֵלּוּ, וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל וּלְגַרְשָׁם. וְאִזּוּ כִּשְׁתַּתְּקֵנוּ שְׁלֹשָׁה עֲבֻרוֹת אֵלּוּ, לֹא דֵי שִׁיתַתְּקֵן הַטַּעַם וְהַמְרָאָה וְהָרִיחַ, כִּי אִם גַּם הַגְּנֵנִי שְׁנֹאבֵד יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְצִיא.

וְעָשׂוּ בְּנֵי. וְהִתְחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ
עֵבְרוֹת יָלוּ. וְחָפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּזְכָּרִים,
וְהָיוּ תוֹפְסִים אֶת אִיזָה אָדָם וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ: מֵהֵיכָן
בָּאתָ לְכָאן? עַד שֶׁנִּתְבָּרְרוּ אֶצְלָם הָאֲנָשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ
הָאֲכֹזֵר הַנִּזְכָּר, וְגִרְשׁוּ אוֹתָם. וְתִקְּנוּ אֶת הַמְּדִינָה
מֵעֵבְרוֹת הַנִּזְכָּרִים. בְּתוֹךְ כֵּךְ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ: אֶפְשָׁר אֶף־עַל־
פִּי־כֵן זֶה הַמְּשַׁע שֶׁהוֹלֵךְ וְאוֹמֵר שֶׁהוּא הַגִּנְנִי, וְכֹל
אֶחָד מִחֲזִיק אוֹתוֹ לְמִשְׁעָע, וְזוֹרְקִין אַחֲרָיו אֲבָנִים
וּמְגִרְשִׁין אוֹתוֹ, אֶפְשָׁר אֶף־עַל־פִּי־כֵן אוֹלֵי הוּא הוּא
הַגִּנְנִי בְּאֵמֶת?! וְהִלְכוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנָיו. (הֵינּוּ לְפָנָיו
אֵלּוּ שֶׁיִּשְׁבּוּ וְתִקְּנוּ אֶת הַמְּדִינָה. וְגַם הוּא הֵינּוּ הַחֲרָשׁ שֶׁמִּסְפָּר כָּל
זֶה הָיָה שֵׁם) וְאָמַרְתִּי: בְּוַדַּאי זֶה הוּא הַגִּנְנִי בְּאֵמֶת!
(נִמְצָא שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל־יְדוֹ הַמְּדִינָה הַזֹּאת).

בְּמִצָּא, שֵׁישׁ לִי הַסִּפְּמָה מֵאוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל
עֲשִׂירוֹת, שְׁאֲנֵי חַי חַיִּים טוֹבִים. כִּי אֲנִי
תִקְּנֶתִי אֶת הַמְּדִינָה הַנִּזְכָּר בַּנִּזְכָּר. וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לְכֶם
בְּמִתְנָה אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שְׁלִי! וְנַעֲשֶׂה שֵׁם שְׁמִי
גְדוֹלָה וְחִדּוּה רַבָּה מְאֹד: (וְכֵן כָּל הַבְּעִטְלִירֵשׁ הַנִּזְכָּר בְּכֵן)

חזרו ובאו על החתנה, ונתנו במתנה לדרשה. מה שבתחלה פרכו אותם שהיו פמותם ועכשו נתנו זאת במתנה לדרשה): הראשון נתן להם במתנה חיים ארפים, והשני נתן להם במתנה חיים טובים.

ביום השלישי חזרו ונזפרו הזוג הזה. והיו פוכים ומתגעגעים: איך לוקחין בכאן את הפעמליר השלישי, שהיה כבדפה? בתוך כך והנה הוא בא, ויאמר: הגני! ונפל עליהם, ונשק אותם. ואמר להם גם כן כנ"ל: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו פמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו פמוני. ואתם סבורים שאני כבדפה? אין אני כבדפה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך, אין בהם שלימות. (ועל כן הוא נראה ככבדפה. כי הוא ככבדפה מאלו הדבורים של העולם שאין בהם שלימות) אבל באמת אין אני כבדפה כלל, אדרבא אני מליץ ודברן נפלא מאד. ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמע אותי. ובאלו החידות

וְהַשִּׁירִים שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ, יֵשׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת. וַיֵּשׁ לִי
הַסְּכָמָה עַל זֶה מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ גְּדוֹל הַנְּקָרָא "אִישׁ חֶסֶד
הָאֵמֶת" (דְּעַר גְּרוֹסִיר מֵאֵן דְּעַר אֲמַתִּיר אִישׁ חֶסֶד. בְּזֵה הַלְשׁוֹן
סֵפֶר רַבְּנֵי זְכוּרָנֹו לְבִרְכָה). וַיֵּשׁ בְּזֵה מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה.

כִּי פַּעַם אַחַת יָשְׁבוּ כָּל הַחֲכָמִים, וְכָל אֶחָד הִתְפָּאֵר
בְּחֲכָמְתוֹ. זֶה הָיָה מִתְּפָאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחֲכָמְתוֹ
עֲשִׂית בְּרוֹל, וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּמִין מִתְּכוֹת אַחַר, וְזֶה הָיָה
מִתְּפָאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחֲכָמְתוֹ עֲשִׂית כֶּסֶף שֶׁהוּא חָשׁוּב
בְּיוֹתֵר, וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא עֲשִׂית זָהָב, וְזֶה הָיָה
מִתְּפָאֵר שֶׁהִמְצִיא כְּלֵי מִלְחָמָה. וְזֶה הָיָה מִתְּפָאֵר
שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת אֵלּוֹ הַמִּתְּכוֹת, שְׁלֵא מֵאֵלּוֹ
הַדְּבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂין מֵהֶם אֵלּוֹ הַמִּתְּכוֹת. וְזֶה הָיָה
מִתְּפָאֵר בְּחֲכָמוֹת אַחֲרוֹת. כִּי יֵשׁ בְּפֹה דְבָרִים
שֶׁהִמְצִיאוּ בְּעוֹלָם עַל־יְדֵי חֲכָמוֹת, כְּגוֹן סְאֲלִיטְרַע
(חומר גלם) וּפִילֹווִיר (חומר נפץ) וְכִיּוֹצָא בְּזֵה. וְהָיָה כָּל
אֶחָד מִתְּפָאֵר בְּחֲכָמְתוֹ.

עֵנָה שֵׁם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי חָכֵם יוֹתֵר מִכֶּם, כִּי אֲנִי
חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְלֹא הִבִּינוּ שֵׁם מֶה זֶה

שְׂאוּמֵר, שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְאָמַר לָהֶם: כִּי כָּל
הַחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם יְכוּלִים לְקַבֵּץ אוֹתָם, וְלֹא יִהְיוּ מֵהֶם
רַק שְׂעָה אַחַת. אַף־עַל־פִּי שֶׁכָּל חֲכָמָה וְחֲכָמָה הִיא
נִלְקַחַת מִיּוֹם אַחֵר, כְּפִי הַבְּרִיאָה שֶׁהִיא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם.
כִּי כָּל הַחֲכָמוֹת הַנֵּ"ל הֵם הִרְפָּבוֹת. (וְעַל־כֵּן הַחֲכָמָה
נִלְקַחַת מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהִיא בּוֹ אוֹתוֹ הַבְּרִיאָה שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְרַפְּתָה)
אַף־עַל־פִּי־כֵן יְכוּלִים עַל־יְדֵי חֲכָמָה לְקַבֵּץ כָּל אֵלוֹ
הַחֲכָמוֹת בְּשְׂעָה אַחַת. אֲבָל אֲנִי חָכֵם כְּמוֹ יוֹם שָׁלֵם.
(כָּל זֶה הִתְפָּאֵר אוֹתוֹ הַחֲכָם הָאֲחֵרוֹן הַנֵּ"ל) עֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי
אֵלָיו: (הִינּוּ זֶה הַכְּבֹד־פָּה הַנֵּ"ל אָמַר לְהַחֲכָם הַנֵּ"ל) כְּמוֹ אֵיזָה
יוֹם? (הִינּוּ כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם אַתָּה חָכֵם) עָנָה וְאָמַר: (הַחֲכָם
הַנֵּ"ל) זֶה, (הִינּוּ זֶה הַכְּבֹד־פָּה) הוּא חָכֵם מִמֶּנִּי. מֵאַחֵר
שֶׁשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם. אֲבָל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שֶׁתִּרְצוּ אֲנִי
חָכֵם. וְעַתָּה יִקְשֶׁה. מִפְּנֵי מָה זֶה שֶׁשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה
יוֹם, הוּא חָכֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, מֵאַחֵר שֶׁהוּא חָכֵם כְּמוֹ
אֵיזָה יוֹם שִׁירְצָה. אֵךְ יֵשׁ מַעֲשֵׂה שְׁלָמָה.

כִּי זֶה הָאִישׁ חָסֵד הָאֲמֵת הוּא בְּאֲמַת אִישׁ גָּדוֹל
מְאֹד. וְהוּא (הִינּוּ זֶה הַכְּבֹד־פָּה) הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל

החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת. ועקר התהוות הזמן (כי הזמן בעצמו הוא נברא) הוא על ידי החסדים של אמת. וזה הכבדפה הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כנ"ל.

ויש הר, ועל ההר עומד אבן, ומן האבן יוצא מעין. וכל דבר יש לו לב. וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלמה עם פנים וידיים ורגלים וכו'. אבל הצפרן של הרגל, של אותו הלב של העולם, הוא מלכב (בלשון אשכנז הארציקר) יותר מלב של אחר. וזה ההר עם האבן והמעין הנ"ל עומד בקצה אחד של העולם, וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם. וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל, וכוסף ומשתוקק תמיד מאוד מאוד לבוא אל אותו המעין, בהשתוקקות גדול מאוד מאוד. וצועק מאוד לבוא אל אותו המעין. וגם זה המעין משתוקק אליו. וזה הלב, יש לו שתי חלישות. אחת כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו, (מחמת שהוא

משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין) וחלישות השננה
 יש לו להלב מן גדל ההשתוקקות והגעגועים, שהוא
 מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד, בכלות הנפש,
 אל אותו המעין. וצועק וכו', כנ"ל. כי הוא עומד
 תמיד כנגד המעין הנ"ל, וצועק "נא גיוואלד" (אהה!)
 ומשתוקק אליו מאד כנ"ל. וכשצריך לנוח קצת,
 שיהיה לו אריכת הרוח קצת, (שקורין אפ סאפין) אזי
 בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו, ומגן עליו מן
 החמה. ואז יש לו נוחה קצת. וגם אז, בשעת נוחה,
 הוא מסתכל גם-כן כנגד המעין ומתגעגע אליו. אך
 מאחר שהוא מתגעגע אליו כל-כך, מפני מה אינו
 הולך אל המעין? אך פשרוצה לילך ולהתקרב אל
 ההר, אזי אינו רואה השפוע, ואינו יכול להסתכל על
 המעין. ואם לא יסתכל על המעין אזי תצא נפשו, כי
 עקר חיותו הוא מן המעין. וכשעומד כנגד ההר אזי
 הוא רואה ראש השפוע של ההר, ששם עומד
 המעין. אבל תכף כשילך ויתקרב אל ההר אזי נעלם
 מעיניו ראש השפוע, (וזה מוכן בחוש) ואזי אינו יכול

לראות את המעין, ואזי תצא נפשו, חס ושלום. וכשזה הלב היה מסתלק, חס ושלום, אזי יתבטל כל העולם בל. כי הלב הוא החיות של כל דבר. וכודאי אין קיום בלא לב, ועלפן אינו יכול לילך אל המעין. רק עומד בנגדו, ומתנגע וצועק בנ"ל.

רזה המעין אין לו זמן, כי זה המעין אינו בתוך הזמן בלל. אך עקר הזמן של המעין, הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום אחר. וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, ואזי כשיגמר היום לא יהיה זמן להמעין ויסתלק, חס ושלום, ואזי יסתלק הלב, חס ושלום, בנ"ל ויתבטל כל העולם, חס ושלום, בנ"ל. ואזי, סמוך לגמר היום, אזי מתחילים לפל רשות זה מזה (שקורין גזעגנין ברכות פרידה) ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים זה לזה. (פאהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד). וזה האיש חסד האמת הנ"ל יש לו השגחה על זה. וכשמגיע היום בסופו ממש להיות נגמר ונפסק, אזי זה האיש חסד האמת הוא נותן במתנה יום אחר להלב הנ"ל, והלב נותן

היום להמעין. ואזי שוב יש זמן להמעין. וכשזה היום הולך ממקום שהוא בא משם, אזי הוא הולך גם כן בחידות ושירים נפלאים מאד. (שיש בהם כל החכמות) ויש שנויים בין הימים. כי יש יום אחד בשבוע ויום שני וכו'. וכן יש ראשי-חדשים וימים טובים.

וכל הזמן שיש להאיש חסד של אמת הכל על-ידי. (הינו הכבדפה שמספר כל זה) כי אני הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, אשר מהם התהוות הזמן כנ"ל. (ועל-כן הוא חכם יותר אפלו מהחכם הנ"ל, שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. כי כל עקר הזמן והימים כלם נתהוים על-ידו, הינו על-ידי הכבדפה, שהוא מקבץ החסדים של אמת אשר משם הזמן, ומביא אותם אל האיש חסד האמת. והוא נותן יום ללב, והלב נותן להמעין, אשר על-ידיה נתקנים העולם כלו. נמצא שעקר התהוות הזמן עם החידות ושירים שיש בהם כל החכמות הפל על-ידי הכבדפה).

נמצא שיש לי הסכמה מזה האיש חסד האמת שאני יכול לומר חידות ושירים, שיש בהם כל החכמות. (כי כל הזמן עם החידות והשירים נתהוים על-

ידו כנ"ל), ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד (הילוא גיטאן).

כשגמרו השמחה של אותו היום ולנו אחרי-כן, בפקר חזרו הזוג כנ"ל והיו מתגעגעים וכו' אחרי הפעמליר שהיה צוארו עקם. בתוך כך והנה הוא בא, ואמר הנני וכו'. בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואתם סוברים שיש לי צואר עקם? אין צוארי עקם כלל. אדרבא, יש לי צואר שוה מאד, צואר יפה מאד. רק שיש הבלי-עולם. ואני איני רוצה להוציא שום הכל ורוח (שקורין דוד נשיפת אויר החוצה) בהבלי-עולם. (ומחמת זה נדמה שצוארו עקם, כי הוא מעקם צוארו מהבלי עולם ואינו רוצה להוציא שום הכל ורוח בהבלי עולם) אבל באמת יש לי צואר יפה מאד, צואר נפלא מאד. כי יש לי קול נפלא מאד. וכל מיני הקולות שבעולם, שהם קול בלא דבור, כלם

אני יכול להוציאם בקולי. כי יש לי צואר וקול נפלא
מאד. ויש לי הספמה על זה מאותה המדינה.

כי יש מדינה שהם בקיאים מאד בחכמת הנגינה
(שקורין מאזיקא). וכלם עוסקים שם בחכמה זו,
ואפלו בנים קטנים. ואין שם קטן שלא יכול לנגן על
איזה פלי-שיר. והקטן שבאותו המדינה הוא חכם
גדול במדינה אחרת באותו החכמה של נגינה.
והחכמים והמלך שבאותו המדינה והקאפעלייש
(מקהלות) הם חכמים מפלגים מאד מאד באותו
החכמה.

פעם אחת ישבו החכמים של אותו המדינה. והיה
כל אחד מתפאר בנגינה שלו: זה היה
מתפאר שהוא יודע לנגן על פלי שיר פלוני, וזה
התפאר שיודע לנגן על פלי-שיר פלוני, וזה התפאר
בכלי-שיר פלוני. וזה היה מתפאר שיודע לנגן על
פמה פלי-שיר. וזה התפאר שיודע לנגן על כל פלי-
שיר, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו פלי-שיר
פלוני, וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו פלי-שיר

פְּלוֹנִי. וְזֶה הַתְּפֹאֵר שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוֹ כְּמוֹ כַּמָּה
 כְּלִי־שִׁיר. וְזֶה הַתְּפֹאֵר שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוֹ כְּמוֹ תֵּף
 מְמוֹשׁ, (שְׁקוֹרִין פּוֹיק) כְּאֵלוֹ מִכֵּין בְּתֵף. וְזֶה הַתְּפֹאֵר
 שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוֹ כְּאֵלוֹ מוֹרִין בְּקִנְי־שִׁרְפָה (שְׁקוֹרִין
 אוֹרְמֵאטִים תוֹתחִים) וְאֲנִי הֵייתִי גַם־כֵּן שָׁם. עָנִיתִי אֲנִי
 וְאִמַּרְתִּי לָהֶם: קוּלִי טוֹב יוֹתֵר מִקּוּלוֹת שְׁלַכְכֶם! וְהָא
 רְאִיָּה. כִּי אִם אַתֶּם חֲכָמִים כָּל־כָּד בְּקוּל גְּנִינָה, אִם־כֵּן
 הוֹשִׁיעוּ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי מְדִינוֹת.

וְאֵלוֹ הַשְּׁתֵּי מְדִינוֹת הֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף
 פְּרָסָאוֹת. וּבֵאלוֹ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת, כְּשֶׁמִּגִּיעַ
 הַלַּיְלָה אֵין יְכוּלִין לִישֹׁן. כִּי כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה לַיְלָה אֲזִי
 מִתְחִילִים הַכֹּל לֵהִיּוֹת מִיִּלְלִים בְּקוּל יִלְלָה, אֲנָשִׁים
 וְנָשִׁים וְטָף. אִם הָיָה מִנַּח שָׁם אָבֵן הָיָה גְמוּחַת. כִּי
 בְּלַיְלָה הֵם שׁוֹמְעִים קוּל יִלְלָה מְאֹד, וּמִחֲמַת זֶה כָּל־ם
 מִיִּלְלִים אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְכוּ'. (וְכֵן מִתְנַהֵג בְּשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת)
 כִּי בְּמְדִינָה זֹאת שׁוֹמְעִים הַקּוּל יִלְלָה, וּמִיִּלְלִים הַכֹּל
 כְּנ"ל. וְכֵן בְּמְדִינָה אַחֲרַת גַּם־כֵּן כֵּן. וְשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת
 הֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פְּרָסָאוֹת. וְעַל־כֵּן אִם אַתֶּם

חכמים כל־כך בנגינה, אראה אם תוכלו להושיע את אותן שתי המדינות, או שתוכלו לבנות לעשות את קולם. (הינו שהם יבנו להוציא קול מבין כמו קול היללה הנשמע שם) ואמרו לו: (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצארו עקם) התוליד אותנו לשם? ואמר: הן, אני מוליד אתכם לשם. ונתעוררו כלם לילך לשם.

והלכו ובאו לשם. (הינו לאחת משתי המדינות הנ"ל) בשבאו לשם, כשהגיע הלילה, היה כנ"ל שהיו כלם מיללים מאד כנ"ל. וגם החכמים הנ"ל גם־כן היו מיללים. (וממילא ראו בודאי שאינם יכולים להושיע את אותן המדינות). ואמר להם: (הינו זה שצארו עקם אמר אל החכמים הנ"ל) על־כל־פנים, תאמרו לי מהיכן בא זאת שנסמע קול יללה הנ"ל כנ"ל? אמרו לו: ואתה יודע? השיב: אני יודע בודאי.

כי יש שני צפרים, אחד זכר ואחת נקבה, והם רק זוג אחד בעולם. ונאבדה הנקבה. והוא הולך ומחפש אותה, והיא מחפשת אותו. והיו מחפשים הרבה זה את זה עד שנתעו, וראו שאינם יכולים

למצא אחד את חברו. ונשארו עומדים, ועשו להם קנים. זה הצפור עשה לו קן סמוך למדינה אחת משתי המדינות הנ"ל. ולא סמוך ממש, רק שבערך קול הצפור הוא סמוך, פי יכולים לשמע הקול של הצפור באותו המדינה ממקום שעמד שם. ועשה לו קן. וכן היא עשתה לה גם כן קן סמוך למדינה השנייה (הינו גם כן כנ"ל שהוא סמוך מחמת שיכולים לשמע שם הקול כנ"ל). וכשפגיע הלילה, אזי אלו הזוג צפרים מתחילים כל אחד ואחת לילל בקול יללה גדולה מאד, פי כל אחד מילל על זוגו כנ"ל. וזהו הקול יללה שנשמע באלו שתי המדינות. (אשר מחמת אותו הקול יללה כלם מיללים מאד ואינם יכולים לישן) אך לא רצו להאמין זאת. ואמרו לו: התוליד אותנו לשם? ואמר הן. (אני יכול להוליד אתכם לשם) אך אין אתם יכולים לבוא לשם. פי בשפתקרבו לשם לא תוכלו לסבל את קול היללה. מאחר שגם כאן אין אתם יכולים לסבל, ואתם מכרחים גם כן לילל כנ"ל, בשתגיעו לשם לא תוכלו לסבל כלל.

וביום (אי אפשר לבוא לשם כי ביום) אי אפשר לסבל
השמחה שיש שם. כי ביום מתקבצים שם
צפרים אצל כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל, והם
מנחמים ומשמחים את כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל
בשמחות גדולות מאד מאד, ואומרים להם דברי
תנחומין, שעדין אפשר שתמצאו זה את זה עד שביום
אי אפשר לסבל את גדל השמחה שיש שם. וקול
הצפרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק, רק
בשמיניעים לשם. אבל קול הזוג הנ"ל שמיללים
בלילה הוא נשמע למרחוק. ואי אפשר לבוא לשם
מחמת זה כנ"ל. אמרו לו: (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה
שצוארו עקום) ואתה יכול לתקן זאת? השיב: אני יכול
לתקן, כי אני יכול לעשות ולכונן כל הקולות שבעולם.
(הינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו, ולכונן
ממש כמו איזה קול שיהיה) גם אני יכול להשליך קולות.
הינו, כי אני יכול להשליך קול, שבכאן, במקום שאני
מוציא הקול, לא יהיה נשמע הקול כלל. רק ברחוק
יהיה נשמע שם הקול. ועל־פן אני יכול להשליך את

הקול של הצפורה, שִׁינִיעַ סמוך למקום הצפור. וכן להשליך קול הצפור, שִׁינִיעַ סמוך למקום הצפורה. ולהמשיכם יחד על־ידי־זה. (ועל־ידי־זה יתתקן כל הנ"ל).

אך מי יאמין זאת? והולך אותם לתוך איזה יער. ושמעו כמו אחד שפותח את הדלת, וחוזר וסוגרו ונועלו בבִּרְיָח (שקורין קלאמקא), ונשמע קול ההפאה של הקלאמקא ומורה בקני-שֶׁרְפָה (שקורין בִּיקָם), ושולח את הפלב לחמף (את הדבר שהיה מורה). והפלב היה מתחבט וגורר את עצמו בתוך השלג (בלשון אשכנז גִּיגְרָאזְנִיט אין שנייא). וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו ולא ראו דבר. גם לא שמעו מִמֶּנּוּ (הינו מן זה שצוארו עקם) שום קול כלל. (רק שזה שצוארו עקם היה משליך קולות פֶּאלוּ, ועל־פֶּן שמעו אלו הקולות. ומפילא ראו שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכונם ממש. וגם להשליך קולות. ועל־פֶּן יוכל לתקן את כל הנ"ל. ולא ספר יותר בזה הענין ומובן שדילג בכאן). נמצא, שיש לי הסכמה מאותו המדינה שקולי נפלא מאד. ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם כנ"ל. ועתה אני נותן לכם

זאת במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד.

ביום החמישי גם כן היו שמחים. וזכרו הזוג את הבעטליר שהיה לו חטוטרות, (שקורין הוקיר). והיו מתגעגעים מאד: איך לוקחים בכאן את אותו הבעטליר ההוקיר, כי אם היה הוא בכאן היתה השמחה גדולה מאד! והנה הוא בא, ואמר: הנני! הנה באתי על החתנה. ונפל עליהם, וחבק ונשק אותם, ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, ועתה אני גותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואין אני בעל חטוטרות (הינו הוקיר) כלל. רק אדרבא יש לי כתפים כאלו (שקורין פלייצים), שהם בחינת "מעט מחזיק את המרבה". ויש לי הסכמה על זה.

כי פעם אחת היה שיחה וספור, שהיו אנשים מפארים עצמם בבחינה זו. שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מעט מחזיק את המרבה. ומאחד מהם היו מחיכים ושוחקים מפניו, והשאר שהתפארו בבחינה זו, של מעט מחזיק את

המרבה, נתקבלו דבריהם. אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי, הוא גדול מכלם. כי אחד מהנ"ל התפאר שהמח שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי הוא נושא במח שלו אלפים ורכבות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם, (וכל התנהגות שלהם), וכל ההויזות והתנועות שלהם, הכל כאשר לכל הוא נושא במחו, ועל־כן הוא מעט מחזיק את המרבה, כי מחו נושא כל־כך אנשים עם וכו' כנ"ל. ושחקו ממנו, ואמרו, כי האנשים אינם כלום, והוא אינו כלום. ונענה אחד ואמר: אני ראיתי מעט מחזיק את המרבה כזה.

כי פעם אחת ראיתי הר שהיה מנח עליו הרבה זבל ומנוף. והיה חרוש אצלי: מהיכן בא על הר הזה כל־כך זבל ומנוף? והיה שם אדם אחד אצל אותו ההר, ואמר: כל זה ממני. כי אותו האדם היה יושב שם אצל אותו ההר. והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל ופרש שלו מאכילה ושתיה שלו, ומנף שם. עד שעל ידו נתרבה הזבל והמנוף שם על אותו ההר.

נמצא שזה האיש הוא מעט מחזיק את המרבה, כי על־ידו נתרבה הזבל כל־כף. (פן הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה של האיש הנ"ל שהתפאר במחו שֶׁמחזיק כִּמְהוּ אַנְשִׁים כַּנ"ל).

ואחד התפאר שיש לו בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי יש (לו) חתיכת מדינה, שהיא מוציאה פרות הרבה. ואחר־כך כִּשְׁמַחֲשִׁבִין את הפרות שהוציאה המדינה, רואין שהמדינה אינה מחזקת מקום כל־כף כמו הפרות. כי אין בה מקום כל־כף להחזיק כל־כף פרות. נמצא שהיא בחינת מעט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו. כי באמת, בודאי הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שיש לו פרדים נפלא מאד, שיש שם פרות וכו'. ונוסעים לשם כמה וכמה בני אדם ושררות, כי הוא פרדים נאה מאד. ובקיץ נוסעים לשם כמה בני אדם ושררות לטיל שם. ובאמת אין בהפרדים מקום כל־כף שיחזיק כל־כף אנשים. ועל־פן הוא מעט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו גם־כן.

ואחד אמר שהדבור שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה. פי הוא בעל סוד (שקורין סעקרטיד מזכיר) אצל מלך גדול. ובאין אצלו כמה וכמה בני אדם זה בא עם שבחים להמלך, וזה בא עם בקשות וכיוצא בזה. ובודאי אי אפשר להמלך לשמע את כלם. ואני יכול לקבץ את כל דבריהם בתוך איזה דבורים מעטים, ולספר לפני המלך אלו הדבורים מעטים, ויהיה כלול בהם כל השבחים והבקשות שלהם. וכל דבריהם כלם, בתוך איזה דבורים מעטים שלי. נמצא שהדבור שלי הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהשתיקה שלו היא בחינת מעט מחזיק את המרבה. פי יש עליו מקטרגים הרבה ובעלי לשון הרע שפולשינים עליו הרבה מאד. וכל מה שפולשינים ודוברים ומקטרגים עליו בלשון הרע הרבה, הוא בשתיקתו מתריץ הכל על ידי מה שהוא שותק לבד. (פי הוא עושה רק איזה שתיקה והוא תרוץ על הכל) נמצא, ששתיקתו הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי יש עני אחד והוא סגִי־נהור (עיוור). והוא (הינו העני) גדול מאד. והוא (הינו זה שהתפאר וספר זאת) קטן לגמרי, ומוליד אותו. הינו שזה שהתפאר בזה הוא קטן ומוליד את העני הסגִי־נהור, שהוא גדול מאד. נמצא שהוא מעט מחזיק את המרבה, כי הסגִי־נהור היה יכול להחליק, והיה יכול לפל, והוא מחזיק אותו על ידי שמוליכו. ועל־פן הוא מעט מחזיק את המרבה. כי הוא קטן ומחזיק את הסגִי־נהור הגדול כנ"ל. ואני (הינו זה ההוקיר שמספר כל זה) הייתי גם־פן שם. ואמרת: האמת הוא, שיש לכם בחינת מעט מחזיק את המרבה ואני יודע כל מה שפונתם בדבריכם. (הינו שהוא יודע פונת כל הנ"ל שהתפארו בבחינת מעט מחזיק את המרבה שלהם) וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליד את הסגִי־נהור הגדול, הוא גדול מפלכם. אבל אני למעלה למעלה מפלכם בכלל. כי זה שהתפאר שהוא מוליד את הסגִי־נהור הגדול, פונתו שהוא מוליד את גלגל-

הַיָּרַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְגִינָהוּר. כִּי אֵין לָהּ אֹר מְעַצְמָה כָּלֵל, וְלִית לָהּ מְגַרְמָה כָּלוּם. וְהוּא (הֵינּוּ זֶה שֶׁהִתְפָּאָר בְּזוֹה) מוֹלִיךְ אֶת הַיָּרַח אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא קָמֹן, וְגִלְגַּל הַיָּרַח גְּדוֹל מְאֹד. וְהוּא קִיּוּם כָּל הָעוֹלָם כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת הַיָּרַח. גִּמְצָא שֶׁהוּא בְּחִינַת מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה בְּאֵמֶת. אֲבָל בְּחִינַת מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה שִׁישׁ לִי הוּא לְמַעְלָה מִכָּלֶם בְּכָלֵל.

וְהָא רֵאִיָּה. כִּי פַעַם אַחַת הָיוּ כַּת אַחַת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים: בְּאֲשֶׁר שָׁכַל חֲתָה יֵשׁ לָהּ צֵל מִיַּחַד, שֶׁבְּזוֹה הֵצֵל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְנוּחַ שָׁם. וְכֵן יֵשׁ צֵל מִיַּחַד לְכָל חֲתָה וְחֲתָה. כִּי כָּל חֲתָה וְחֲתָה בּוֹחֶרֶת לָהּ אִיזָה צֵל, וּבְאֹתוֹ הֵצֵל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְשָׁכֵן שָׁם, כְּפִי הֵצֵל הַמִּיַּחַד לָהּ. וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף עֲנָף מִיַּחַד, שֶׁבְּאֹתוֹ הָעֲנָף דִּיקָא הוּא רוֹצָה לְשָׁכֵן. וְעַל־כֵּן חָקְרוּ אִם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֵילָן כְּזוֹה, אֲשֶׁר בְּצֵלוֹ יִשְׁכְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת. שָׁכַל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וְיִתְרַצּוּ לְשָׁכֵן בְּצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְעַל עֲנָפָיו (שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵילָן) יִשְׁכְּנוּ כָּל צַפְרֵי שָׁמַיָא. וְחָקְרוּ שְׁנִמְצָא אֵילָן כְּזוֹה, וְרַצּוּ לִילְךְ לְשָׁם

אל אותו האילן. כי הענג המפלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער. כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום הזק משום חיה. וכל החיות וכו' מערבים שם, וכלם משחקים שם, ובודאי הוא תענוג מפלג מאד להיות שם אצל אותו האילן. וחקרו לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן. ונפל מחלקת ביניהם על זה, ולא היה מכריע ביניהם. כי זה אמר שצריכים לילך לצד פלוני למזרח, וזה אמר למערב, וזה אמר לכאן וזה לכאן וכו'. עד שלא היו יכולים להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן.

ויבא חכם אחד, ואמר להם: למה אתם חוקרים באיזה צד לילך אל האילן, חקרו מתחלה מי ומי האנשים שיכולים לבוא אל אותו האילן. כי אל אותו האילן לאו כל אדם יכול לבוא אצלו, כי אם מי שיש לו המדות של האילן. כי זה האילן יש לו שלשה שרשים: שרש אחד הוא אמונה, והשני הוא יראה, והשלישי הוא עניוּת. ואמת הוא גוף האילן. ומשם

יוצאים ענפים. ועל־כן אי אפשר לבוא אל האילן, כי
 אם מי שיש בו מדות הללו הנ"ל. ואלו הכת הנ"ל
 היה ביניהם אחדות גדול מאד, ולא רצו להתפרד זה
 מזה שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו. כי לא
 היו כלם ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם
 כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל. אבל השאר לא
 היו בהם אלו המדות. ועל־כן נתעכבו כלם, עד
 שיהיו יגעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד
 שיהיו בהם גם־כן המדות הנ"ל. פדי שיהיו כלם
 ראויים לבוא אל האילן. וכן עשו. ויגעו וטרחו עד
 שבאו כלם לאלו המדות הנ"ל. ואזי, כשבאו כלם
 לאלו המדות הנ"ל, אזי באו כלם על דעת אחת,
 והסכימו כלם על דרך אחת לילך באותו דרך אל
 האילן הנ"ל, והלכו כלם.

והלכו איזה זמן עד שהיו רואים (מרחוק) את
 האילן. והסתכלו וראו, והנה אין האילן
 עומד במקום כלל. כי אין לאילן מקום כלל. ומאחר
 שאין לו מקום, איך אפשר לבוא אליו? ואני (הינו זה

(ההוקיר) הייתי גם-כן שם עמהם. ואמרתיו להם: אני
 יכול להביא אתכם אל האילן. פי זה האילן אין לו
 מקום כלל, פי הוא למעלה מהמקום לגמרי, ובחינת
 מעט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום. פי על-כל-
 פנים יש לו מקום מעט רק שהוא מעט מחזיק את
 המרבה. אבל עדין יש לו מקום מעט על-כל-פנים,
 ובחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי, (הינו לבעל
 החטוטרות) היא בחינת סוף המקום לגמרי, שמשם
 ולמעלה אין מקום כלל. על-כן אני יכול לשא את
 בלכם אל האילן שהוא למעלה מהמקום לגמרי. (פי
 זה בעל החטוטרות הוא כמו בחינת ממצע בין המקום ובין
 למעלה מן המקום לגמרי. פי יש לו בחינה עליונה של בחינת
 מעט מחזיק את המרבה, שהיא בחינת סוף המקום ממש,
 שמשם והלאה אין נמצא תבת מקום כלל. פי משם ולמעלה
 היא בחינת למעלה מן המקום לגמרי. ועל-כן הוא יכול לשא
 אותם מתוך המקום, לבחינת למעלה מן המקום. והבן)
 ולקחתי אותם, ונשאתי אותם לשם אל האילן הנ"ל.

במצא שיש לי הסכמה מהנ"ל, שיש לי בחינה עליונה של מעט מחזיק את המרבה. (בשביל זה היה נדמה כבעל חסוטרות, כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה כנ"ל) ועתה אני נותן לכם זאת במתנה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד.

ביום הששי היו גם כן שמחים. והיו מתגעגעים: איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידיים? והנה הוא בא, ואמר הנני! הנה באתי אצלכם על החתנה. ואמר להם גם כן כנ"ל, ונשק אותם ואמר להם: אתם סבורים שאני בעל מום בידי. אין אני בעל מום כלל על ידי. רק באמת יש לי כח בידי, רק שאין אני משתמש עם הכח שבידי בזה העולם. כי אני צריך את הכח לענין אחר. ויש לי הסכמה על זה מן המבצר (שקורין שלאם) של מים (פון דעם ואשיריקון שלאם).

כי פעם אחת ישבנו יחד איזה אנשים. והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבידיו: זה התפאר

שׁיֵשׁ לוֹ גְבוּרָה זוֹ בְיָדָיו, וְזֶה הַתַּפְאָר שׁיֵשׁ לוֹ גְבוּרָה פְּלוֹגֵנִית בְּיָדָיו. וְכֵן כָּל אֶחָד הַתַּפְאָר בְּגְבוּרָה שׁיֵשׁ לוֹ בְּיָדָיו. (הִינּוּ) כִּי אֶחָד הָיָה מִתַּפְאָר שׁיֵשׁ לוֹ כַּח וּגְבוּרָה כְּזוֹ בְּיָדָיו, שֶׁכְּשֶׁהוּא מוֹרָה חָץ הוּא יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְמַשְׁכָּה אֵלָיו. כִּי יֵשׁ לוֹ כַּח בְּזֶה בְּיָדָיו, שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁהוֹרָה פְּכַר הַחֵץ, עֵדוֹן יָכוֹל לְהַחְזִירָה לַחְזוֹר וּלְמַשְׁכָּה אֵלָיו. וְשֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ: אֵיזָה חָץ אַתָּה יָכוֹל לְהַחְזִיר? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים, כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים. הִינּוּ, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לִירוֹת חָץ מוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּאֵיזָה סֵם. וְיֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים. שֶׁכְּשֶׁמוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּסֵם זֶה הִיא מְזַקֶּת כָּד, וּכְשֶׁמוֹשְׁחִין בְּסֵם שְׁנִי הִיא מְזַקֶּת יוֹתֵר, וְכֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים, שֶׁכָּל אֶחָד גְּרוֹעַ יוֹתֵר. (הִינּוּ שְׁמוּיָק יוֹתֵר) וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים. כִּי הַחֲצִים הֵן מִין אֶחָד, רַק מַחֲמַת שְׁנוּי הַסָּמִים שְׁמוֹשְׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִיָּנִים כַּנֶּ"ל, עַל־כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים. וְעַל־כֵּן שָׂאֵל אוֹתוֹ אֵיזָה מִן חָץ אַתָּה יָכוֹל לְהַחְזִיר. גַּם שָׂאֵל אוֹתוֹ, אִם קָדַם שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ לְאוֹתוֹ שֶׁזָּרְקָה לוֹ הוּא יָכוֹל לְהַחְזִירָה, וְאִם גַּם

אחר שהגיע החץ עדין יכול להחזירה. ועל זה השיב:
 אפלו פשהגיע החץ, עדין יכול להחזירה. אך איזה מין
 חץ הוא יכול להחזיר וכו' פנ"ל, השיב: מין חץ פלוני
 הוא יכול להחזיר. אמרתי לו: (הינו זה שהוא בלא ידים
 שמספר כל זה, אמר לזה שהתפאר בענין החץ פנ"ל) אם-כן,
 אין אתה יכול לרפאות את הבת-מלכה, מאחר שאין
 אתה יכול לחזור ולמשך כי אם מין חץ אחד. על-כן
 אין אתה יכול לרפאות את הבת-מלכה.

אחד היה מתפאר שיש לו כח בזה בידיו. שאצל
 מי שהוא לוקח ומקבל ממנו, הוא נותן לו.
 (פרוש שבזה בעצמו שהוא לוקח ומקבל בזה הוא נותן כי
 קבלתו היא נתינה) וממילא הוא בעל צדקה. ושאלתי
 אותו, איזה צדקה אתה נותן? (פי יש עשרה מיני צדקה).
 השיב, שהוא נותן מעשר. אמרתי לו: אם-כן, אין
 אתה יכול לרפאות את הבת-מלכה, כי אין אתה
 יכול כלל לבוא למקומה. כי אין אתה יכול לפגם כי
 אם בחומה אחת. (במקום שהיא יושבת שם) ועל-כן
 אינך יכול לבוא למקומה.

אָחַד הַתְּפֹאֵר שֵׁישׁ לוֹ כַּח כּוֹה בִּידִיו. כִּי יֵשׁ מְמַנִּים
 בְּעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ חֲכָמָה וַיֵּשׁ לוֹ כַּח
 בִּידִיו, שְׁעַל־יְדֵי יָדָיו הוּא יִכּוֹל לְתַן לָהֶם חֲכָמָה, עַל־
 יְדֵי שְׁמִסְמִיךְ אוֹתָם בִּידִיו. שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ, אֵיזָה חֲכָמָה
 אַתָּה יִכּוֹל לְתַן בִּידִיךָ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה קָבִין חֲכָמָה.
 הַשֵּׁיב: חֲכָמָה פְּלוֹנִית. אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם־כֵּן אֵין אַתָּה
 יִכּוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת־מְלָכָה. כִּי אֵין אַתָּה יִכּוֹל לִידַע
 הַדְּפֶק שְׁלָה, כִּי אֵינְךָ יִכּוֹל לִידַע כִּי אִם דְּפֶק אֶחָד. כִּי
 יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּנֵי דְפִיקוֹן וְאַתָּה אֵינְךָ יִכּוֹל לִידַע כִּי אִם
 דְּפֶק אֶחָד מֵאַחַר שְׁאֵינוֹ יִכּוֹל לְתַן בִּידִיו רַק חֲכָמָה
 אַחַת.

אָחַד הַתְּפֹאֵר שֵׁישׁ לוֹ כַּח כּוֹה בִּידִיו, כְּשֵׁישׁ רוּחַ
 סְעָרָה הוּא יִכּוֹל לְעַכְבּוֹ בִּידִיו, וְלַעֲשׂוֹת בִּידִיו
 לְרוּחַ מִשְׁקָל, שְׁיִהְיֶה הָרוּחַ בְּמִשְׁקָל פְּרָאוֹי. שְׁאַלְתִּי
 אוֹתוֹ: אֵיזָה רוּחַ אַתָּה יִכּוֹל לְאַחוֹז בִּידִיךָ? כִּי יֵשׁ
 עֲשָׂרָה מִיְּנֵי רוּחוֹת. הַשֵּׁיב: רוּחַ פְּלוֹנִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם־
 כֵּן, אֵין אַתָּה יִכּוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מְלָכָה. כִּי אֵינְךָ
 יִכּוֹל לְנַגֵּן לְפָנֶיהָ כִּי אִם נִגּוֹן אֶחָד. כִּי יֵשׁ יוֹד (עֲשָׂרָה)

מיני נגינה, והנגינה היא הרפואה שלה, ואתה אינך יכול לנגן כי אם נגון אחד מהעשרה הנ"ל. ענו ואמרו הם. מהו היכלת שלך? השיב: אני יכול מה שאין אתם יכולים. הינו, כל התשעה חלקים הנ"ל (מכל הנ"ל) שאין אתם יכולים, אני יכול הכל.

כ יש מעשה. כי פעם אחת חשק מלך אחד בבת מלכה, והשתדל בתחבולות לתפסה, עד אשר עלתה בידו ותפסה.

פעם אחת חלם לו לאותו המלך, שהיא עמדה עליו והרגה אותו. והקיץ ונכנס החלום בלבו, וקרא לכל פותרי החלומות ופתרו לו בפשוטו. שיתקיים החלום בפשוטו, שהיא תהרג אותו. ולא יכל המלך לתת עצה לנפשו מה לעשות לה. יהרג אותה צר לו. ישלחה מעל פניו זה חרה לו, כי איש אחר יקחנה. וזה חרה לו מאד. כי הוא השתדל אחריה כל כבוד, ועתה תבוא ליד אחר. וגם אם ישלחה ותבוא ליד אחר, עתה בודאי יכול להתקיים החלום שהיא תהרג אותו, מאחר שהיא אצל אחר. יחזיקה אצלו הוא מתירא

מחמת החלום כנ"ל. ולא ידע המלך מה לעשות לה. בין כך נתקלקל האהבה שלה אצלו קצת קצת, מחמת החלום, ובכל פעם נתקלקל יותר ויותר. וכן היא גם היא נתקלקל גם כן האהבה אצלה בכל פעם יותר ויותר, עד שנעשה אצלה שנאה עליו, וברחה מפניו.

ושלח המלך אחריה לבקשה. ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים. כי יש מבצר של מים. ושם הם עשר חומות זו לפנים מזו, וכלן של מים. וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר היא גם כן של מים. וכן יש שם אילנות ופרות, הכל של מים. ויפי המבצר וגדל החדוש של זה המבצר אין צורך לספר. כי בודאי הוא חדוש נפלא מאד, מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנס בתוך זה המבצר אי אפשר. כי יהיה נמבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא כלו של מים.

והבת מלכה הנ"ל כשברחה, באה עד אותו המבצר. והיתה הולכת שם סביב

אותו המבצר של מים. והגידו למלך שהיא הולכת
 שם סביב אותו המבצר כנ"ל. והלך המלך וחילו
 לתפסה. כשראתה זאת הבת־מלכה ישבה עצמה
 שתרוץ לתוך המבצר. כי היא רוצה יותר לטבע במים
 משיתפס אותה המלך, ותהיה אצלו. וגם, אולי אף־
 על־פיר־כן תנצל, ותוכל לכנס לתוך המבצר של מים
 הנ"ל. כשראה המלך כך שהיא בורחת אל המים,
 אמר: מאחר שהוא בן, על־כן צוה לירות אותה. ואם
 תמות תמות. והיו מזרים אותה, והגיעו אליה כל
 העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים
 כנ"ל. והיא פרהה לתוך המבצר הנ"ל, ונכנסה
 לתוכו, ועברה דרך השערים של החומות של מים.
 כי יש שם שערים באלו החומות של מים הנ"ל. והיא
 עברה ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של המבצר
 של מים, עד שבאתה לפניו ונפלה שם ונשארה
 חלשות. ואני רופא אותה. (הינו זה שהוא בלא ידים
 הנ"ל).

כר מי שאין בידו כל העשרה מיני צדקות הנ"ל אינו יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות הנ"ל, כי יטבע שם בפנים. והמלך וחילו הנ"ל רדפו אחריה ונטבעו בפנים. ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות של מים הנ"ל. ואלו החומות של מים הם גלי הים שעמדו בחומה. והרוחות הם מעמידים גלי הים ומנשאים אותם. ואלו הגלים שהם העשרה חומות הנ"ל, הם עומדים תמיד שם. אך הרוחות הם המעמידן ומנשאים את הגלים. ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות כנ"ל, ואני יכול לחזור ולמשך מפנה, הינו מן הבת מלכה הנ"ל, כל העשרה מיני חצים. ואני יודע כל העשרה מיני דפיקין על ידי העשר אצבעות. כי בכל אצבע ואצבע מעשר אצבעות יודעין דפק מיוחד מהעשרה מיני דפיקין, ואני יכול לרפאות אותה על ידי כל העשרה מיני נגינה. ועל כן אני רופא אותה. נמצא שיש לי כח כזה בדי כנ"ל. ועתה אני גותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם שמחה גדולה. וחדוה רבה מאד.

זאת המעשה קשה לי מאוד לספר. אך מאחר שהתחלתי לספרה, אני מכרח לגמרה.

אמר לענין הספורי מעשיות שספר, שטוב יותר היה לכלי לגלות בהם שום רמז להיכן הם מרמזין כי כשהדבר נסתר יכולין לפעול בו יותר מה שצריכים אך הוא מכרח לפעמים לגלות איזה רמז בעלמא למען ידעו שיש בהם דברים נסתרים:

בזאת המעשה, אין שום תבה שלא יהיה בה בונה. ומי שבקי בספרים יוכל להבין קצת רמזים.

והנה, ענין החצים הנ"ל, שיש לו פח בהידיים להחזיר החצים כנ"ל, זה בחינת (דברים לב): "ותאחו במשפט ידי". וכמו שפרש רש"י "בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה, ותקדוש ברוך הוא זורק חץ ומחזירה".

ובחינת הצדקה הנ"ל, שהיא כנגד החומות של
מים שהם גלי הים, זה בחינת (ישעיה מח):
"וצדקתך כגלי הים".

והרוח הנ"ל שייכול לאחז בידיו, זה בחינת (משלי
ל): "מי אסף רוח בחפניו". (שזה בחינת נגינה
כמבאר במקום אחר) (עין לקוטי מוהר"ן סימן נד).

ועשרה מיני נגינה, ועשרה מיני דפקין זה מבאר
כבר. (ועין בלקוטי תנינא סימן כד בדרף ל"ב.)
כל זה שמענו בפרוש. אך מי ומה ואימת, זה עמק
עמק. הינו שגוף ענין המעשה, מי הם כל הנ"ל, ומה
הוא ואימת היה כל הנ"ל, זה עמק מלהשיג.

גמר המעשה, הינו מה שהיה ביום השביעי, הינו
ענין הפעמליר שהיה בלא רגלים, וגם סיום
התחלת המעשה מענין המלך הנ"ל לא זכינו
לשמעה. ואמר שלא יספרה עוד. והוא הפסד גדול,
כי לא נזפה לשמעה עוד עד שיבוא משיח במהרה
בימינו אמן.

גם אמר: אלו לא ידעתי שום ענין אחר, כי אם זאת המעשה, היה גם כן חדוש גדול מאד!" כן אמר בפרוש. כי זאת המעשה היא חדוש נפלא מאד. ויש בה מוסר הרבה מאד, ותורה הרבה. כי יש בה כמה תורות. גם מדברת מהרבה צדיקים קדמונים, מדוד המלך, עליו השלום. כי דוד המלך, עליו השלום, עמד בקצה הארץ וצעק אל המעין היוצא מן האבן שעל ההר, כנ"ל. כמו שכתוב (תהלים סא): "מקצה הארץ אליך אקרא, בעטף לבי בצור ירום ממוני תנחני".

כל זה שמענו מפיו בפרוש. והמובן מדבריו. כי דוד המלך, עליו השלום, הוא בחינת לב פמובא (עין זהר שמות קח). ועליו מרמז במעשה ענין הלב של העולם, שעומד בקצה הארץ פנגד המעין, וצועק ומשתוקק אלו תמיד וכו'. ועדין הדברים סתומים. אשרי מי שיזכה להשיג סודות המעשה.

ענין דוד המלך והמקרא הנ"ל מקצה הארץ שמרמז בהמעשה, זה שיק ליום שלישי. כי

שם מדבר מענין הלב והמעין. עין שם ותראה
 נפלאות איד בכל ענין מרמוז דברים נפלאים. ובגדלת
 נוראות מעשה זו אי אפשר לדבר כלל, כי היא עולה
 על כלם. אשרי אשרי מי שיזכה אפלו בעולם הבא
 לידע בה קצת קצת. ומי שיש לו מוח בקדקדו,
 תסמנה שערות בשרו ויבין קצת גדלת הבורא
 יתברך וגדלת הצדיקים האמתיים, כשיסתכל היטב
 במעשה נוראה הזאת. אשר לא ישמע כזאת.

ענין פסוק מקצה הארץ הנ"ל השיך להמעשה של
 יום שלישי כנ"ל. זה שמעתי מפרש מפיו
 הקדוש והנורא, זכרונו לברכה. עוד ראה זה מצאתי
 אחר כך שרב דברי הקפיטל תהלים שכתוב שם זה
 הפסוק, שהוא קפיטל ס"א, רבו ככלו מבאר שם רמזי
 סודות נשגבות של המעשה של יום שלישי הנ"ל.
 "ימים על ימי מלך תוסיף" כו', כי הוא צריך תמיד
 שיוסיפו לו ימים על ימיו וכו' וכנ"ל. חסד ואמת מן
 ינצרוהו. זהו איש חסד האמת וכו' דער גרוסיר מאן
 דער אמתיר איש חסד. כי כל הזמן והימים נעשה על

יְדֵי הָאִישׁ גָּדוֹל, שֶׁהוּא אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וְכוּ', כַּנִּלְשׁוֹן
שֵׁם בְּמַעֲשָׂה הַנִּלְשׁוֹן. וְהוּא נוֹתֵן וּמוֹסִיף בְּכָל פַּעַם, יָמִים
עַל יְמֵי מַלְכָּה, שֶׁהוּא הֵלֵב הַנִּלְשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד
הַמַּלְכָּה, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כַּנִּלְשׁוֹן. וְזֶהוּ יִנְצְרוּהוּ, כִּי הוּא שׁוֹמֵר
וְנוֹצֵר. שֶׁתִּכְרַף כְּשִׁמְנִיעַ סְמוּךְ מְאֹד שְׂיִסְתַּלֵּק הַיּוֹם, וְאִז
הִיָּה מִסְתַּלֵּק הַמַּעֲנֵן, וְהֵלֵב, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, חַס
וְשְׁלוֹם. אִזּוּ אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת נוֹצֵר וְשׁוֹמֵר זֹאת, וְכֹא
וְנוֹתֵן יוֹם לְהֵלֵב וְכוּ'. וְזֶהוּ: "בֵּן אֲזַמְרָה שְׂמֹךְ לְעַד
לְשִׁלְמֵי נְדָרֵי יוֹם יוֹם". כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ,
הוּא בָּא בְּזִמְרוֹת וְשִׁירוֹת וְכוּ' כַּנִּלְשׁוֹן: אַחֲסָה בְּסִתֵּר
כְּנַפְיָךְ סֵלָה, כִּי כְּשֶׁהֵלֵב הַנִּלְשׁוֹן לְצַרִּיךְ לְנוֹחַ בָּא צִפּוֹר גָּדוֹל
וּפּוֹרֵשׁ כְּנַפָּיו עָלָיו וְכוּ'. וְזֶהוּ אַחֲסָה בְּסִתֵּר כְּנַפְיָךְ וְכוּ'.
שִׁירָה לְיוֹם רֵאשׁוֹן, עֲנִין הַזְּקֵנִים שֶׁהִתְפָּאְרוּ כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵה שֶׁהוּא זוֹכֵר, שְׁזָה זוֹכֵר אֶפְלוּ
כְּשֶׁחֲתָכוּ לוֹ אֶת הַטַּבּוֹר וְכוּ', וְזֶה הָיָה הַזְּקֵן הַקָּטָן
שֶׁכָּבְלָם וְכוּ'. אָמַר רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁכְּנַמְרָא
(ירושלמי) אֵיתָא מַעֲיֵן זֶה: שֶׁשְׂמוּאֵל הִתְפָּאֵר בְּעֲצָמוֹ
שֶׁהוּא זוֹכֵר אֶת כָּאֵב הַמִּילָה וְכוּ' עֵינֵי שָׁם.

מִי יִפָּאֵר מִי יִסְפֹּר. מִי יוּכַל לְהַעֲרִיךְ מִי יוּכַל לְשַׁעֵר
 אָפֶס קֶצֶה אֶחָד מֵאַלְפֵי אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת
 מִהֲתַנּוּצָצוֹת קֶצֶת רַמְזֵי פְּלָאֵי פְּלָאוֹת מְסוּדוֹת נוֹרָאוֹת
 וְנִשְׁגָּבוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת.
 אֲשֶׁר הִיא מְלֵאָה סוּדֵי סוּדוֹת מְתַחֲלָה וְעַד סוּף,
 וּמְשַׁכֵּיל עַל דְּבַר יִמְצָא טוֹב הַתְּנוּצָצוֹת אִיזָה רַמְזִים
 לְפִי עֶרְבוּ.

תָּם וְנִשְׁלָם, שָׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם
 בְּרוּךְ הַנוֹתֵן לַיַּעַף כַּחַ וּלְאִין אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה

שִׁיחוֹת שְׂאֵחַר סְפוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת

מעשה אחד הלך מאביו, והיה במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים. ולזמן בא לאביו, והתפאר בעצמו שלמד שם אמנות גדול: לעשות מגורה התלויה (שקורין הענג לייכטער). וצוה להתאסף כל בעלי אמנויות הזה, והוא יראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו. וקבץ כל הבעלי אמנויות הזאת לראות גדולת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים.

והבן הוציא מגורה אחת שעשה, והיתה מגונה מאד בעיני כולם. ואביו הלך אצלם, ובקש מאתם שיגלו לו האמת. והוכרחו להודיע לו האמת שהיא מגונה מאד. והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כולם. השיב לו הבן: אדרבא! בזה הראיתי גדולתי. כי הראיתי לכולם חסרונם. כי בזאת המגורה נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי אמנות הנמצאים

כאן. הלא תראה. שאצל זה, מגונה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד. ואצל אחר להפך. אדרבא, זאת החתיכה שהיא מגונה אצל חברו היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגונה. וכן אצל כולם:

מה שרע בעיני זה היא יפה בעיני חברו, וכן להפך. ועשיתי מגורה זאת מחסרונות לבדם. להראות לכולם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון. כי מה שיפה בעיניו הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות כתקונו:

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם:

גדולים מעשי השם. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון. הינו, בתבת אדם לבד, היו נכללין כל הצורות הללו. וכן בשאר דברים. כל המאורות היו נכללין בתבת "אור" לבד,

וכן כולם, הינו כל מעשה בראשית. ואפלו העלין של האילן אין אחד דומה לחברו וכו': והאריך בענין זה הרבה מאד. ואמר אז, שיש חכמות בזה העולם, שיכולים לחיות עם החכמות לבד, בלי שום אכילה ושתיה. והאריך אז בשיחה נפלאה ונוראה:

לענין שהיו מספרים מאחד, שהיה אז בכרך גדול של עירות העובדי כוכבים, ונתעכב שם הרבה מחמת שגדמה לו בכל פעם שעכשו יפעל. וכן בכל פעם, עד שנתעכב הרבה שם. ואמר, שכן הדרך כשבאין למקומות כאלו. שגדמה בכל פעם עתה אפעל עתה אפעל וכו' וכו':

וספר מעשה (שבועות תקס"ז בזאסלב): שהיה איש אחד שלא האמין במה שאומרים העולם, שיש לצים מסטרא אחרא שבאים לפעמים ומטעין בני אדם, כמו שארע כמה פעמים. והוא לא האמין בזה. פעם אחת בלילה בא אצלו ליץ אחד, וקראו אל החוץ שיצא. ויצא לחוץ, והראה לו הלץ שיש לו סוס

נאה למכר. וירא, והנה הוא סוס נאה מאד. ושאלו: כמה אתה רוצה? השיב הלץ: ארבעה אדומים. וראה שהוא שוה בשפי שמונה אדומים, כי הוא סוס מובחר וטוב מאד. וקנה אצלו הסוס בעד ארבעה אדומים והיה אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכר. ועמדו על המקח, ורצו לתן לו איזה סך. אמר:

מסתמא אם נותנין לי סך כזה הוא שוה כפלים! ולא נתרצה. והוליך הסוס להלן. ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו. אמר:

מסתמא שוה יותר כפלים מזה הסך. וכן הוליך הסוס להלן, עד שנכנס סך מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכרו. כי כל מה שרצו לתן לו אמר:

מסתמא שוה יותר בכפלים. עד שלא נמצא מי שיקחהו, רק המלך. והוליכו להמלך. ורצה לתן לו המלך סך עצום, כי הסוס הוטב מאד

מאד בעיני כל, ולא נתרצה עם המלך גם כן. כי אמר: מסתמא שוה יותר. עד שגם המלך לא קנה הסוס. והלך מהמלך עם הסוס להשקותו. והיה שם פלומפ שמשם משקין. וקפץ הסוס לתוך הפלומפ, ונתעלם ואיננו. (הינו שנדמה לו כך. כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס) וצעק מאד על זה. ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, ושאלו אותו: מה אתה צועק? השיב, שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ. והכו אותו הכה ופצוע, כי נדמה למשוגע כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם?! וראה שמכין אותו והוא נראה כמשוגע, ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ. והתחיל לצעק שנית: אהה! אהה! מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב אצלו בני העולם, והכו אותו שנית, כי הוא משוגע כנ"ל. ורצה שוב לילך משם. כיון שרצה לילך והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ. והתחיל לצעק עוד כנ"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל.

כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם, על לא דבר, בשקר גמור שאין בו ממש. והוא נסת אחריה, והולך אחריה ונדמה לו בכל פעם שירויח יותר וימלא תאותו יותר. ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאם נתעלמו, ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות. כאשר מזדמן לפעמים, שהתאוות מסתלקים קצת. וכאשר האדם רוצה לפרד מהם, אזי חוזרים ומושיטים ראשם, והוא חוזר ורודף אחריהם. וכן מתנהג להלן שתכף שמושיטים ראשם הוא חוזר לרדף אחריהם. ולא באר הענין יותר. והבן היטב:

מעשה בצדיק אחד שהיה צדיק גדול מאד, שיצא מתאוה הידוע לגמרי לגמרי כראוי בשלמות, ועלה לעולמות עליונים. וראה שמונח ביורה חתיכות בשר ועצמות. ושאל: מה זאת? והשיבו לו, שזאת היתה אשה יפה מאד מאד. ועל כן, מחמת שהיתה מחממת גופה לעברה, על כן מחממין אותה כאן. ורצה לראותה. ומסרו לו שמות,

שתחזור ותתחבר כבתחלה. וראה שהיתה יפת תאר גדולה מאד. ומזה ראוי לראות גנות תאוה הזאת, אם חותכין אותה לחתיכות חתיכות, האם יהיה שיך התאוה וכו':

ידוע שעצבות היא מדה מגונה מאד, וצריך להתרחק ממנה מאד. וראוי לחיות ולהרים עצמו. כי ידע שכל תנועה והעתקה שאדם מניע ומעתיק עצמו כשנכנס לעבודת השם, היא יקרה מאד בעיני השם. אפלו הוא מניע עצמו רק כחוט השערה. כי מחמת שהאדם הוא בגוף, בעולם העשייה, קשה מאד עליו כל תנועה והעתקה. על כן היא יקרה מאד בעיני השם:

ומעשה היה בצדיק אחד, שנפל עליו עצבות וכבודות גדול. והעצבות והכבודות כשמתגברת על הצדיק, היא קשה מאד עליו, כי עליו מתחזקת יותר ויותר. עד שנפל עליו עצלות וכבודות כל כך עד שלא היה אפשר לו כלל לזוז ממקומו ממש. מחמת גדל הכבודות והעצבות

שהתגבר עליו מאד. ורצה לשמח עצמו ולהרים עצמו, ולא היה אפשר לו בשום דבר לשמח ולהרים עצמו. כי בכל דבר שרצה לשמח עצמו מצא לו הבעל דבר בתוכו עצבות. עד שלא היה אפשר לו בשום דבר לשמח את עצמו. כי בכל שמחה שרצה לשמח ולהרים עצמו, מצא לו עצבות בתוכה. והתחיל לשמח עצמו בשמחת "שלא עשני גוי":

וַיִּת בודאי שמחה גדולה שאין לה שעור. כי אין לשער ההפרש וההבדל, אלף אלפי אלפים הבדלות, שיש בין קדושת ישראל, הפחות שבפחותים, לבין זוהמת טומאת העובדי כוכבים וכשיזכר היטב חסד השם יתברך עליו, שלא עשהו גוי, בודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד. והיא שמחה שאין עליה עצבות. כי בשלמא כשמשמח עצמו בדבר שעשהו הוא עצמו, על זה אפשר למצא עצבות על כל שמחה. כי ימצא לו חסרונות בכל דבר כדי שלא להניחו להרים ולשמח עצמו. אבל בזה, שלא עשני גוי, שהוא רק מהשם יתברך, שהשם

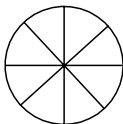
יתברך עשה כך וחמל עליו ולא עשהו גוי, איך אפשר למצא חסרון בזו השמחה מאחר שהוא רק מעשה השם יתברך. כי בודאי איך שיהיה. על כל פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עובדי כוכבים, אשר אין שעור וערך:

והצדיק הג"ל התחיל לשמח עצמו בזה. והתחיל לשמח ולהרים עצמו מעט מעט. ובכל פעם הרים ושמח עצמו ביותר, עד שבא לשמחה גדולה כל כך, עד שהגיע להשמחה שהיה למשה רבנו, עליו השלום, בעת שעלה לקבל הלוחות. ובתוך שהרים ושמח עצמו, פרח בעולמות כמה וכמה אלפים פרסאות. ובתוך כך הביט בעצמו והנה הוא רחוק מאד ממקום שהיה בתחלה. והיה לו צער גדול: כי היה סבור שיפל לאיזה מקום אחר, ויהיה תמיהה גדולה עליו שנעלם פתאם. והצדיק חפץ תמיד להיות הצנע לכת. והשמחה התחילה לפסק. כי השמחה יש לה גבול. שמתחלת עצמה ומסימת עצמה. וכשהתחילה השמחה לפסק פסקה מעט

מעט, ונשפל מעט מעט. וכשחזר וירד ונשפל ממקום שפרח לשם בשעת השמחה, לא חזר תחלה למקומו הראשון שפרח משם, כדרך פריחתו. רק שירד מיד למטה במקום שפרח לשם. ועל כן היה פליאה גדולה על שמצא את עצמו אחר שירד, למטה במקומו הראשון. והבן היטב. עד שחזר למקום שהיה בתחלה והביט בעצמו, וראה שהוא ממש במקום שהיה בתחלה. ולא נעתק ממקומו כלל, רק אפשר כחוט השערה שאי אפשר לאדם לשער, רק השם יתברך. והיה תמיהה גדולה בעיני הצדיק שפרח כל כך בעולמות, וכאן למטה לא נעתק כלל. והראו לו, שכל כך יקר בעיני השם יתברך תנועה והעתקה קטנה שאדם מעתיק עצמו בזה העולם, אפלו פחות מחוט השערה, עד שאין כדאי נגד זה כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות:

ולהבין זה. כי ידוע שהעולם הגשמי הזה הוא רק נקודת המרכז בתוך הגלגלים, כמבאר לבעלי תכונה. ומכל שכן נגד עולמות עליונים בודאי

אינה נחשבת כל הארץ יותר מנקודה. וידוע שכל הקוים שתמשך מנקודת המרכז, הנה הם אצל הנקודה סמוכים כל הקוים זה לזה. וכל מה שמתרחקים מהנקודה הם מתרחקים זה מזה יותר. וכן כשיתרחקו הקוים הרבה מאד מהנקודה, יתרחקו גם כן הקוים זה מזה מאד, אף שלמטה אצל הנקודה הם סמוכים זה לזה. כזה:



נמצא, אם ישער בדעתו קוים נמשכים מהארץ התחתונה, אפלו רק עד הגלגלים. נמצא אפלו אם אינו הולך ממקומו, רק כמלא החוט, אף על פי כן במקום הגלגלים נתרחק ממקום שהיה נגד ראשו תחלה, נתרחק עתה כמה וכמה אלפים פרסאות. לפי ערך גדל הגלגל העליון נגד הארץ התחתונה כידוע. כי שם קבועים כוכבים אין מספר,

וכל כוכב הוא בערך גדל זה העולם ויותר. מכל שכן
 וכל שכן כשישער בדעתו הקוים נמשכים עד
 עולמות עליונים, אשר כל הגלגלים נגדם אינם
 נחשבים כלום. נמצא שאין שעור להרחוק שנתרחק
 שם בעולמות עליונים, על ידי הרחוק כל שהוא,
 אפלו פחות מחוט השערה שנתרחק והלך ממקום
 שהיה בתחלה. כי אף שבכאן בהארץ התחתונה לא
 נתרחק, והלך רק פחות מחוט השערה, שבעיניו לא
 נתרחק כלום. כי זה אי אפשר לשער, רק השם
 יתברך. עם כל זה, שם בעולמות עליונים נתרחק
 כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות. מכל שכן וכל
 שכן כשאדם הולך פרסה או כמה פרסאות בעבודת
 השם. עין לא ראתה וכו'.

שִׁמְעֵתִי מאיש אחד מאנשי־שְׁלוֹמֵנו שאמר
 ששמע מפי רבינו זכרוננו לברכה
 המעשה מענין הצדיק (הג"ל) שנפל פעם אחת
 לעצבות גדול, שהחיה את עצמו עם מה שזכר עצמו
 גדל החסד של השם יתברך שלא עשני גוי, ואמר

האיש הנ"ל שהוא שמע מעשה זאת מפי רבנו זכרונו
לברכה בסגנון אחר קצת.

ואמר שסיפר רבינו זכרונו לברכה שהיה צדיק
אחד גדול במעלה שהיה ממארי
דחושבנא, שהיה מחשב עצמו בכל יום אם עשה
עבודת ה' בשלמות באותו היום כפי דרכו תמיד,
וחישב הדברים שהוא צריך לעשות באותו היום,
ומצא שלא יצא ידי חובתו בשלמות באותו היום.
כגון שהיה צריך לילך אנה ואנה בתוך הבית כך וכך
פעמים כפי מה שהיה צריך כפי השגתו הגבוהה
ובאותו היום לא הלך כל-כך בבית כראוי לו, ועל-
ידי-זה נפל בדעתו מאוד עד שלא היה אפשר לו
להחיות את עצמו עד שהחיה עצמו במה שזכה שלא
עשני גוי.

וגם בסיפור המעשה היה קצת שינוי ואיני זוכר
יותר, ומזה הענין תבין מעלת הפלגת אותו
הצדיק כמה היה גדול במעלתו שהיה לו עבודה
גבוהה במה שהלך אנה ואנה בתוך הבית עד שעל-

ידי שמיעט לפי דעתו בעבודה זאת, הצמער כל־כך עד שכמעט לא היה יכול להחיות את עצמו לולא שהזכיר את עצמו שלא עשני גוי, ראה והבן והבט עבודת הצדיקים וצערם על מיעוטם בעבודתם עד היכן עד היכן מגיע, אשרי להם:

דע שיש שני מיני פלטין, ושני הפלטין דומין זה לזה. באחד דר בו מלך, ובהשני דר עבד. ובודאי, באמת הוא חלוק גדול בין הפלטין של מלך לפלטין של עבד. רק אף על פי כן, אפשר למעות ביניהם. כי יש קשר שמתקשרין הרבה נפשות, עד שנעשה מהם בית ופלטין. כי מתקשרין אחד באחד ואחד באחד עד שנעשה מהם יסוד. ואחר כך נעשה אהל, עד שנבנה מהם בית ומדור. וזה המדור הוא מדור לאמת. וכשצריכין לבקש אמת מוצאין שם באותו המדור. הינו, בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל, שמהם נעשה מדור להאמת כנ"ל. ועל כן צותה התורה (שמות כג): "אחרי רבים להטות". כי מאחר שרבים נתקשרו כאחד בודאי שם האמת כנ"ל. וזה

בחינת (בראשית מו): "כל הנפש הבאה לבית יעקב". הינו שמהנפשות נעשה בית יעקב. הינו בית מדור לאמת, שהוא בחינת יעקב. כמו שכתוב (מיכה ב): "תתן אמת ליעקב". אבל דע, שיש כנגד זה קשר של רשעים. שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים ונעשה מהם בית ומדור לשקר. ועל זה הזהיר הנביא (ישעיה ח): "לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר" כי קשר רשעים אינו מן המנין. ועל זה כתיב (שמות כג): "לא תהיה אחרי רבים לרעת". והנה, בין שני הבתים הנ"ל אפשר לטעות. הינו, בין האמת והשקר. כי השקר מדמה עצמו להאמת, כי גם שם יש קשר מנפשות רבים, ואפשר לאדם לטעות. ואינו יודע היכן האמת ולהיכן יקרב עצמו. כשעובדין השם ועדיין הוא בבחינת עבד עדיין הוא בבחינת ארור חס ושלום ויש בחינת עבד בקדושה בחינת משה עבד ה', ודע שיש מצווה שעל ידה יוצאים מבחינת עבד והיא מצוות פדיון שבויים:

רדע, שעל ידי מצות פדיון שבויים זוכה להבין בין שני הבתים הנ"ל, בין אמת לשקר, בין מלך לעבד. כי השקר הוא בחינת עבד, בחינת ארור, בחינת (בראשית ט): "ארור כנען עבד עבדים" וכו':

רדע שיש שני שכליות. והם בחינת אחור וקדם. הינו שיש שכל שמגיע לאדם לפי הזמן, וכל מה שנוקן ובא בימים יותר הוא יודע יותר, בבחינת (איוב לב):

ימים ידברו. וזה השכל הוא בחינת אחור, שבא באחור הזמן, כי לזה השכל צריך זמן. אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול, במהירות גדול, בפחות מרגע. כי הוא למעלה מהזמן, ואין צריך שום זמן לזה השכל. וזה השכל הוא בחינת פנים. והוא בחינת יעקב, בחינת אמת, בבחינת (תהלים כד):

מבקשי פניך יעקב סלה:

הזהיר לאנשיו שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור, חס ושלום, שילכו תכף ומיד

למקוה למבל. כי על ידי המקרה, חם ושלום, נעשה מה שנעשה. על כן טוב מאד שקדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר, חם ושלום, שיקדים עצמו האדם ויטבר ויטהר עצמו:

והזהיר מאד לבל יתפחד האדם מזה כלל. כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה מזיק מאד מאד. בפרט אחר שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים, המסוגלים לתקון חטא זה. והם: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ'. ק"ה. קל"ז. ק"ן. כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר: שמי שיזכה לקים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו, חם ושלום, אזי בודאי יתוקן חטאו. ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרהור אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה. ומחמת זה הם רגילים בהתר מחמת פחד, שלא יבואו לידי מקרה. והוא זכרונו לברכה היה מתלוצץ מזה. ועקר כונתו היה שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתירא כלל

מדברים כאלו, ולבלי לחשב מחשבות כלל בענין זה. רק יהיה כגבור חיל לעמד כנגד תאותו, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. וה' הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא יתברך חפץ:

וְרַמַּז בדבריו. שזה בחינת פגם של דוד המלך, עליו השלום, בבת שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד. ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבר עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל, (שקורין איבער טראכטיג) וילך בתומו בשמחה יזכה לסוף לעבר על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב. וערום יבין לאשורו:

עוֹד מה שספר בשבת חנוכה ונשכח. מבן מלך שנתרחק מאביו וכו'. והיה מתגעגע מאד מאד וכו' וכו'. והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד. והיה מתגעגע עדין מאד. והיה מתגעגע על כל פנים שיושיט לו יד. ואם היה מושיט לו יד,

היה מחבקה ומנשקה. אחר כך ישב עצמו: הלא זה
הכתב הוא כתב יד המלך בעצמו, ואם כן הוא יד
המלך וכו' וכו' (כל זה לא נכתב כראוי כי נשכח כי
לא נכתב בזמנו):

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם
ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה